

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АРХІТЕКТУРИ
UKRAINIAN ACADEMY OF ARCHITECTURE

NATIONAL
ARCHITECTS
OF UKRAINE

НАРОДНІ
АРХІТЕКТОРИ
УКРАЇНИ

Народні архітектори України / За наук. ред. проф. О. С. Слєпцова; укладачі: М. М. Дьомін, Б. Л. Єрофалов, Т. В. Русевич, О. С. Слєпцов. — Київ: А+С, 2024. 428 с.: іл.

National Architects of Ukraine / Ed. by O. Sleptsov. Collected by M. Dyomin, B. Erofalov, T. Rusevych. — Kyiv: A+C, 2025. 428 p.; ill.

Книга знайомить з видатними українськими зодчими — творцями архітектурного обличчя регіонів України, діяльність яких відмічена державною нагородою почесне звання «Народний архітектор України» за особистий внесок в розбудову країни, яка надається Президентом України згідно із Законом України «Про державні нагороди України». Будівлі, зведені за їхніми проектами у другій половині ХХ — на початку ХХІ століття, стали візитівками, без яких важко уявити міста і села України.

The book introduces prominent Ukrainian architects — creators of the architectural identity of Ukraine's regions, whose work has been recognized with the state award of the honorary title «People's Architect of Ukraine» for their personal contribution to the country's development, awarded by the President of Ukraine in accordance with the Law of Ukraine «On State Awards of Ukraine.» The buildings constructed according to their designs in the second half of the 20th century and the beginning of the 21st century have become landmarks, without which it is hard to imagine the cities and villages of Ukraine.

Рекомендовано до друку Президією Української Академії Архітектури, протокол № 4 від 13 лютого 2025 року.

Видання підготовлене за підтримки організації:

– Українська Академія Архітектури / Ukrainian Academy of Architecture

– ТОВ Золотий Мандарин Квадра / Zoloty Mandaryn Quadra LLC

– Науково-проектне архітектурне бюро ЛІЦЕНЗІАРХ / LICENCE&ARCH Architectural Practice

ISBN XXXXXXXXX

© УАА, 2025

© А+С, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА. <i>Олег Слєпцов</i>	6
НАРОДНИЙ АРХІТЕКТОР УКРАЇНИ. <i>Микола Дьомін</i>	9
Борис Іванович ПРИЙМАК (1970)	18
Віктор Дмитрович ЄЛІЗАРОВ (1973)	30
Вадим Євстахійович ЛАДНИЙ (1984)	36
Олексій Іванович ЗАВАРОВ (1984)	42
Наталія Борисівна ЧМУТІНА (1987)	52
Іван Романович МОГИТИЧ (1996)	72
Євгенія Олександрівна МАРИНЧЕНКО (1997)	80
Ігор Петрович ШПАРА (1998)	88
Валентин Григорович ШТОЛЬКО (1998)	98
Валентин Іванович ЄЖОВ (1999)	116
Микола Леонідович ЖАРИКОВ (1999)	136
Георгій Олександрович УРУСОВ (1999)	144
Михайло Михайлович ХОДАН (2003)	160
Вадим Борисович ЖЕЖЕРІН (2004)	164
Валентин Михайлович ІСАК (2004)	204
Юрій Федорович ХУДЯКОВ (2004)	230
Юрій Михайлович ШКОДОВСЬКИЙ (2004)	254
Олег Олександрович ГРАУЖИС (2005)	276
Юрій Миколайович БІЛОКОНЬ (2006)	282
Тамара Федотівна ПАНЧЕНКО (2007)	288
Володимир Іванович ВЕСНІН (2009)	298
Володимир Львович ГЛАЗИРІН (2009)	308
Володимир Володимирович ПАВЛЕНКО (2009)	320
Микола Антонович ЛЕВЧУК (2009)	324
Микола Мефодійович ДЬОМІН (2011)	334
Василь Іванович ДМИТРЕНКО (2016)	356
Олександр Богданович ЯРЕМА (2018)	362
Олег Семенович СЛЄПЦОВ (2019)	378

ПЕРЕДМОВА

Дане видання присвячене видатним українським зодчим — творцям архітектурного обличчя майже всіх регіонів України, які удостоєні почесного звання «Народний архітектор України». Будівлі, зведені за їхніми проектами у другій половині ХХ — на початку ХХІ століття, стали візитівками, без яких важко уявити те чи інше українське місто.

Архітектурна діяльність — це складна багатшарова система, яка спрямована на створення штучного середовища для життєдіяльності людства. Вона включає в себе діяльність в сфері архітектурної творчості, науково — дослідницькій, організаційно — управлінській, дизайну архітектурного середовища і художньої творчості.

В створенні архітектурного середовища приймають участь люди різних професій, які згуртовані в проектних, науково — дослідницьких, навчальних інститутах і закладах, а також в приватних бюро і творчих майстернях, які виконують державні, муніципальні і приватні замовлення. Ці творчі колективи і особистості працюють над реалізацією створення штучного середовища і соціального очікування, а оцінка якості проходить через архітектурну спільноту, де колективний розум у вигляді архітектурних рад приймає, корегує і доповідає владі, яка є відповідальною за якість нашого середовища. Влада фінансує заходи по розвитку напрямків архітектури, випускає нормативну і законодавчі правила і обмеження

FOREWORD

This publication is dedicated to the prominent Ukrainian architects — creators of the architectural identity of almost all regions of Ukraine, who have been honored with the title of «National Architect of Ukraine.» Buildings constructed according to their designs in the second half of the 20th century and the beginning of the 21st century have become landmarks, without which it is hard to imagine any given Ukrainian city.

Architectural activity is a complex, multi-layered system aimed at creating an artificial environment for human life. It includes activities in the fields of architectural creativity, scientific research, organizational and managerial work, architectural environment design, and artistic creativity.

Various professionals contribute to the creation of the architectural environment, united in design, scientific-research, educational institutions, and private offices and creative workshops that carry out state, municipal, and private commissions. These creative teams and individuals work on the realization of the artificial environment and social expectations, and the evaluation of their quality passes through the architectural community, where collective wisdom in the form of architectural councils accepts, corrects, and reports to the authorities responsible for the quality of our environment. The authorities fund activities aimed at developing architectural directions, issue regulatory and legislative rules and restrictions, and regulate

і регулює архітектурно — будівельний процес державними і місцевими органами управління. Регуляторна політика держави існує і формує соціальне замовлення від імені суспільства.

Проте роль «персони» зодчого — автора проекту в процесі цієї масштабної багатовекторної колективної роботи незмінно залишається вирішальною. Архітектор — це найвідповідальніша з професій, яка вимагає всебічної освіченості та обдарованості від народження, зокрема просторове мислення, розвинений естетичний та художній смак з навичками в області малюнка, графіки та композиції; математичні, аналітичні та конструкторські здібності; уміння самостійної розробки основних конструкційних рішень, необхідної робочої документації, архітектурних креслень. Це спеціальність, яка вимагає об'ємних знань у самих різних галузях: методів проектування і проведення розрахунків; будівельних норм, правил, стандартів разом з володінням основами картографії, геодезії, екології. Це професія, що охоплює організацію всіх рівнів просторового середовища: від малих форм до великих територіальних систем. Архітектура передбачає широке поле для творчості і можливість втілення різних ідей.

Книга знайомить з ушанованими представниками еліти архітектурної спільноти України, діяльність яких відмічена державою нагородою почесне звання «Народний архітектор України» за особистий внесок в розбудову країни, яке надається Президентом України згідно із Законом України «Про державні нагороди України».

На превеликий жаль, треба визнати, сьогодні далеко не всі талановиті українські архітектори гідно оцінені державою відповідними званнями та нагородами, хоча і мають на це всі підстави. Проте досвід післявоєнного періоду Другої Світової війни нагадує

the architectural and construction process through state and local government bodies. State regulatory policy exists and forms a social order on behalf of society.

However, the role of the architect — the author of the project — in the process of this large-scale, multi-directional collective work remains decisive. The architect is one of the most responsible professions, requiring comprehensive education and inherent talent from birth, particularly spatial thinking, a developed aesthetic and artistic taste with skills in drawing, graphics, and composition; mathematical, analytical, and design abilities; the ability to independently develop basic construction solutions, necessary working documentation, and architectural drawings. This profession requires extensive knowledge in various fields: methods of design and calculations; construction norms, rules, and standards, as well as knowledge of cartography, geodesy, and ecology. It is a profession that encompasses the organization of all levels of spatial environments, from small forms to large territorial systems. Architecture provides a wide field for creativity and the possibility to implement various ideas.

This book introduces the distinguished representatives of the elite architectural community of Ukraine, whose work has been recognized by the state with the honorary title «National Architect of Ukraine» for their personal contribution to the country's development, awarded by the President of Ukraine according to the Law of Ukraine «On State Awards of Ukraine.»

Unfortunately, it must be acknowledged that not all talented Ukrainian architects have been adequately recognized by the state with corresponding titles and awards, despite having every right to such recognition. However, the experience following the post-World War II period serves as a reminder of the great construction boom dedicated to restoring destroyed cities, villages, and historical

про великий будівельний бум по відновленню зруйнованих міст і сіл та історичної архітектурної спадщини. Вже зараз народні та заслужені архітектори України, члени Української Академії Архітектури (УАА) разом з іншими колегами — фахівцями найвищого гатунку, маючи знання про величезний — надзвичайно корисний в нашій нинішній ситуації повоєнний досвід Академії архітектури УРСР (нині УАА) середини ХХ ст., включаються у пошук ефективних методів і засобів ревіталізації міст і сіл України, не зважаючи на те, що Велика війна ще не завершилася. Високий професіоналізм українських архітекторів у відбудові держави з руїн: вирішення численних проблем у проектуванні та будівництві житлових будинків й громадських споруд; виважені рішення в ефективному використанні іноземних інвестицій під час відновлення пам'яток архітектурної спадщини, вкрай потрібний українському суспільству. І ця важлива величезна робота обов'язково проявить нових лідерів, особливо серед молоді, яких ми підготували і навчаємо у вітчизняних архітектурно — будівельних вищих школах України. Саме талановитій плеяді архітекторів-початківців, кожний з яких мріє знайти себе, свою особисту філософію в архітектурі, повноцінно реалізуватися в обраній професії, саме їм судилося відроджувати Україну після її звільнення від окупантів і змінювати свою країну на краще. І представлені на захист в останнє десятиліття професійні, оригінальні своїм сучасним характером дипломи магістрів у архітектурних українських вишах викликають професійну гордість їхніх наставників-педагогів, тому що свідчать про готовність цієї генерації здатих творити новітню архітектуру України.

*Народний архітектор України
Олег Слепцов*

architectural heritage. Today, the National and Honored Architects of the Ukrainian Academy of Architecture (UAA), along with other colleagues – top-level specialists – equipped with knowledge of the invaluable post-war experience of the Architecture Academy of the Ukrainian SSR (now UAA) from the mid-20th century, are engaged in the search for effective methods and means of revitalizing cities and villages in Ukraine, despite the ongoing war. The high professionalism of Ukrainian architects in rebuilding the country from the ruins — solving numerous problems in the design and construction of residential buildings and public structures; thoughtful solutions in the effective use of foreign investments during the restoration of architectural heritage sites — remains urgently needed by Ukrainian society. This important, vast work will undoubtedly reveal new leaders, particularly among the youth, whom we prepare and educate at domestic architectural and construction higher education institutions in Ukraine. It is this talented group of budding architects, each of whom dreams of finding themselves and their personal philosophy in architecture, fully realizing their potential in the chosen profession, who are destined to revive Ukraine after its liberation from the occupiers and to transform the country for the better. And the professional, original master's theses presented in recent years in Ukrainian architectural schools — characterized by their modern style — fill their mentors with professional pride because they reflect this generation's readiness to create the modern architecture of Ukraine.

*National Architect of Ukraine
Oleg Sleptsov*

НАРОДНИЙ АРХІТЕКТОР УКРАЇНИ

Державні нагороди України разом із Прапором, Гербом, Гімном, Конституцією, Національною валютою, Знаками посадового та військового розрізнення, Історичними документами та Державними святами є найбільш важливими національно-державними символами.

Окрім атрибутивного призначення державні нагороди покликані консолідувати націю, формувати почуття національної гордості громадян та власної їх причетності до неї, оперативно реагувати на актуальні політико-культурні запити суспільства.

Суспільство являє собою сукупність індивідів (неподільний) — окремих людей — біо-соціо-духовних істот, життя яких протікає водночас у фізичному (природному, а частіше у природно-антропогенному) середовищі, в соціумі з його економічними, політичними, правовими і іншими сферами та в культурі — у світі духовних цінностей, релігійного, морального, художнього, філософського характеру.

Саме під впливом соціо-культурного досвіду індивід стає особистістю, що здатна усвідомлювати свої потреби, інтереси, прийняті у суспільстві цінності, встановлені правила поведінки, власні права і обов'язки як громадянина яка володіє унікальними властивостями та наділена суверенним правом

NATIONAL ARCHITECT OF UKRAINE

The state awards of Ukraine, along with the Flag, Coat of Arms, National Anthem, Constitution, National Currency, Insignia of Official and Military Distinctions, Historical Documents, and State Holidays, are the most important national state symbols.

In addition to their symbolic purpose, state awards are intended to consolidate the nation, form a sense of national pride among citizens and their sense of belonging to the nation, and to respond quickly to current political and cultural demands of society.

Society represents a collection of individuals (indivisible) — separate people — bio-social and spiritual beings, whose lives unfold simultaneously in a physical (natural, and often in a natural-anthropogenic) environment, in a society with its economic, political, legal, and other spheres, and in culture — in the world of spiritual values, including religious, moral, artistic, and philosophical values.

It is under the influence of socio-cultural experience that an individual becomes a personality, capable of realizing their needs, interests, accepted societal values, established rules of behavior, and their own rights and duties as citizens, endowed with unique qualities and sovereign rights in relations with both individual citizens and society as a whole.

суб'єктності у відношеннях як з окремими громадянами, так з суспільством у цілому.

В бінарній опозиції явищ «Суспільство» — «Особистість» «медіатором» виступає Держава, яка засобами правового регулювання, шляхом заохочення та покарання за відхилення від норм поведінки забезпечує стійкість системи встановлених правовідносин. Держава і Особистість органічно пов'язані між собою і взаємно обумовлюють існування одне одного. Взаємодії Держави і Особистості забезпечуються наявністю взаємних прав і обов'язків.

Держава дає права і свободи Особистості і в той же час стримує її деструктивні дії засобами встановлених, на конвенційній основі, норм права, попереджуючи хаос, безладдя, всюдозволеність і водночас зберігаючи колективне благо.

Виступаючи джерелом і гарантом прав людини, Держава в залежності від завдань, цілей і можливостей може змінювати права Особистості погоджуючи їх з суспільством, його представницькими органами на основі консенсуса. У свою чергу суспільство користуючись своїм конституційним правом здійснює громадський контроль діяльності Держави, реагуючи на відхилення влади від конституційних норм і суспільного договору має можливість користуватись передбаченими законом важелями, здатними зупинити свавілля державної влади.

Особистість і суспільство процвітає в державі в якій спільнота і влада діють у злагоді прагнучи добра і добробуту кожній людині, кожній громаді, усій країні. Злагоджене суспільство формує мету, завдання та ресурси, мобілізує громадян («людський капітал») для плідної самовідданої творчої праці, стимулює моделі бажаної поведінки чле-

In the binary opposition of the phenomena «Society» — «Personality,» the «mediator» is the State, which, through legal regulation, by encouraging and punishing deviations from norms of behavior, ensures the stability of the established system of legal relations. The State and the Personality are organically linked and mutually determine each other's existence. The interaction between the State and the Personality is ensured by the presence of mutual rights and duties.

The State grants rights and freedoms to the Personality and at the same time restrains their destructive actions through established legal norms, preventing chaos, disorder, permissiveness, while maintaining collective welfare.

Acting as the source and guarantor of human rights, the State, depending on its tasks, goals, and possibilities, can change the rights of the Personality, aligning them with society, its representative bodies, based on consensus. In turn, society, exercising its constitutional right, performs public control over the activities of the State, responding to deviations of the authorities from constitutional norms and the social contract, and has the legal tools to stop the arbitrariness of state power.

The Personality and society prosper in a state where the community and the authorities act in harmony, striving for the good and welfare of each person, each community, and the entire country. A harmonious society sets goals, objectives, and resources, mobilizes citizens («human capital») for productive, selfless creative work, stimulates models of desirable behavior for society members, the beneficial results of their activities, punishes wrong deviations from accepted social behavior patterns, and supports the natural aspiration of its citizens to leader-

нів суспільства, корисні результати їхньої діяльності, карає хибні відхилення від прийнятих патернів соціальної поведінки та підтримує природне прагнення своїх громадян до лідерства в намаганні досягнення найвищих здобутків в сферах їхньої професійної та громадської діяльності.

У якості стимулів можуть виступати як матеріальне заохочення у вигляді різного роду премій і привілеїв, так і символічне у вигляді знаків поваги держави та суспільства до подвигів скоєних у підкоренні сил природи, у ході бойових дій по захисту вітчизни, охорони правопорядку, до результатів діяльності особистостей в сферах економіки, культури, науки, мистецтва, державній, громадській діяльності і ін. що мають підвищувати рівень їхньої самооцінки, самоповаги, впевненості у собі.

Законом України «Про Державні нагороди України» (від 16.03.2000 № 1549) встановлені такі Знаки державних нагород: Звання Героя України, ордени, медалі, «Іменна вогнепальна зброя», Почесні звання України, Державні Премії України, Президентські відзнаки.

У правовому вимірі державна нагорода — вища форма відзначення громадян за видатні вчинки та здобутки в різних формах суспільного життя (діяльності).

Державні нагороди, за визначенням, виконують функції — політичну, стимулюючу, ідеологічну (виховну), соціальну, символічну, дипломатичну. Вони мають на меті пропагувати суспільні цінності та акцентувати увагу суспільства на актуальних зразках поведінки громадян. Об'єктом Державного управління є люди стимулювання діяльності яких в різних сферах виробничої, творчої, громадської, інших видів діяльності, в тому числі архітектурно-містобудівної діяльності має на меті активізу-

ship in their efforts to achieve the highest achievements in their professional and public activities.

As incentives, there can be both material rewards in the form of various kinds of bonuses and privileges, as well as symbolic ones in the form of signs of respect from the state and society for feats accomplished in conquering the forces of nature, in military actions defending the homeland, maintaining law and order, as well as for personal achievements in the fields of economics, culture, science, art, state, and public activity, which should increase their self-esteem, self-respect, and confidence.

According to the Law of Ukraine «On State Awards of Ukraine» (from 16.03.2000, No. 1549), the following state award signs are established: the title of Hero of Ukraine, orders, medals, «Personal Firearms,» honorary titles of Ukraine, state prizes of Ukraine, and presidential distinctions.

In legal terms, a state award is the highest form of recognition for citizens for outstanding deeds and achievements in various spheres of social life (activities).

State awards, by definition, perform political, stimulating, ideological (educational), social, symbolic, and diplomatic functions. They aim to promote societal values and draw society's attention to current models of citizens' behavior. The object of state administration is people whose activities in various areas of production, creativity, public, and other types of activity, including architectural and urban planning, are intended to activate their abilities and energy.

The political function aims to influence society's governance. The ideological (educational) function of state administration is realized through spiritual influence on public consciousness, forming a system

вати їх здібності та енергію. Політична функція має на меті здійснення управлінського впливу на суспільство. Ідеологічна (виховна) функція державного управління — реалізується засобами духовного впливу на суспільну свідомість, формування системи цінностей, здатних забезпечувати цілеспрямований розвиток особистості і суспільства. У такий спосіб держава в офіційній формі держава виявляє шану до Людини за проявлений героїзм, її сумлінну, самовіддану працю.

Почесне звання (Meritorious Awarde) являє собою одну із розповсюджених у міжнародній і вітчизняній практиці форм державних відзнак, що символізують визнання особистих заслуг громадян у досягненні важливих для суспільства сферах економіки, науки, освіти, культури, громадської діяльності.

До Заслуг відносяться — «Подвиг», «Особлива заслуга», «Заслуга». Почесне звання є специфічним видом державних нагород — це почесна офіційно присвоєна Державою ідентифікаційна відзнака, яка стає невід'ємною особистою приналежністю людини (на кшталт професії, вченого звання, вченого ступеня і інш.).

Здобуття почесного звання — непересічна подія в житті кожної людини, яка має для неї не тільки символічне, але й емоційне значення. Вона свідчить про увагу з боку Держави до суспільно-значущих результатів її праці, які створюють умови суттєвого підвищення соціального статусу нагородженого, та поглиблення поваги до нього у колі найближчого оточення (сім'я, друзі, трудовий колектив) що, за влучним зауваженням Мішеля Монтеня, для людини є набагато більш суттєвим, ніж визнання у цілому суспільстві і навіть у світовому вимірі.

of values capable of ensuring the purposeful development of the individual and society. In this way, the State officially shows respect for individuals' heroism and their diligent, selfless work.

The honorary title (Meritorious Award) is one of the common forms of state distinction in both international and domestic practice, symbolizing the recognition of individuals' personal merits in achieving significant societal outcomes in the fields of economy, science, education, culture, and public activity.

Merits include «Heroism,» «Special Merit,» and «Merit.» An honorary title is a specific form of state recognition — an official identification mark assigned by the State that becomes an inseparable personal possession (similar to a profession, academic title, degree, etc.).

Achieving an honorary title is a significant event in the life of every individual, which holds not only symbolic but also emotional value. It signals the State's attention to the socially important results of their work, which create conditions for a substantial increase in the social status of the awardee and enhance respect for them within their immediate circle (family, friends, work group), which, as Michel de Montaigne aptly noted, is much more significant for a person than recognition in society as a whole or even in a global context.

According to the Law of Ukraine on State Awards, there are thirty-six categories of honorary titles of Ukraine, each with one level — «Meritorious,» and only four categories have two levels: «Meritorious» and «National» — artist, architect, teacher, and artist. All honorary titles are equivalent to one another, except for those with levels.

Honorary titles of Ukraine are awarded to indi-

Законом України про Державні нагороди встановлено Почесних звань України тридцять шість номінацій, які мають одну ступінь — «Заслужених» і лише чотири — два ступеня, це «Заслужений» і «Народний» — артист, архітектор, вчитель, художник. Усі Почесні звання рівнозначні між собою, крім тих, що мають ступені.

Почесні Звання України присвоюються особам які мають вищу освіту (як правило) та працюють у відповідній галузі не менше десяти років, мають високі трудові досягнення і професійну майстерність.

Почесним званням Народний Архітектор України відзначаються громадяни за особисті видатні заслуги перед Україною у сфері архітектурно-містобудівної діяльності, що спрямована на створення та підтримання матеріального середовища життєдіяльності населення, та за реставрацію пам'яток архітектури.

Почесне звання «Народний Архітектор України» може бути присвоєно не раніше ніж через десять років після нагородження Почесним званням «Заслужений архітектор України».

Висунення кандидатур до присвоєння Почесного звання здійснюється гласно творчими спілками, трудовими колективами організацій, установ та підприємств. Процесу висунення кандидатів на Почесне звання Заслуженого та Народного архітектора України передують аналіз архітектурних творів, містобудівних проєктів, об'єктів реставрації, наукових праць.

Дії Закону України «Про державні нагороди» поширюються на правовідносини пов'язані з особами що нагороджені Почесним званням «Народний архітектор Української РСР», «Народний архітектор СРСР».

viduals who usually have higher education and have worked in the relevant field for no less than ten years, achieving high labor results and professional skill.

The honorary title of National Architect of Ukraine is awarded to citizens for their personal outstanding contributions to Ukraine in the field of architectural and urban planning activity aimed at creating and maintaining the material environment of National livelihoods and for the restoration of architectural monuments.

The honorary title of «National Architect of Ukraine» can be awarded no earlier than ten years after receiving the honorary title of «Meritorious Architect of Ukraine.»

Nominations for the honorary title are made openly by creative unions, labor collectives of organizations, institutions, and enterprises. Before nominating candidates for the honorary title of Meritorious and National Architect of Ukraine, an analysis of architectural works, urban planning projects, restoration objects, and scientific papers is conducted.

The actions of the Law of Ukraine «On State Awards» extend to legal relations involving individuals awarded the honorary title «National Architect of the Ukrainian SSR» or «National Architect of the USSR.»

Notable individuals awarded the honorary title of National Architect of Ukraine:

Ihor Myhytich, Director of the Institute Ukrzakhidproektrestavratsiya, Lviv — 1996

Yevheniya Marichenko, National Architect of Ukraine, Diprotsivilprombud Design Institute, Kyiv — 1997

Ihor Shpara, President of the National Union of Architects of Ukraine, Kyiv — 1998

Почесним званням Народного Архітектора України відмічені:

Могитич Іван Романович — директор інституту Укрзахідпроектреставрація, м. Львів — 1996

Маринченко Євгенія Олександрівна — головний архітектор проекту (ГАП) інституту Діпроцивільпромбуд, м. Київ — 1997

Шпара Ігор Петрович — президент Національної спілки архітектурів України, м. Київ — 1998

Штолько Валентин Григорович — Української Академії архітектури, м. Київ — 1998

Єжов Валентин Іванович — завідувач кафедри КНУБА — 1999

Жаріков Микола Леонідович — керівник архітектурної майстерні, м. Київ — 1999

Урусов Георгій Олександрович — учений секретар Комітету з Державної премії України в галузі архітектури, м. Київ — 1999

Ходан Михайло Михайлович — чиновник Івано-Франківської ОДА — 2003

Жежерін Вадим Борисович — «Київпроект» — керівник майстерні, м. Київ — 2004

Ісак Валентин Михайлович — директор інституту «Київпроект-5», АТ «Київпроект», м. Київ — 2004

Худяков Юрій Федорович — віцепрезидент Національної спілки архітекторів України, м. Київ — 2004

Шкодовський Юрій Михайлович — начальник Управління архітектури та містобудування Харківської ОДА, м. Харків

Граужис Олег Олександрович — головний архітектор інституту «УкрНДІпроектреставрація», м. Київ — 2005

Білоконь Юрій Миколайович — директор інституту «Діпромисто», м. Київ — 2006

Valentin Shtolko, Ukrainian Academy of Architecture, Kyiv — 1998

Valentyn Yezhov, Head of Department at KNUBA — 1999

Mykola Zharykov, Head of Architecture Studio, Kyiv — 1999

Georgiy Urusov, Scientific Secretary of the State Prize Committee in Architecture, Kyiv — 1999

Mykhailo Khodan, Official — 2003

Vadym Zhezherin, Kyivproekt, Head of Studio, Kyiv — 2004

Valentin Isak, Director of «Kyivproekt-5» Institute, Kyiv — 2004

Yuriy Khudyakov, Vice President of the National Union of Architects of Ukraine, Kyiv — 2004

Yuriy Shkodovsky, Head of the Architecture and Urban Planning Department of Kharkiv Regional Administration, Kharkiv — 2004

Oleg Grauzhis, Chief Architect of UkrNDIP-roektrestavratsiya Institute, Kyiv — 2005

Yuriy Bilokon, Director of the «Dipromisto» Institute, Kyiv — 2006

Tamara Panchenko, Deputy Director of «NDIP Misto» Institute, Kyiv — 2007

Volodymyr Vesnin, Head of «Vesnin Studio», Dnipro — 2009

Volodymyr Glazyrin, Director of «Proyekt-naya Group», Odesa — 2009

Volodymyr Pavlenko, Head of the Urban Planning and Architecture Department of Chernihiv Regional Administration, Chernihiv — 2009

Mykola Levchuk, Head of PTA «Levchuk», Kyiv — 2009

Mykola Dyomin, Head of Department at KNUBA — 2011

Панченко Тамара Федотівна — заступник директора «НДІПМістобудування», м. Київ — 2007

Веснін Володимир Іванович — керівник ПП «Майстерня Весніна», м. Дніпро — 2009

Глазирін Володимир Львович — директор тов «Проектна група», м. Одеса — 2009

Павленко Володимир Володимирович — начальника Управління містобудування та архітектури Чернігівської ОДА, м. Чернігів — 2009

Левчук Микола Антонович — керівник ПТАМ «Левчук», м. Київ — 2009

Дьомін Микола Мефодійович — завідувач кафедри КНУБА — 2011

Дмитренко Василь Іванович — начальник управління містобудування та архітектури Черкаської ОДА — 2016

Ярема Олександр Богданович — архітектор, м. Львів — 2018

Слепцов Олег Семенович — Завідувач кафедри КНУБА, м. Київ — 2019.

Почесним званням «Народний архітектор СРСР» (встановлено у 1967р.) відзначені українські архітектори:

Приймак Борис Іванович (1970)

Єлізаров Віктор Дмитрович (1973)

Ладний Вадим Євстахійович (1984).

Почесне звання «Народний архітектор Української РСР» встановлене Указом Президії Верховної Ради УРСР (від 7 травня 1981 № 1870-Х) присвоєне:

Заварову Олексію Івановичу (1984)

Чмутиній Наталії Борисівні (1987).

Народний архітектор України

Микола Дьомін

Vasyl Dmytrenko, Head of the Urban Planning and Architecture Department of Cherkasy Regional Administration — 2016

Oleksandr Yarema, Architect, Lviv — 2018

Oleg Slepstov, Head of Department at KNUBA, Kyiv — 2019.

National Architect of the USSR (established in 1967) distinguished Ukrainian architects:

Borys Pryimak (1970)

Viktor Yelizarov (1973)

Vadym Ladnyy (1984).

National Architect of the Ukrainian SSR was established by the decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR (May 7, 1981, No. 1870-X) and awarded:

Oleksiy Zavaronov (1984)

Nataliya Chmutyna (1987).

National Architect of Ukraine

Mykola Dyomin

НАРОДНІ АРХІТЕКТОРИ
УРСР

Борис ПРИЙМАК

Народний архітектор СРСР з 1970 р.

Borys PRYIMAK
National Architect of Soviet Union since 1970

Приймак Борис Іванович (1909–1996) — архітектор–художник. Заслужений будівельник УРСР (1965), Народний архітектор СРСР (1970), лауреат премії Ради Міністрів СРСР (1973), член Спілки архітекторів СРСР (1933), член–кореспондент Академії Архітектури УРСР (1950), дійсний член–фундатор Академії будівництва і архітектури УРСР (1956), Почесний член Української Академії Архітектури (1996), професор Київського Державного художнього інституту (тепер Академії образотворчого мистецтва і архітектури) (1993). Провідний фахівець у сфері адміністративного управління – практик, педагог.

Народився у 1909 році в м. Новочеркаськ.

1930 — закінчив Харківський художній інститут.

Після строкової служби в Червоній Армії з 1933 працював заступником керівника архітектурної майстерні інституту «Діпромисто» м. Харків.

В період з 1936 по 1940 роки навчався в аспірантурі Академії архітектури СРСР, по закінченні якої працював в архітектурній майстерні Московської міськради.

1940–1942 — працював архітектором в Архітектурній майстерні Московської міськради та в Академії архітектури СРСР. Творчу працю перервала війна.

з 1942 до закінчення війни перебував у лавах Радянської армії. У 1946 переїхав до Києва, з яким пов'язана вся його подальша діяльність.

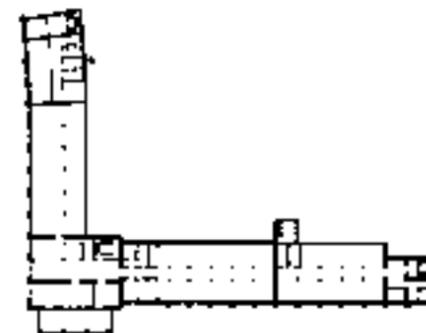
1947–1952 — керівник архітектурно-планувальної майстерні інституту «Київпроект».

1952–1956 — заступник головного архітектора Києва.

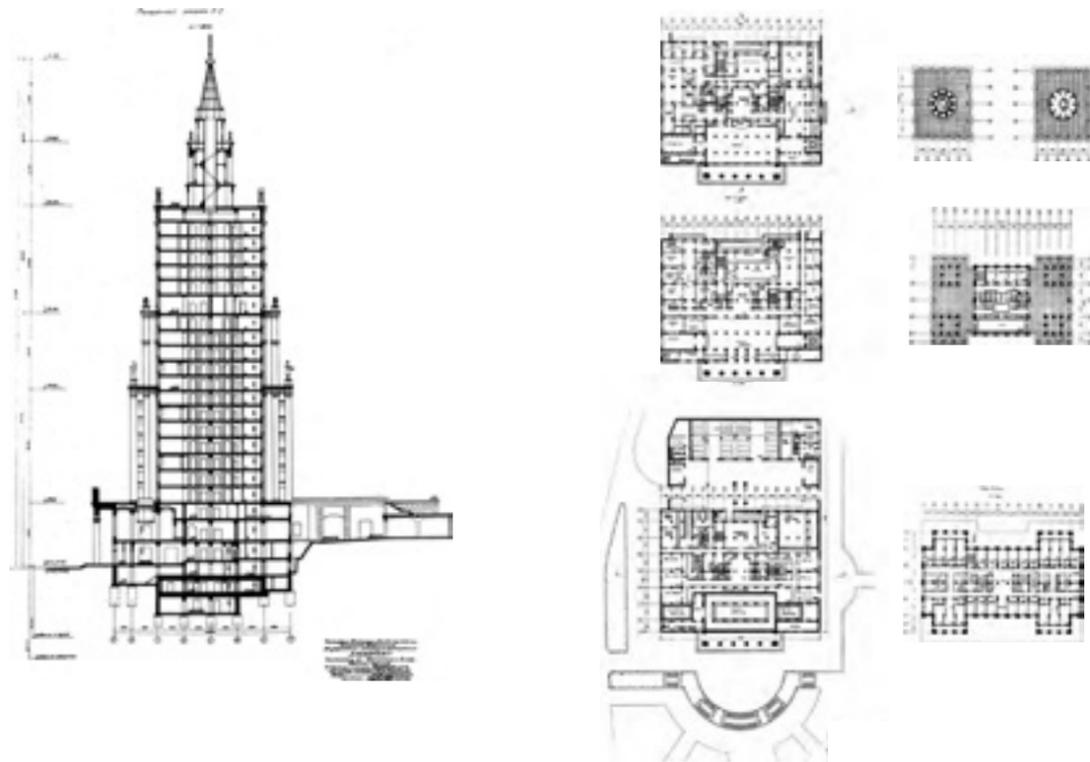
1956–1973 — головний архітектор Києва.

1971–1990 — професор, керівник навчально-творчої майстерні архітектурного факультету Київського Державного художнього інституту (тепер Академії образотворчого мистецтва і архітектури, 1993).

Архітектурні проекти (у співавторстві): генеральний план Кривого Рога (1933), Маріуполя (1934), Тбілісі (1934), генеральний план забудови і реконструкції Києва (1946–1948; 1967)

Будинок зв'язку на пл. Калініна в Києві (Майдан Незалежності / вул. Хрещатик 22), 1952–1958

Готель «Москва» на пл. Калініна в Києві (Майдан Незалежності), варіант, 1959

Готель «Москва» на пл. Калініна в Києві (Майдан Незалежності), варіант, 1959

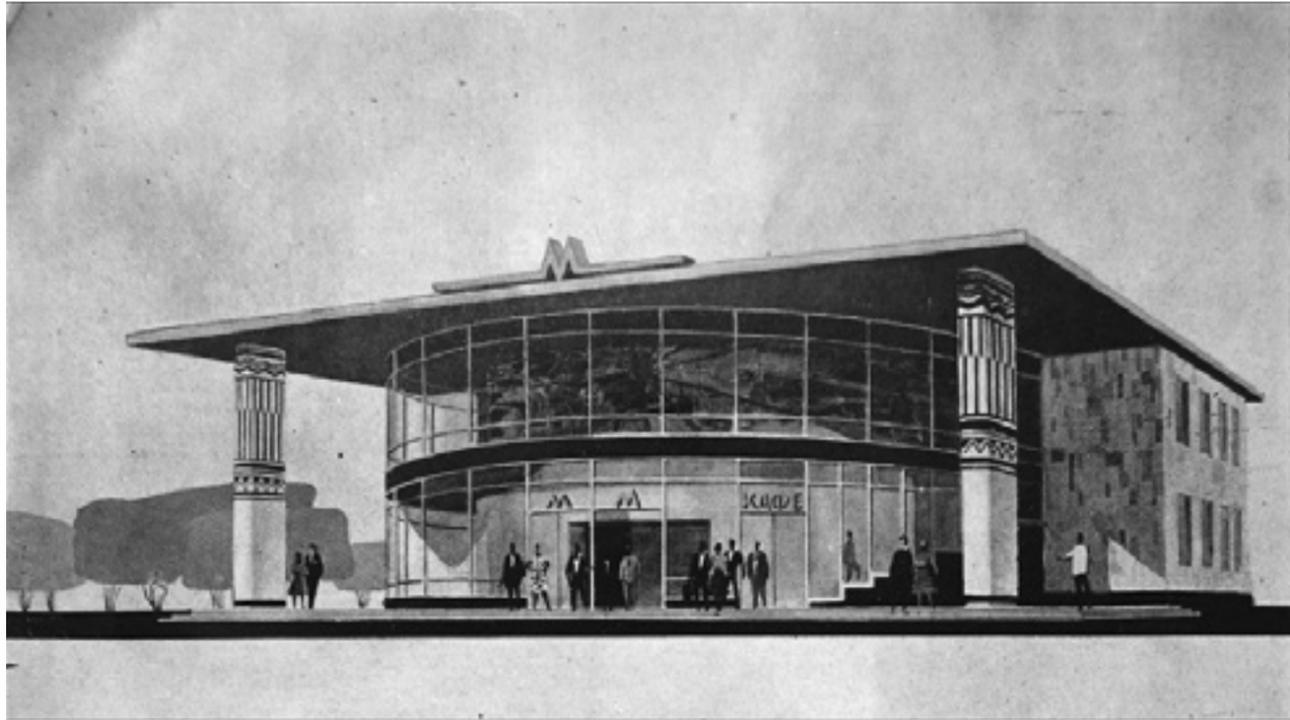
(удостоєний Премії Ради Міністрів СРСР); проект планування і забудови Хрещатика будинок головноштамту (1956), готелю «Москва» (нині «Україна») на Хрещатику (1966), комплекс будинків Київського інституту харчової промисловості, станцій Київського метрополітену «Більшовик» (нині «Шулявська», 1963), «Нивки», «Жовтнева» (нині «Берестейська», 1971), «Червона площа» (нині «Контрактова площа», 1976), Бібліотека-читальня в парку м. Харків (1933), проект парку і малих архітектурних форм у Кривому Розі (1934),

реконструкція санаторія ім. Чкалова в Одесі (1949–1952), житлові будинки на вул. Хрещатик і Бессарабській площі, гуртожиток на вул. Тарасівській в Києві та інші.

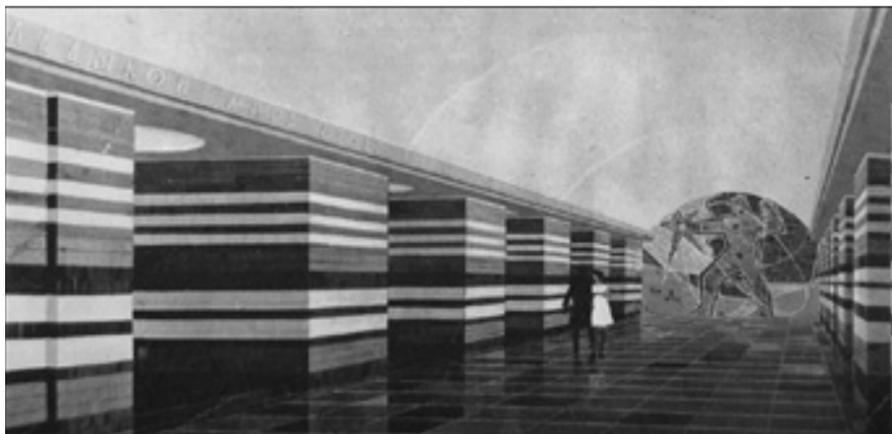
Професійна та громадська діяльність Бориса Івановича Приймака відзначена численними нагородами державної влади — орденами Трудового Червоного Прапора (1958), Леніна (1966), численними медалями, міжнародними нагородами, відзнаками міжнародних організацій, органів місцевого самоврядування і громадських організацій.

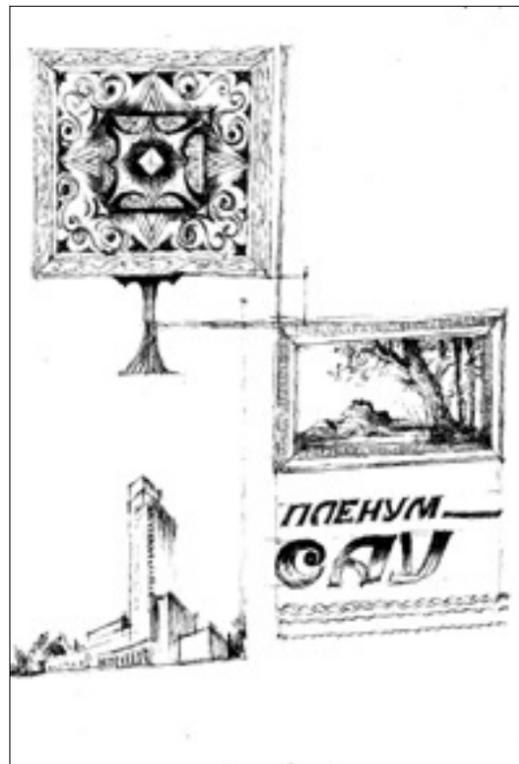
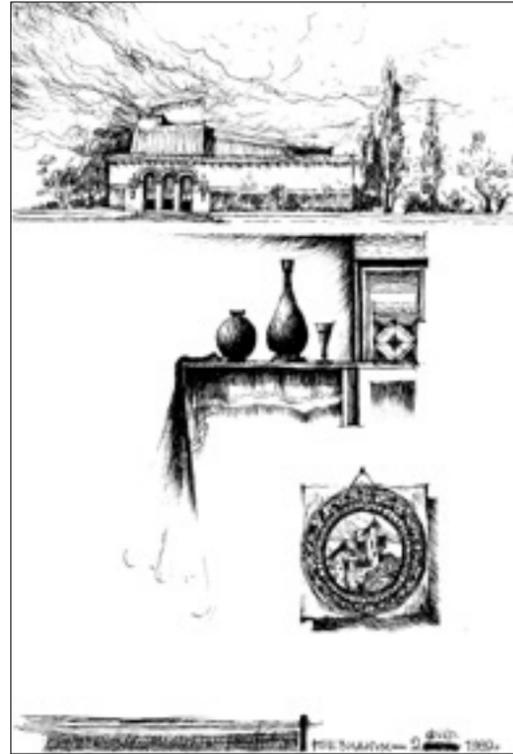

Генплан Києва, 1966–1967

Станція метро «Бішовик» («Шулявська») в Києві, 1963

Малюнки на пленумі НСАУ, 1980-ті

Графічні роботи Бориса Приймака

Віктор Єлізаров

Народний архітектор СРСР з 1973 р.

Victor YELIZAROV

National Architect of Soviet Union since 2009

Єлізаров Віктор Дмитрович (1911–1995) — архітектор. Заслужений архітектор УРСР (1970), Народний архітектор СРСР (1973), лауреат Ленінської премії (1984), член-кореспондент Академії Архітектури УРСР (1950), дійсний член Академії будівництва і архітектури УРСР (1958), від 1961 — віцепрезидент, почесний член Української Академії Архітектури (1992).

Провідний фахівець в сфері державного управління, організатор, практик, вчений.

Народився 20 серпня 1911 року в с. Пашково, Тульської області.

У 1937 році закінчив Московський архітектурний інститут.

1937–1944 — працював у проектних організаціях Донбасу та Москви. Під час війни (1942–1944) працював архітектором, головним архітектором інституту «Военпроект».

1944–1948 — керівник архітектурних майстерень (згодом — проектний інститут «Київпроект»), заступник головного архітектора м.Києва.

1948–1963 — директор інституту Архітектури споруд, Академії Архітектури УРСР (з 1958 Академії будівництва та архітектури УРСР) — віцепрезидент АБіА УРСР (1961).

1964–1975 — заступник, перший заступник голови Держбуду УРСР.

1970–1981 — керівник творчого колективу по створенню меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років».

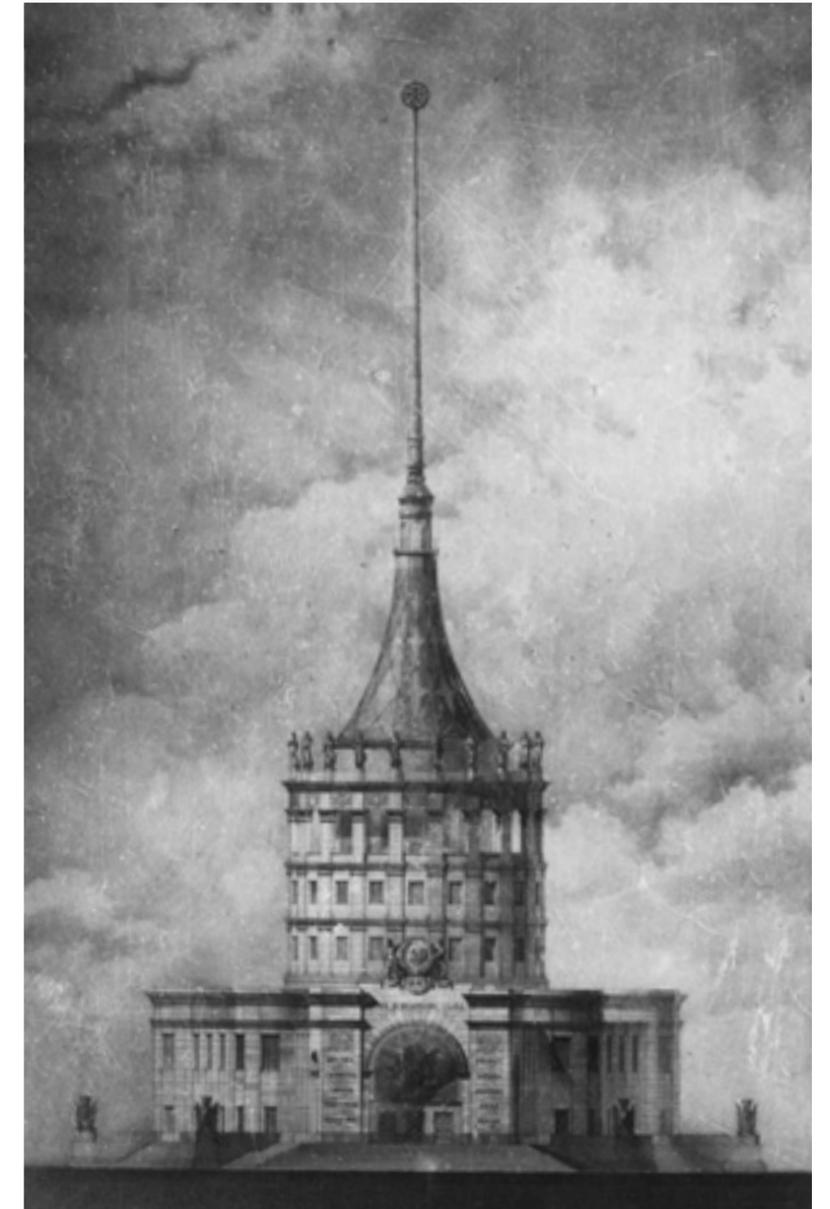
За участю та під керівництвом В. Єлізарова виконувалися проекти: Головного ботанічного саду АН СРСР, Центрального парку культури і відпочинку ім. Горького у Москві (1938–1939), реконструкції площі Богдана Хмельницького, бульвару Тараса Шевченка, відновлення й забудови Хрещатика; будівлі Київського політехнікуму зв'язку на вулиці Леонтовича, 11/18 (1949), телевізійного центру по вул. Хрещатик 26 (1952), міністерство сільського господарства УРСР на вул. Хрещатик 2 (1955), Виставка передового досвіду у народно-

Скульптура Батьківщина-Мати на збірці для транспортування, Київ, 1981

Забудова Хрещатику, проміжний варіант макету, 1951

Палац перемоги Великої Вітчизняної війни, 1941–1945 рр., проект, 1945

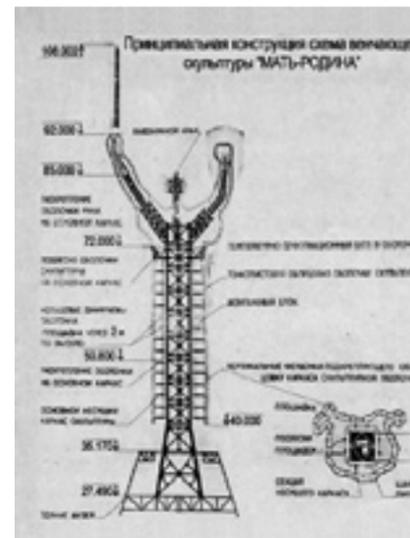

Декілька з багатьох книжок з публікаціями В. Єлізарова

му господарстві УРСР (1951–1958), станція метро «Хрещатик» (1960), готель «Дніпро» (1964), готель «Либідь» у Києві — пл. Перемоги 1 (1970), Готель «Київ» (1973), аеропорт Жуляни (1949), Київський телецентр на Хрещатику (1952), Національний музей історії Великої Вітчизняної війни (1974), пам'ятник «Батьківщина-Мати» (1981), палац культури «Дарниця» (в минулому - Будинок культури залізничників Дарницького залізничного вузла Києва (1950), комбінат друку на проспекті Перемоги (1958–1965), а також експериментальне проектування та впровадження в широку практи-

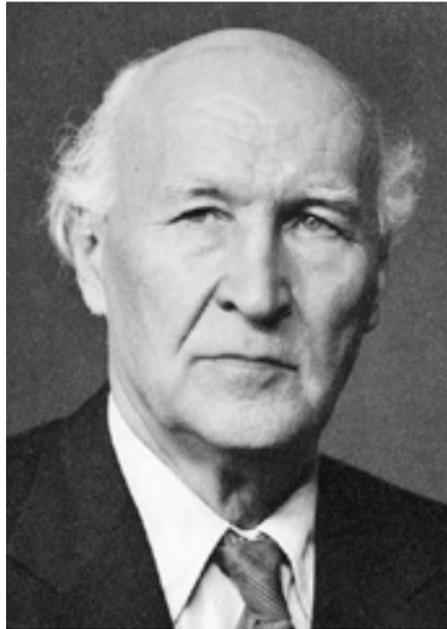
ку нових типів житлових будинків, зокрема комплекс великоблочних будинків у Маріуполі, Харкові (1952–1955) та п'яти–дванадцятиповерхові великопанельні експериментальні будинки в житлових масивах Києва (1961–1965).

1953 року В. Єлізаров захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури, у 1963 — доктора архітектури. Професійна та громадська діяльність Віктора Дмитровича Єлізарова відзначена численними нагородами державної влади, відзнаками органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Пам'ятник Батьківщина-Мати в Києві (принципова схема), 1981

Вадим ЛАДНИЙ

Народний архітектор СРСР з 1984 р.

Vadym LADNYY

National Architect of Soviet Union since 1984

Ладний Вадим Євстахійович (1918–2011) — архітектор. Заслужений архітектор Української РСР (1970). Народний архітектор СРСР (1984). Член Спілки архітекторів СРСР.

Провідний фахівець в галузі архітектури, практик, організатор.

Народився 27 грудня 1918 року в м. Харків.

Закінчив архітектурний факультет Харківського інженерно-будівельного інституту (1937–1946).

З 1946 року — керівник архітектурної майстерні № 4 Державного інституту по проектуванню «Київпроект».

У період з 1979–1991 років — начальник управління об'ємного проектування «Київпроект».

Під керівництвом та за авторською участю В. Ладного виконувалися проекти: житловий будинок на Бессарабській площі в Києві (1949–1952), Будинок зв'язку (Головпоштамт) в Києві на площі Незалежності (1953–1958), архітектурна і містобудівна частини мосту імені Євгена Патона

(1953), Корпус гуманітарних інститутів НАНУ на вулиці Михайла Грушевського, № 4 (1953–1958), Річковий вокзал в Києві, Поштова площа, (1961), комплекс споруд Київського державного університету імені Тараса Шевченка (1955–1956), готель «Славутич» (1965–1970), житлова забудова проспекту Перемоги, № 1–7, 1960–1965), житловий район Оболонь з торговим центром і двома 20-поверховими експериментальними житловими будинками, які зводилися методом підйому поверхів (1974–1985), навчальні корпуси та студентські гуртожитки Київського університету імені Тараса Шевченка на проспекті Глушкова (1975–1990), житловий будинок у Бессарабському проїзді (1995).

Професійна та громадська діяльність Вадима Євстахійовича Ладного відзначена численними нагородами державної влади, міжнародними нагородами, відзнаками міжнародних організацій, органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Річковий вокзал на Поштовій площі у Києві, 1957–1961

Річковий вокзал на Поштовій площі у Києві, 1957–1961

Будинок інституту суспільних наук АН УРСР в Києві, 1953–1958

Санаторій, 1960-ті

Будівля Головоштамту та Міністерства зв'язку УРСР на площі Калініна в Києві, 1952–1958

Житловий будинок із гастрономом та інтер'єр Будинку книги на Площі Перемоги в Києві, 1978

Навчальний корпус та Фізичний факультет КДУ ім. Т. Г. Шевченка та університетське містечко в Києві, 1970

Житлова забудова Брест-Литовського шосе в Києві

Типовий 16-поверховий будинок для Києва, 1970

Розширення Київського політехнічного інституту, 1980–1982

Олексій ЗАВАРОВ

Народний архітектор УРСР з 1984 р.

Oleksii ZAVAROV
National Architect of Soviet Ukraine since 1984

Заваров Олексій Іванович (1917–2003) — архітектор. Заслужений будівельник Української РСР (1959), Заслужений будівельник Угорської народної республіки (1970), Заслужений будівельник Узбецької РСР (1978), Народний архітектор Української РСР (1984), лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки (1982), член Спілки архітекторів СРСР, Почесний член Української Академії Архітектури (1996). Провідний фахівець, організатор, вчений, педагог.

Народився 4 березня 1917 року в с. Коломенське. Навчався в Архітектурному технікумі за спеціальністю технік-архітектор (1931–1935). Навчання в Московському архітектурному інституті (1939–1941) перериває Друга Світова війна (закінчив навчання у Київському державному художньому інституті (1948)).

Під час війни (1941–1943) працював архітектором, заступником керівника групи громадських будівель і споруд Челябінського «Промбудпроекту». За проектами О. Заварова побудований гуртожиток Бакалебуда Челябінського металургійного заводу

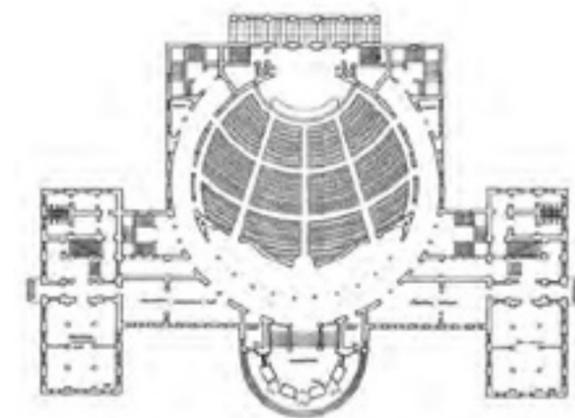
(1942–1943), житлові будинки для Челябінського трубопрокатного заводу (1943), реконструкція Нязепетрівського заводу.

1943–1944 — О. Заваров працював інженером тресту «Магнітобуд» в Магнітогорську.

1945 — заступник керівника майстерні № 1 Державних архітектурних майстерень (майбутній інститут «Київпроект»).

1948–1962 — керівник архітектурної майстерні №1 Київпроекта. Під керівництвом О. Заварова виконувалися проекти: — будинки Міськради, Міністерства лісового господарства на Хрещатику, реконструкція Жовтневого палацу, , забудова житлових масивів — Першотравневий, Березняки, Відрадний, Дарницький, Теремки-1; Палац Спорту, ресторан «Зелений сад» в Києві, пам'ятник М. Щорсу, пам'ятник Т.Г. Шевченку в с. Шевченкове Черкаської області.

1962–1964 — директор НДІПмістобудування. У 1964 — захистив дисертацію на вчений ступінь кандидата архітектури за темою: «Проблеми озеленення Києва».

Будинок Народних Зібрань (Жовтневий палац) в Києві, проєкт, 1948–1949

Будівля Київради на вул. Хрещатик 36, 1955

Житловий будинок
на 1152 квартири в Києві

1964–1986 — директор Зонального науково-дослідного і проектного інституту типового та експериментального проектування житлових та громадських будівель і споруд (КиївЗНДІЕП), який у 1970-ті став одним з головних науково-дослідних і проектних інститутів в галузі цивільного будівництва, що виконував великі роботи експериментального, типового та індивідуального проектування для України, Молдови, північного Кавказу тощо.

Завдяки ініціативам О. Заварова КиївЗНДІЕП мав наукові контакти і здійснював спільні розробки з інститутами Болгарії, НДР та Чехословаччини.

Основними напрямками діяльності інституту під керівництвом О. Заварова були:

- дослідження архітектурної типології житлових і громадських будівель і споруд;
- формування нормативної бази проектування і будівництва громадських будівель і споруд;
- розробка конструктивних рішень будівель, методів їх розрахунку, випробування і захисту;
- типове, експериментальне та індивідуальне

проектування житлових та громадських будівель;

- енергоефективність громадських споруд;
- розробка систем інженерно-технологічного обладнання будівель і споруд.

Публікації О. Заварова: «Озеленення Києва» (1968); «Житлові будинки» (1977); «Шляхи удосконалення проектування у житлово-цивільному будівництві» (1981); «Використання сонячної енергії для тепло- і холодопостачання цивільних споруд» (1983); «Комплексна система управління якістю будівельного проектування» (1983).

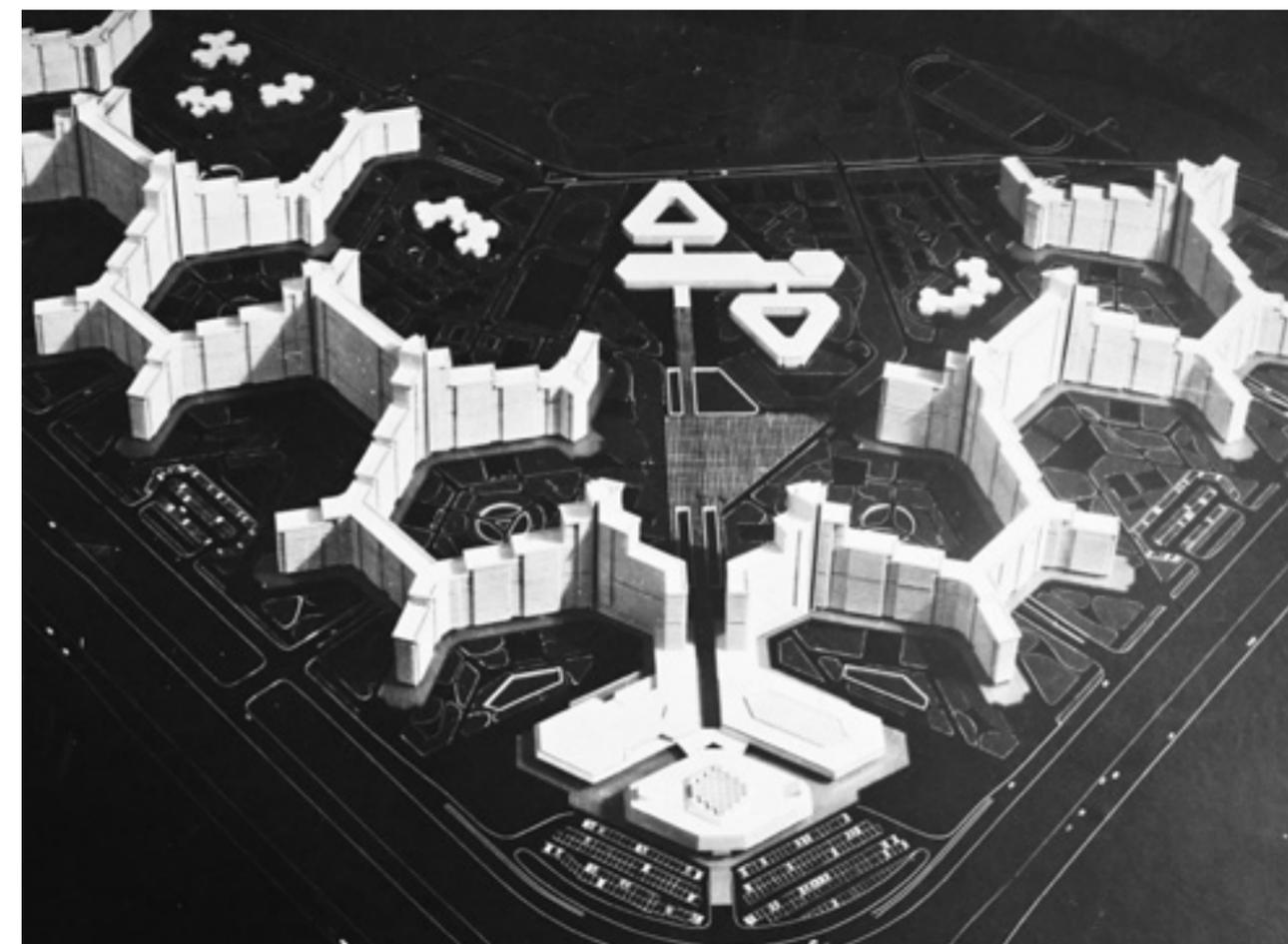
У 1980-ті роки при інституті створив філіал кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КІБІ (КНУБА), який плідно працював багато років.

Олексій Заваров успішно готував вчених вищої кваліфікації в аспірантурі КиївЗНДІЕП.

Професійна та громадська діяльність О. І. Заварова відзначена численними нагородами державної влади, міжнародними нагородами, відзнаками міжнародних організацій, органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Палац Спорту в Києві, 1960

Житлові райони Березняки, Русанівка та Микільська Борщагівка в Києві, 1970–1980-ті

Експериментальний житловий район Теремки-1 в Києві, 1980

Наталія ЧМУТИНА

Народний архітектор УРСР з 1987 р.

Natalia CHMUTINA
National Architect of Soviet Ukraine since 1987

Чмутіна Наталія Борисівна (1912–2005) — архітектор. Заслужений архітектор УРСР (1976). Народний архітектор Української РСР (1981), член Національної спілки архітекторів України (1936), кандидат архітектури (1952), Почесний член УАА.

Провідний фахівець в галузі архітектури — практик, педагог, вчений.

Народилася 18 грудня 1912 р. у м. Києві.

1930—1936 рр. Н. Чмутіна навчалася на архітектурному факультеті Київського інженерно-будівельного інституту.

У період 1936–1941 років працювала архітектором у проектній майстерні ЦВК УРСР ОКС заводу № 43, архітектурно-планувальному управлінні м. Києва.

З 1936 р. Н. Чмутіна працює над проектом будинку Верховної Ради України (нині по вул. М. Грушевського, 5) за керівництва В. Заболотного. Спорудження будівлі завершено в червні 1939 р. З 1941 по 1944 роки — архітектор «Ростекстильпроекту», м. Свердловськ, Академія наук СРСР.

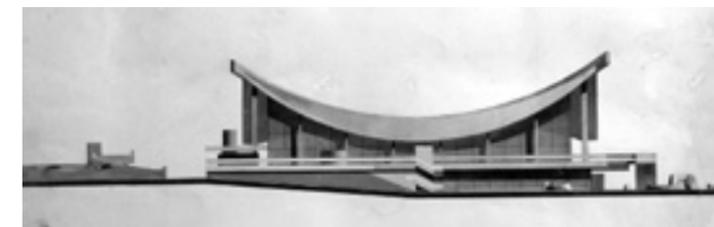
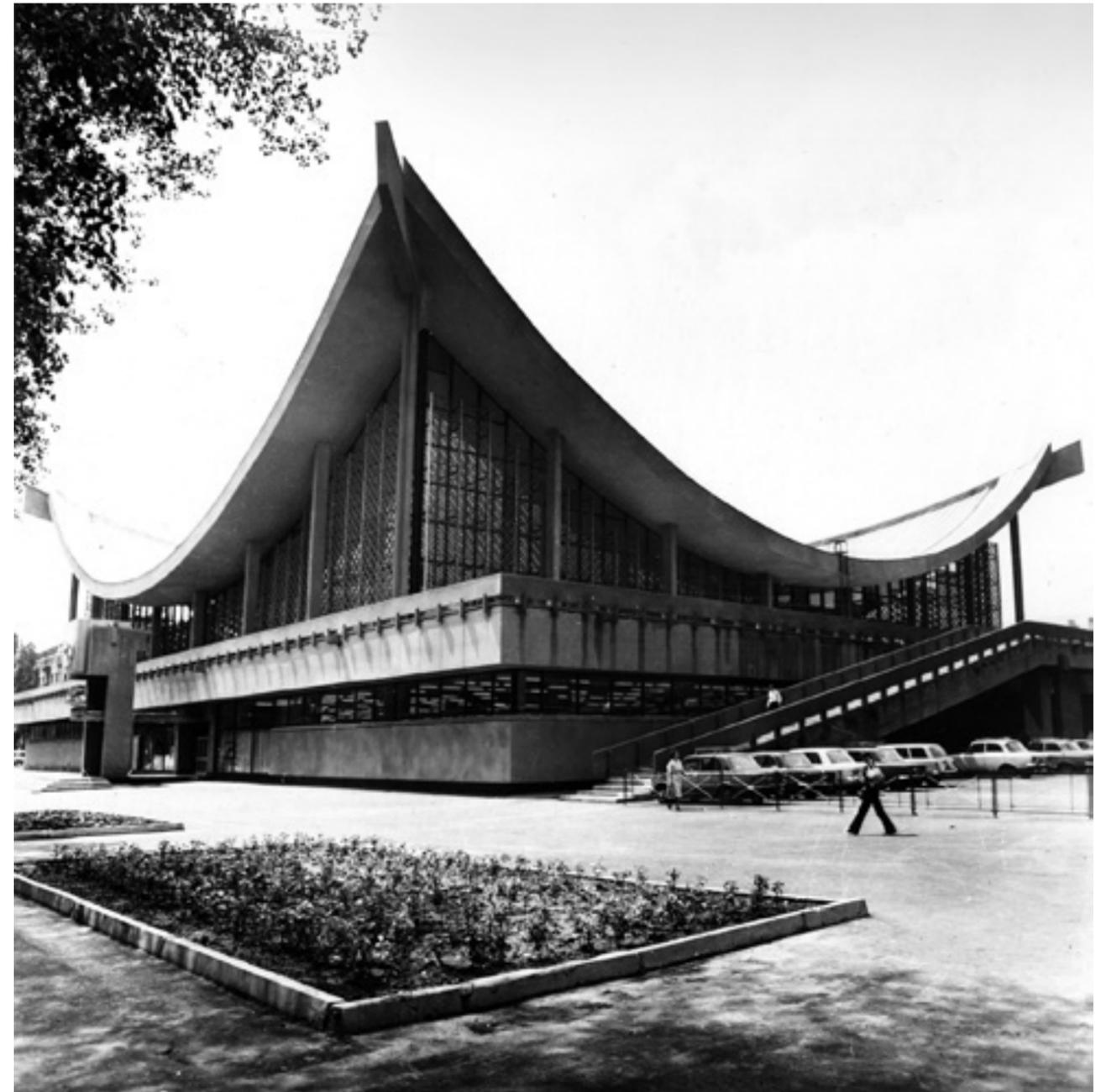
Протягом 1944–1947 Н. Чмутіна навчалася в аспірантурі Академії архітектури УРСР. Водночас працювала над відновленням будинку Верховної Ради УРСР.

З 1946 р. викладала в Художньому інституті (консультант в майстерні В. Заболотного).

У 1952 році Н. Чмутіна захистила кандидатську дисертацію на тему «Міський показовий Дім запису актів громадського стану у Києві».

1947–1971 — старший науковий співробітник, керівник сектора експериментального проектування науково, дослідного інституту експериментального проектування Академії будівництва та архітектури УРСР, який у 1963 році був реорганізований у Київський зональний науково-дослідницький й проектний інститут (згодом КиївЗНДІЕП).

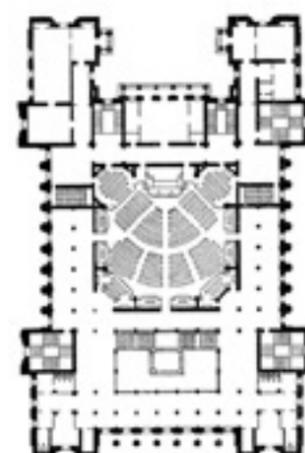
Від 1971 до 1999 року Н. Чмутіна працює професором, керівником навчально-творчої майстерні архітектурного проектування та кафедри архітектурного проектування у Київському державному ху-

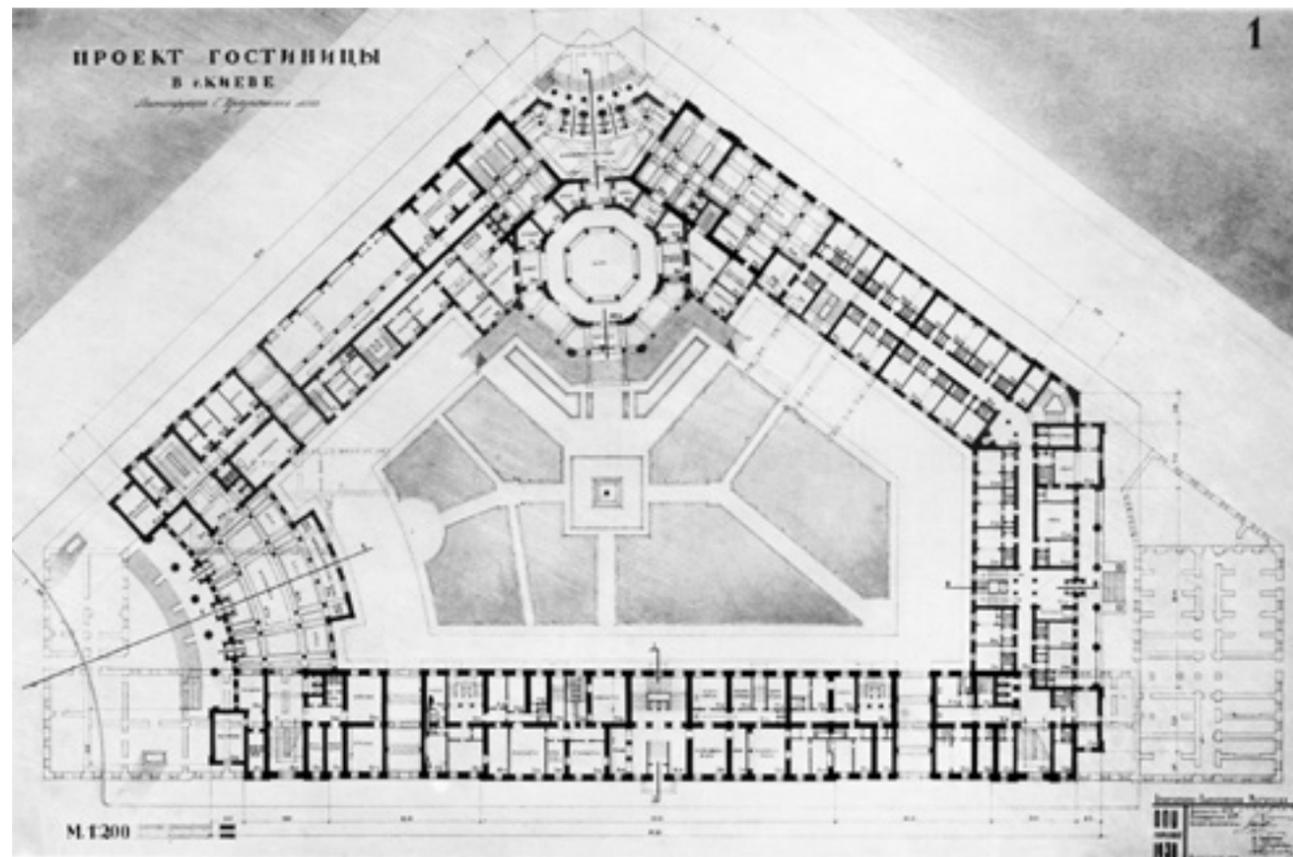
Будинок меблів у Києві, 1979

Верховна Рада УРСР у Києві, 1936–1939

Верховна Рада УРСР, зrealізований план 1939 р. та вигляд після розширення 1947–1952 рр.

Готель на Урядовій площі (реконструкція Присутственных місць) у Києві, проект, 1938–1939

Дипломна робота Н. Чмутіної «Урядовий центр та Палац молоді» на пл. Сталіна (Європейська) в Києві, 1936

дожньому інституті (з 1998 р. — Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури).

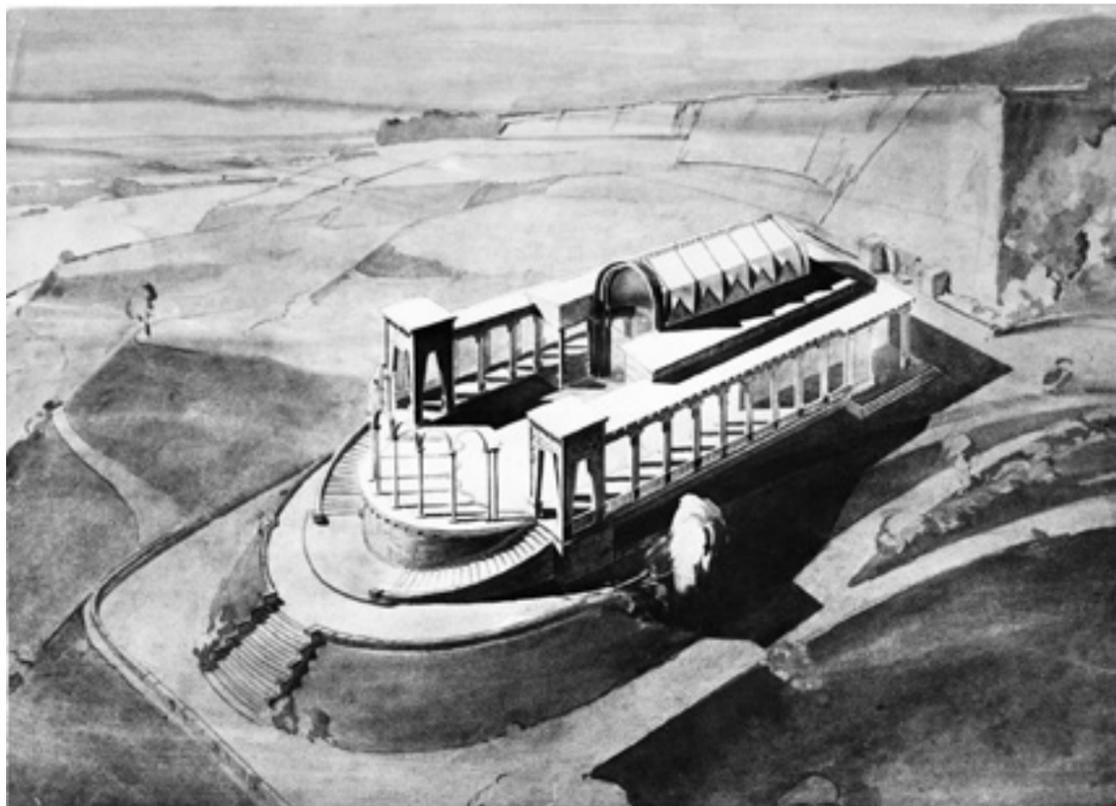
У переліку реалізованих проєктів: Ресторан «Рів'єра» на схилах Дніпра в Києві (архітектори А. Добровольський та Н. Чмутіна, 1936–1937); Будинок Верховної Ради УРСР по вул. Михайла Грушевського в Києві (творчий колектив під керівництвом В. Г. Заболотного, 1936–1939); Відновлення зруйнованої забудови Будинку Верховної Ради УРСР; Готель «Інтурист» у Києві (1952–1956); Будинок Укоопспілки на Хрещатику, 9 (спільно з арх. В. Г. Заболотним, Я. Л. Красним, М. Г. Гречиною, 1957–1964); Готель «Дніпро» на Європейській площі (спільно з арх. В. Д. Єлізаровим, В. Г. Заболотним, Я. Л. Красним, 1959–1964); Експериментальний готель літнього типу «Тарасова

Гора» у Каневі (архітектори: Н. Чмутіна, Е. Гусева, В. Штолько, М. Гречина та ін., 1962); Універсальний меблевий магазин «Будинок меблів» з великопрогонним вантовим покриттям у Києві (1963–1967); Готель «Либідь» на площі Перемоги (у співавторстві з: А. М. Аніщенко, О. К. Стукалов, Ю. А. Чеканюк, 1965–1970); Експериментальний готель на 420 місць із використанням грибоподібних конструкцій у Черкасах (1965–1970); Експериментальний критий ринок «Залізничний» з великопрогонним вантовим покриттям у Черкасах (1973).

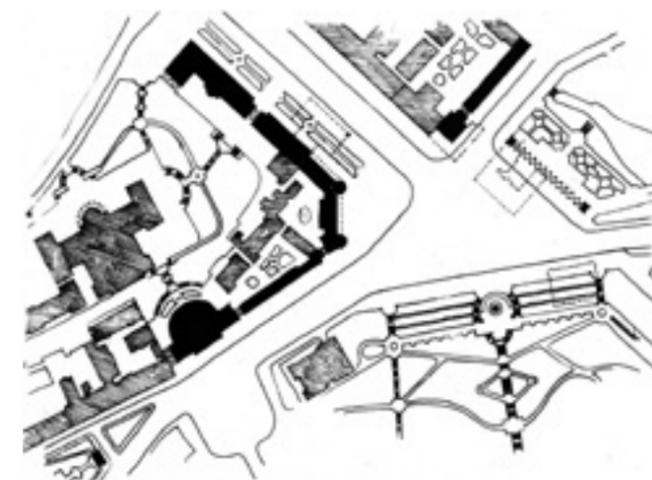
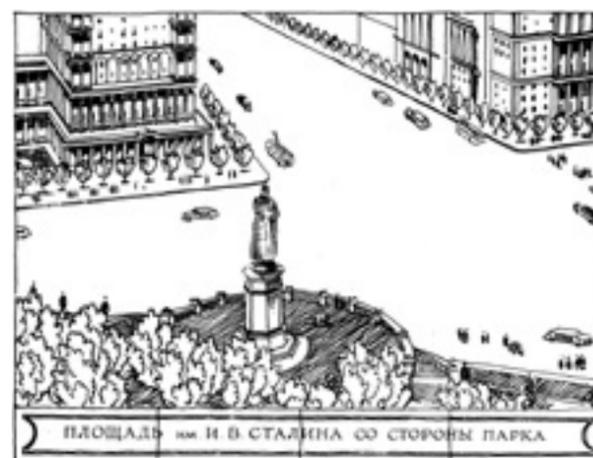
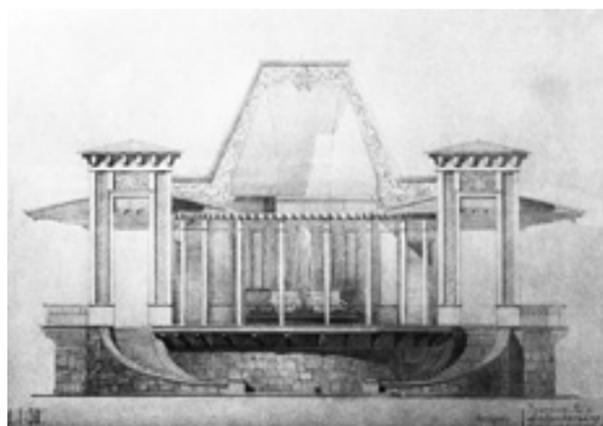
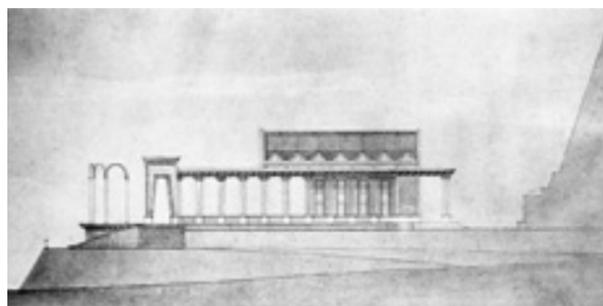
Професійна та громадська діяльність Наталії Борисівни Чмутіної відзначена численними нагородами державної влади, міжнародними нагородами, відзнаками міжнародних організацій, органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

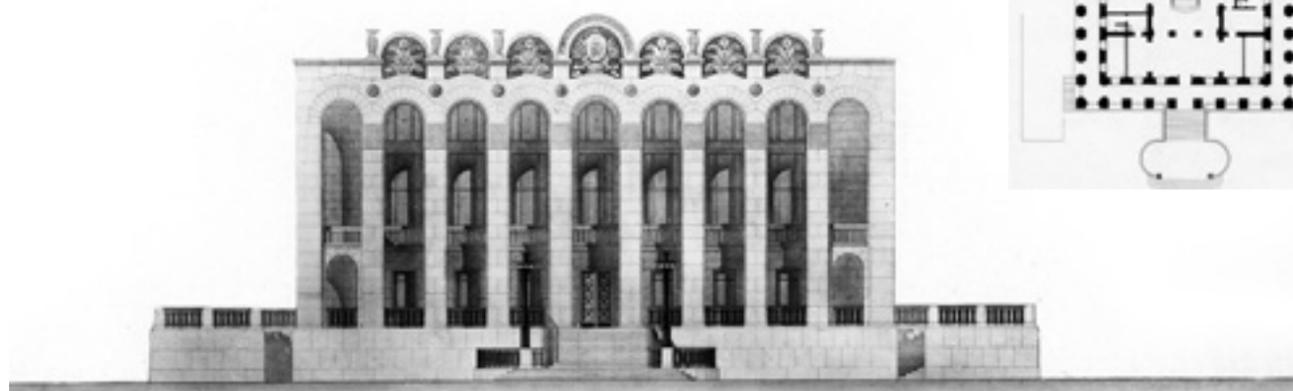
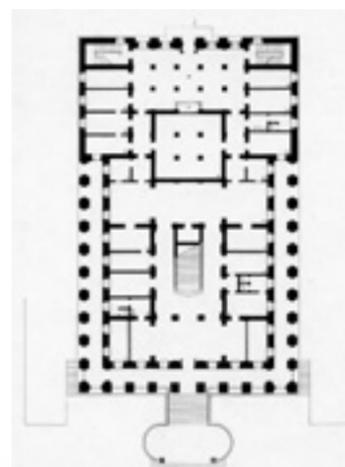
«Укоопспілка» на Хрещатику (1955–1964) та житловий будинок на Крутому узвозі (1938–1940) у Києві, проєкт і реалізація

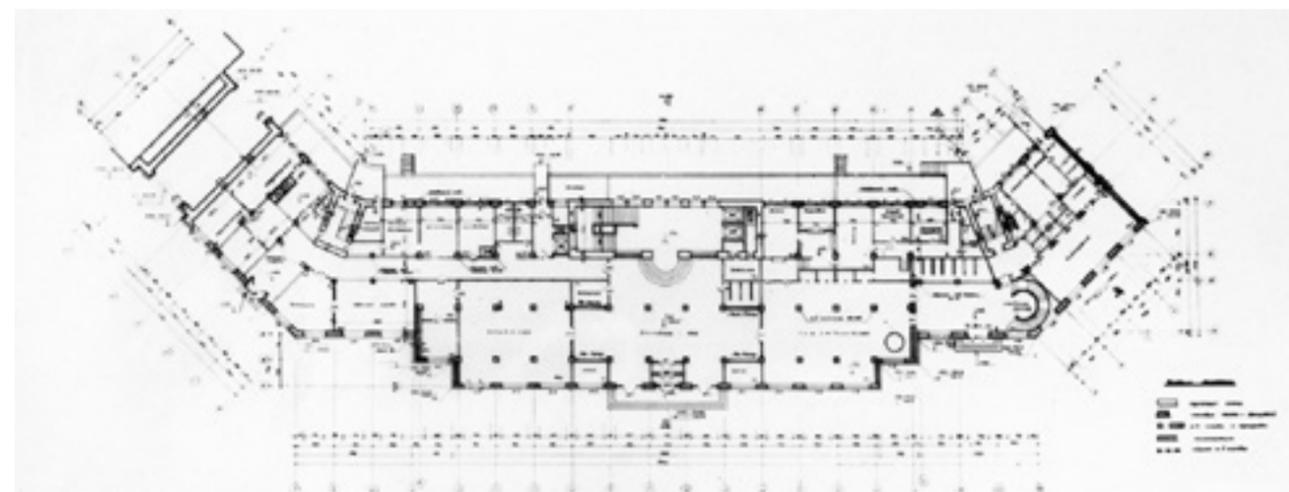
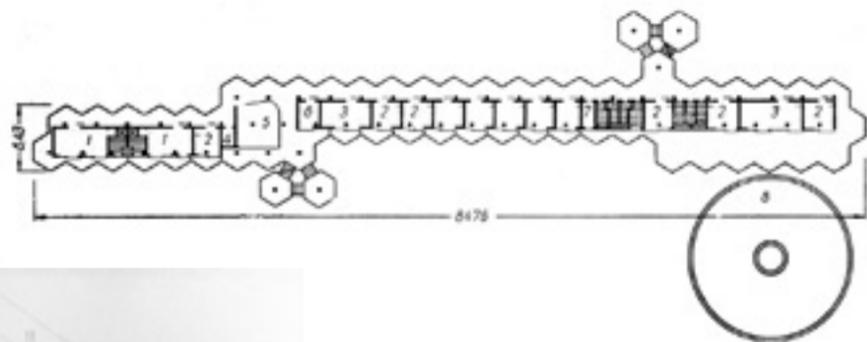
Ресторан «Рів'єра» на схилах Дніпра в Києві, 1936–1937

Проект реконструкції пл. ім. Сталіна (нині Європейська) в Києві, кінець 1940-х – початок 1950-х

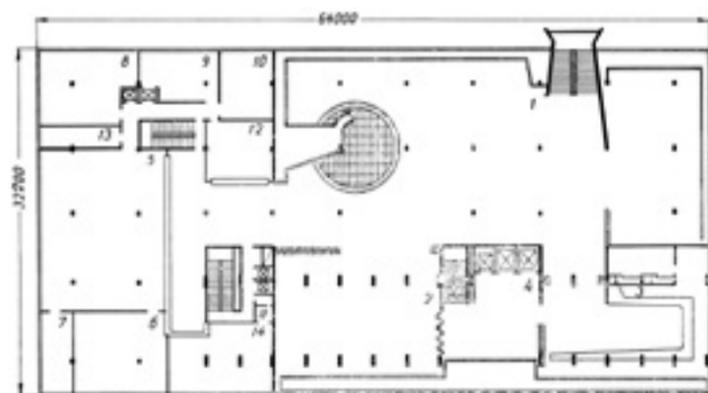
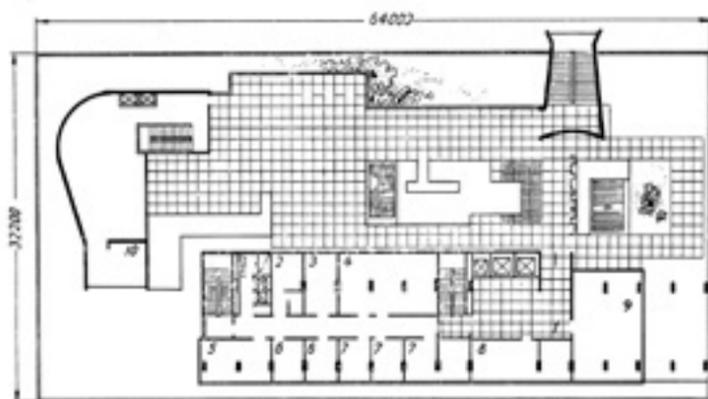

Дисертаційна робота «Міський показовий ЗАГС у Києві» (на Львівській площі), 1952

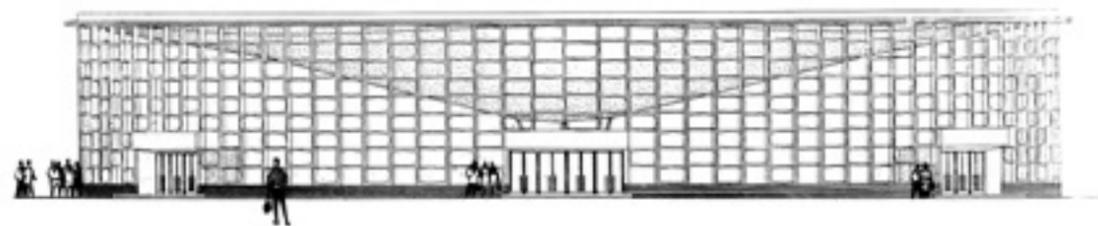

Готель літнього типу «Тарасова гора» в Каневі, 1960–1962

Готель «Дніпро» на пл. ім. Ленінського комсомолу (Європейська) в Києві, 1956–1964

Готель «Либідь» на пл. Перемоги в Києві, 1965–1970

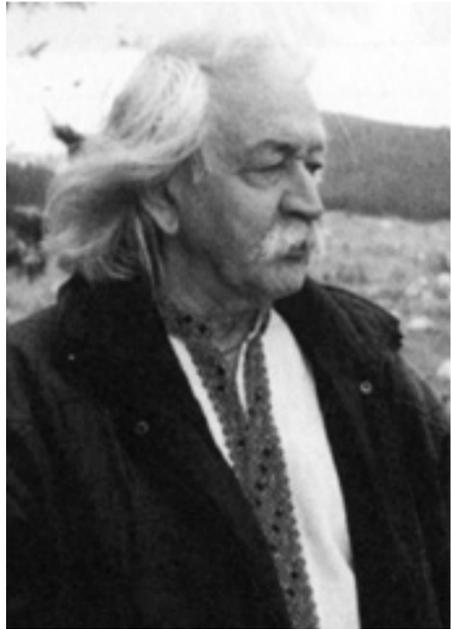

Критий ринок у Черкасах, 1966

Будинок меблів у Києві, 1971–1979

НАРОДНІ АРХІТЕКТОРИ
УКРАЇНИ

Іван МОГИТИЧ

Народний архітектор України з 1996 р.

Ivan MOHYTYCH
National Architect of Ukraine since 1996

Могитич Іван Романович (1933–2005) — архітектор-реставратор. Народний архітектор України (1996), Заслужений працівник культури України (1989), дійсний член ICOMOS, депутат Львівської обласної ради (1990-1995), дійсний член Академії будівництва України (1994), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (2007). Провідний фахівець в галузі реставрації пам'яток архітектури, вчений, практик, педагог, організатор.

Народився 22 січня 1933 року в с. Нягрин (зараз Підліски) на Івано-Франківщині.

1955 — закінчив будівельний факультет Львівського політехнічного інституту та отримав диплом інженера-будівельника, працював за фахом у Львові як інженер, майстер, виконроб. Став головним інженером будівельного управління. Під його керівництвом споруджено: промислові об'єкти і житлові будинки у новому шахтарському місті Соснівка; корпуси заводу «Львівсільмаш»; 3 мікрорайон «Новий Львів». У 1961 році переїхав до Києва. Став

науковим працівником реставраційної установи. З 1964 року головний архітектор Львівської реставраційної майстерні.

1980 року реорганізував установу в Комплексну архітектурно-реставраційну майстерню у складі науково-дослідного проектного Інституту «Укрпроектреставрація».

Послідовно впроваджував в обіг українську термінологію. У 1980-х роках заклад став єдиним в УРСР, що працював і випускав документацію українською мовою. Через 8 років майстерня стала повноцінною філією Інституту, а з 1991-го — самостійним регіональним Інститутом «Укрзахідпроектреставрація», який Іван Могитич очолював до 2005 року.

У 1979 році захистив дисертацію «Народні традиції у високогірному будівництві Гуцульщини та їх місце в етнічній історії Карпат».

Наукові зацікавлення торкалися історії архітектури, методів реставрації, етнографії, археології. У всіх цих напрямках залишив чималий доробок.

Вознесенська церква у Чорткові (1717), до і після реставрації 1967–1968 рр.

Церква св. Пантелеймона XII ст.
після реставрації 1960–1990-х рр.

Фахівець у галузі вивчення та відновлення пам'яток історії та культури Західної України, насамперед унікальних дерев'яних церков таких як Церква Покрови Пресвятої Богородиці (Пирогів). Своім сучасним виглядом йому завдячують понад 130 пам'яток, у тому числі Олеський замок, Манявський скит, церква св. Юрія у Дрогобичі Храм Святого Івана Хрестителя (Львів), церква св. Пантелеймона поблизу Галича.

З-під пера вченого вийшло понад 100 друкованих праць — статей і книг, зокрема заборонений комуністичним режимом путівник «Ансамбль вулиці Руської у Львові» (1982).

Серед сотень відреставрованих пам'яток, особливо важливими Іван Могитич вважав пам'ятки дерев'яного сакрального будівництва України. З утворенням спеціальної проєктної групи почались повноцінні дослідження й розробка проєктів реставрації з відновленням втрачених особливостей. У архіві інституту зберігається документація 248 дерев'яних церков з усієї території України.

Професійна та громадська діяльність Івана Романовича Могитича відзначена численними нагородами державної влади, відзнаками органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Реставрація Манявського скита 1970 р.

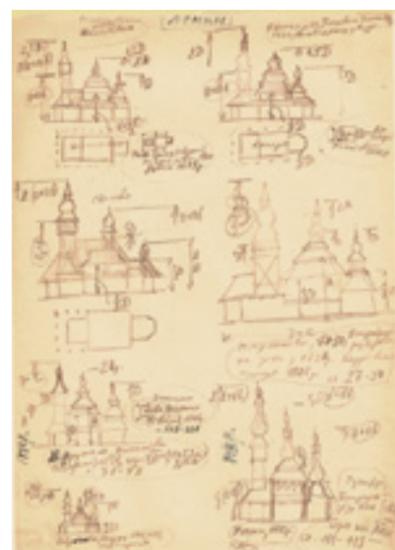
Манявський скит поч. XVII,
вигляд після реставрації у 1980-ті рр.

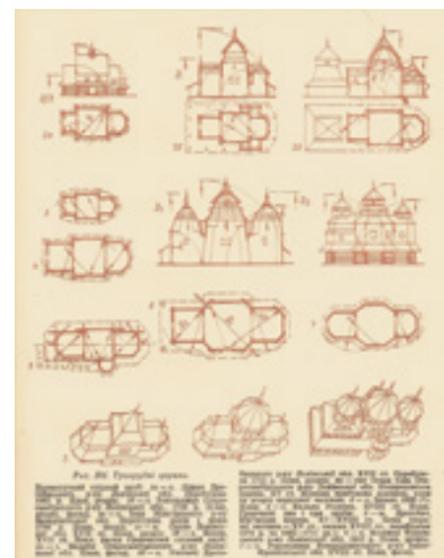
Костел Св. Пантелеймона біля Галича,
фото 1921 р.

Покровська церква XVII ст. у с. Рихвальд (Польща), фото 1989 р.

Матеріали досліджень

Тризрубні церкви

Макет церкви з с. Пустовійтівки Миколи Якимовича

Залишки козацької церкви 1774 р.
у Пустовійтівці Сумської обл.,
фото 1929 р.

Церква св. Анни 1872 р. у с.
Бистрець, майстер І. Могитич
(дід дослідника)

Вознесенська церква у Чорткові
(1717) після реставрації у 1968 р.

Церква Микити у Дерневі

Церква Микити у Дерневі, реставрована у 1978 р.

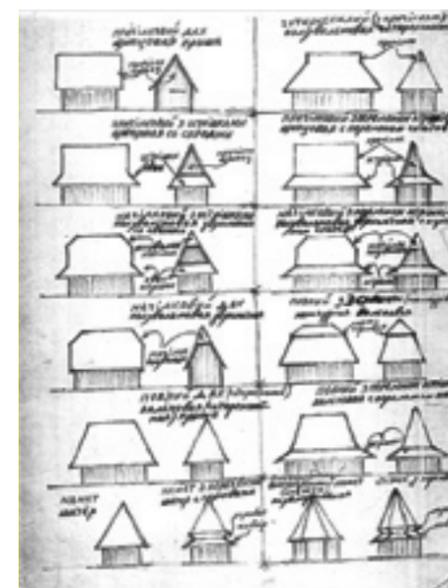
Манявський Скит після реставрації 1981 р.

Храм Івана Хрестителя рубежу XII–XIII ст. після реставрації, вигляд на початку 2000-х рр.

Документи часів Перебудови

Рукописний підручник для реставраторів

Реконструкція Свірзького замку XVI ст. під будинок відпочинку НСАУ

Євгенія МАРИНЧЕНКО

Народний архітектор України з 1997 р.

Evgenia MARYNCHENKO
National Architect of Ukraine since 1997

Маринченко Євгенія Олександрівна (1916–1999) — архітектор. Заслужений архітектор УРСР (1970), Народний архітектор України (1997), лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1971).

Провідний фахівець в галузі архітектури громадських та житлових комплексів.

Народилася 28 лютого [12 березня] 1916 року в Петрограді.

1931 — навчалась на архітектурному факультеті будівельного технікуму.

1934 — працює на будівництві виконробом та в одній із архітектурно-проектних майстерень помічником архітектора.

Протягом 1935–1941 років навчається на архітектурному факультеті Київського інженерно-будівельного інституту.

З 1945 року протягом тридцяти років працює у проектному інституті «Діпроцивільпромбуд».

Перший успіх Євгенії Маринченко — проект комплексу водолікувального санаторію в Пущі-Водиці, що на той час знаходився за межами Киє-

ва. Генеральний план лікувального комплексу розроблено у 1946 року. Подальше проектування і будівництво велося впродовж майже двадцяти років.

За проектування і участь у будівництві санаторію ім. 30 років Радянської України Є. Маринченко нагороджена премією та почесною грамотою на республіканському конкурсі за найкращі побудовані об'єкти цивільного будівництва в 1949 році.

Санаторій, що у 1990-х роках отримав назву «Пуща-Озерна», включено до реєстру нерухомих пам'яток архітектурної спадщини першого повного десятиріччя ХХ століття.

Загалом архітектор Є. Маринченко створила понад сімдесят проектів споруд різного призначення: будинки у Києві по вул. Нагірній, Золотоустівській, Бастіонній, Михайла Бойчука, Повітрофлотському проспекті; нові квартали в Одесі, Херсоні, Харкові; житловий масив Новобіличі в Києві; селище південноукраїнського каналу біля села Новокиївка; клуби, будинки відпочинку, їдальні, кінотеатри. Понад тридцять проектів реалізовано.

Палац «Україна» по вул. Великій Васильківській в Києві, 1964–1970

Санаторій ім. 30-річчя Радянської України, Київ, Пуца-Водиця, 1946–1963

Палац «Україна» по вул. Великій Васильківській в Києві, 1964–1970

Вершиною творчості Євгенії Маринченко (початок 1960-х років) стало будівництво концертного залу «Палац Україна», розрахованого на 3700 місць, який і сьогодні вражає урочистістю та монументальністю і в 1970 році отримав статус пам'ятки архітектури.

За будівництво Палацу Україна Євгенії Маринченко присвоєно почесне звання Заслужений архітектор УРСР, а за створення проекту Палацу Україна вона одержала Державну премію УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1971). Євгенія Маринченко подарувала киянам не лише найбільшу у країні концертну залу Національного Палацу Україна, але й активно сприяла відродженню багатьох пам'яток історії та архітектури.

Її життєвим переконанням був часто повторюваний вислів: «Все наше життя оточене архітектурою, яку потрібно навчитися бачити».

Палац «Україна» по вул. Великій Васильківській в Києві, 1964–1970

Ігор ШПАРА

Народний архітектор України з 1998 р.

Ihor SHPARA
National Architect of Ukraine since 1998

Шпара Ігор Петрович (1936–2016) — архітектор. Заслужений архітектор України (1987), Народний архітектор України (з 1998), лауреат Державних премій України в галузі архітектури (1995, 2003), кавалер ордена Богдана Хмельницького V ступеня, член містобудівної ради при Головному архітекторі м. Києва (1980), член архітектурно-містобудівельної ради Держбуду України (1995), Голова Державний комітет з присудження премій в галузі архітектури (2002).

Професор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (1993), дійсний член Української академії архітектури (з 1994), дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України (2001), Іноземний член Польської академії архітектури і будівельних наук. Провідний фахівець архітектор-практик, педагог, громадський діяч.

Народився 30 травня 1936 року у Харкові. 1954–1960 навчався на архітектурному факультеті Київського художнього інституту (тепер Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури).

1960–1990 — архітектор, головний архітектор проектів (ГАП) проектного інституту «Київпроект»

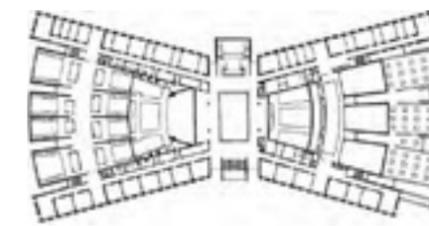
1990–2012 — Президент Національної спілки архітекторів України

З 1972 року викладач, професор (1983) керівник навчально-творчої майстерні архітектурного проектування (1989) архітектурного факультету Київського державного художнього інституту.

Керівник ПП «Архітектурна майстерня «І. Шпара» (1993–2016).

Архітектором Шпарою особисто і у складі авторських колективів було створено більше 80 проектів архітектурних і містобудівних об'єктів в м. Києві:

Реконструкція і благоустрій території Гідропарку (1965–1968); забудова житлових масивів Микільська Борщагівка (1970–1989); Лівобережний (1974–1980); Харківський (1981–1987), реконструкція кварталів Подола в районі вулиць Оленівської та Введенської з новою мало- та середньо-поверховою забудовою (1979–1989); проект забудови кварталів по вулицях Горького (тепер В. Б. Антоновича)

Вища партійна школа ЦК КПУ в Києві (сьогодні КІМО), 1979–1991

Житловий комплекс по вул. Суворова 13 в Києві, 1967–1973

вул. Суворова 13 в Києві

Президент НСАУ 1990–2012

Гідропарк в Києві, проєкт, 1962–1965.

Венеціанський міст в Гідропарку, Київ, 1965

та Боженка (тепер К. Малевича, 1972–1988); житлові комплекси на вулицях М. Омеляновича-Павленка (1968–1985) та між вулицями В. Антоновича та К. Малевича (1983–1986); комплекс Вищої партійної школи (зараз — Інститут міжнародних відносин) по вул. Юрія Іллєнка, 36/1 (1986–1989), будинок гуртожитку Вищої партійної школи (зараз — Київський інститут міжнародних відносин) по вул. Герцена, 17/27 (1989) — відзначені Державними преміями України в галузі архітектури (1995); будівля «Укрексімбанку» по вул. Горького, 127–129 (у співавторстві, 1996) — відзначена Державною премією України в галузі архітектури (2003); житловий комплекс Ради Міністрів УРСР по вулиці М. Омеляновича-Павленка, 5 (у співавторстві, 1968–1985); церква Різдва Пресвятої Богородиці на проспекті Глушкова, 11 (1999); Венеціанський

міст (у співавторстві, 1966). Конкурсні проекти: реконструкція центру Харкова (1965); проект монумента Жовтневої революції в Києві (1967); реконструкція центру м. Новгород на Волхові (1975); Будинок профспілок на майдані Незалежності (I–II премія, 1979); забудова кварталу на Хрещатику (у складі колективу майстерні КДХІ, II премія); монумент на честь розщеплення атомного ядра в м. Харкові (спільно з архітектором Г. Хорхотом, I премія, 1986); загальноміський торговельний та діловий центр на Лівому березі в районі станції метро «Лівобережна» (1979).

Професійна та громадська діяльність Ігоря Петровича Шпари відзначена Державними нагородами, почесними відзнаками Українських та міжнародних громадських організацій, органів місцевого самоврядування.

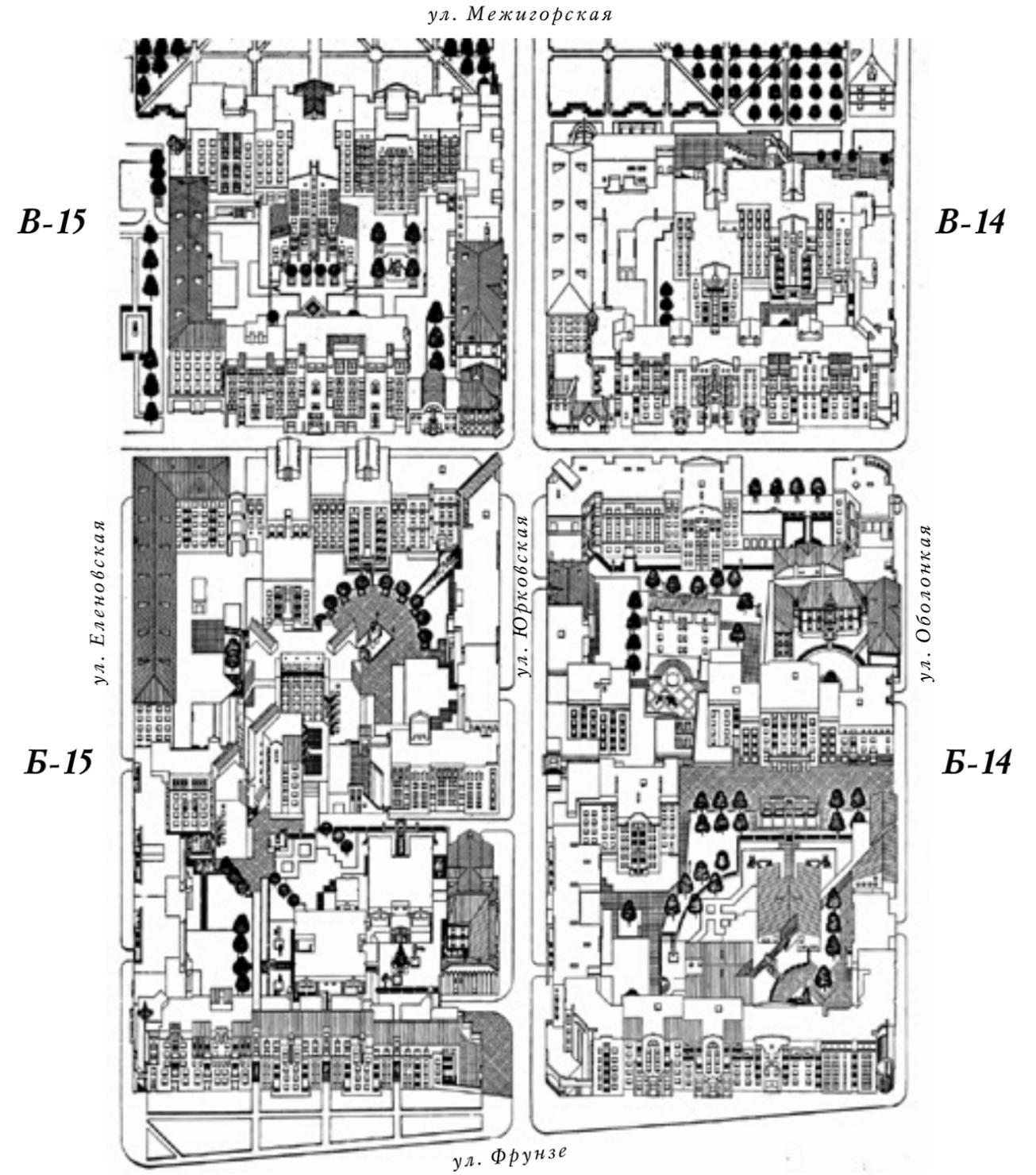
«Чотири квартали», будинок по вул. Оленівська 16 (квартал Б-15) та по вул. Костянтинівській 48 (квартал В-14), 1987

Квартал В-15

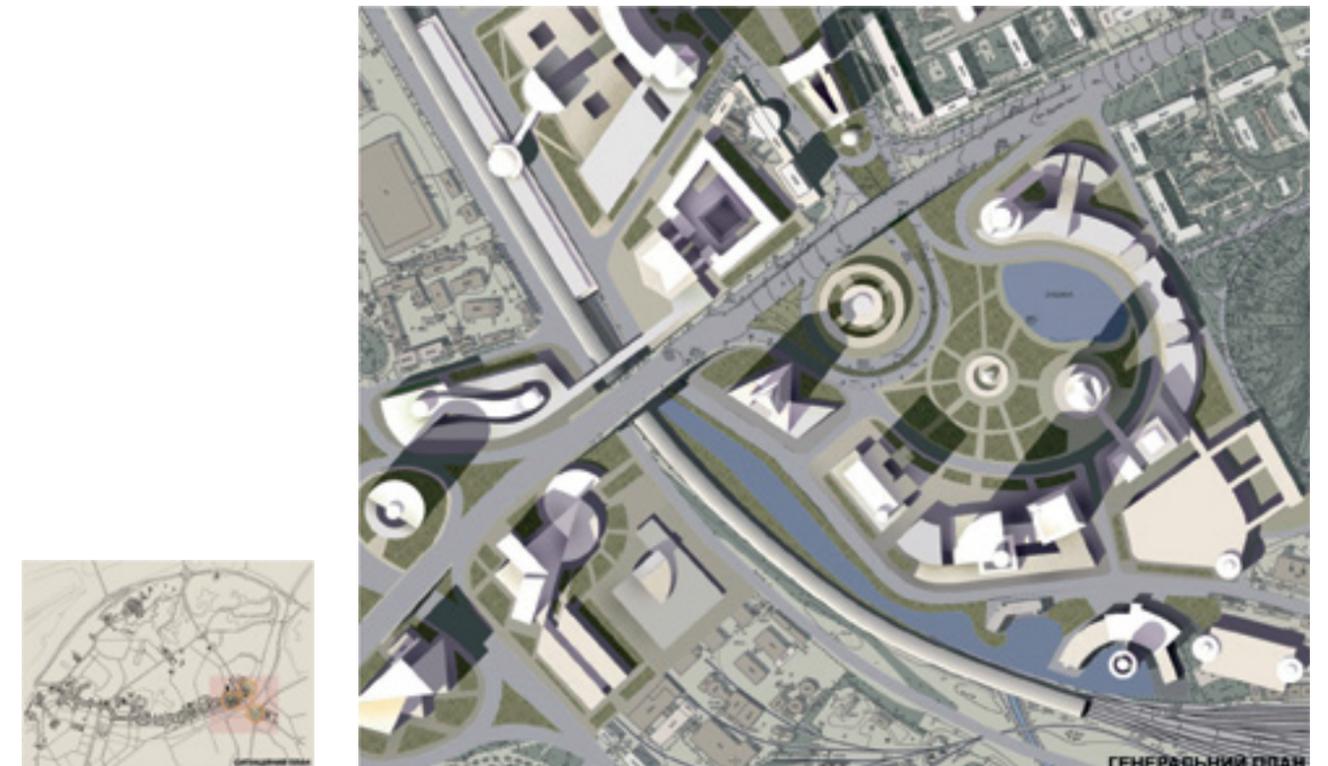
Квартал В-14

Проект забудови «Чотирьох кварталів» на Подолі в Києві, 1987

Забудова кварталів по вул. Горького (Антоновича) в Києві, 1972–1988

Висотний комплекс на Либідській площі в Києві, конкурсний проект, 2007

Валентин ШТОЛЬКО

Народний архітектор України з 1998 р.

Valentyn SHTOLKO
National Architect of Ukraine since 1998

Штолько Валентин Григорович (1931–2020) — архітектор. Заслужений архітектор УРСР (1982), Народний архітектор України (1998), доктор архітектури (1988), Головний архітектор ВАТ КиївЗНДІЕП, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1983), лауреат Державної премії України ім. Т. Шевченка в галузі архітектури (1984), лауреат Премії ім. М. Островського (1986), Премії Ради Міністрів СРСР (1989), кавалер ордену за заслуги III ступеня (2007), Премії Ради Міністрів СРСР (1989), кавалер ордену за заслуги III ступеня (2007).

Президент Української Академії Архітектури (1992–2020), почесний член і професор Міжнародної Академії Архітектури (1997).

Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури — практик, вчений, організатор.

Народився 14 листопада 1931 року у с. Вікни на Гайворонського району Кіровоградської області.

1956 р. закінчив архітектурний факультет Київського державного художнього інституту. Після закінчення вищого навчального закладу працював

виконробом на будівництві. З 1963 р. архітектор, заступник директора, головний архітектор Київського зонального науково-дослідного інституту експериментального проектування (КиївЗНДІЕП).

У 1968 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження архітектурно-конструктивних рішень тентових покриттів», результати якої лягли в основу проектів у співавторстві Подільського критого ринку на 1350 місць в Києві (1980) та критого ринку в Чернівцях (1981), Легкоатлетичного манежу в Києві (1980).

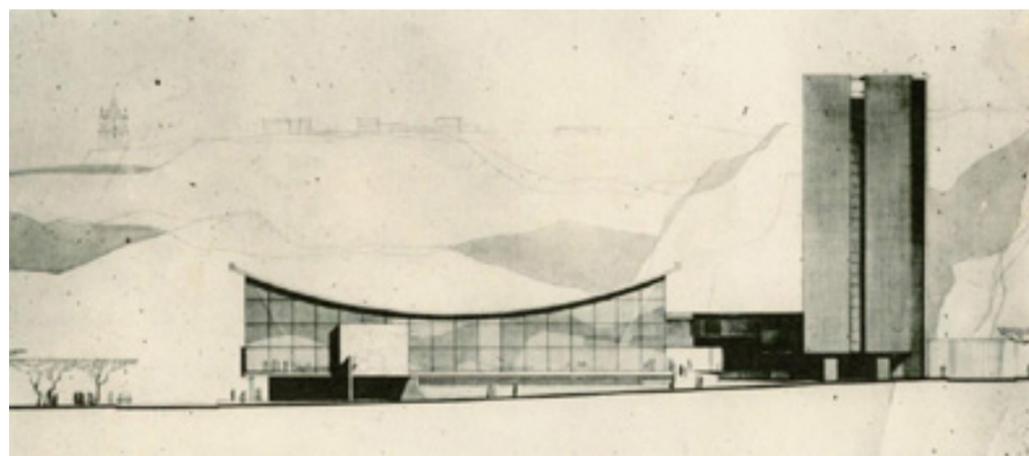
У 1988 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора архітектури.

З 1987 року професор архітектурного факультету Київського національного університету будівництва і архітектури.

Архітектор Штолько також є автором проектів житлових районів «Прибережний» у Білій Церкві та «Столичний» у Києві (1989), проектів готелів: «Тарасова гора» в Каневі (1962), «Турист» у Черкасах (1967), «Градецький» у Чернівці (1980), «Спортив-

Житній ринок на Подолі в Києві, 1974–1976

Житній ринок в Києві, 1974–1976

ний» у Києві (1992), а також проекти пам'ятника — Жертвам фашизму в Прилуках (1978) і монументу, присвяченого Тисячоліттю Лубен (1988) тощо.

Винаходи В. Штолько були спрямовані на інновацію великопрогонових систем покриттів (12) та завоювали популярність далеко за межами України

Він був серед ініціаторів відтворення Української Академії Архітектури (1992) — громадської організації — правонаступниці Академії Архітектури УРСР, яка об'єднала у своєму складі провідних фахівців з метою сприяння розвитку теорії і практики архітектури та містобудування. Президентом Академії було обрано видатного архітектора, доктора архітектури Валентина Григоровича Штолька.

Аналізуючи недоліки практики містобудування Києва, академік В. Штолько ініціював розроблення концепції розміщення висотних будинків і споруд в м. Києві на період до 2020 року.

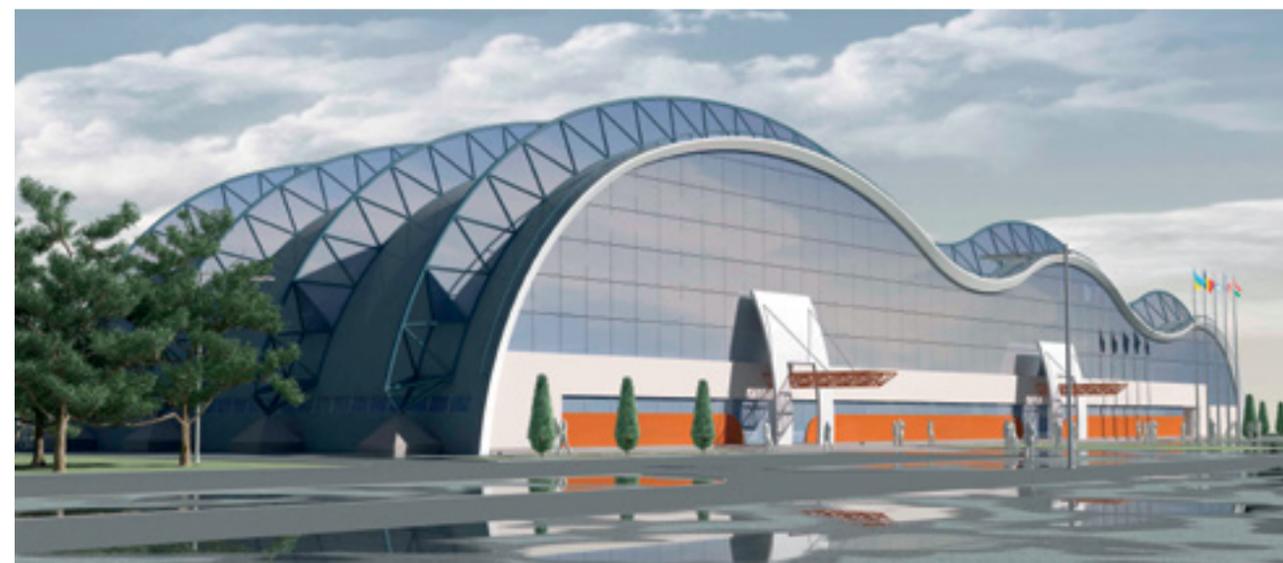
Під його керівництвом Академія брала активну участь у розробці «Правил забудови Києва», проєк-

тних пропозицій реконструкції Либідської площі, території заплави р. Либідь від залізничного вокзалу до Либідської площі та ін.

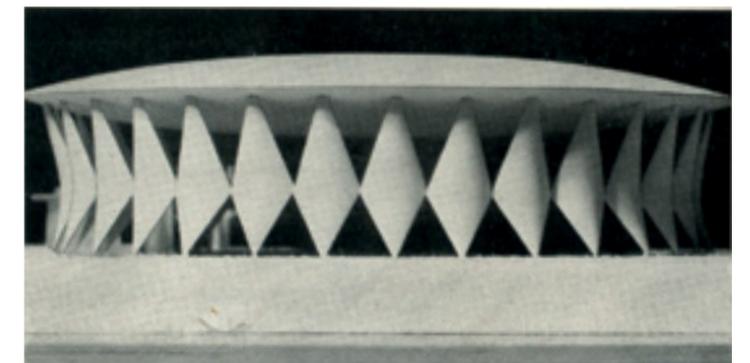
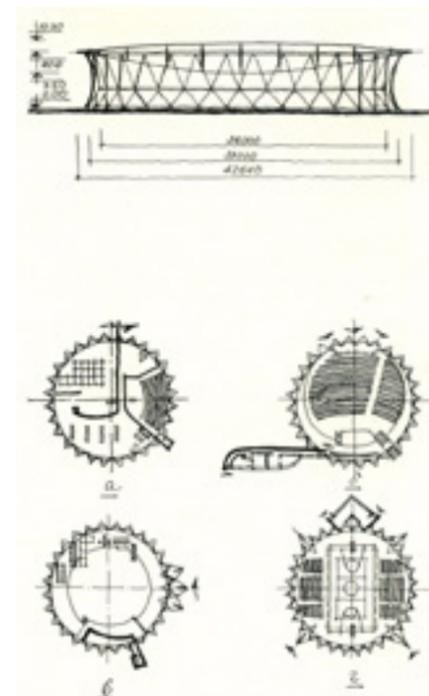
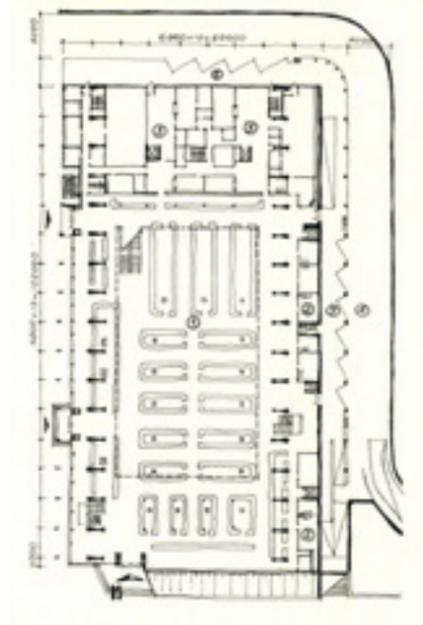
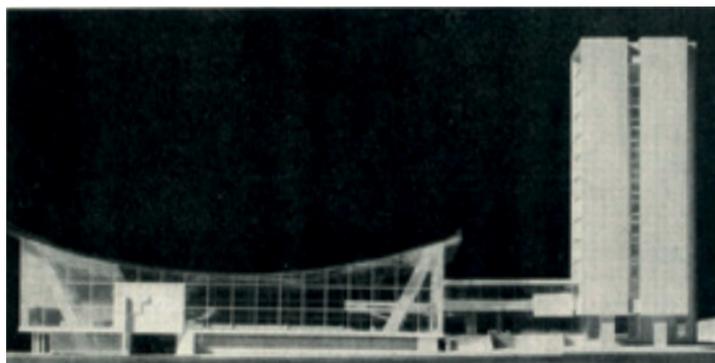
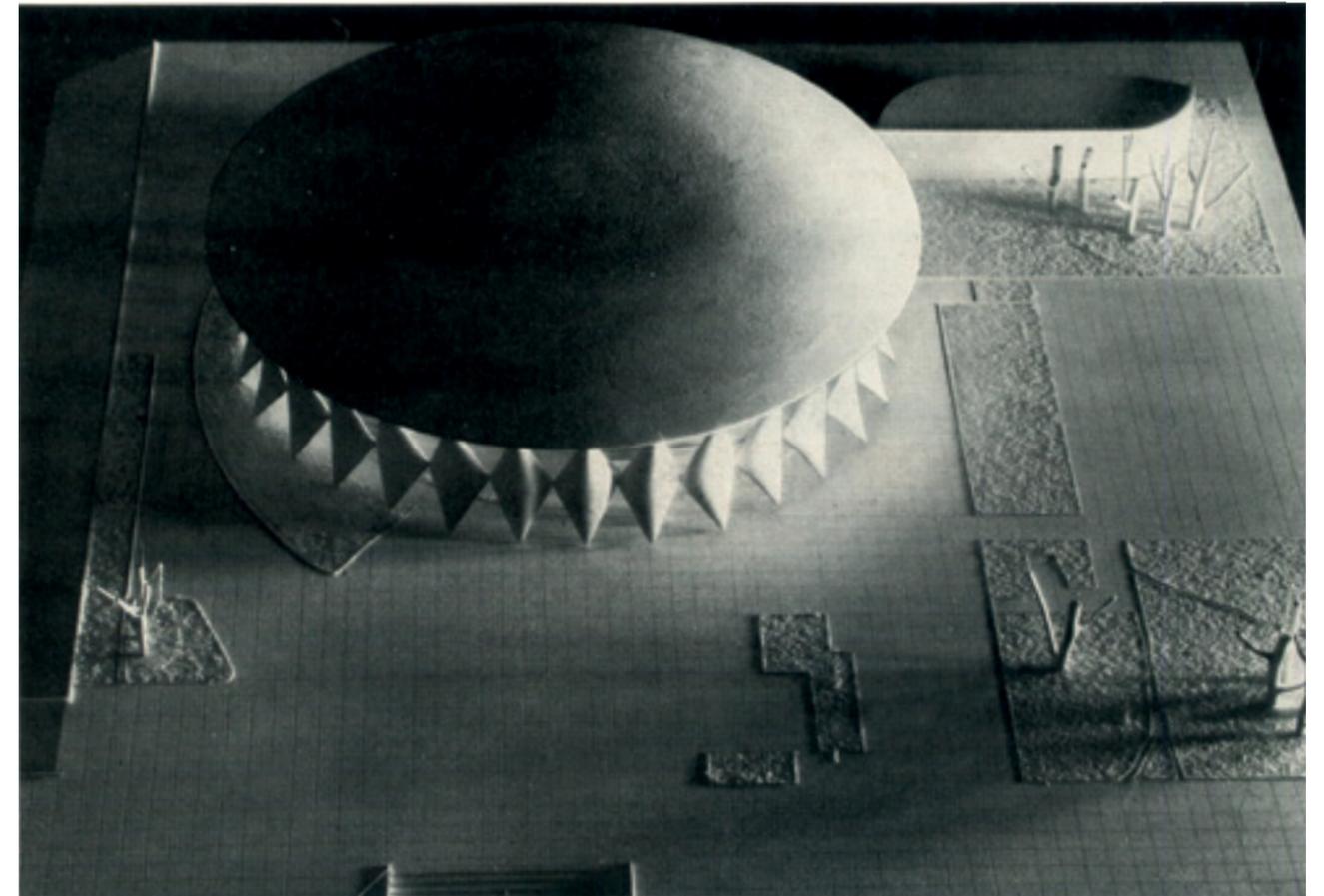
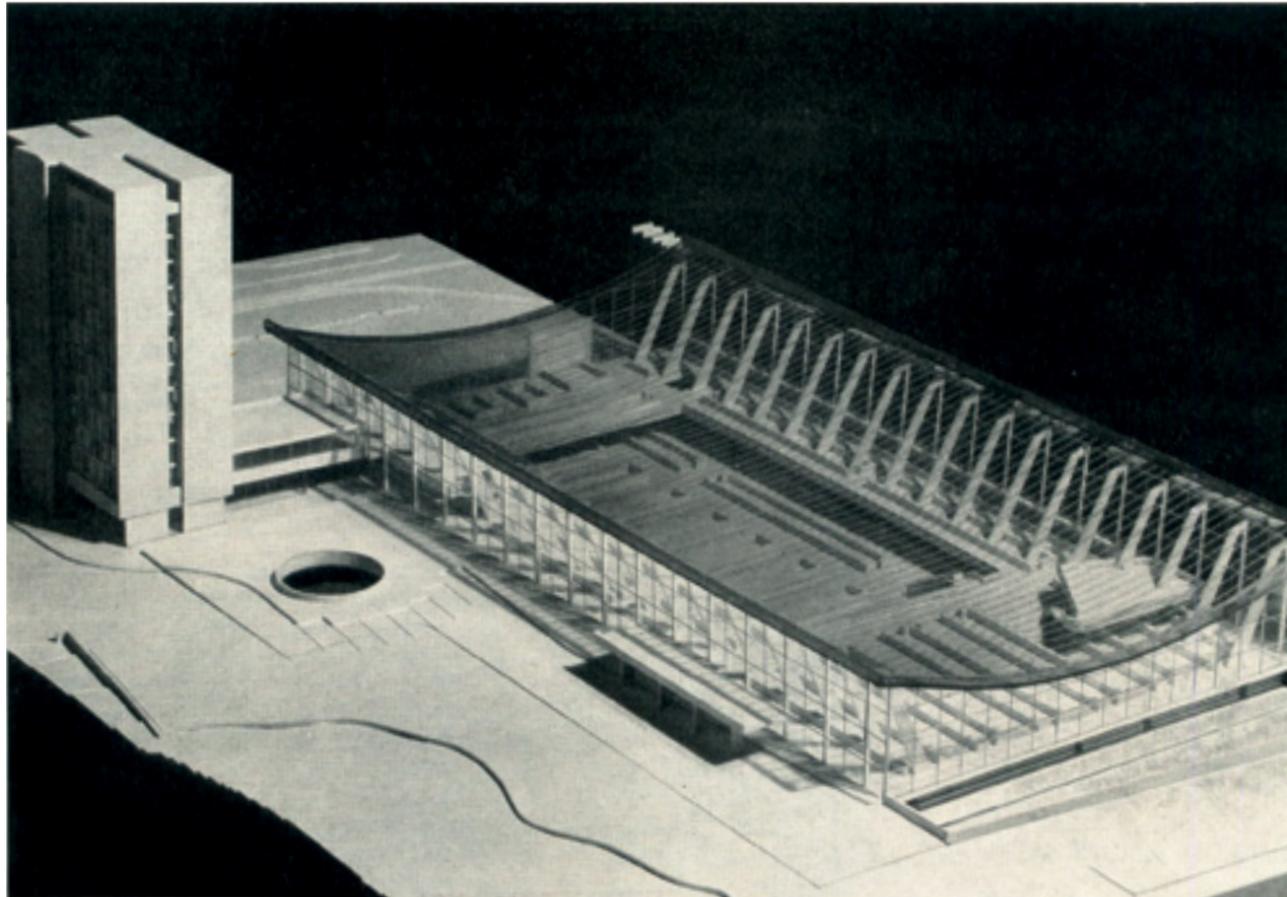
У доповідях на Загальних зборах Української Академії Архітектури президент підіймав питання реорганізації архітектурно-містобудівної науки, обґрунтовував необхідність надання Української Академії Архітектури статусу державної організації.

Валентин Штолько був засновником ТОВ «Академія Архітектури», ПП «Інститут Архітектури», «Науково-дослідний та проєктний інститут «Зодчий» Української Академії Архітектури», «Прикарпатський центр Української Академії Архітектури», ЗАТ «Українська Академія інвестицій в науку і будівництво», діяльність яких була спрямована на втілення наукових розробок в архітектурно-містобудівну практику.

Професійна та громадська діяльність Валентина Григоровича Штолька відзначена Державними нагородами, почесними відзнаками громадських організацій, органів місцевого самоврядування.

Молодіжний центр в Маріуполі, проєкт, 2007

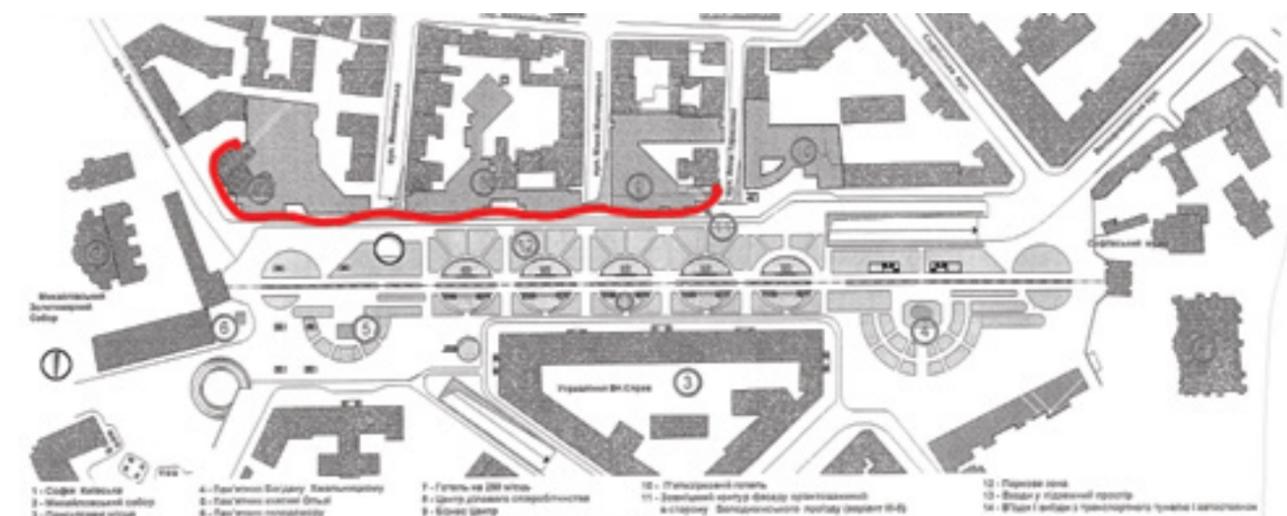
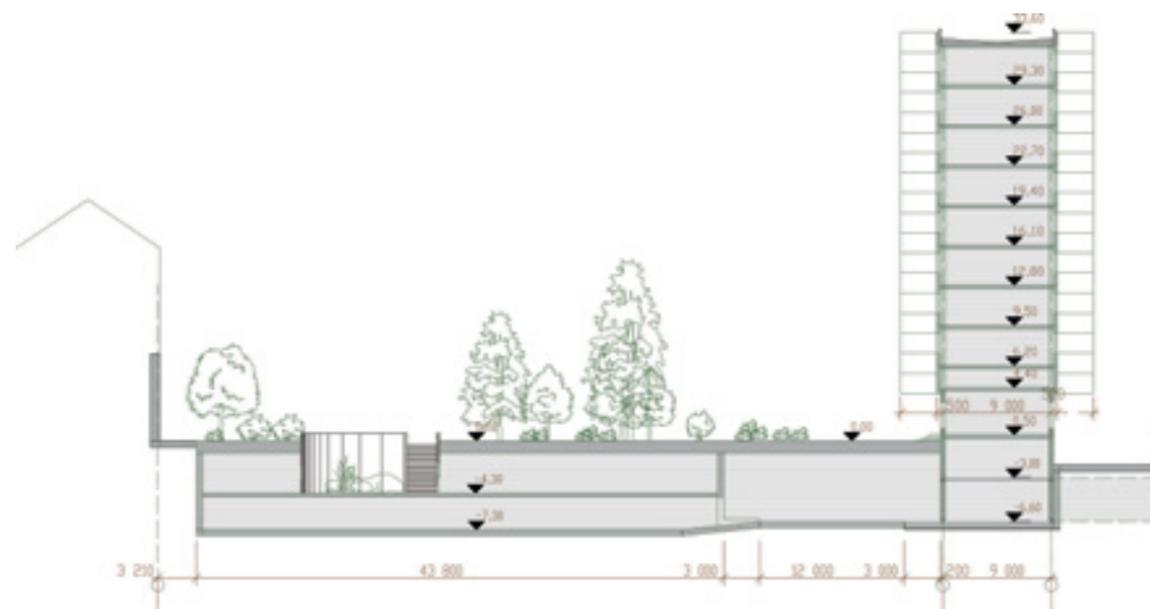
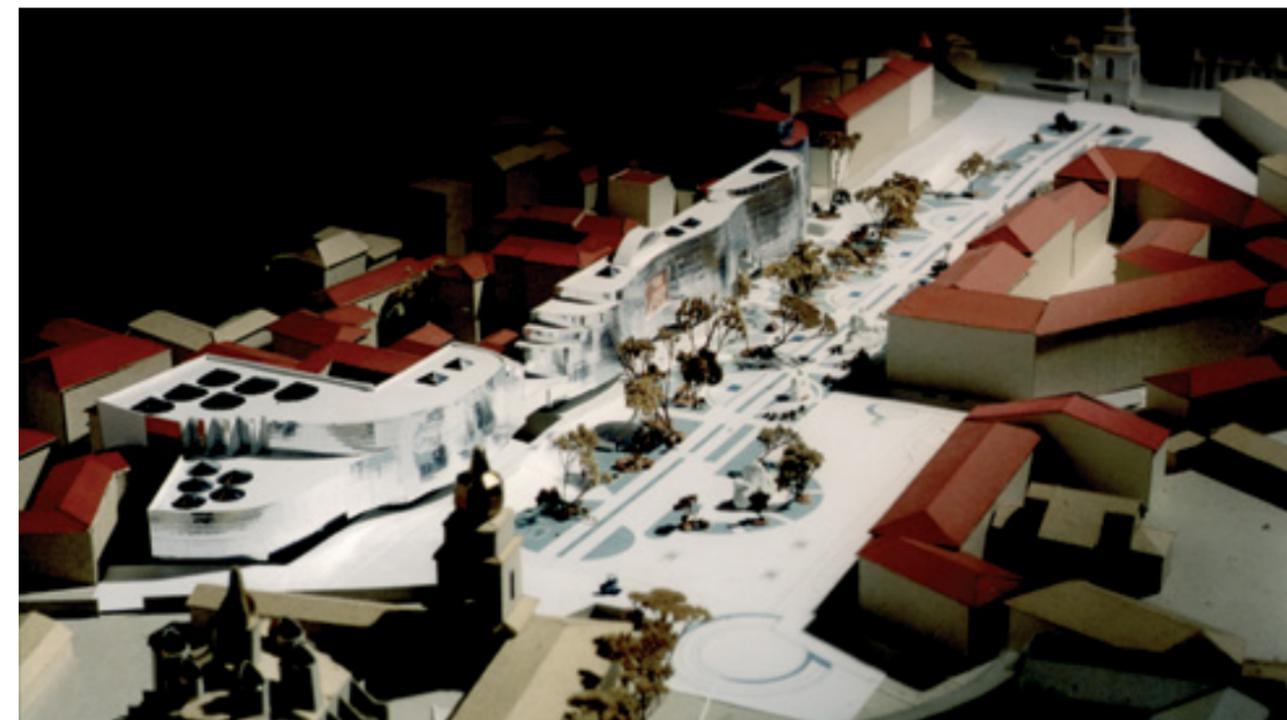
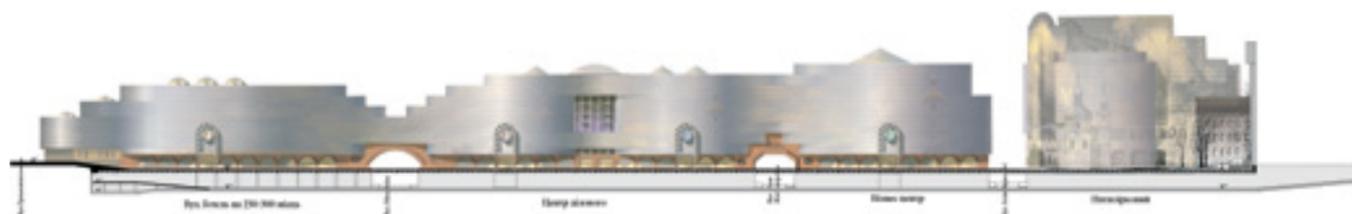

Ринок з вантовим покриттям в Києві, проект

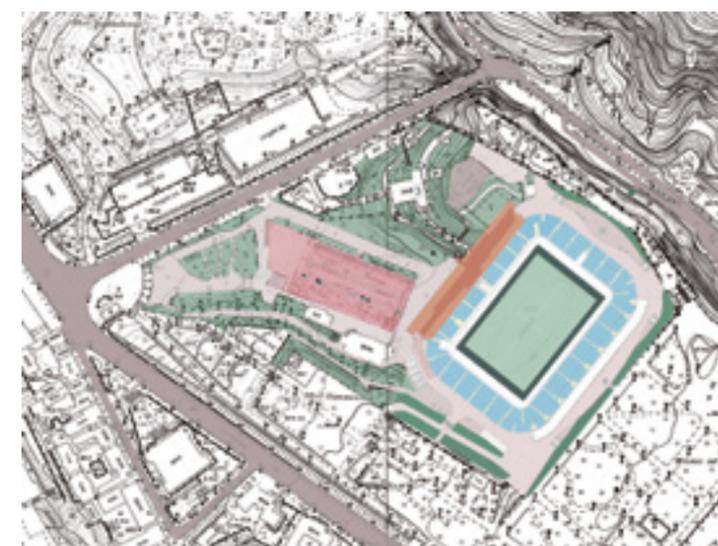
Універсальна зала з мембранно-вантовим покриттям діаметром 42 м

Концепція

Реконструкція Володимирського проїзду в Києві, проект, 2002

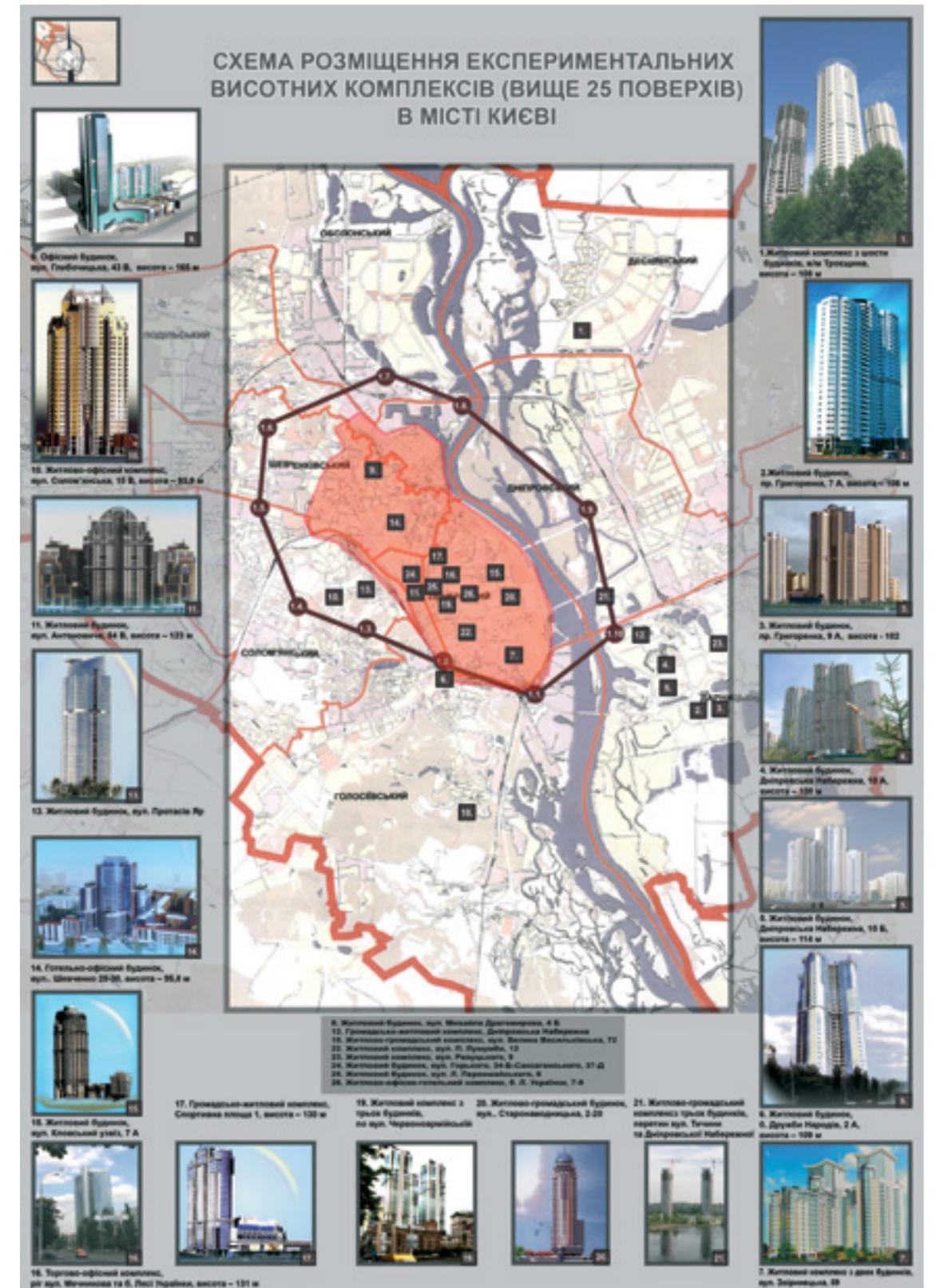

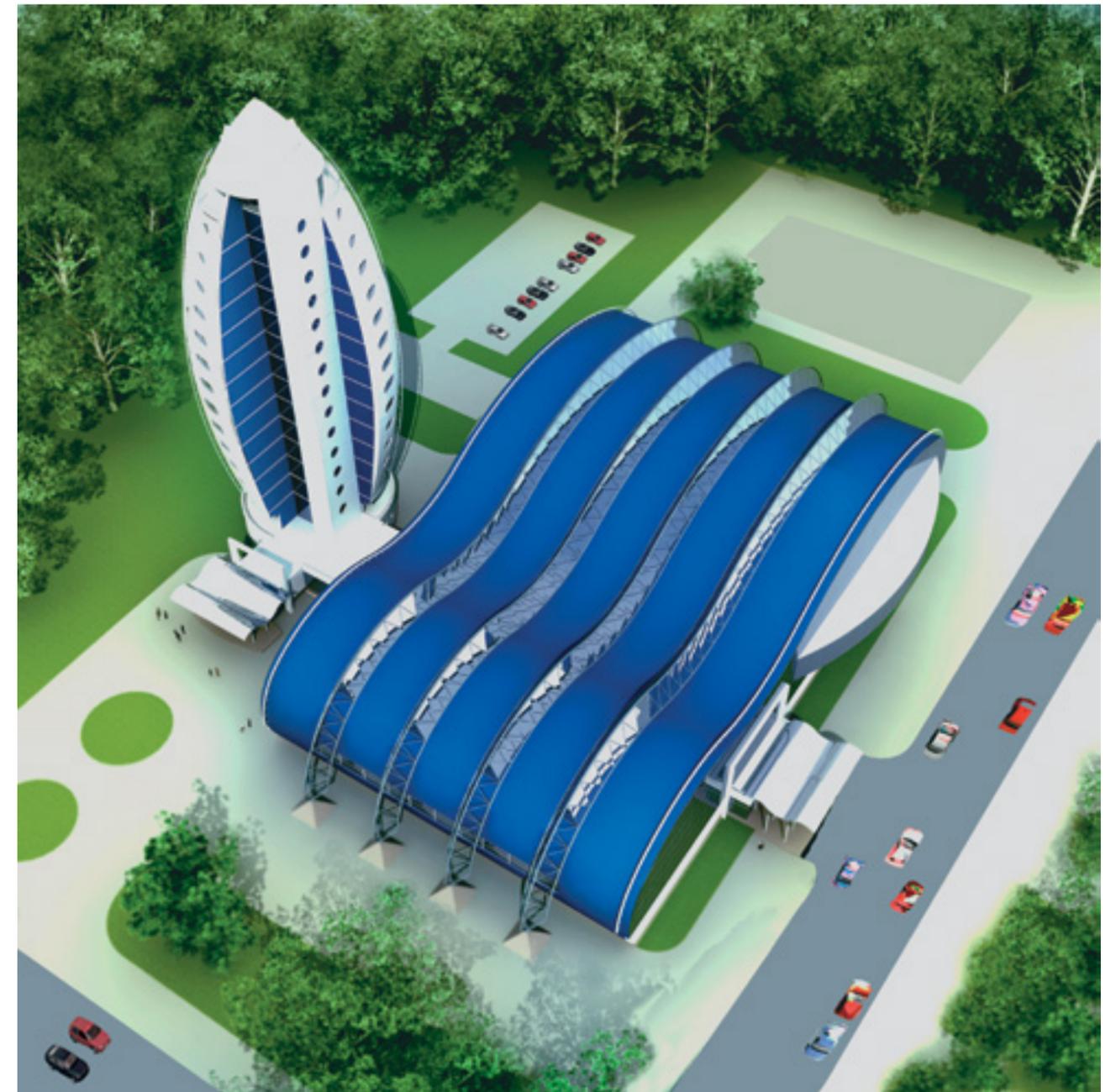
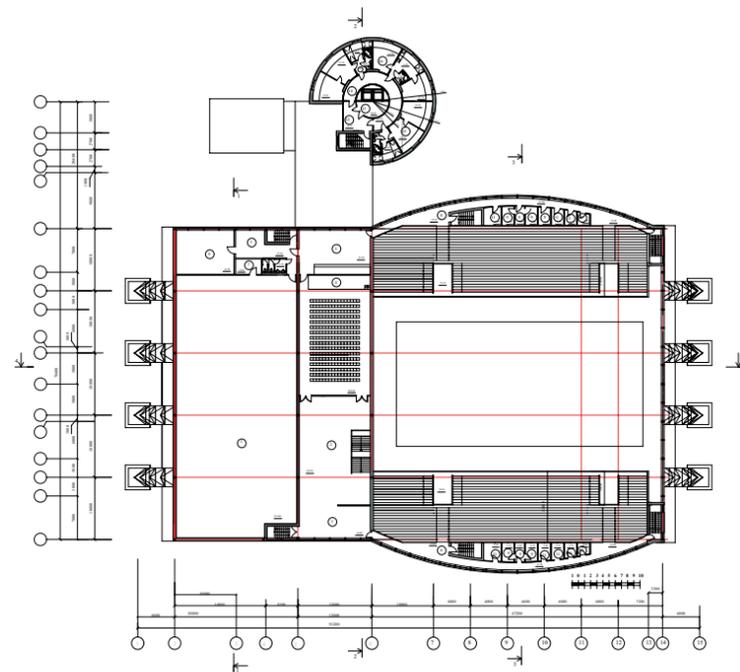
Національний спортивний комплекс «Олімпійський» в Києві, варіанти реконструкції, 2004

Футбольний стадіон «Динамо» в Києві, проєкт реконструкції, 2004

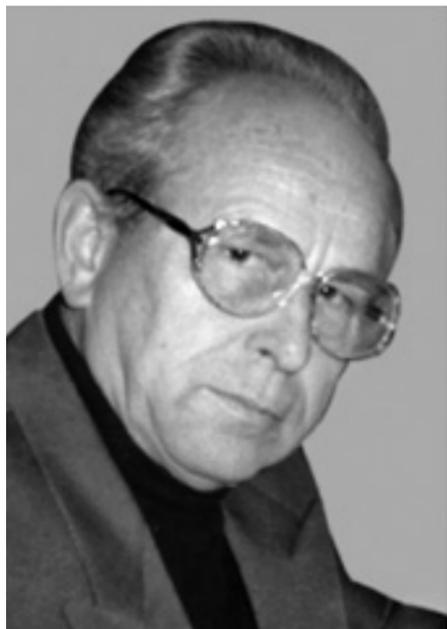

Містобудівна концепція розміщення висотних будинків і споруд у Києві, 2006

Спортивно-оздоровчий комплекс на Славгородському провулку в Києві, проект, 2005

Валентин ЄЖОВ

Народний архітектор України з 1999 р.

Valentyn YEZHOV
National Architect of Ukraine since 1999

Єжов Валентин Іванович (1927–2010) — архітектор. Заслужений архітектор України (1994), Народний архітектор України (1999), лауреат Премії Ради Міністрів СРСР (1989), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (2000), кавалер орденів: «За заслуги III ступеня», «Знак пошани», доктор архітектури (1982), професор (1995).

Член Національної спілки архітекторів України (1962), дійсний член, Віцепрезидент Української Академії Архітектури (1992), дійсний член Академії інженерних наук України (1992), почесний член Міжнародної Академії Архітектури (1992), Академії будівництва України (1993), почесний доктор НДІТІАМ (1997).

Провідний фахівець у сфері адміністративного управління, практик, вчений, педагог, організатор.

Народився 7 липня 1927 року в с. Кошеево, Іванівської області.

1949 року закінчив з відзнакою архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту.

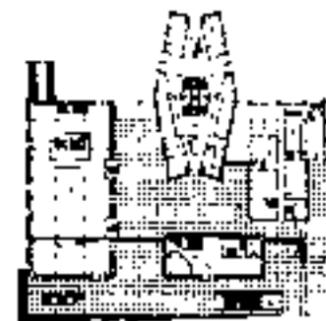
1950–1953 — архітектор і виконроб у відновлюваному Севастополі.

1953–1956 — навчався в аспірантурі Академії Архітектури УРСР. Кандидатську дисертацію «Архітектура житлового будинку у приморських містах УРСР» захистив в Академії будівництва і архітектури УРСР в 1958-му році.

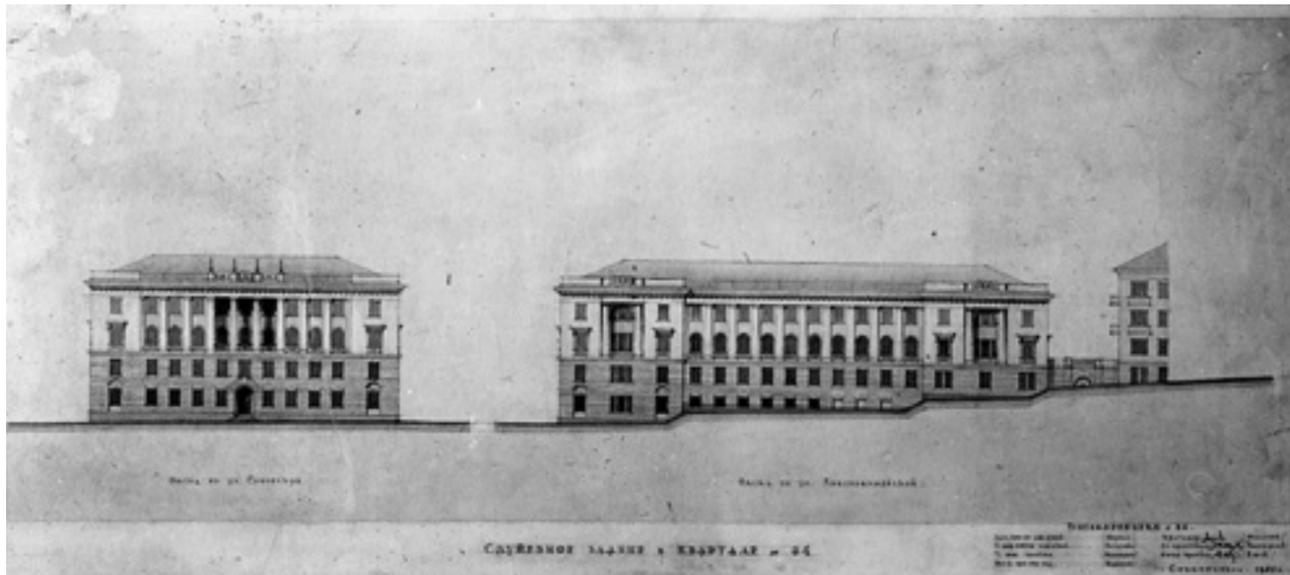
1958–1963 — молодший і згодом старший науковий співробітник, Академія Архітектури УРСР.

1963–1976 — керівник сектора, заступник директора, головний архітектор, Київський зональний науково-дослідний і проектний інститут експериментального проектування (КиївЗНДІЕП).

1981–1987 — директор Науково-дослідного інституту теорії, історії та перспективних проблем радянської архітектури «КиївНДІТІ». На посаді директора КиївНДІТІ В. Єжов налагоджує регулярний випуск збірників наукових праць інституту, впроваджує укладання бюджетних і госпрозрахункових договорів, що дозволили збільшити обсяг фінансування.

Будинок торгівлі в Києві, 1967–1981

Проект площі Парадів (Нахімова) з Будинком офіцерів Чорноморського флоту, 1951–1952

Адмінбудівля по вул. Вороніна 5 у Севастополі, 1953–1954

За договорами починається розробка історико-архітектурних опорних планів і проектів зон охорони пам'яток архітектури, що розширила сферу діяльності закладу на всю Україну. В подальшому впроваджена В. Єжовим модель полегшила перехід інституту на госпрозрахунок.

1981–1987 — головний архітектор м. Києва.

1987–2010 — завідувач кафедри Основ архітектури і архітектурного проектування КНУБА.

1982-го захистив докторську дисертацію «Наукові засади формування та типізації громадських будівель за умов комплексної забудови житлових районів» (на прикладі практики проектування і будівництва в Українській РСР)».

Авторськими свідоцтвами відзначено винаходи збірного залізобетонного (1976) й безригельного (1977) каркасів. З іменем В. І. Єжова пов'язані конструктивні системи УБК (уніфіко-

Генеральний план бухти «А» в Севастополі, 1953

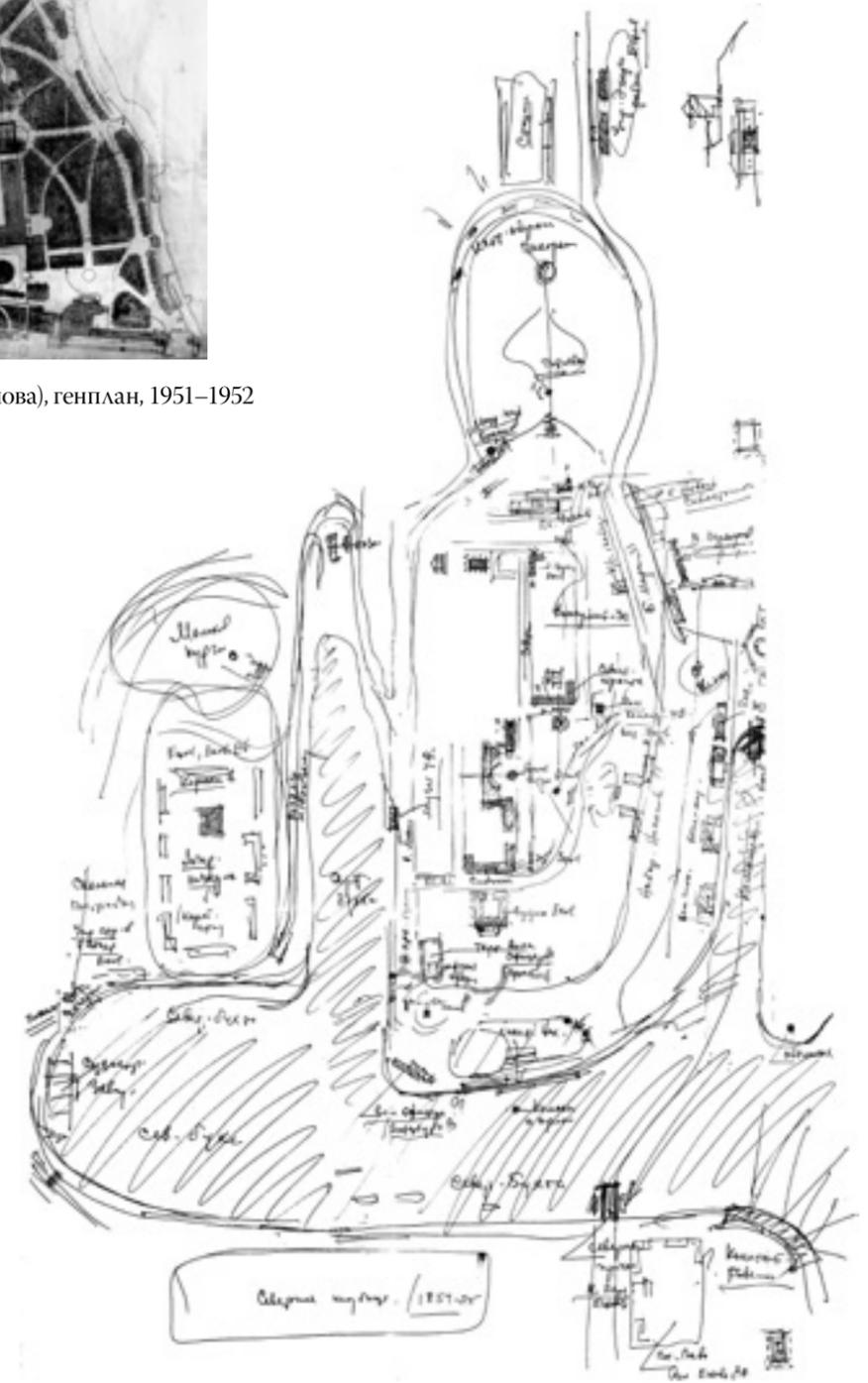
ваний безригельний каркас) та БАСФОК (блокована архітектурна система формування громадських комплексів).

Під керівництвом та за авторської участі В. Єжова розроблено понад 260 проектів. За ними побудовано 80 будівель та комплексів різного функціонального призначення в містах Київ, Севастополь, Бердянськ, Феодосія, Євпаторія, Прип'ять та інших містах України.

Серед будівель у Києві: Будинок торгівлі (1969–1982); експериментальний дитячий садочок-ясла, експериментальна укрупнена середня школа на 1640 учнів, експериментальний громадський центр мікрорайону на 12 тис. мешканців у Дарниці (1963–1967); експериментальний громадський центр району Березняки на 6 тис. мешканців (1968–1969); Палац культури Київського авіазаводу імені О. К. Антонова (1970); Палац культу-

Будинок офіцерів та площа парадів (Нахімова), генплан, 1951–1952

Авторська схема розміщення об'єктів В. І. Єжова у Севастополі, 2006

Пам'ятник будівничим Севастополя

Житловий будинок
по вул. Марата 5/11
акварель, 1955

Арка на честь
300-річчя воз'єднання
України з Росією в Києві,
конкурсний проект, 1954

Площа Ушакова
в Севастополі,
акварель, 1954

Житловий будинок на 65 квартир по вул. Радянській 24 в Севастополі, фасад і фото будівництва, 1952

Житловий будинок
в Севастополі

Морський причал Південний («А»)

Адмінбудівля по вул. Синопській 5, 1953–1954

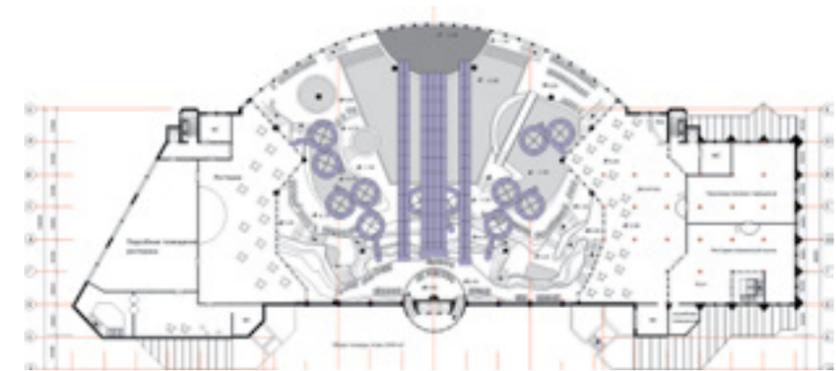
ри Виробничого об'єднання імені С. П. Корольова (1972); станції метро «Вокзальна» (1960–1961) і «Дзержинська» (нині «Либідська», 1984–1985); реконструкція і благоустрій площі Жовтневої революції (нині Майдан незалежності, 1981–1984); Генеральний план розвитку міста Києва на період до 2005 року (1986); реконструкція Київського фунікулеру (1983–1985); забудова житлових масивів Троєщина, Теремки-2, Північно-Броварський (1970–1980-і); житловий будинок по вул. Івана Мазепи, 10 (2001).

Педагогічна діяльність на посаді професора увінчалася підготовкою 1 доктора, 20 кандидатів архітектури, тисяч студентів.

Професор Єжов є автором понад 200 наукових праць, серед яких монографії: — «Архитектура общественных зданий массового строительства» (1983), «Архитектурно-конструктивные системы

общественных зданий» (1981), «Архитектурно-конструктивные системы гражданских зданий» (1998, у співавторстві), «Полвека глазами архитектора» (2001), «Эскизная графика архитектора» (2003), «Архитектура общественных зданий и комплексов» (2006, у співавторстві), «Архитектура южного жилища» (2012).

Впродовж багатьох років Валентин Єжов бере участь в атестації фахівців вищої кваліфікації як голова та член спеціалізованих вчених рад, науковий консультант, науковий керівник, офіційний опонент, рецензент. Бере активну участь у видавничій діяльності як автор, член редколегій, рецензент. Професійна та громадська діяльність В. Єжова відзначена 10 урядовими нагородами, Почесною грамотою Верховної Ради УРСР (1987), відзнаками органів місцевого самоврядування, громадських організацій.

Аквапарк на озері Тельбін у Києві, проект, 2001

Ростов Великий, Соборна площа, 1970

Білгород-Дністровський, фортеця Акерман, 1988

Архітектурна фантазія на тему «Класицизм», 1983

Архітектурна фантазія на тему «Південне місто», 1955

Алупка, Воронцовський палац, 1993

Українська Венеція — Вилково, 1968

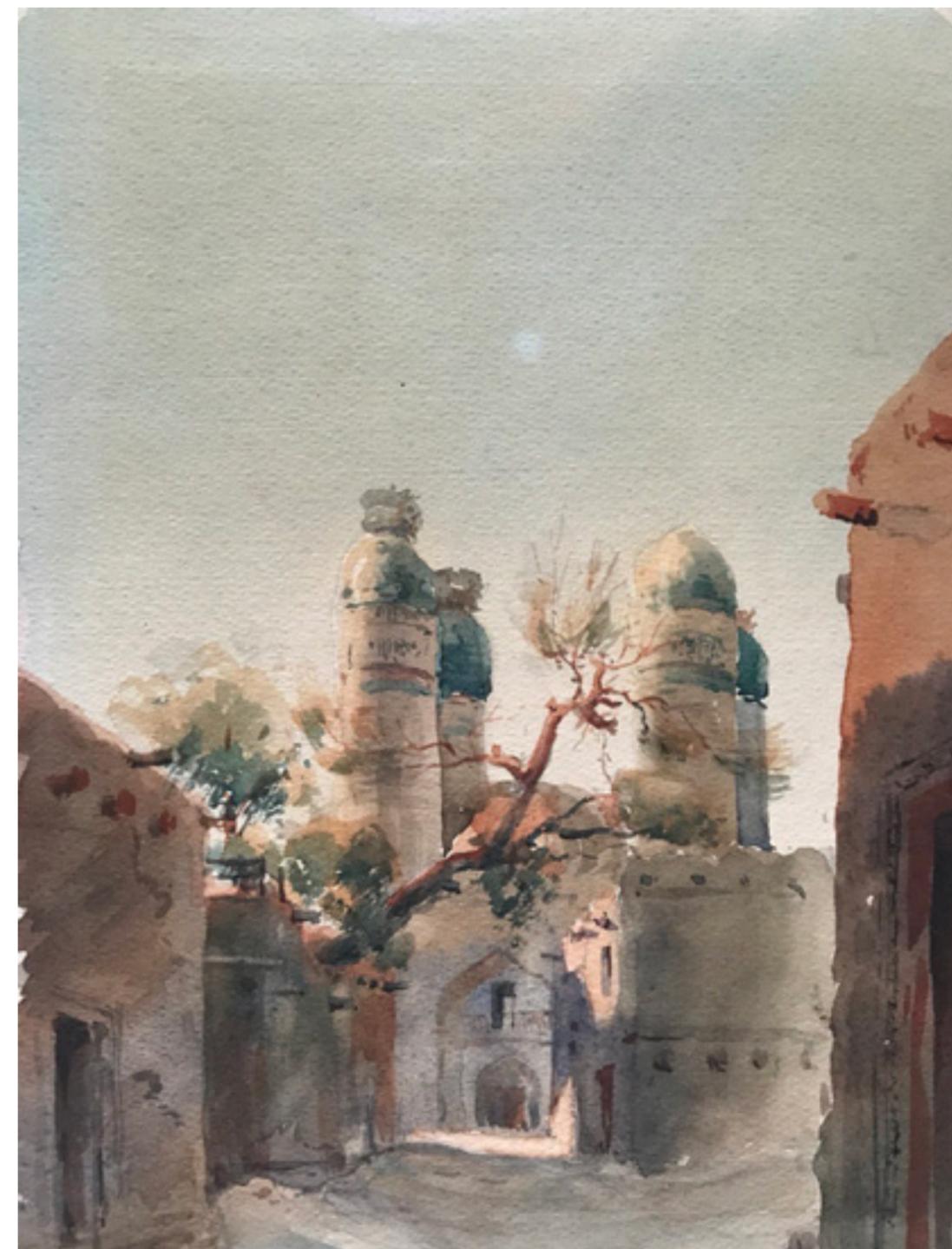

Варіанти композиційних рішень на основі системи УБК, В. Єжов, М. Акуленко

Алупкінський парк. Вігер, 1994

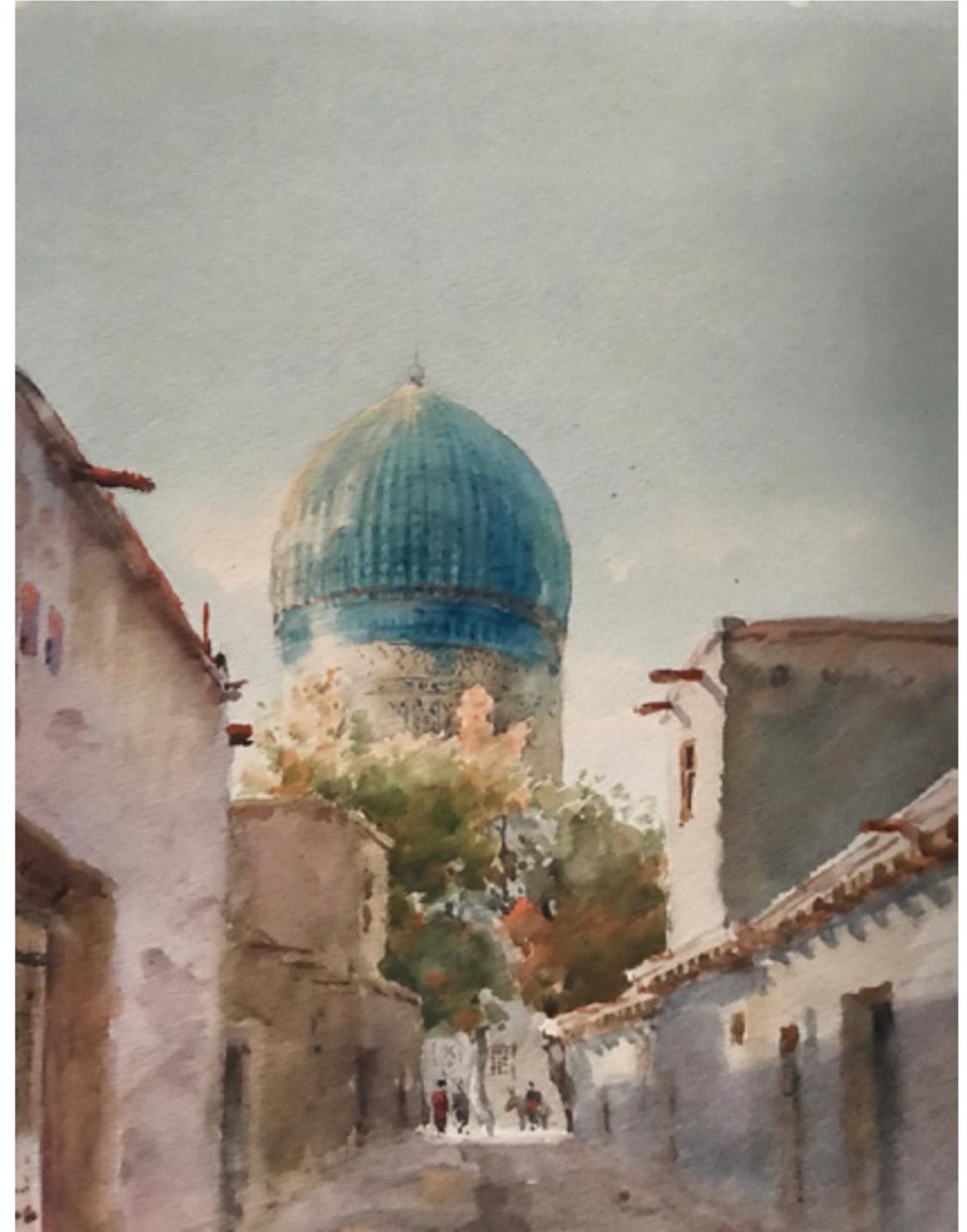
Акварелі В. Єжова: Куба, 1980

Самарканд, 1989

Акварелі В. Єжова: На краю землі, 1990

Акварелі В. Єжова: Гур-Емір, 2000

Микола ЖАРІКОВ

Народний архітектор України з 1999 р.

Mykola ZHARIKOV
National Architect of Ukraine since 1999

Жаріков Микола Леонідович — архітектор. Заслужений архітектор УРСР (1987), Народний архітектор України (2004), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1991), член Національної спілки архітекторів України. Провідний фахівець у сфері Державного управління, практик, організатор, громадський діяч.

Народився Микола Жаріков 7 листопада 1931 р. в Словянську Донецької області.

1956 року закінчив навчання в Харківському інженерно-будівельному інституті.

1956–1964 — архітектурна робота в Запоріжжі.

1964–1978 — директор Запорізької філії Інституту «Укрміськбудпроект».

Серед основних праць запорізького періоду — проекти: першого мікрорайону Запоріжжя (1960), детального планування центру міста (1968), історико-культурний комплекс з Музеєм історії запорізького козацтва на о. Хортиця, проект будинку «Запоріжцівільпроект» (1975), проект «Будбанку» (1976).

1978–1987 — займає посаду першого заступника голови Держбуду України

1987–1992 — начальник Головного управління архітектури і містобудування Києва, головний архітектор міста.

1992–1993 — Президент Міжнародного архітектурного центру «Золота брама».

1993–1996 — заступник начальника Головкиївархітектури.

1996 — керівник Творчої архітектурної майстерні «М. Жаріков».

Творчі роботи Миколи Жарікова — лікарня на ст. Ургал (БAM) та бази відпочинку в Бердянську (1976–1977); музейний комплекс оборони міста Севастополь в 1942–1943 році (1981), проект центру міста Путівль (1982).

Проекти виконані для міста Києва — ескізні проекти забудови: центру житлового району Оболонь; мікрорайон Позняки-6; мікрорайон по вул. Юлії Здановської; забудови вулиці Володимира Поляченка з житловими комплексами серії АППС (1988). Стан-

Свято-Миколаївська Чорнобильська церква на Татарці в м. Києві, 1991–2006

Меморії футбольної кар'єри

ція метро «Золоті ворота» (1990) та готельно-офісний центр по вулиці Раїси Окіпної (1990).

Протягом 1991–2006 років підготовлено проекти: меморіального комплексу пам'яті жертв Чорнобиля (архітектурно-ландшафтний комплекс, встановлено у Києві 26 квітня 1994 року), пам'ятника і каплиці Святого Андрія Первозванного, офісного будинку та офісно-готельного комплексу по вулиці Госпітальній.

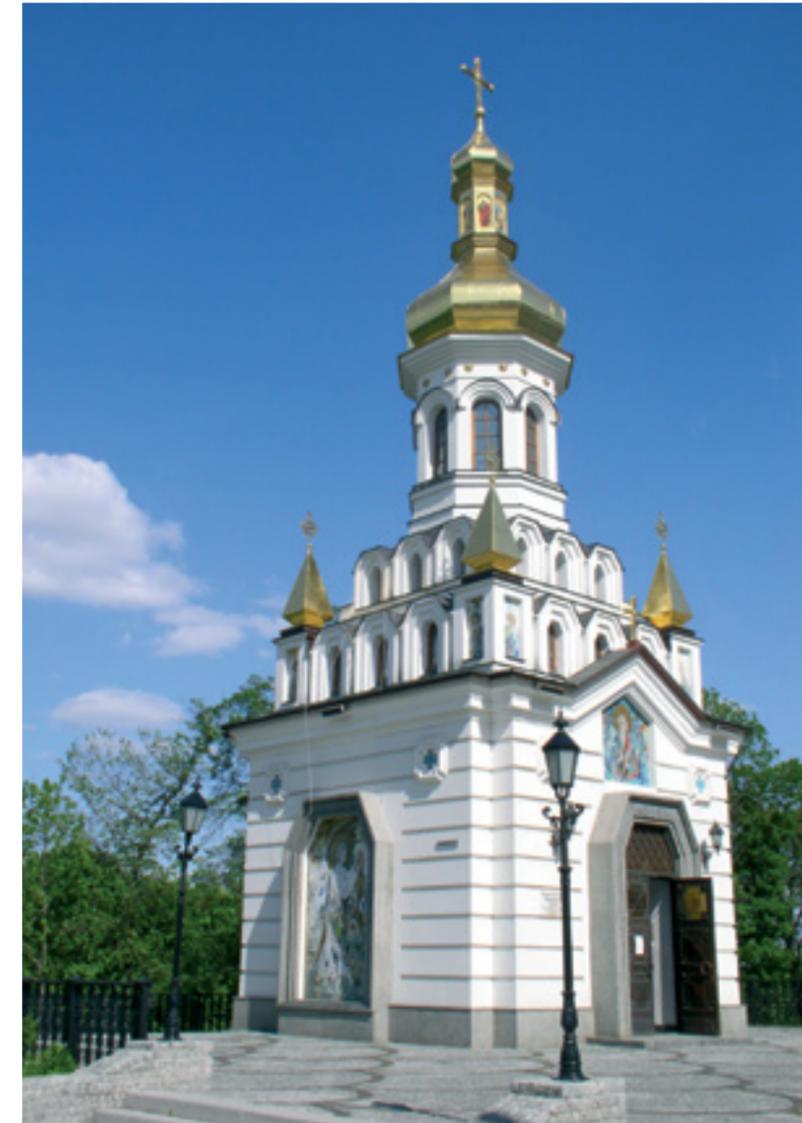
Микола Жаріков взяв участь у понад 50-ти конкурсах: Історико-культурний комплекс музею запорізького козацтва на о. Хортиця (1973), І премія; Музей бойової Слави та обеліск Місту-герою в у Керчі (1986) — І премія; завершення забудови центральної частини району Оболонь в Києві (1987) — 2 премія; реконструкція Музею Тараса Шевченка в Каневі (1988) — 2 премія; Відновлення церкви Успіння Богородиці Пирогощі (Пирого-

ща) (1989) — І премія; Монумент Перемоги на Поклонній горі у Москві (1990), Забудова території вздовж лінії метро на Подолі (1997) — І премія.

Є автором книги «Мої майдани», численних публікацій з проблем забудови Києва та збереження історичного середовища, головний редактор чотиритомника «Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР» (1983–1986, російською мовою).

Громадська діяльність: співголова Громадського комітету захисту архітектури Києва, член Громадської ради сприяння підготовці інфраструктури центру міста Києва до Євро-2012.

Головним захопленням Миколи Леонідовича є футбол, він неодноразово приймає участь у важливих змаганнях в Радянському Союзі. Його ім'я відображено в багатьох каталогах головних ігор з футболу з 1950 років.

Площа, каплиця та монумент Св. Андрія Первозванного в Києві, 2000–2001

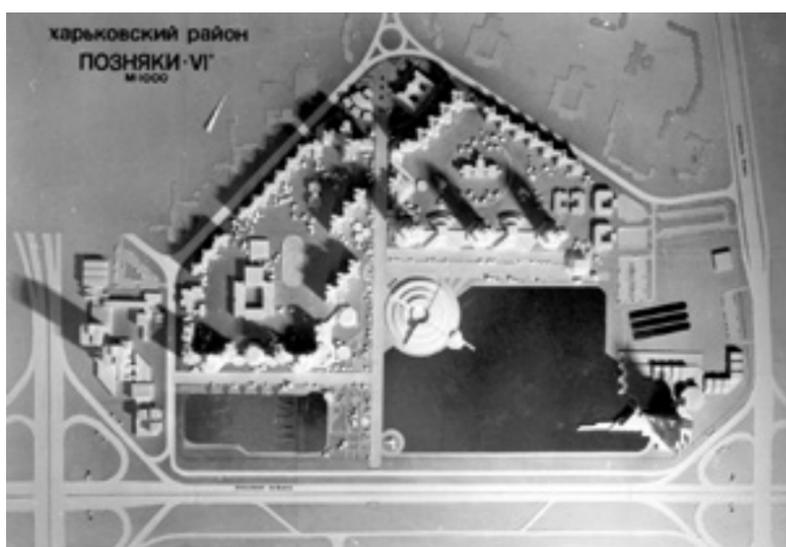
Історико-культурний комплекс Запорізького козацтва у Запоріжжі

Православна церква, проект

Офісна споруда або готель, проект

Готель по вул. Р. Окіпної в Києві, макет

Макет забудови кварталу Позняки VI в Харківському районі м. Києва, 1988

Громадська споруда

Первісний варіант

Метро «Золоті Ворота» в Києві, 1989

Георгій УРУСОВ

Народний архітектор України з 1999 р.

Georgy URUSOV
National Architect of Ukraine since 1999

Урусов Георгій Олександрович — архітектор. Заслужений архітектор Української РСР (1973), Народний архітектор України (1999), Почесний член Української Академії Архітектури (1997), член Національної спілки архітекторів України, кавалер ордена «Дружби народів». Провідний фахівець в галузі архітектури санаторних комплексів, монументального мистецтва.

Народився 27 серпня 1931 року в Фергані (Узбекистан). 1954 р. закінчив архітектурний факультет Київського державного художнього інституту.

1954–1976 — інститут «Діпромисто» архітектор АПМ-1, старший архітектор відділу типового проектування, керівник групи, головний архітектор, головний інженер майстерні, керівник майстерні АПМ – 6. 1976–1982 — головний архітектор, заступник директора інституту «Діпромисто». 1982–1996 — заступник начальника Управління планування та забудови населених пунктів у Державному комітеті у справах будівництва СРСР. 1996–2003 — вчений секретар Комітету з Держав-

них премій України в галузі архітектури. Г. Урусов — автор та співавтор 90 проектів, 53 з яких було реалізовано: Комплекс дитячого санаторію на 6000 місць (Євпаторія); Санаторії «Україна» на 278 місць (1972); «Казахстан» на 250 місць (1976, Єсентуки); «Лісова галявина» (1975, Київ); Санаторій імені Семашка (Кисловодськ); Санаторій імені С. М. Кірова (1975–1981) в Ялті на 500 місць; Санаторії «Перемога» під Києвом; Піонерський табір санаторного типу на 6000 місць «Юний ленінець» (перша черга — 1975–1978, Євпаторія); Дитячий протитуберкульозний санаторій «Барвінок» у місті Боярка; Санаторій «Зміна» у місті Євпаторія; Санаторій «Україна» у місті Гагри і інші.

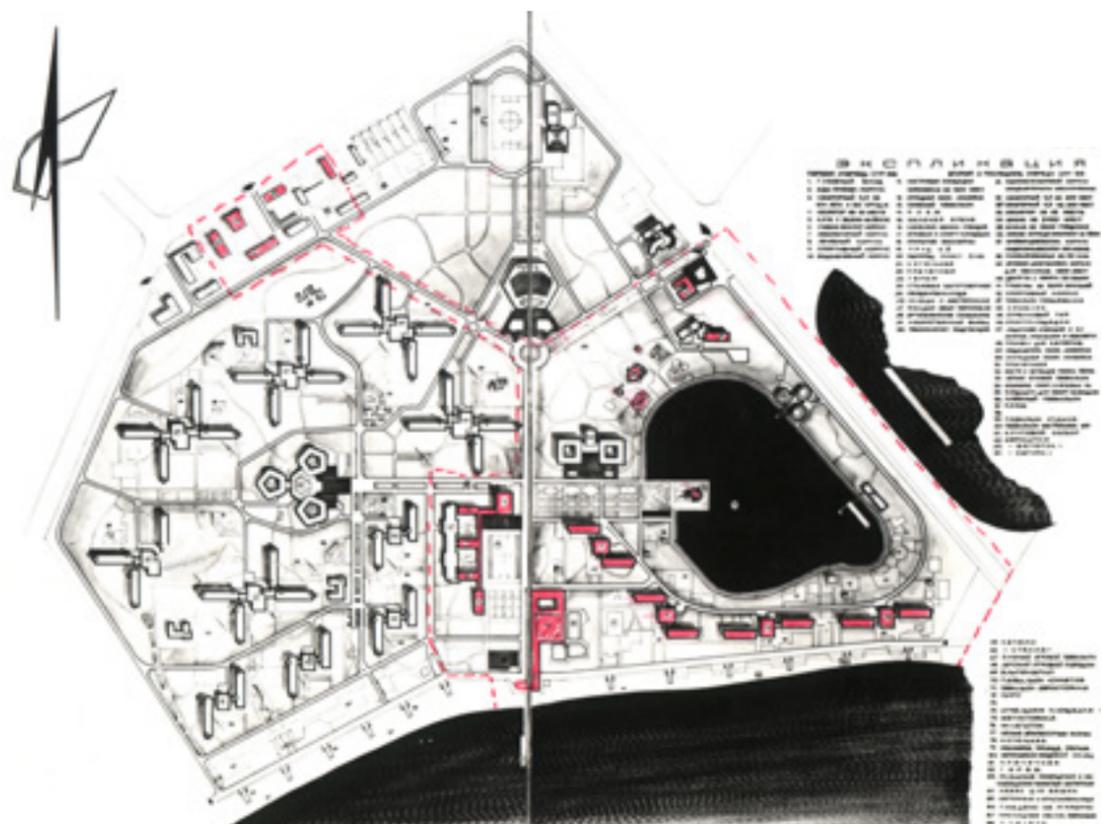
Учасник і неодноразовий призер понад 15 конкурсів на об'єкти містобудування та архітектури, пам'ятники і монументи. Він є автором творчих робіт у техніці акварельного живопису, книжкової графіки, портретного шаржу, інтер'єрної декоративної пластики. Діяльність Г. О. Урусова відзначена численними нагородами та відзнаками.

Санаторій ім. Кірова в Ялті, 1975–1981

Пам'ятник С. А. Ковпаку на Байковому кладовищі в Києві, 1969

Піонерський табір в Євпаторії, генеральний план, 1975

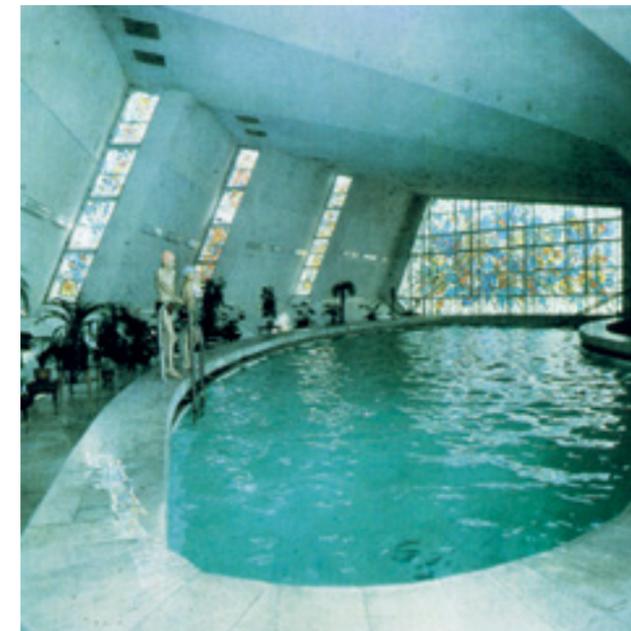
Санаторій «Лісова Поляна» у Пущі-Водиці в Києві, 1975

Водолікарня на 80 ван та 40 грязьових ліжок з плавательними басейнами та зимовим пляжем, 1964–1982

Санаторій «Україна» у Єсентуках, 1972

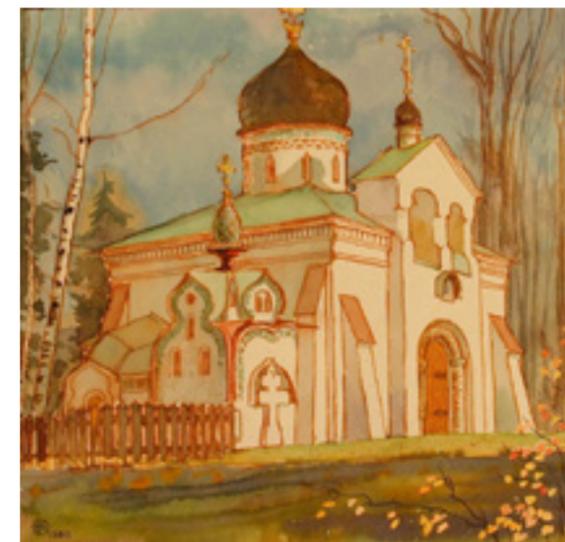
Санаторій ім. М. О. Семашко у Кисловодську, 1976

Санаторий «Казakhstan» в Есентуках, 1976

Туристична схема Києва, 1965

Художня графіка

Художня пластика

Дружні шаржі та замальовки на злобу дня, 1960-ті

Дизайн нагородних знаків та диплому Комітету із Державної премії України в галузі архітектури

Дизайн диплому Української Академії Архітектури

Михайло ХОДАН

Народний архітектор України з 2003 р.

Mykhailo HODAN
National Architect of Ukraine since 2003

Ходан Михайло Михайлович — архітектор. Заслужений архітектор України (1986), Народний архітектор України (2003), лауреат Державної премії України в галузі архітектури, член Спілки архітекторів України (1978), дійсний член Української Академії Архітектури (2002).

Керівник Прикарпатського відділення Української Академії Архітектури.

Провідний фахівець в галузі адміністративного управління, практик, педагог.

Народився 28 червня 1948 року в селі Старий Косів Косівського району (тепер Івано-Франківська область).

1972 — закінчив архітектурне відділення земельного факультету Львівського сільськогосподарського інституту.

1972–1987 — головний архітектор м. Калуш.

1987–2008 — начальник управління містобудування та архітектури Івано-Франківської ОДА.

Одночасно очолював кафедру архітектури та викладав в Івано-Франківському університеті

права імені Короля Данила Галицького (нині Університет Короля Данила). Своє знання і досвід передає молодій зміні (2000).

Михайло Ходан є автором та співавтором: проєктів перебудови центру (1977); житлового району Підгірки (1981); будинків банку (1983) та міськвиконкому (1989) в місті Калуш; генплану і проєкту детального планування Тисмениці (1990), програм ремонтно-реставраційних робіт і благоустрою історико-заповідної зони міст Галича (1998), Коломиї (2000), Косова (2002) та інші.

Керівник авторських колективів і співавтор спорудження пам'ятників Т. Г. Шевченку в Тисмениці, Рожнятові, Богородчанах, Тлумачі і Верховині, в Івано-Франківську, проєкт пам'ятника «Возз'єднання українських земель» (1989), пам'ятник «2000-річчя Різдва Христового» (2001), проєкт пам'ятника полковнику Д. Вітовському в селищі Брошнів (2003).

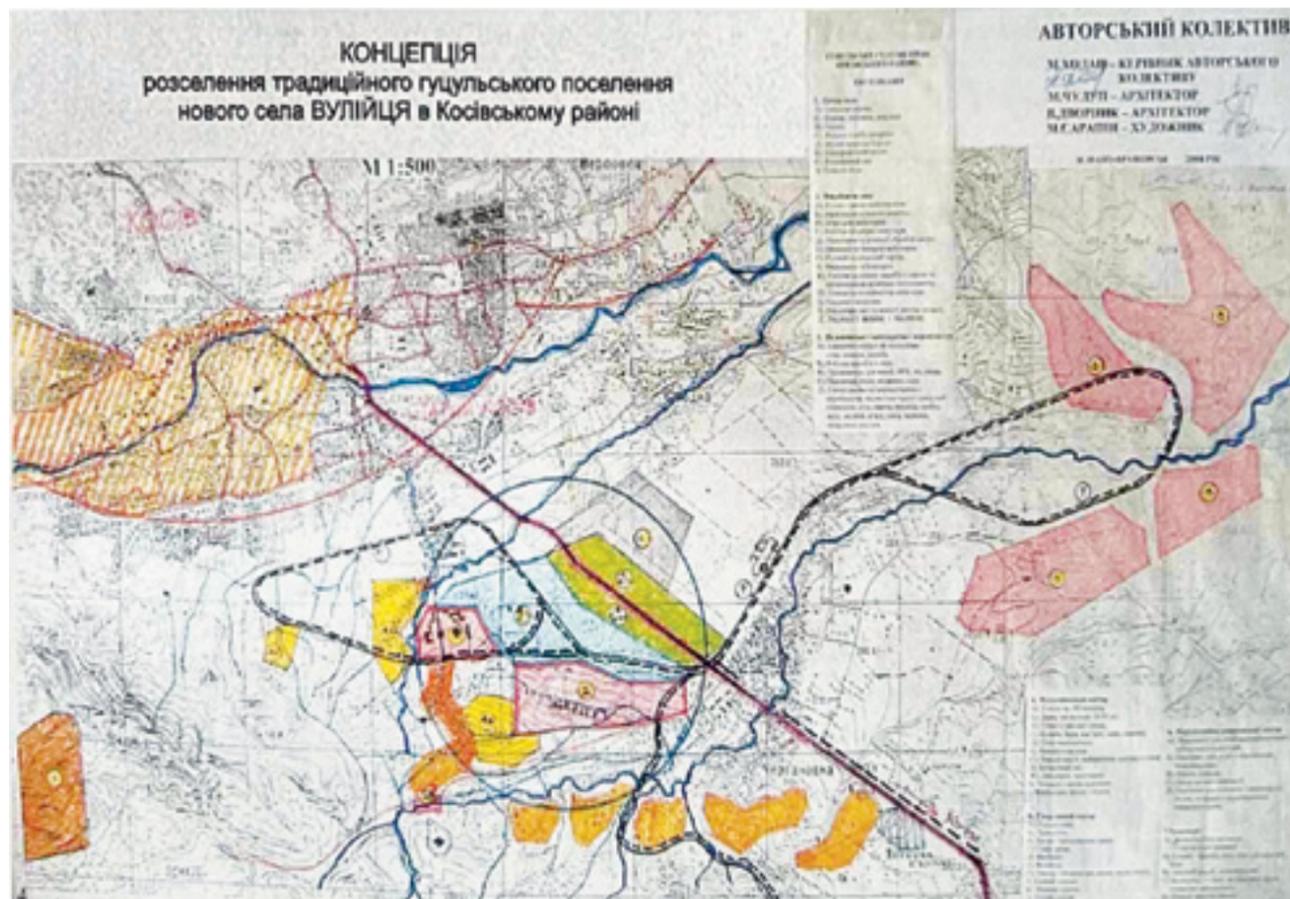
За його сприяння було відтворено в камені перший з храмів давнього Галича — церкву Святого Пантелеймона (пам'ятка архітектури національ-

Будівля Івано-Франківської обласної адміністрації

Івано-Франківськ, Ринкова площа

Концепція розпланування поселення Вуліцця Косівського району Івано-Франківської області

ного значення). Також реставровано низку церков дерев'яного зодчества — церкву Різдва Пресвятої Богородиці 1615 року в смт Ворохті та Благовіщенську церкву в Коломійі.

М. Ходан проводив науково-дослідницьку роботу з відтворення та реставрації Скиту Манявського (XII ст.) в Богородчанському районі (2002), проектував церкву у Делятині Надвірнянського району.

Благоустрій території та спорудження візних знаків в область з елементами національної архітектури, проектні роботи (2002) — керівник авторського колективу. Проект будівництва гуцульського села XVIII–XX ст. у Косівському районі

(2003) — керівник авторського колективу. Заслуги Михайла Ходана щодо відродження духовності в Україні, реставрації та відбудови національної та культурної спадщини удостоєні ордена святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня (2001) та ордена Святого Архистратига Михаїла (2006).

На Міжнародній Асамблеї ділових кіл (Київ, 2008) Михайлу Ходану було присвоєно Почесне звання «Лицар Вітчизни» з врученням ордена, золотого іменного диплома, лицарської іменної шаблі, нагрудного знака та посвяти до «Лицарського Легіону України».

Адмінбудівля у Карпатському підгір'ї

Пам'ятник святій людині

Архітектурний макет

Вадим ЖЕЖЕРІН

Народний архітектор України з 2004 р.

Vadym ZHEZHERIN
National Architect of Ukraine since 2004

Жежерін Вадим Борисович — архітектор. Заслужений архітектор України (1997). Народний архітектор України (2004), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1991, 1998), член Національної спілки архітекторів України (1974), дійсний член Української Академії архітектури.

Голова Київської організації Національної спілки архітекторів України (з 1990 р.), член комітету з Державних премій України в галузі архітектури. Керівник архітектурної майстерні АБК «Жежерін».

Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури — практик, педагог, громадський діяч.

Народився 5 листопада 1946 року в Києві.

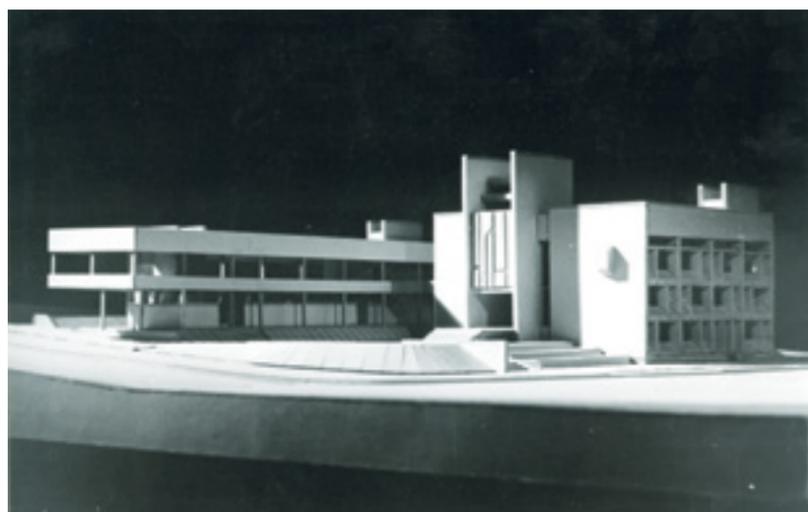
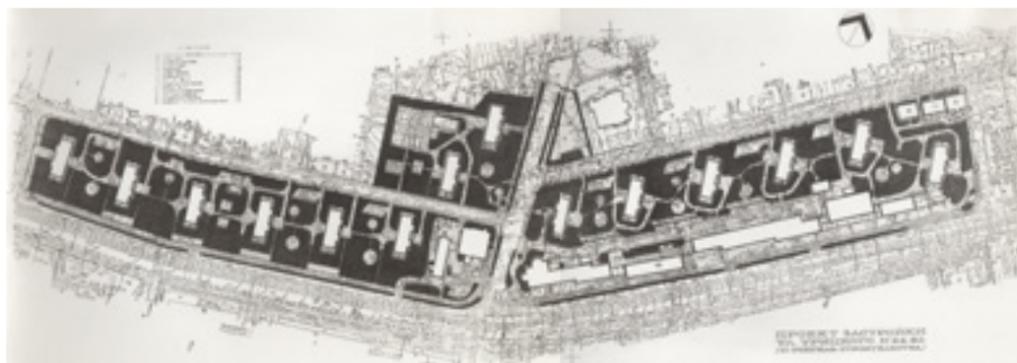
У 1970 році закінчив архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту. Ще будучи студентом почав працювати у проектному інституті «Київпроект» (1968).

1971–2007 — працював в інституті «Київпроект» на посадах архітектора, головного архітектора проектів (ГАП).

У переліку запроєктованих та реалізованих проектів десятки об'єктів: житло, школи, дитсадки, торговельні центри, готелі, поліклініки, технічні об'єкти, офісні будинки і комплекси, серед яких: забудова вулиці Урицького (нині Митрополита Липківського); мікрорайонів: Лівобережний, Південна Борщагівка, Синьоозерний, Теремки-2; комплексна реконструкція кварталів по вул. Косіора (Чорновола), Павлівська, Златоустівська, Дмитрівська, Центральні залізничні каси та готель «Експрес» по бульвару Шевченка на осі в'їзду до міста з боку Центрального вокзалу (1978–1985); підземний перехід на площі Льва Толстого (площа Українських героїв) (1981–1982); станція метрополітену «Площа Льва Толстого» у співавторстві з М. А. Левчуком (1979–1980), (площа Українських героїв); Центр технічного управління Київського метрополітену (тепер на площі Українських героїв (1980–1985); комплекс офісу «Світанок» та Караваєвських бань на площі Українських героїв (Пушкінській, 42), (1984–1990); реконструкція під офіси «Київ-Дон-

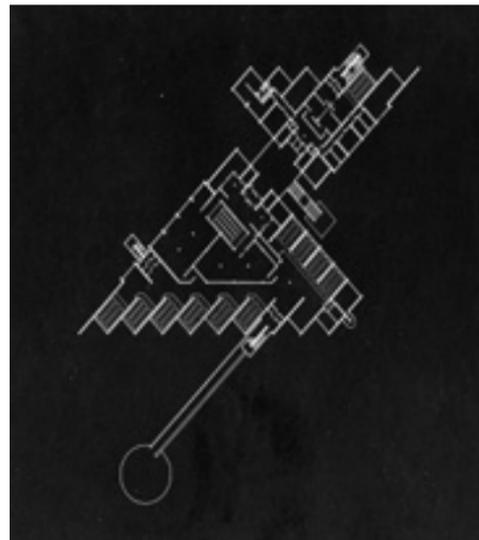
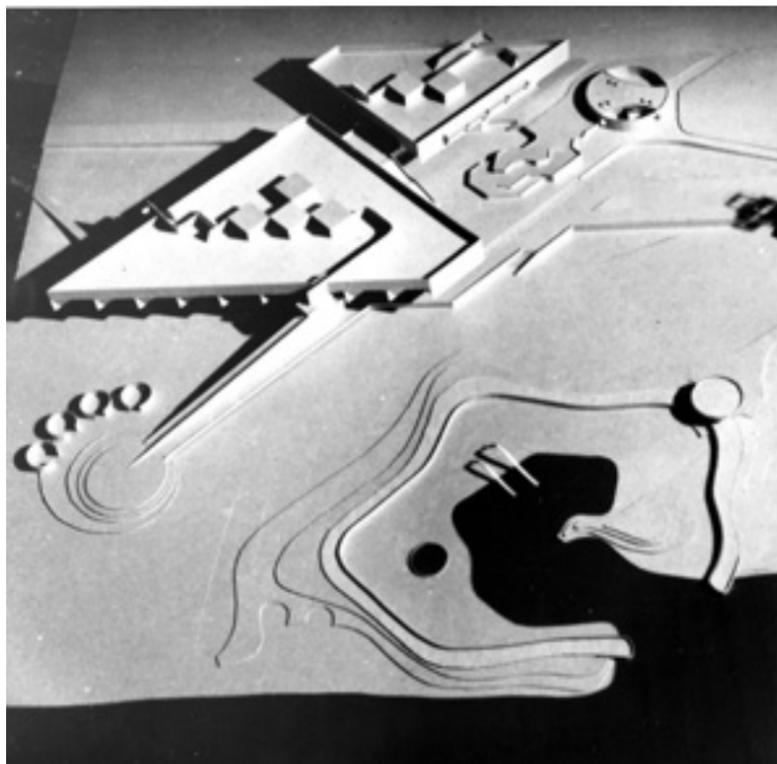
Бізнес-центр «Топаз» на Лук'янівці в Києві, 2005–2008

Районний ЗАГС вул. Урицького в Києві, 1979

Забудова другої черги вул. Урицького 24–82 (нині Митрополита Липківського) в Києві, 1971–1980

Пляжний гардероб на Трухановому острові в Києві, проект, 1972

бас» (1994–1996, нині «Креді-Агріколь»); житлово-громадський комплекс «Дипломат-Хол» на Жиланській, 51–55 по осі вул. Паньківської (1994); офісно-житловий комплекс «Панорама» на Великій Житомирській, 20 (1998–2002) — акцентує вісь гори Дитинка над Пейзажною алеєю; офісно-торговий та житловий комплекс на Володимирський, 47–49 (навпроти Національної опери України), реконструкція кварталу зі створенням пішохідного променаду (2000–2006); реконструкція і нова забудова Бесарабського кварталу із внутрішньою площею (2004–2006); Подільсько-Воскресенські метро та автомобільний міст через Дніпро (2004–2006); садибний будинок по вул. Боричів Тік, 13 (2005–2007); Релігійно-громадський комплекс із собором Преображення Господнього на Теремках (2005–2008); житлово-громадський комплекс на перети-

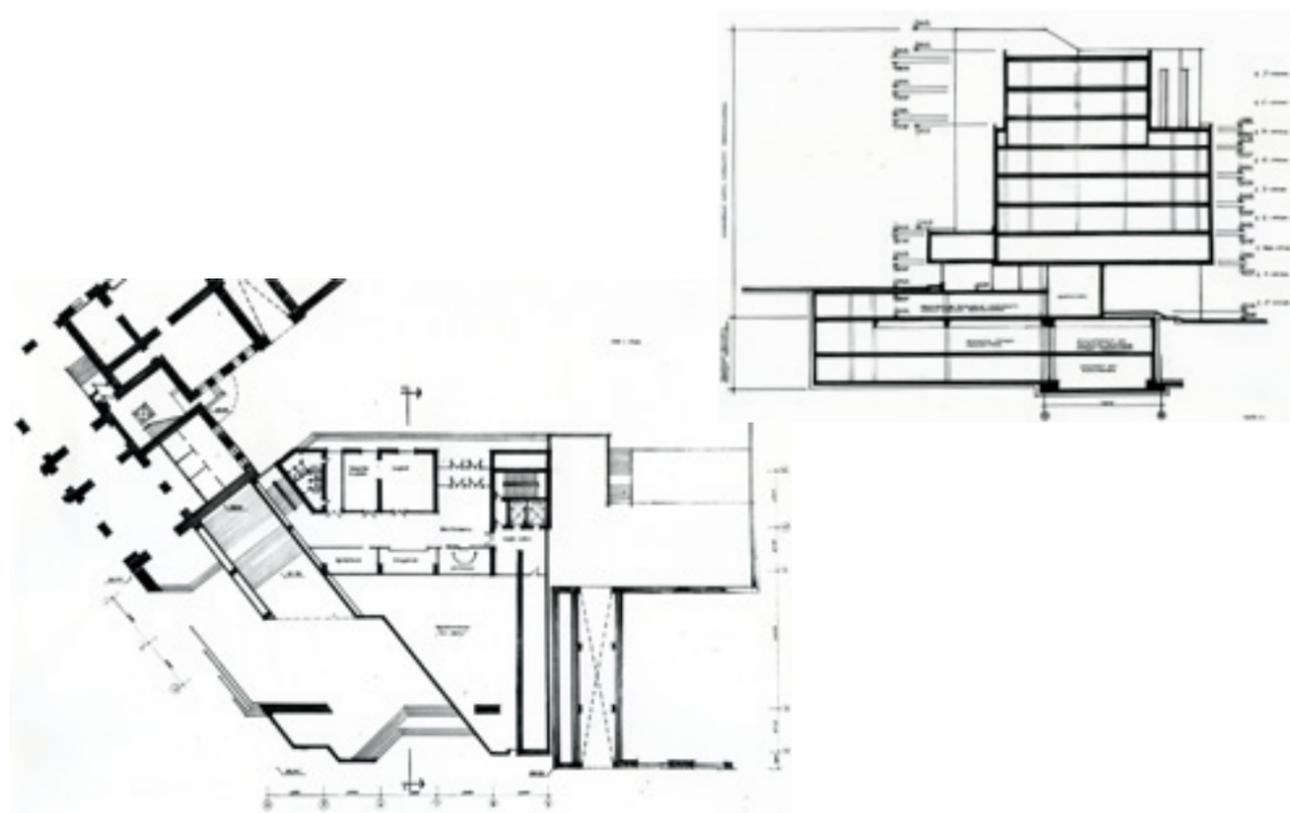
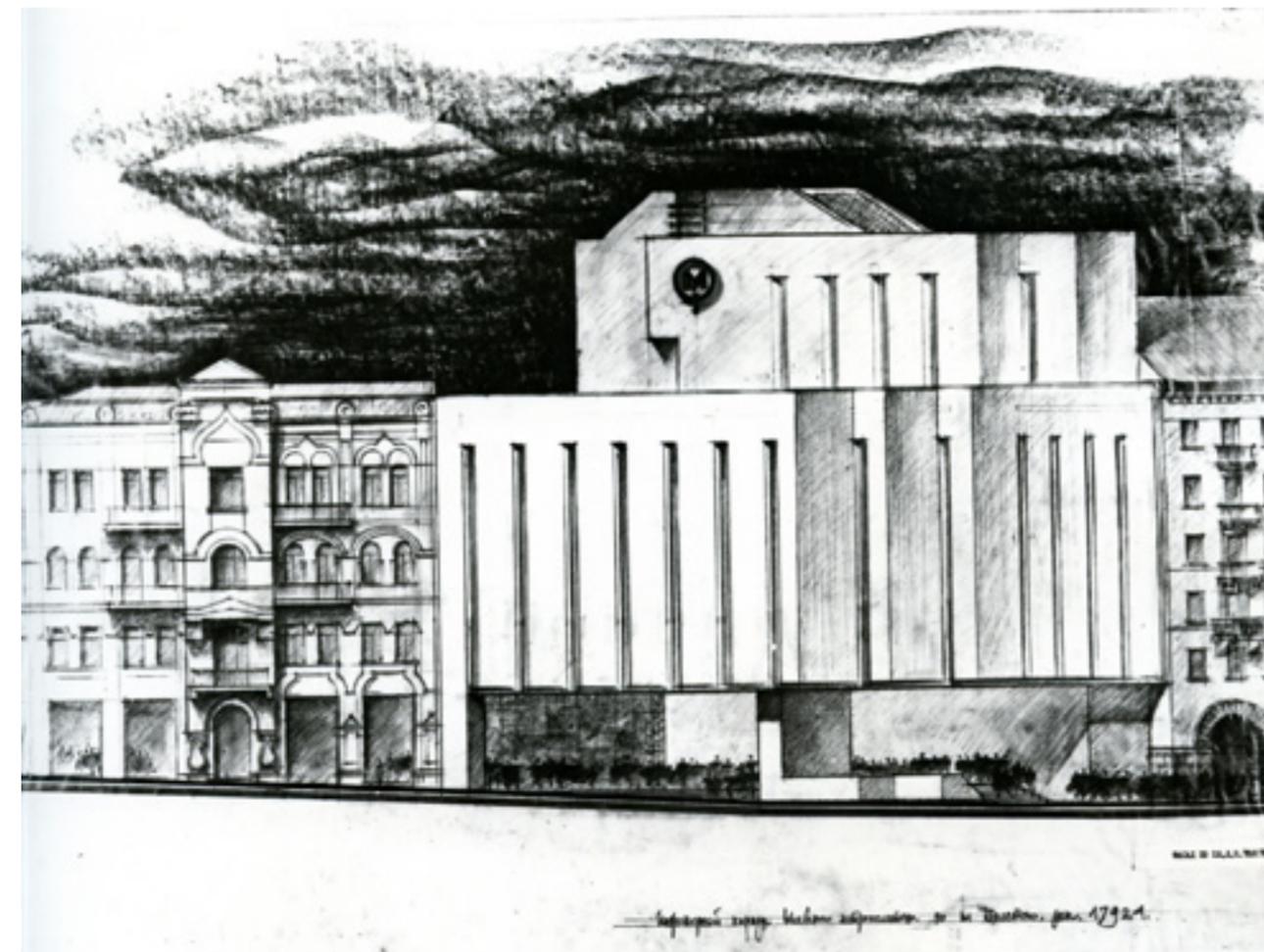
ні вул. Генерала Жмаченка та Дарницького бульвару (2005–2018) — тепер зветься вулицею князя Романа Мстиславича; офісно-банківський комплекс «Артем» по вул. Юрія Ілленка, навпроти станції метро «Лук'янівська» (2006–2009, 2021).

По кожному об'єкту архітектор приймає перше рішення і завершує останнім на будівництві, не перекладаючи ні на кого відповідальність.

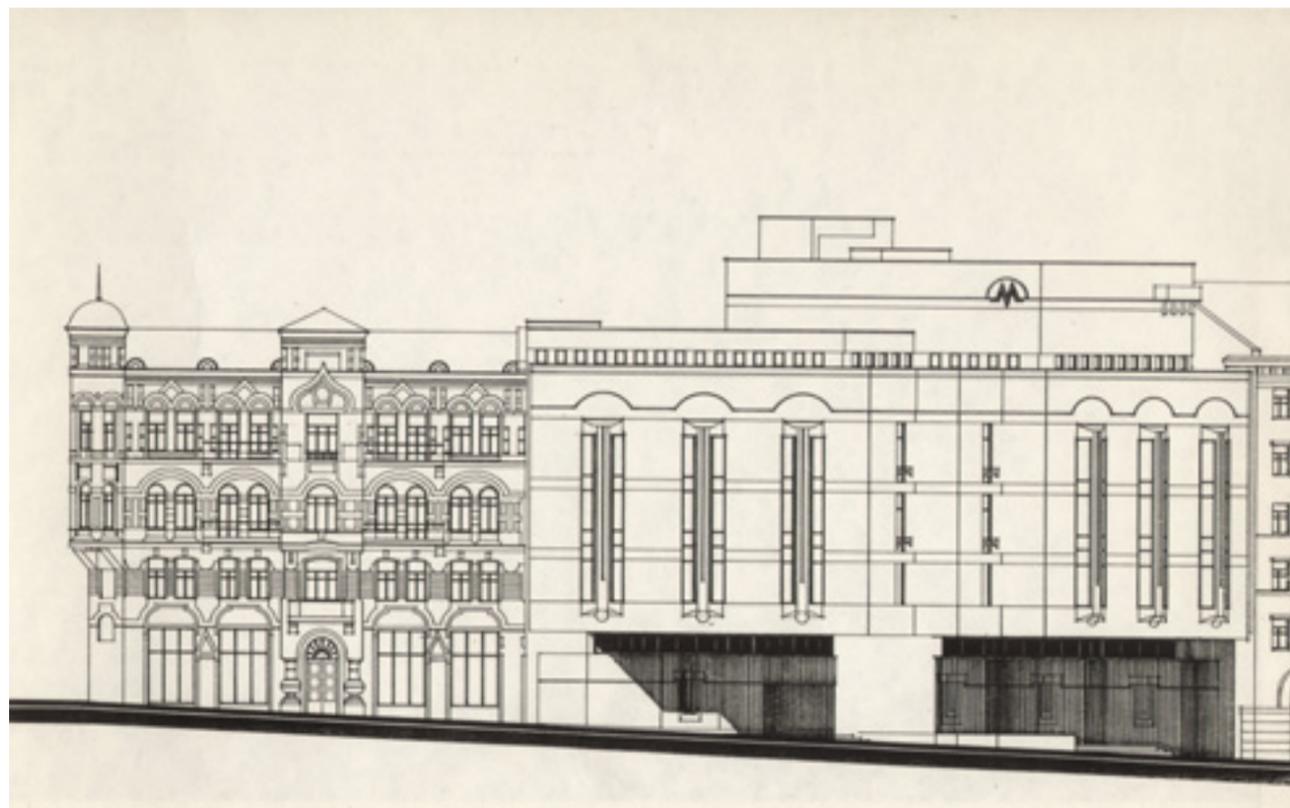
Вадим Жежерін є автором першої редакції Закону України «Про архітектурну діяльність» (1992), учасником подальшої його розробки (1992-1997) та інших документів професійного регулювання. Він є засновником Міжнародної Асоціації Спілок Архітекторів (1992–2014) і президент МАСА (1996–1997); член і засновник Архітектурної Ради Центральної та Східної Європи (1994–2004) та президент АСЄЕ (1998–2000); член Робочої

Залізничні каси в Києві, 1978–1988

Інженерний корпус Київського метрополітену на пл. Л. Толстого в Києві, 1979–1982

групи з професійної практики Міжнародної Спілки Архітекторів (UIA), де відпрацьовувались принципи архітектурно-містобудівної діяльності для законодавств країн світу (1996).

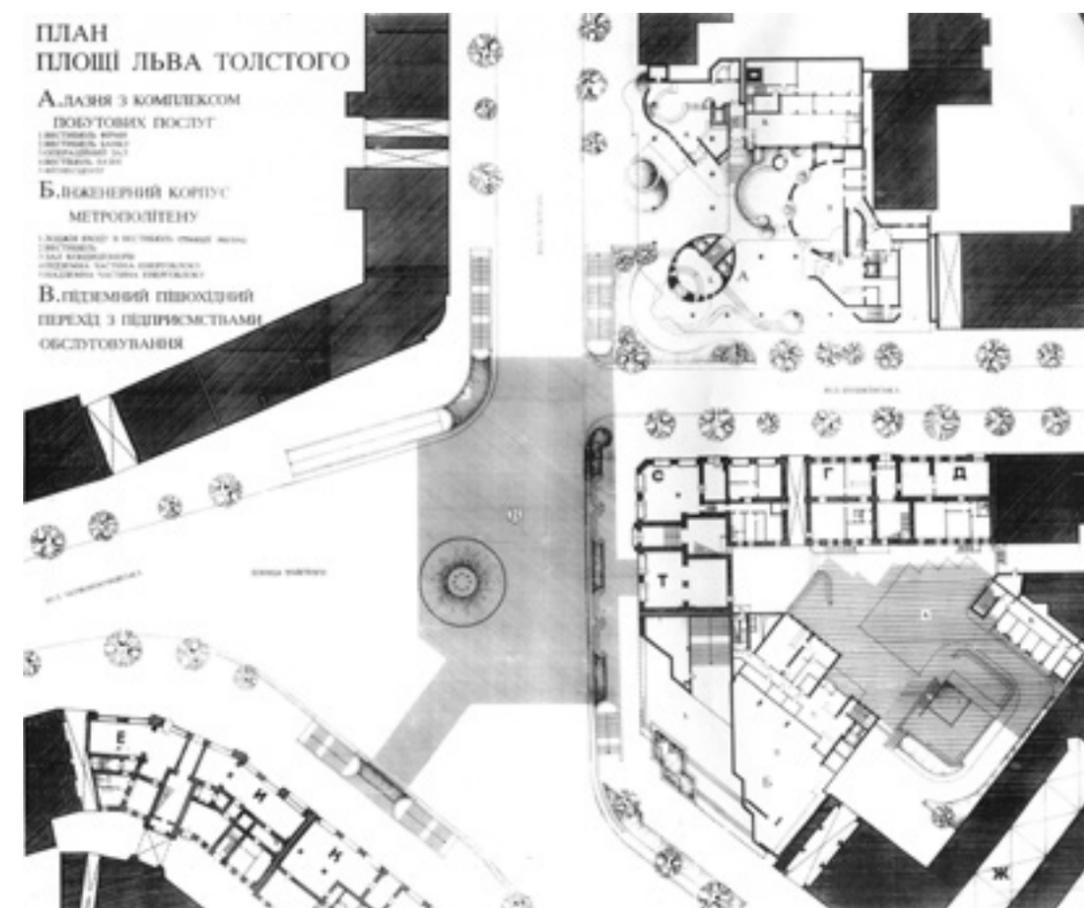
1990 року Вадима Жежеріна за конкурсом було запрошено до участі у програмі Архітектурної Ради Європи (АСЕ), започаткованої Королівським Інститутом Архітекторів Ірландії (RIAI) в Дубліні.

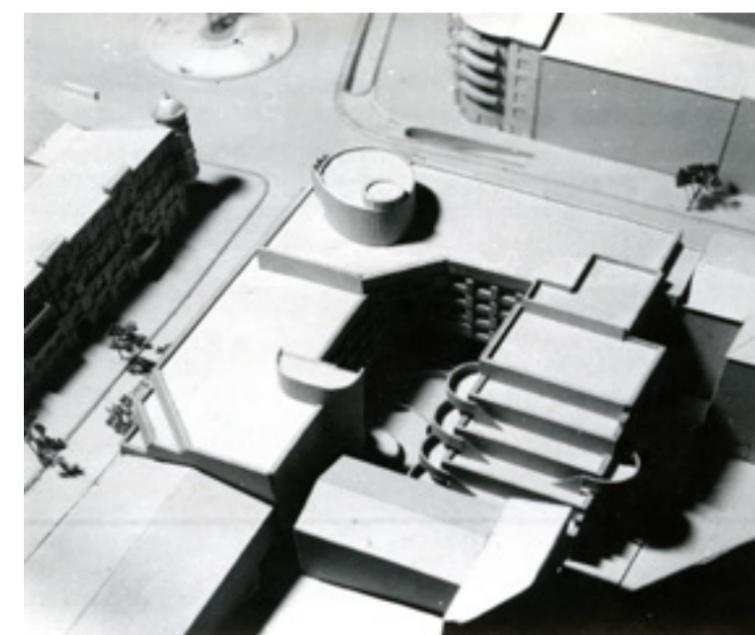
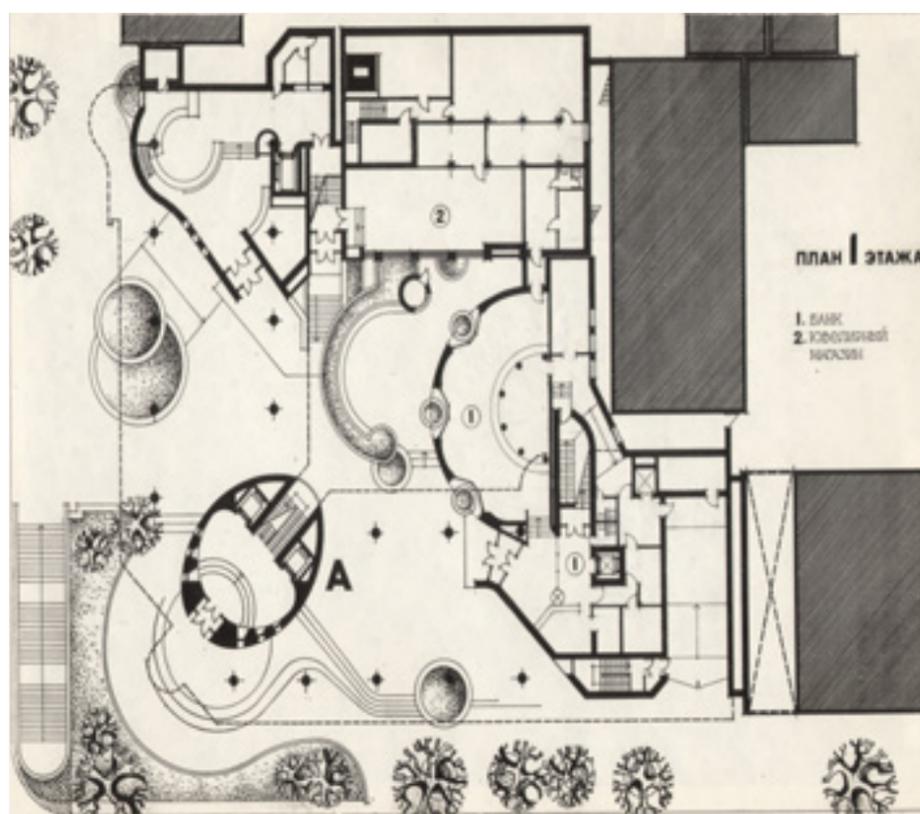
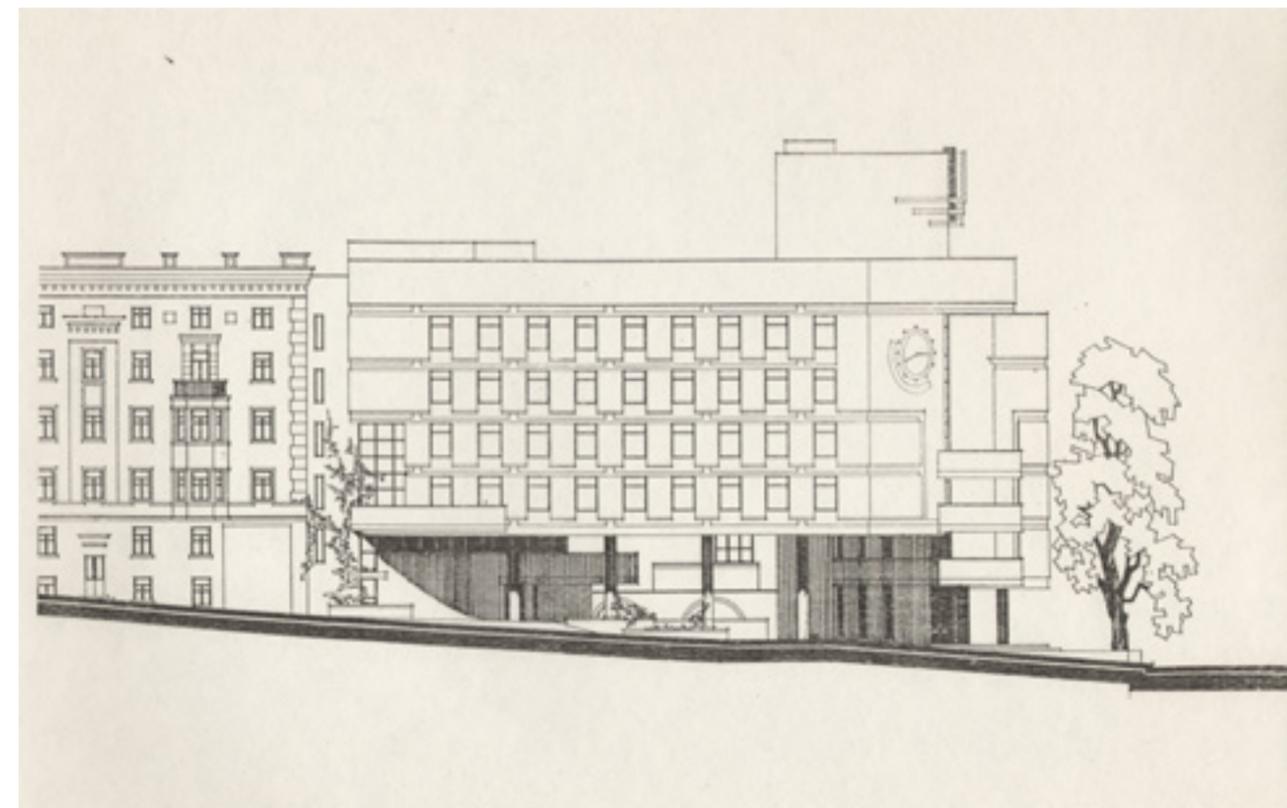
У 1991 році він працює архітектором в фірмі Gilroy – McMagon architects, вивчає курс «Професійна архітектурна діяльність в умовах ринкової економіки — проектний та бізнес-менеджмент і законодавство» в Trinity College. Конкурсне рішення В. Жежеріна з реконструкції стадіону «Кроук Парк» на 72 тис. глядачів забезпечило контракт на розробку проекту й будівництво його фірмі, Gilroy – McMagon.

Під керівництвом професора В.Б. Жежеріна готувалися кадри сотень архітекторів у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (1992–1994) та в Київському національному університеті будівництва і архітектури (2009–2016). У цих навчальних закладах професор очолює Державні екзаменаційні комісії із захисту дипломних проєктів (з 2010).

Педагогічна та законотворча робота, яку архітектор вважає громадянським служінням, не зменшує його творчу активність, тому перелік запроєктованих та побудованих ним об'єктів постійно зростає.

Професійна та громадська діяльність Вадима Борисовича Жежеріна відзначена численними нагородами державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій

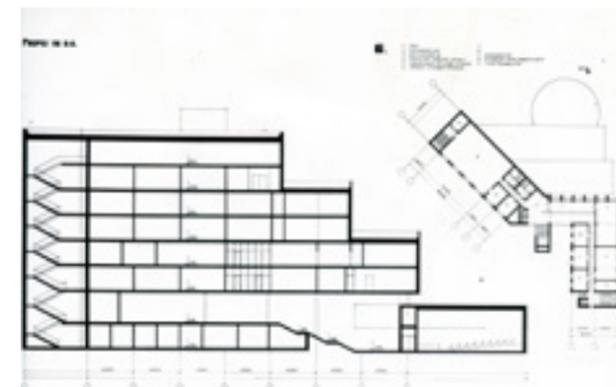
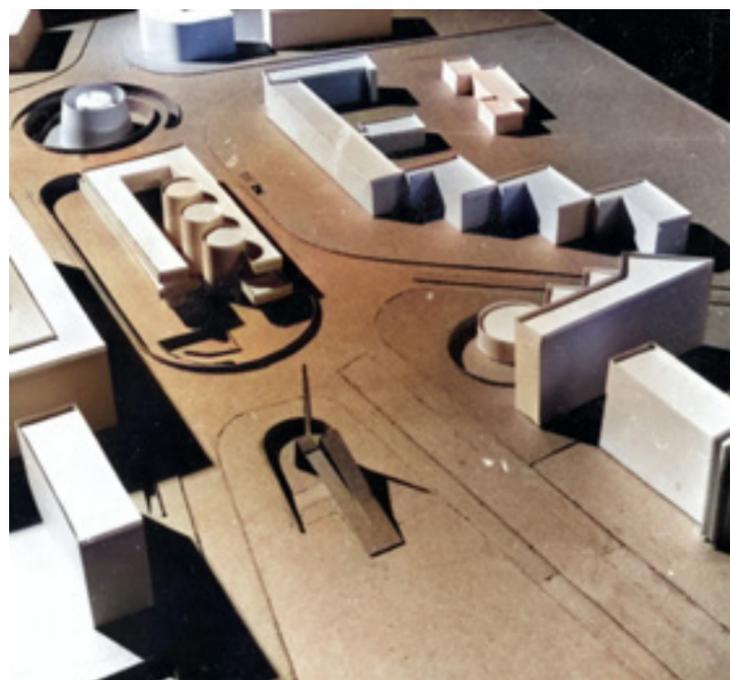
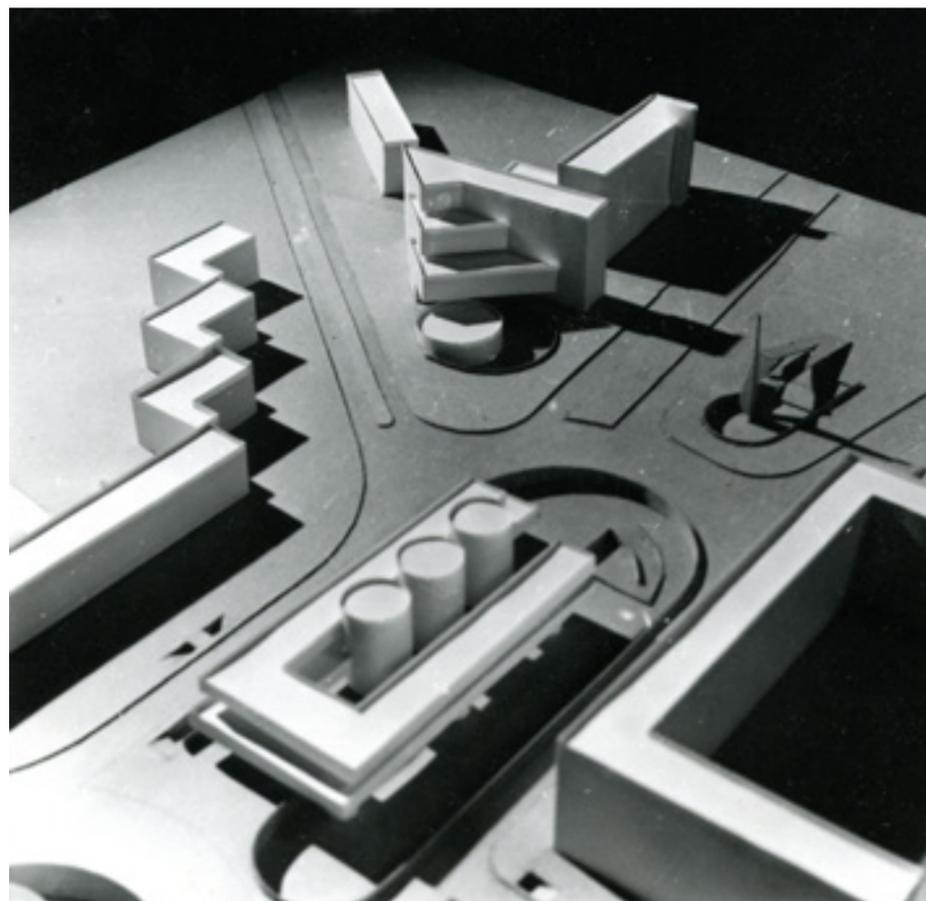

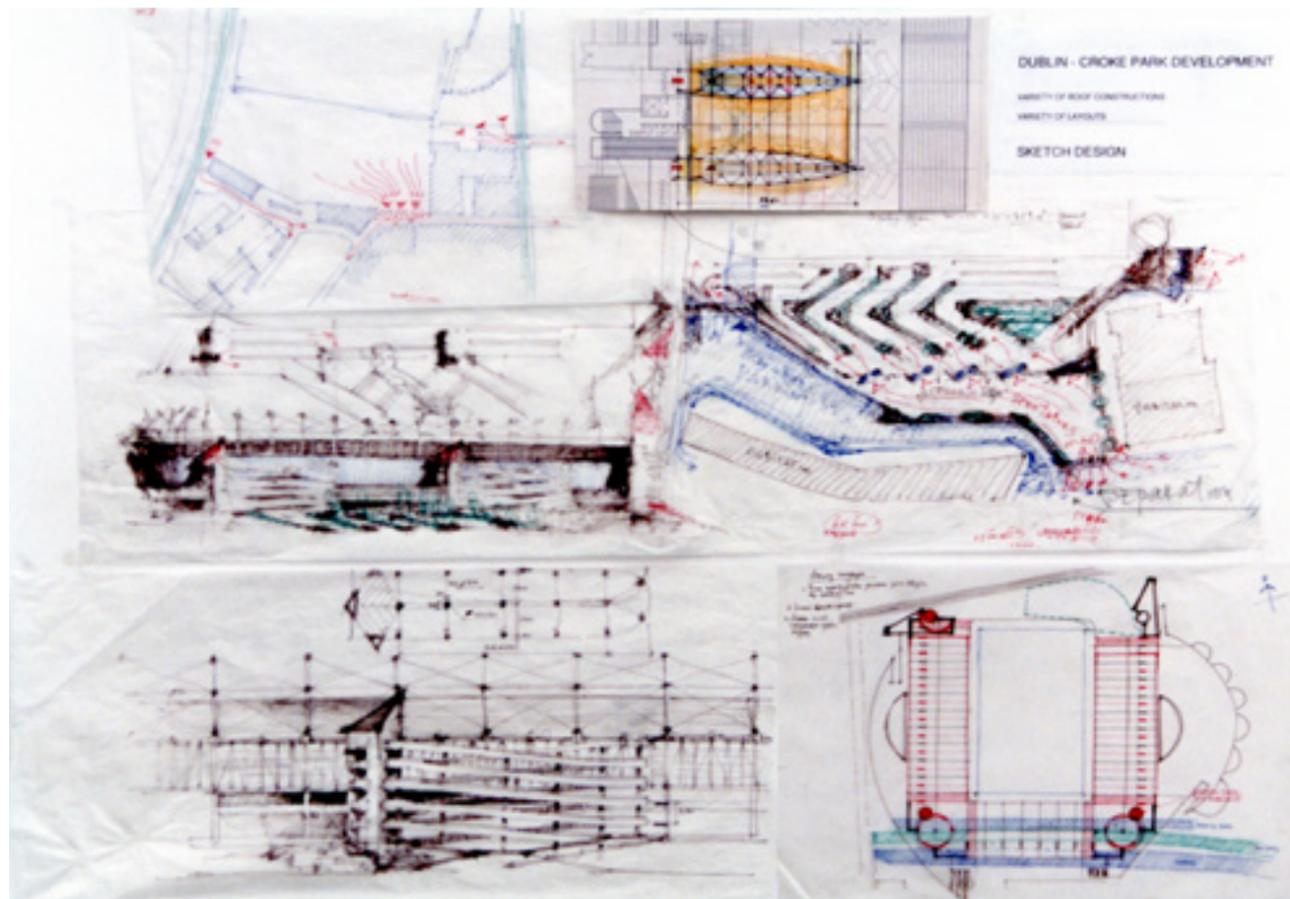
Офіс Київ-Донбас / Креді-Агріколь на пл. А. Толстого в Києві, 1984–1985

Станція метро «Золоті Ворота» в Києві, 1989

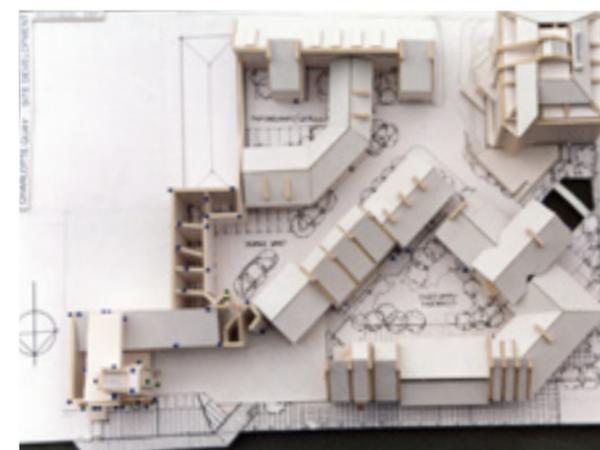
Інститут ВІАСМ на Севастопольській площі в Києві, 1981–1983

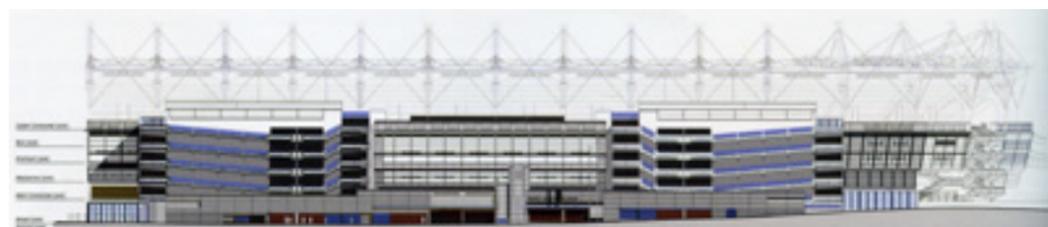
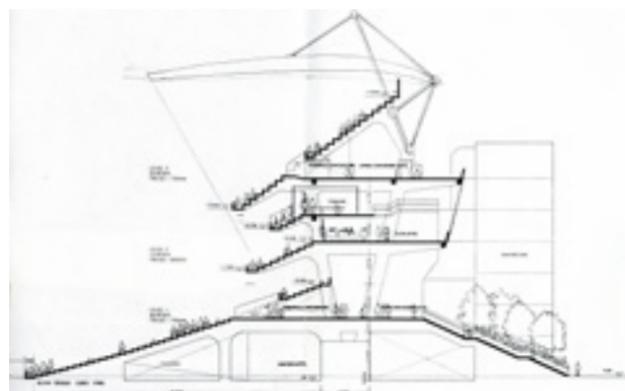
Концепція стадіону Кроук-Парк в Дубліні, 1990

Десмонд Мак Мегон і Вадим Жежерін

Район Докланд в Дубліні, 1990–1991

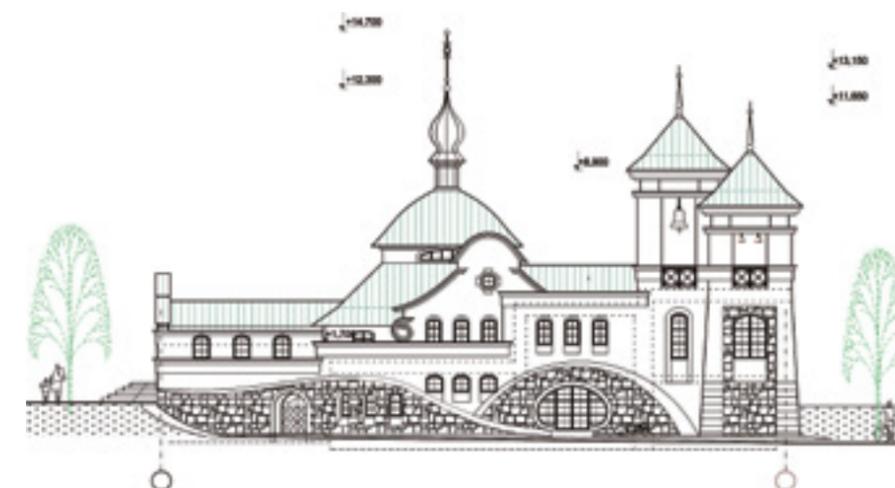
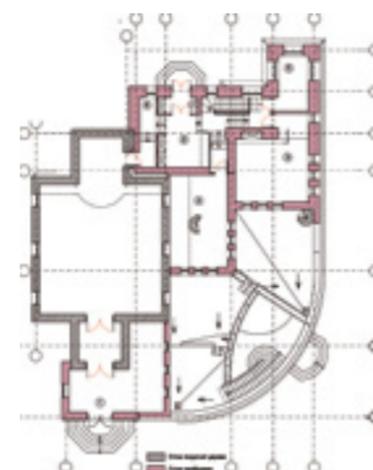
Стадіон Кроук-Парк в Дубліні, 1990–1997

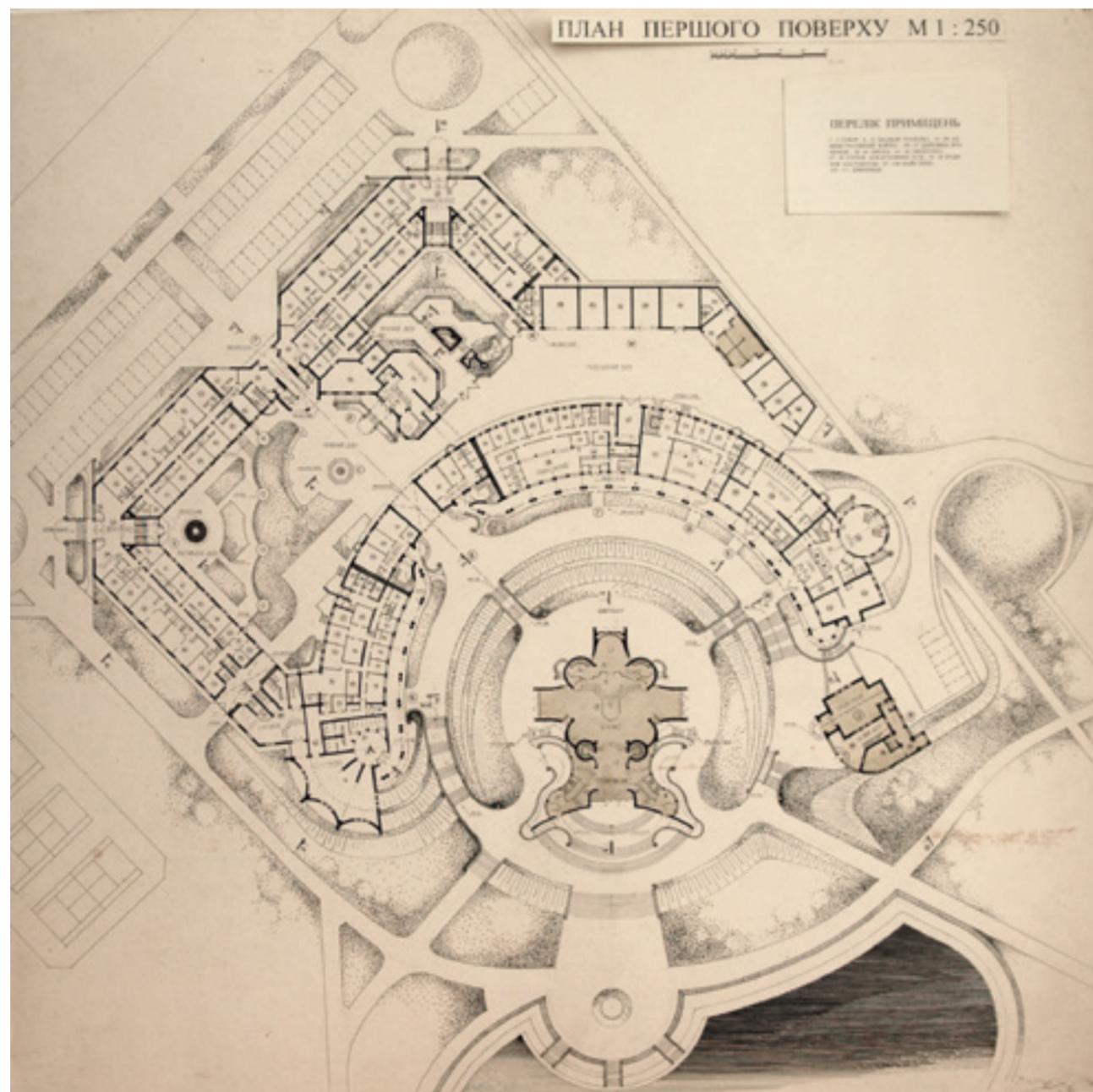
Дипломат-Хол на вул. Жилянській 51–55 в Києві, 1995–2003

Будинок Д. Мігюкова на вул. Боричів тік 13, 1996–1998

Церква Свв. Вмч. Бориса і Гліба на Теремках-2 в Києві, 1996–2002

Собор Преображення Господнього на Теремках-2 в Києві, 1996–2007

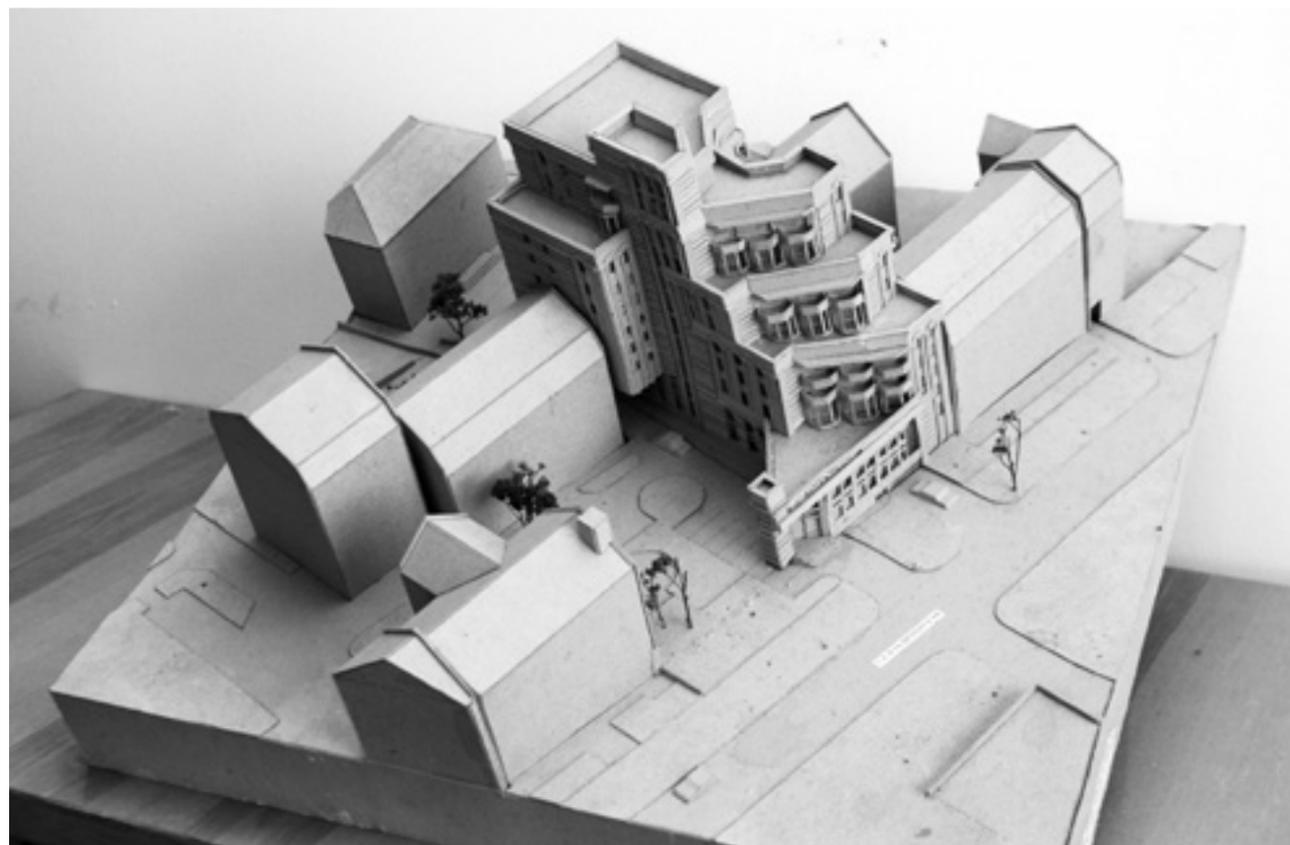

Каплиця

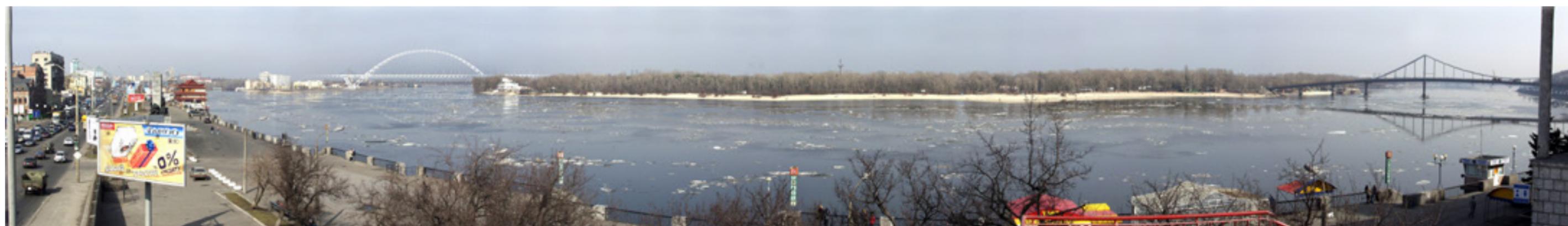
Собор Преображення Господнього на Теремках-2 в Києві, 1996–2007

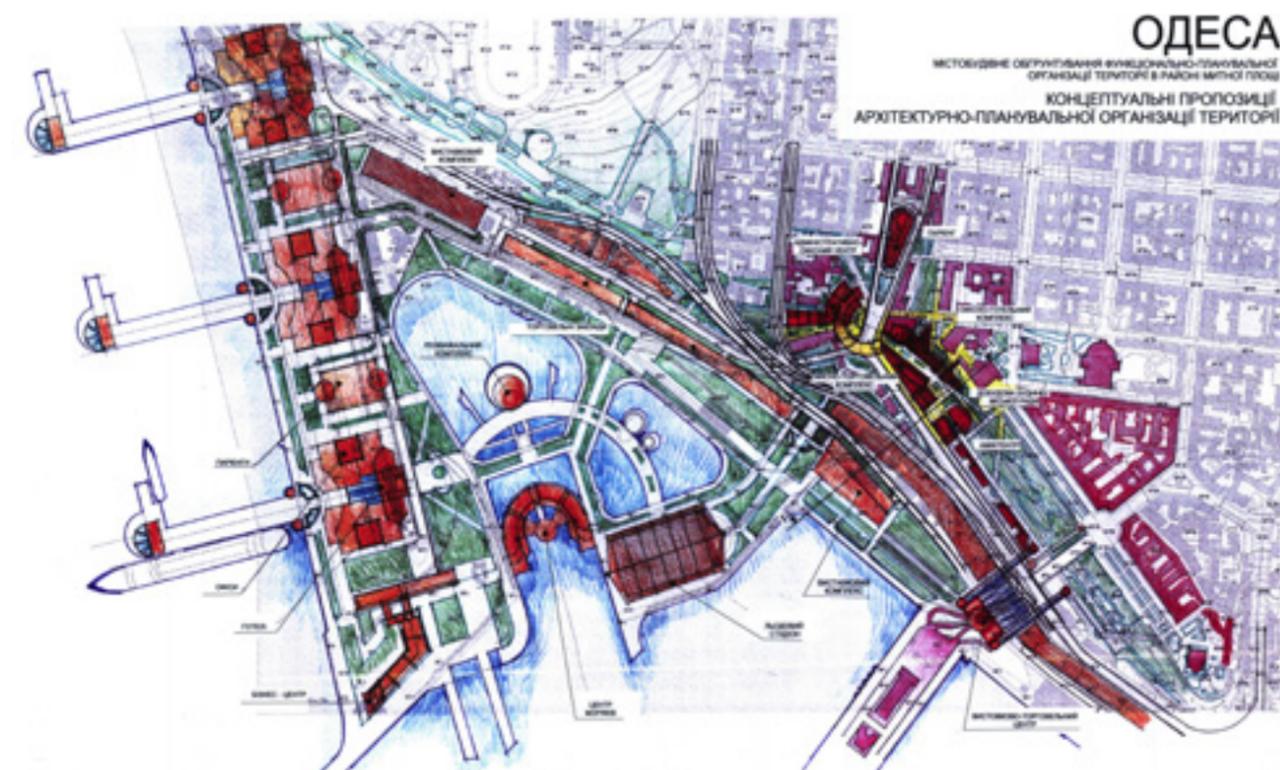
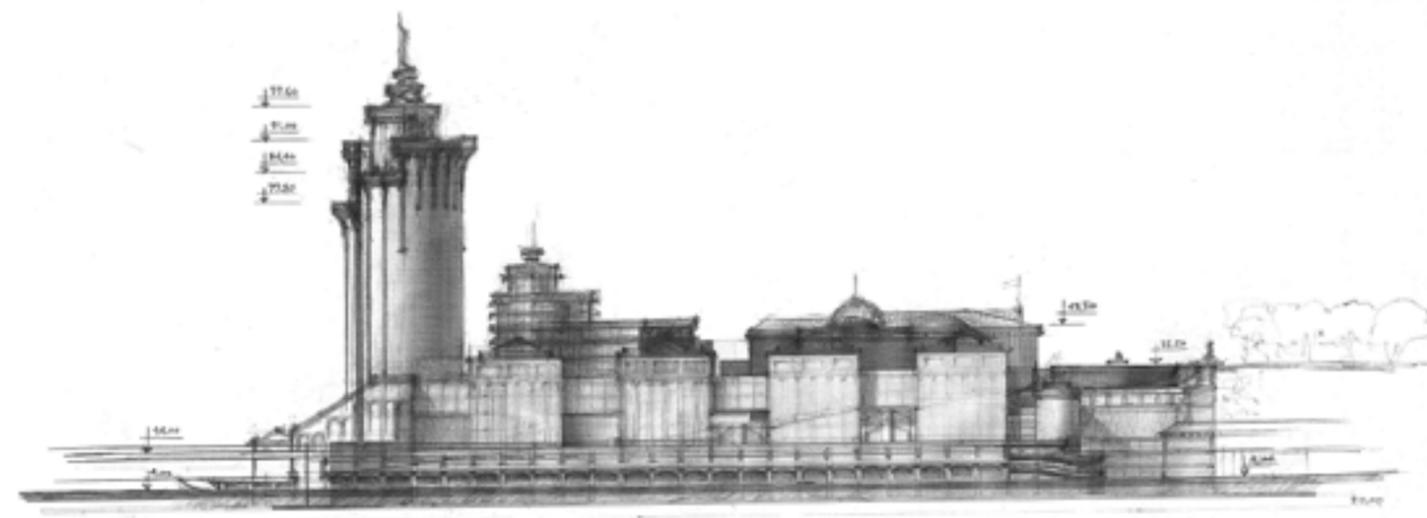
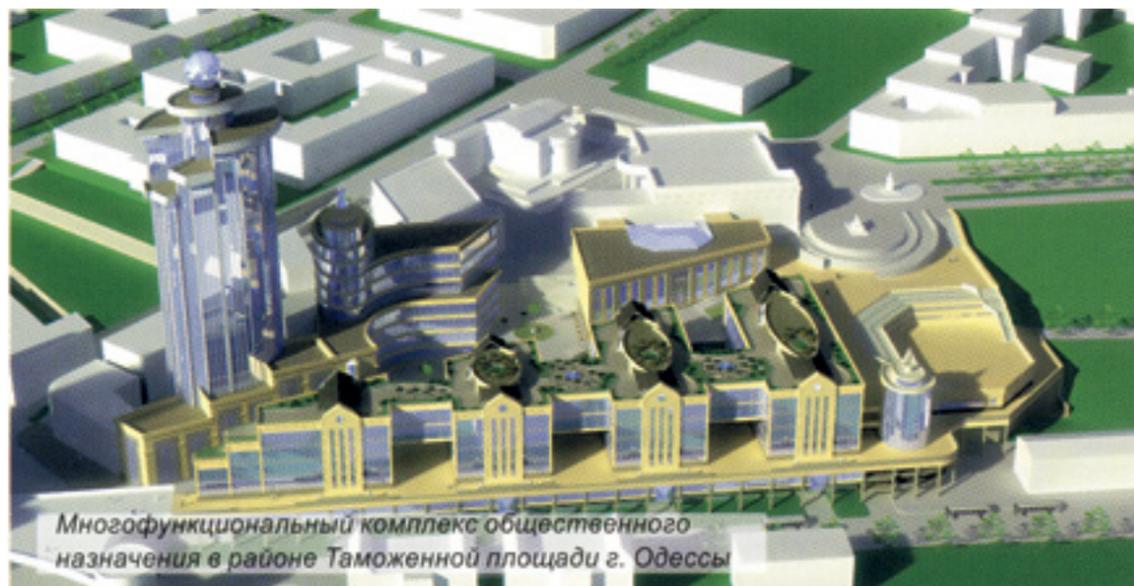
Житлово-офісний будинок по вул. Володимирській 79 в Києві, 1996–2005

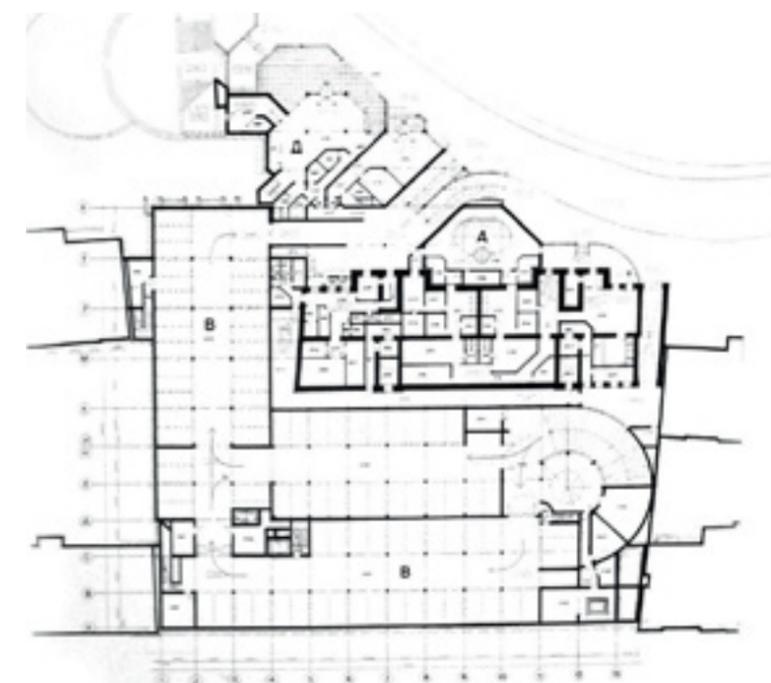
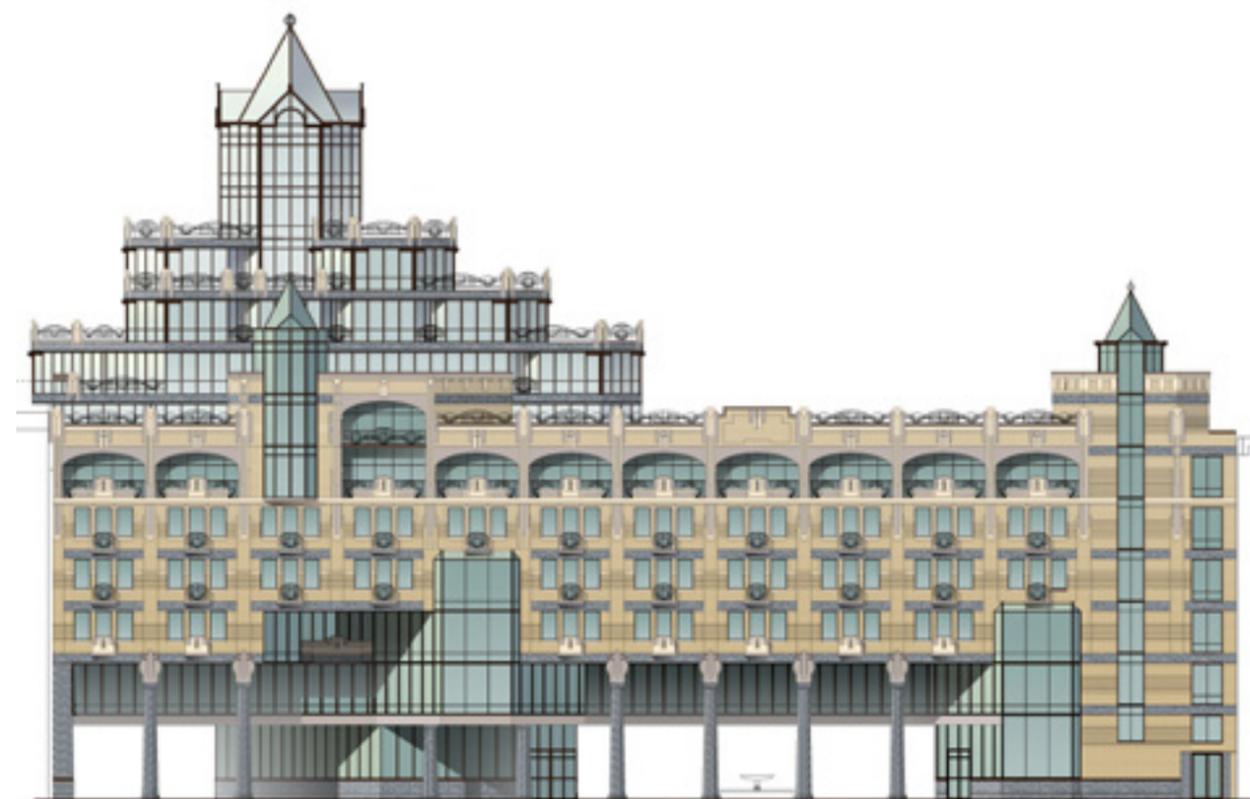
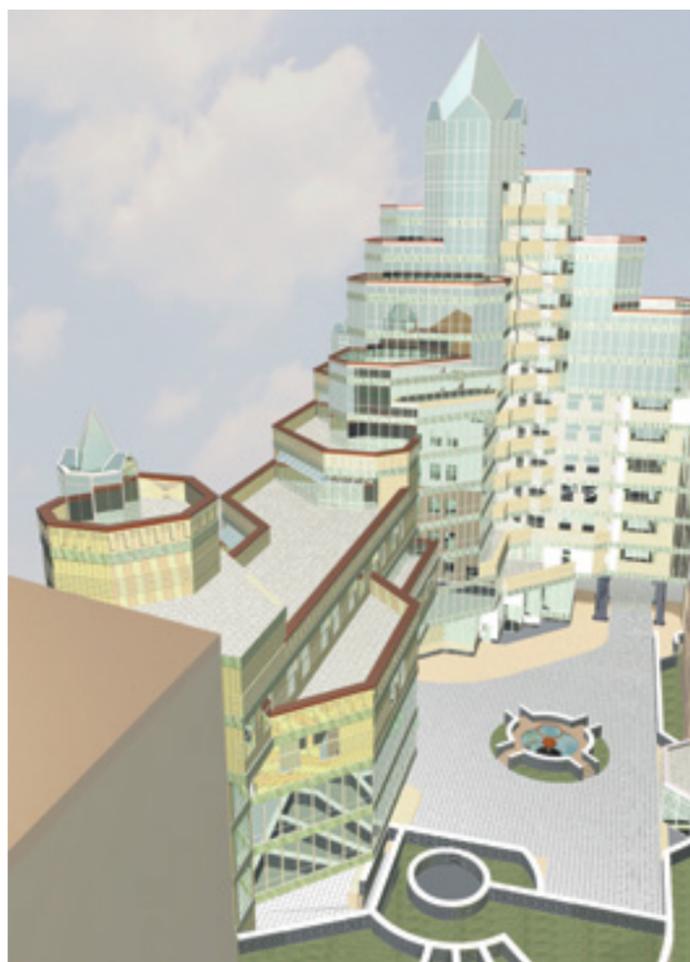
Офісно-житловий комплекс на Дарницькому бульварі в Києві, 2000–2006

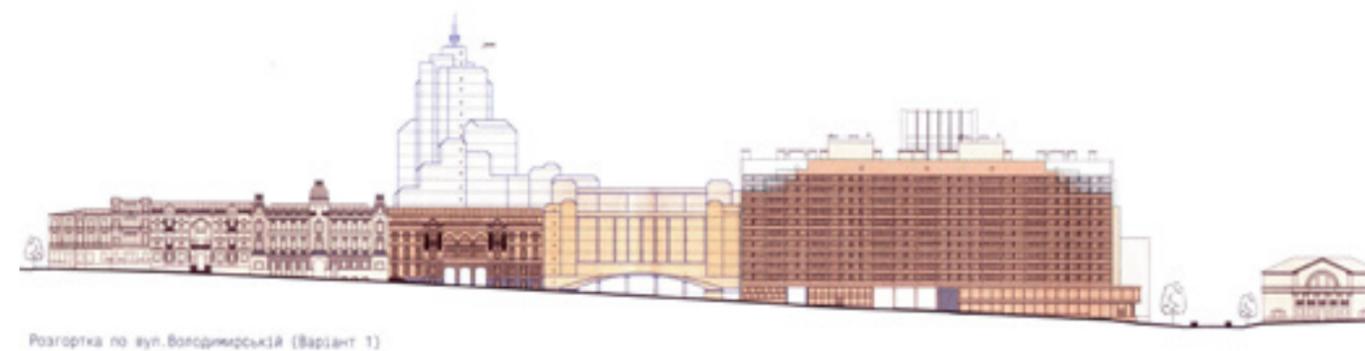
Подільсько-Воскресенський мостовий перехід в Києві, проєкт, 2002

Багатофункціональний комплекс громадського призначення в районі Митної площі в Одесі, концепція, 2003–2005

ЖК по вул. Володимирській 47–53 в Києві, 1996–2004

ЖК «Артеміда» по вул. Генерала Жмаченка в Києві, 2004–2009

Бессарабський квартал в Києві, 2000–2006

Валентин ІСАК

Народний архітектор України з 2004 р.

Valentyn ISAK
National Architect of Ukraine since 2004

Ісак Валентин Михайлович — архітектор. Заслужений архітектор України (1998), Народний архітектор України (2004), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (2003), кавалер ордену «Князь Ярослав Мудрий» V ступеня, член Спілки архітекторів СРСР (1975). Член Спілки архітекторів України (1985).

Дійсний член Української Академії Архітектури (2001), дійсний член Міжнародної академії інформатизації (2001), професор Міжнародної Академії Архітектури (МВ).

Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури — практик, організатор.

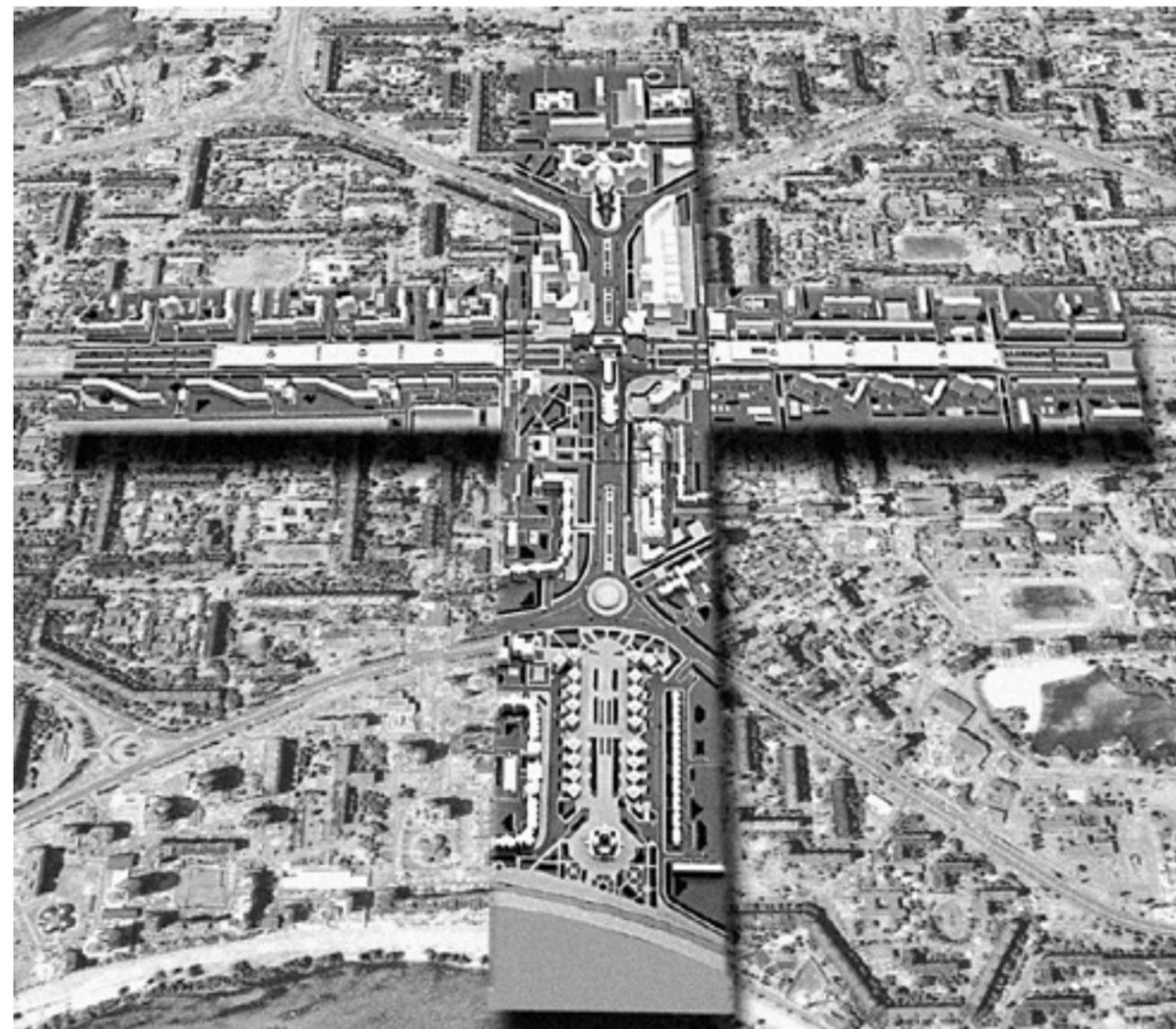
Народився 7 січня 1951 року в с. Калугер Фалештського району (нині Республіка Молдова).

1973 — закінчив архітектурно-будівельний факультет Кишинівського політехнічного інституту ім. Лазо. У 1974–1978 рр. працював в інституті «Молддіпробуд». 1978–1981 — інститут «Кишинівпроект», керівник групи архітекторів. Більшість об'єктів створювалося для центру Ки-

шинева (1978–1981). У 1981–1984 рр. головний архітектор м. Бельці (Молдова), де створив проектний інститут, який обслуговував північ Молдови. 1984–2015 — керівник П'ятого управління ВАТ «Київпроект», де була розроблена серія «Т», а згодом більш досконала та пластична серія «С».

З 1993 року очолює персональну творчу майстерню «Вісак».

У 2003 року Валентин Ісак об'єднав архітекторів, будівельників та «експлуатаційників» у корпорацію «Столиця», куди увійшли — ВАТ Комерційний банк «Столиця»; ЗАТ Трест Київміськбуд-1, Страхова компанія «Столиця»; ТОВ Холдинг Київміськбуд-1, «Декор Вісак», «Експлуатаційна компанія», будівельні підприємства БП-1, КМБП-1, «Віктерприлад», охоронна фірма «Столиця», яхт-клуб «Столиця»; ПП «Вісак», «Творча майстерня Вісак», «Архітектурно-будівельне підприємство», «Снага» та багато інших. Всі разом вони мали створювати комфортне довкілля в Києві, Миколаєві, Чернігові, Кременчуці, Комсомоль-

Містобудівне рішення центру Оболоні

Оболонська набережна, генеральний план, 2001

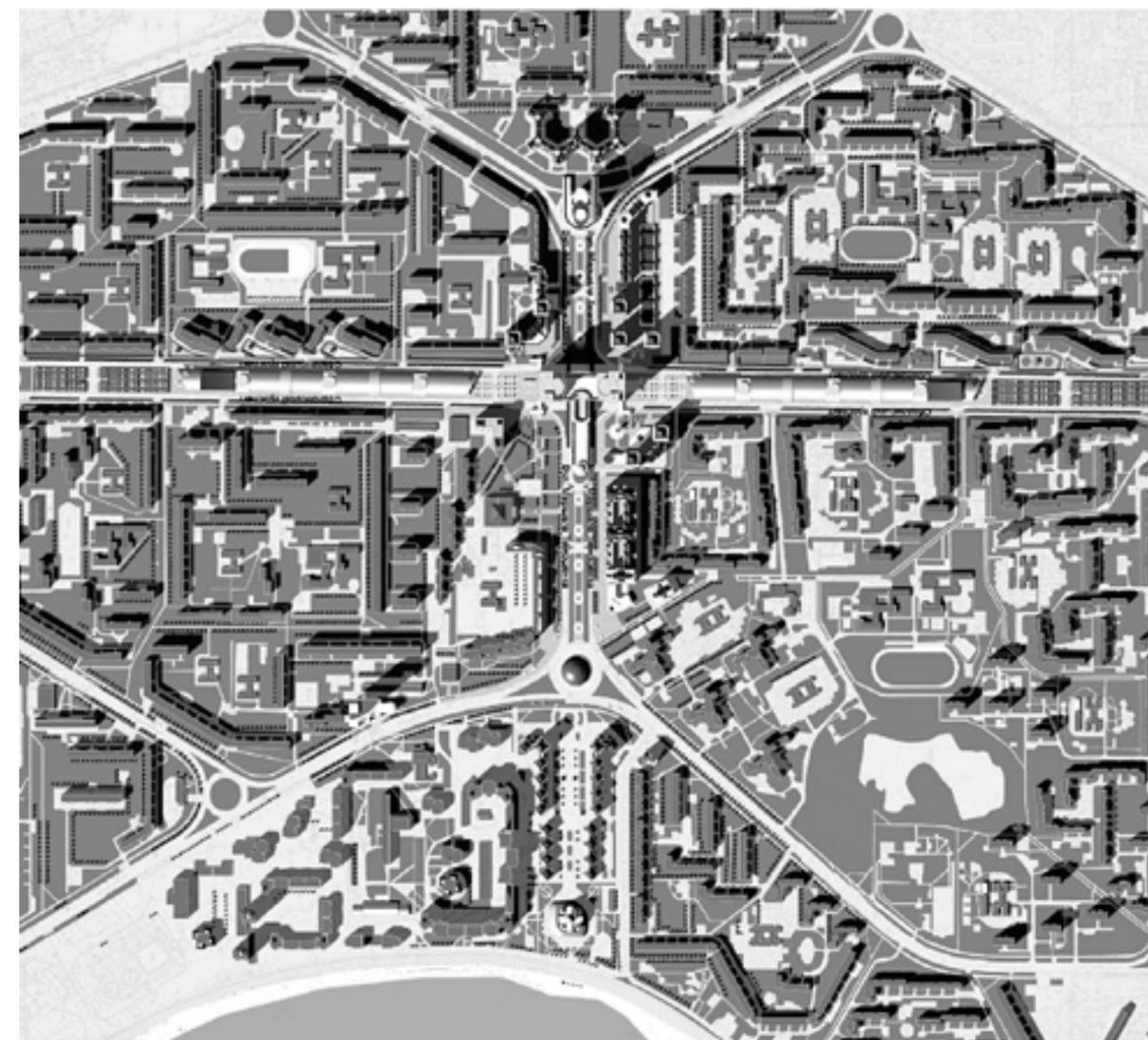

ську (Полтавська обл.), у Василькові та Вишневому під Києвом, у кримському Судаку та закарпатських Шаянах. У період максимального розвитку корпорації вона налічувала понад 40 організацій, що забезпечували повний комплекс архітектурно-будівельної діяльності, від проекту до реалізації.

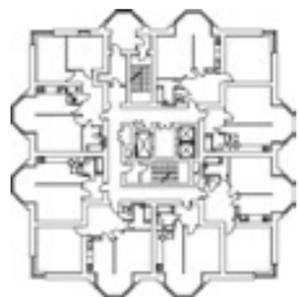
За проектами архітектора В. Ісака побудовано велику кількість об'єктів: житлові, громадські, офісні споруди, містобудівні комплекси в місті Києві: по вул. Антоновича 74–78, вул. О. Гончара 55Б, житлово-офісні комплекси на проспекті Перемоги 26, вул. Дмитрівська 80–82, Лук'янівська 5, загально-освітня школа № 78 на вул. Ш. Руставелі 47; забудова житлового масиву Оболонь (2001–2009), 4 дитсадки у мікрорайоні 3А (2006–2008), житлові будинки на Оболонському проспекті 22В (1998), по вулиці Маршала Тимошенка 29 (2001), проспекті Героїв Сталінграда 24 (2001–2002); забудова житлових районів Осокорки-Північні (1990–2009), Троєщина (1991–1992); храми Покрови Божої Матері на Оболоні (1998) та св. Апостола Іоанна Богосло-

ва на Осокорках-Північних (2000). Здійснений благоустрій набережної Дніпра (2007–2010).

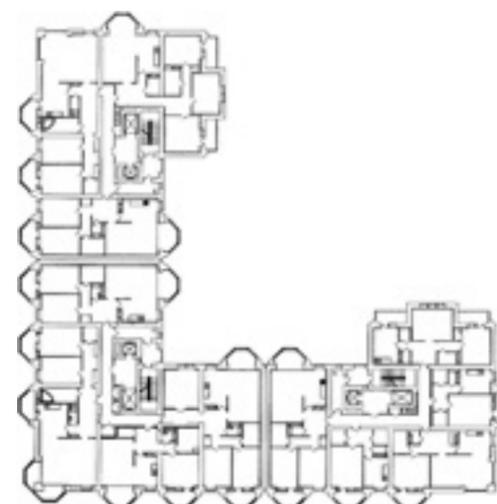
Професійна та громадська діяльність В. Ісака відзначена орденами: «Святий Станіслав», «Святий князь Володимир» III ступеня, «Різдво Христове» II ступеня (УПЦ), Преподобного Нестора Літописця, «Різдво Христове» I ступеня, Преподобного Агапіта Печерського III ступеня, нагрудним Знаком Пошани (2002), «Чорнобильським хрестом: Мужність, Честь, Гуманність», , почесним знаком «Лицар Науки та Мистецтв»; Почесним знаком ГУБОЗ МВД I ступеня; L'umanite («За гуманізм і значний внесок у громадську діяльність», Франція), «За людяність і милосердя» (Міжнародний благодійний фонд Святої Матері) (2006); Хреста пошани «Князь Святослав» ордену Best Manager of the Year (Асамблея європейського бізнесу, Англія, Оксфорд); медалями «Золота Кельма» Queen Victoria (Асамблея європейського бізнесу, Англія, Оксфорд) (2007).

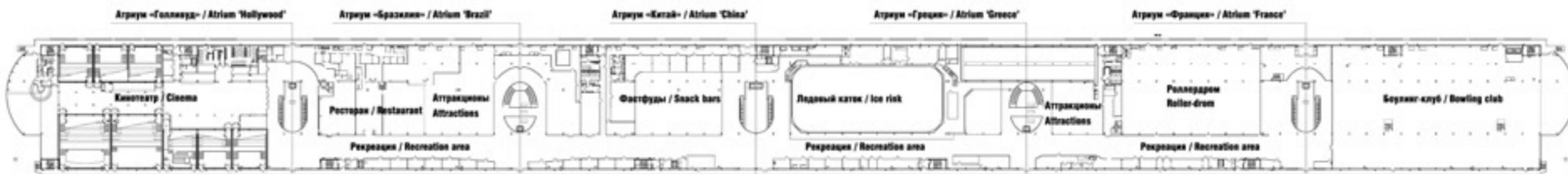
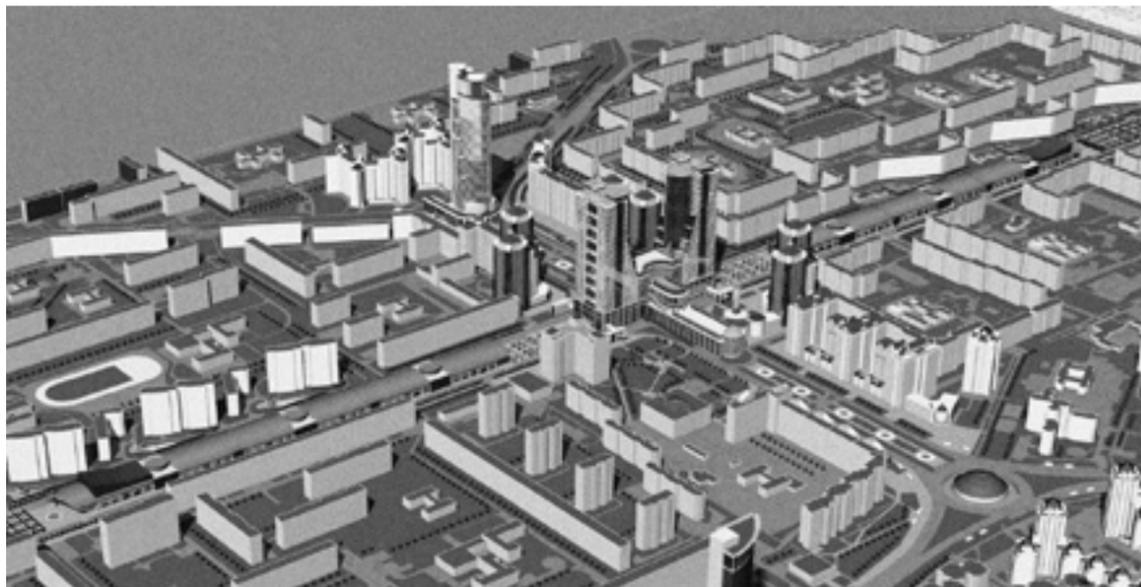
Містобудівна концепція центру Оболоні

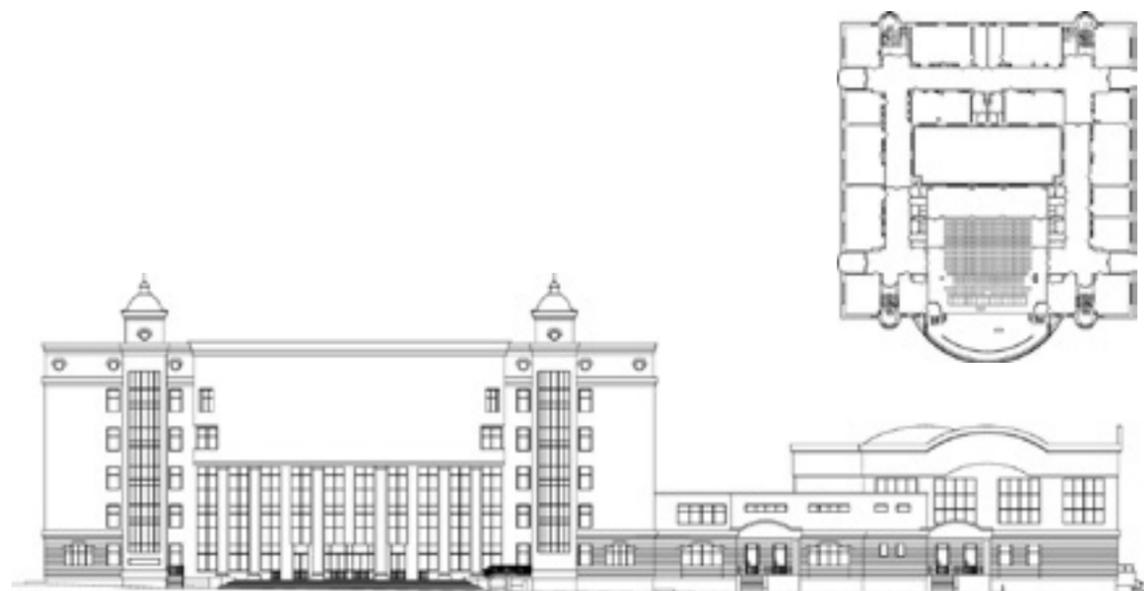
Житловий комплекс на просп. Героїв Сталінграду 22–24, 1998–2006

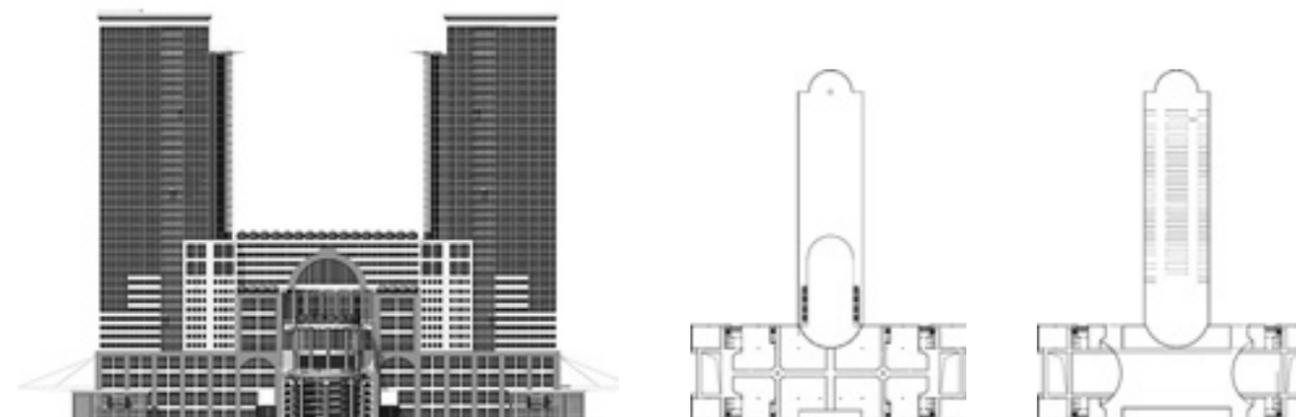
Житловий будинок на Оболонському проспекті 22В, 1998–2001

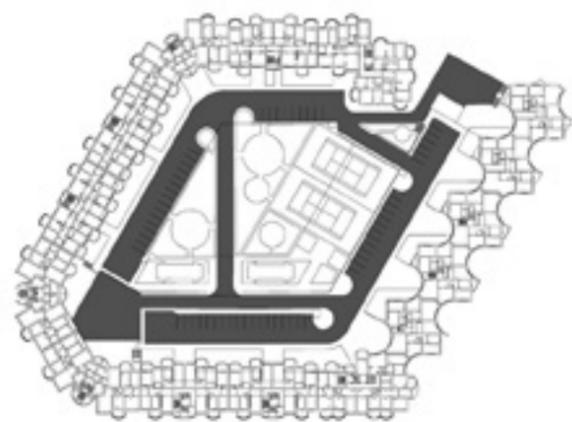
Торгово-развлекательный центр Dream Town, 2004–2010

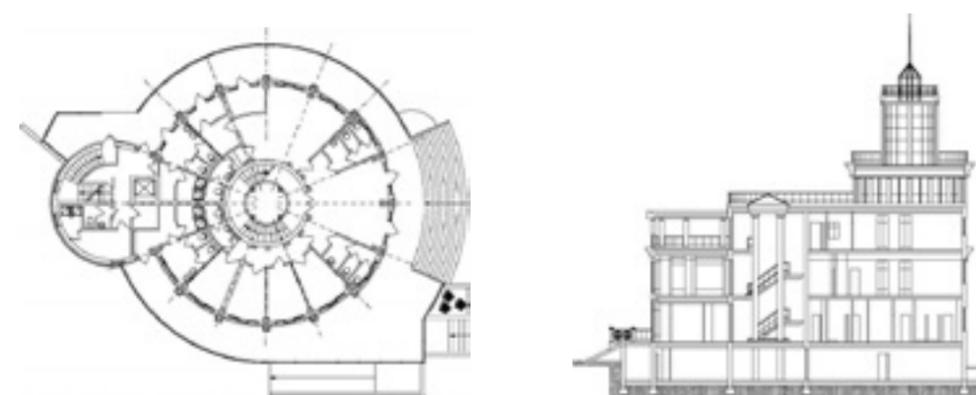
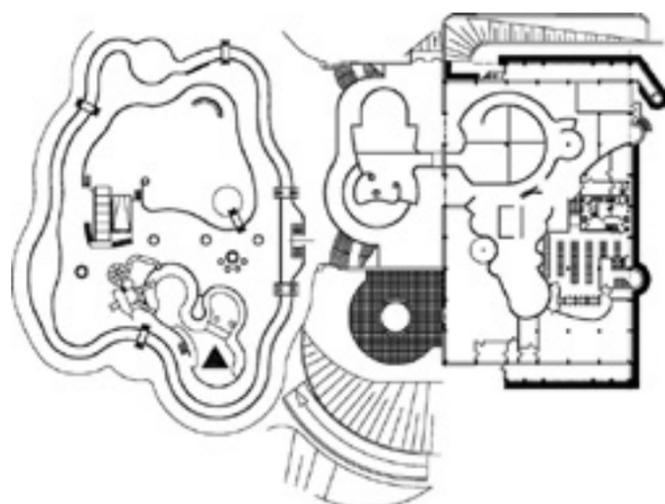
Педагогічний університет ім. Бориса Грінченка, 2006–2008

Офісний центр над станцією метро "Мінська", проєкт, 2008–2010

Мікрорайон "Оазис" на Оболоні в Києві, 1999–2008

Спортивно-оздоровчий центр у мікрорайоні "Оазис" на Оболоні в Києві, 2008–2010

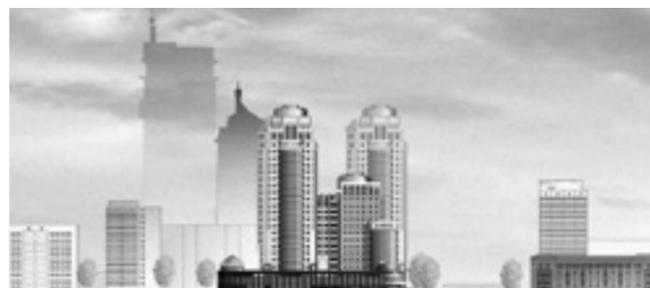
Житлово-офісний комплекс по вул. Лук'янівській 5 в Києві, проект, 2010

Школа по вул. Шота Руставелі в Києві, 1997–2000

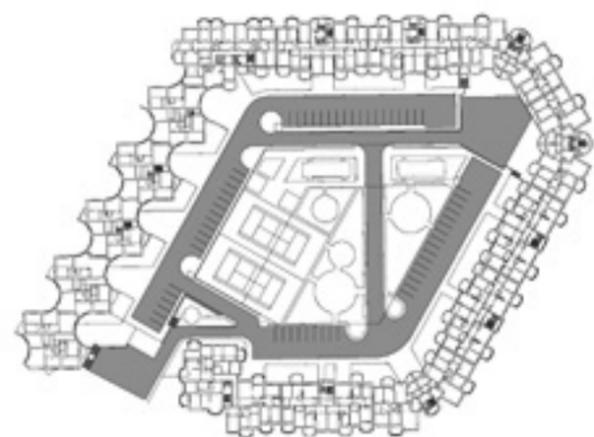

Житлово-офісний комплекс по просп. Перемоги 26 у Києві, 2005–2008

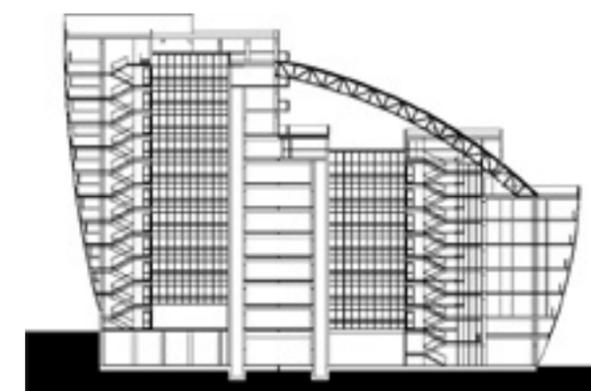

Житлово-офісний комплекс по вул. Дмитрівській 80–82 у Києві, 2007–2009

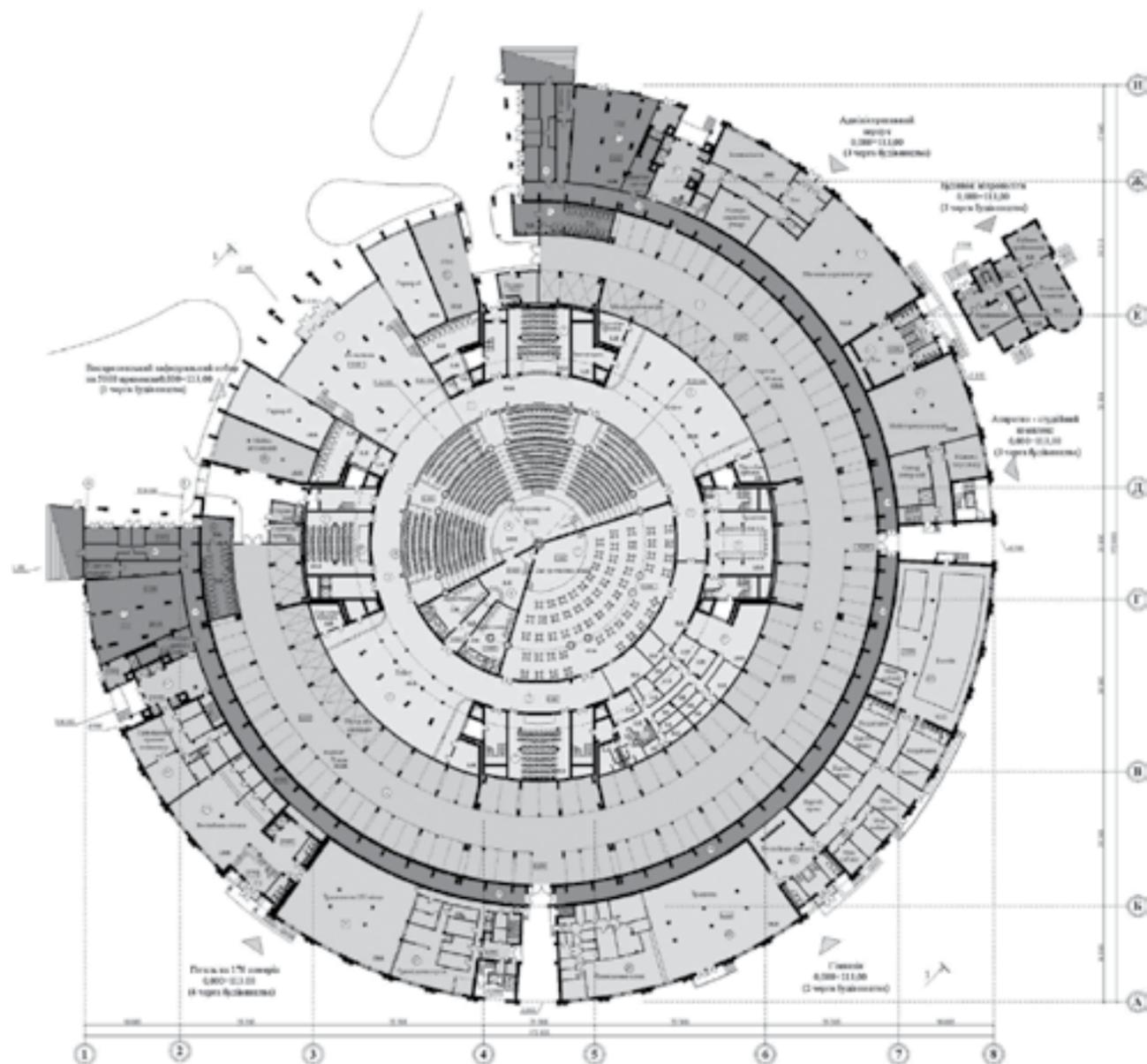

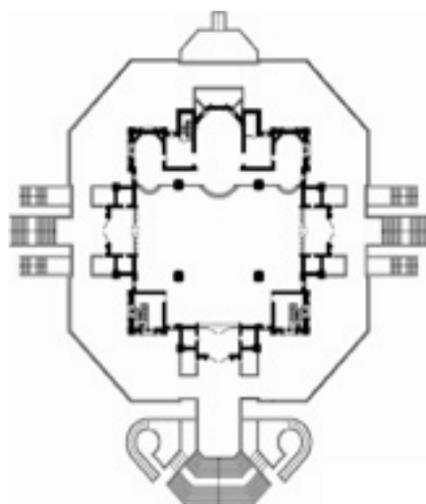
Миколаїв, житловий мікрорайон "Ліски-2", 2006–2007

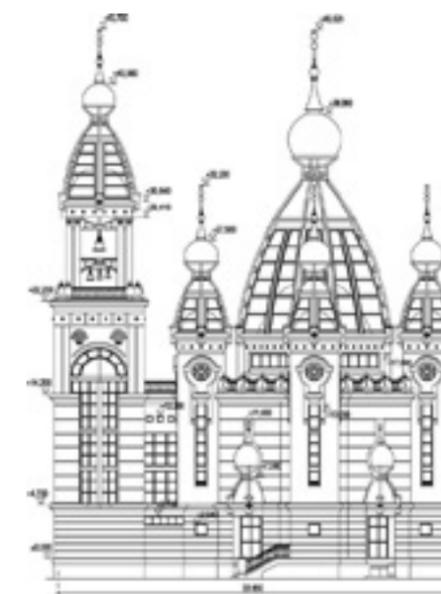
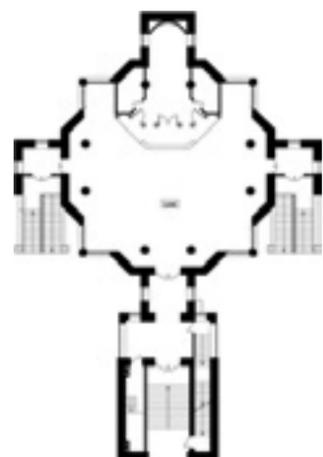
Судак, готель на 70 номерів по вул. Леніна 85В, 2004–2010

Кафедральний собор Воскресіння Христового в Києві біля Либідської площі, проєкт, 2007–2010

Храм Покрова Божої Матері на Оболонській набережній в Києві, 1996–2010

Церква Різдва Христового на Оболоні в Києві, 2004–2007

Юрій ХУДЯКОВ

Народний архітектор України з 2004 р.

Yurii KHUDIYAKOV
National Architect of Ukraine since 2004

Худяков Юрій Федорович — архітектор. Заслужений архітектор Української РСР (1981). Народний архітектор України (2004), член Національної спілки архітекторів України. член-кореспондент Української Академії Архітектури (1964). Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури.

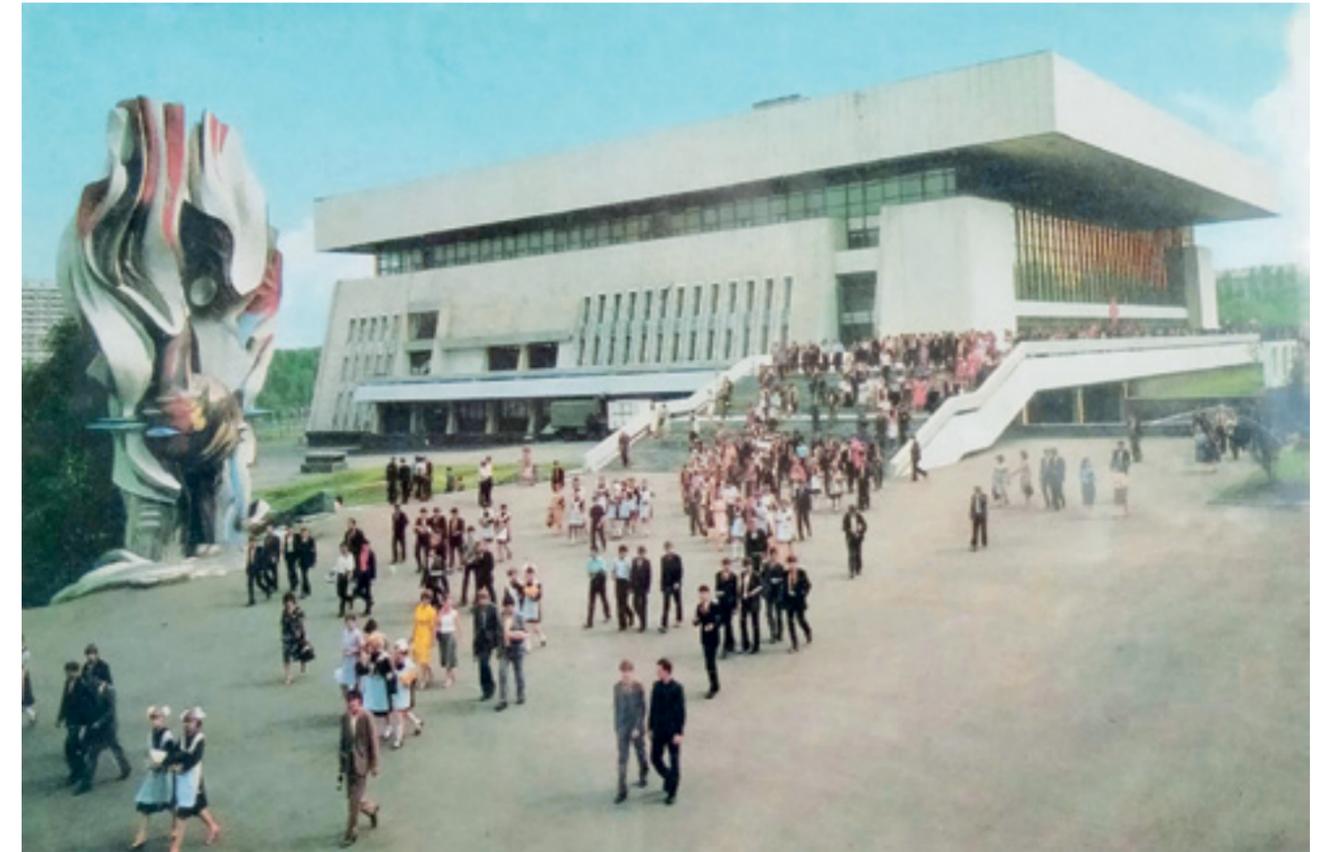
Народився 15 серпня 1934 р. в Києві.

В 1958 році закінчив архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту.

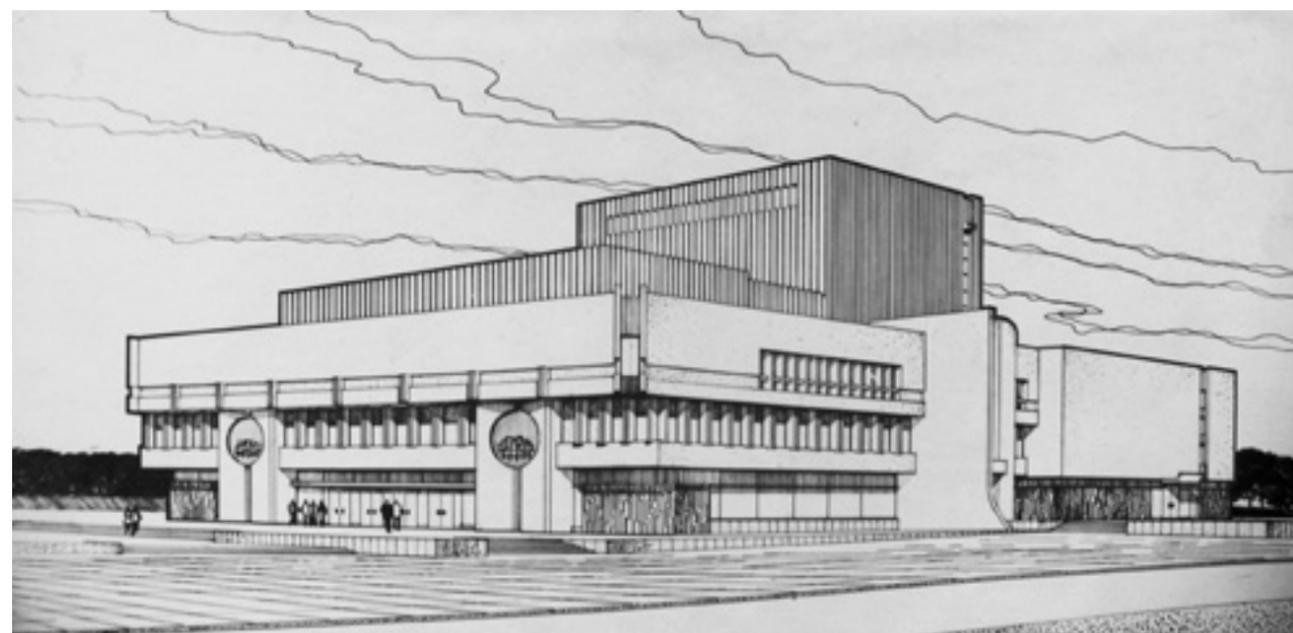
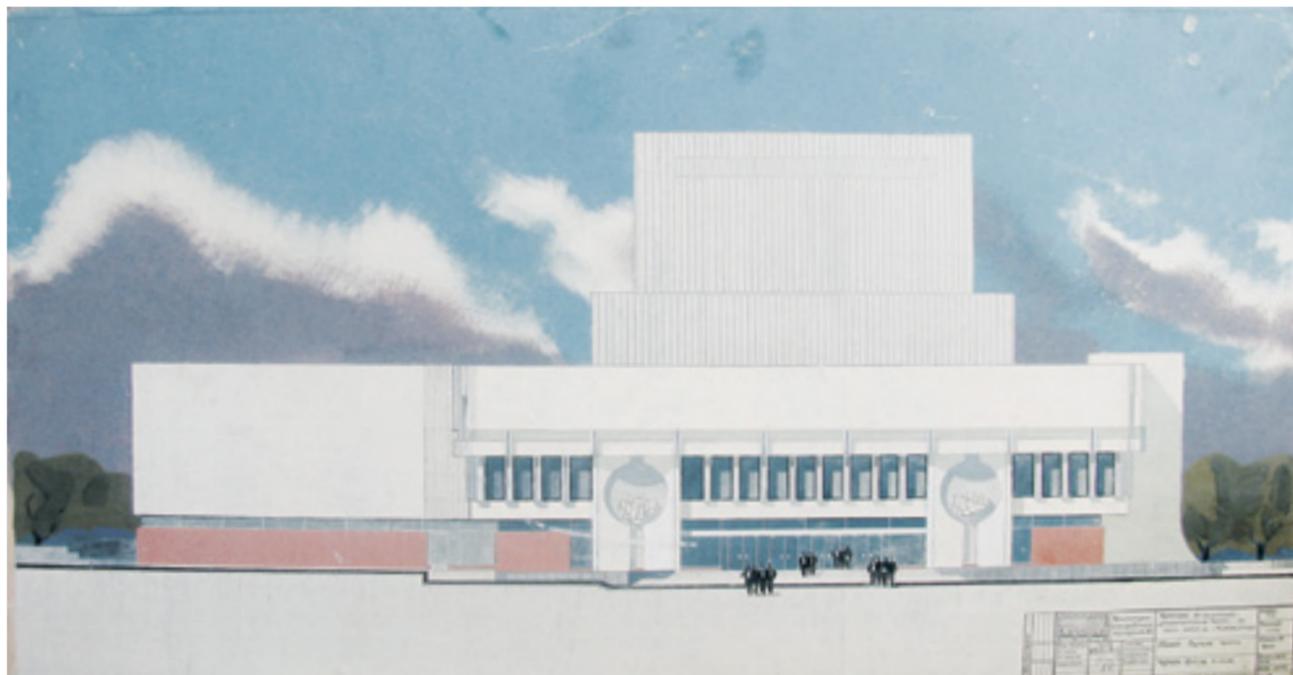
1958–1959 — архітектор Донецької філії Державного проектного інституту Діпромiсто. 1959–1990 — архітектор, керівник майстерні № 2 Державного інституту Діпромiсто в Київ. 1990–2009 — Віцепрезидент Національної спілки архітекторів України. 2012 — керівник архітектурного бюро.

Основні містобудівні та архітектурні проекти автора: проект детального планування центральної частини Євпаторії (1960); проекти планування і забудови міста Калуша Івано-Франківської обл. (Генеральний план міста, детальні проекти планування і забудови, забудова 5 мікрорайонів з житло-

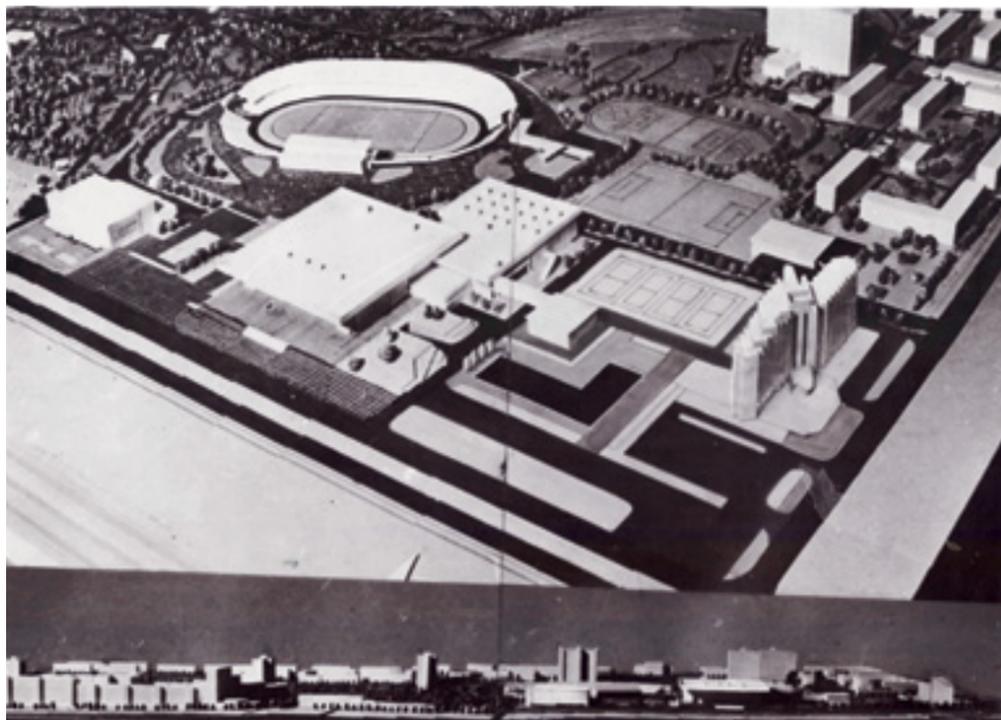
вими будинками, громадськими будівлями, окремі громадські будівлі в межах міста (1962–1974); Генеральний план м. Рівне (1962–1963); Спортивний комплекс «Метеор» в м. Дніпро (стадіон на 31 тис. місць глядачів, плавальний басейн); Палац спорту на 4,5 тис. глядачів для проведення спортивних змагань, тренувань і концертів (1966–1983); Музей в м. Переяслав-Хмельницький (1975–1980); Газетно-журнальний поштамт «Союздрук» в Києві (1972); індивідуальні проекти житлових будинків із вбудованими та прибудованими нежитловими приміщеннями в Києві та Дніпрі загалом 25 об'єктів; місто Вараш (Кузнецовськ) Рівненської АЕС (генеральний план, детальні проекти забудови, забудова мікрорайонів, спорудження окремих об'єктів і комплексів (1970–1990); Спасо-Преображенський собор у м. Вараш (1992–2010); Собор Різдва Христового по вул. Шумського в Дарницькому районі Києва; житловий комплекс з багатоповерховою забудовою по вул. Бориспільській в Києві (2002–2010); Муздраттеатр в Кропивницькому (1971–1986);

Спортивний комплекс «Метеор» у Дніпрі, 1966–1983

Муздрамтеатр у Кропивницькому, 1971–1986

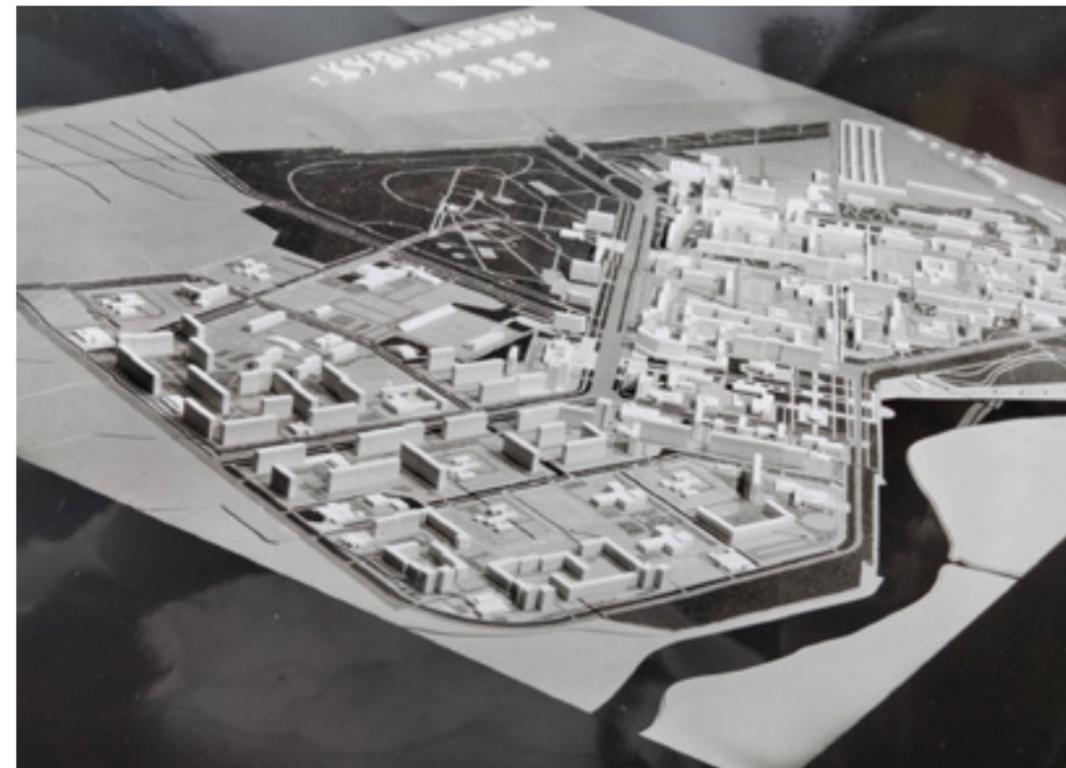
Спортивний комплекс «Метеор» у Дніпрі,

Будинок культури в м. Миколаєві (1985–1989) тощо. Юрій Худяков — відомий в Україні публіцист — автор десятків статей, інтерв'ю, оприлюднених в професійних виданнях, засобах масової інформації у виступах на з'їздах, пленумах, НСАУ, наукових і практичних конференціях.

Велике політичне і соціальне значення має підготовлена Юрієм Худяковим до видання книга спогадів його батька Ф. Ф. Худякова «Прожите та пережите». Архітектор Худяков відомий громадський діяч. Він був членом містобудівної ради при Головному архітекторі Києва, членом журі багатьох містобудівних та архітектурних конкурсів республіканського та місцевого рівня, конкурсів, на найкращий проект будівлі чи комплексу, членом журі щорічних оглядів-конкурсів найкращих збудованих об'єктів, членом Комітету з Державних премій України в галузі архітектури.

Брав участь у створенні нових містобудівних та будівельних норм, підготовці постанов уряду та законів України, що регулюють архітектурну діяльність архітекторів (Закони України «Про архітектурну діяльність», «Містобудівний кодекс», «Про творчих працівників та творчі спілки», «Про авторське право та суміжні права», постанову КМ «Про містобудівні та архітектурні конкурси», Державні будівельні норма «Житлові будівлі»). Брав участь у численних колективних і індивідуальних виставках архітектурних об'єктів та комплексів, побудованих за його проектами, у виставках живописних робіт.

За паліду професійну діяльність був нагороджений медалями, грамотами органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, дипломами від замовників, підрядників, цінними подарунками у зв'язку із введенням в експлуатацію запроєктованих об'єктів.

Місто Вараш (Кузнецовськ): перша і друга черги та проект центру, 1970–1990

Реконструкція по вул. В. Житомирській 18
в Києві, 1998

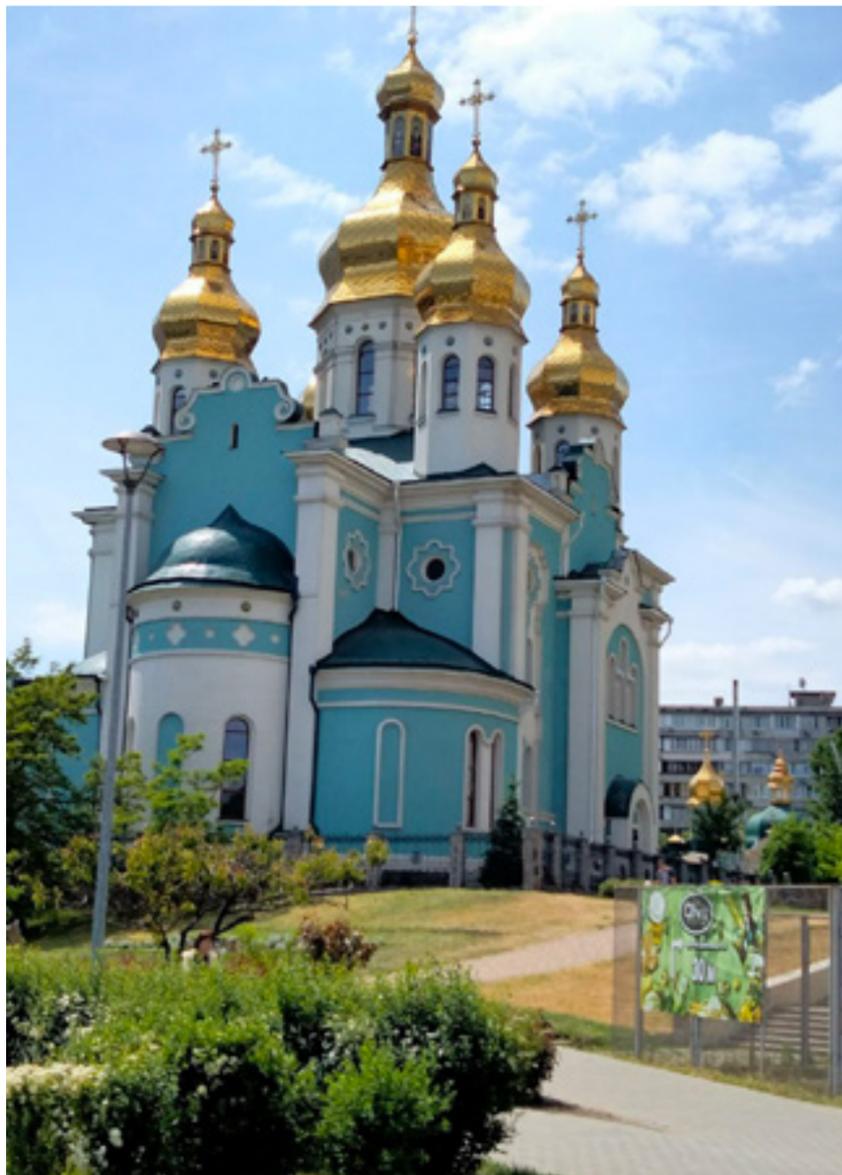
ЖК по вул. Чорновола в Києві, 2005

Житлова забудова у Варшаві

Багатоквартирні житлові будинки

Собор Різдва Христового в Дарниці (вул. Шумського) у Києві, 2002–2010

Спасо-Преображенський собор у Варші, 1992–2010

Зимовий ранок у Донецьку, 1961

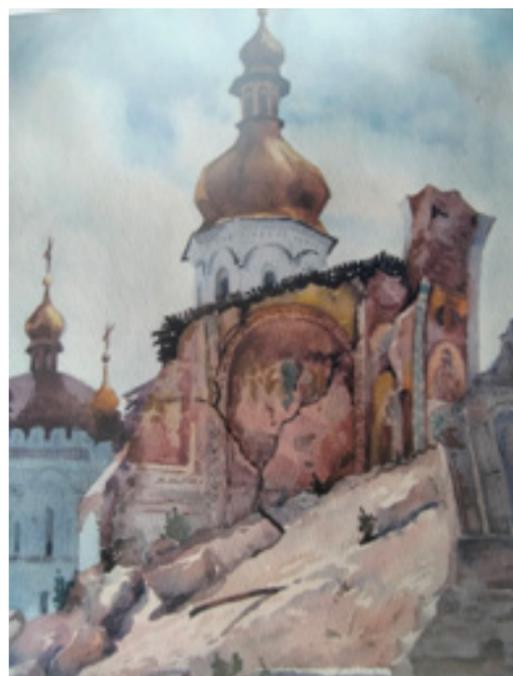
Дерев'яна архітектура Карпат, малюнок, олівець, 1960-ті

Весняний вечір у Юзівці, акварель, 1961

Ризька вулиця, акварель, 1989

Руїни Успенського собору, акварель, 1956

Тане сніг, Івано-Франківськ, акварель, 1993

Прага, олівець, 1961

Краків, олівець, 1961

Каміння Риги, фломастер, 1966

Коктебель, серед хвиль, акварель, 1980

Прання на морі, акварель, 1960

Осінні дуби, Суханово, акварель, 1986

Барви осені, Суханово, акварель, 1986

Матвіївська затока, акварель, 1994

Грибний дощ, Пуца-Водиця, акварель, 1994

Осінь, Трипілля, акварель, 1989

Околиці Кара-Дагу, акварель, 1979

Пляж, акварель, 1975

Фарби зими, акварель, 1992

Фарби моря, акварель, 1992

Фарби осені, акварель, 1992

Гроза, акварель, 1989

Сляка у Пуці-Водиці, акварель, 1989

Юрій ШКОДОВСЬКИЙ

Народний архітектор України з 2004 р.

Yurii SHKODOVSKIY

National Architect of Ukraine since 2004

Шкодовський Юрій Михайлович (1947–2020) — архітектор. Заслужений архітектор України (1997). Народний архітектор України (2004), лауреат Державної премії України в галузі архітектури, кавалер ордена князя Ярослава Мудрого V ступеня (2007). Дійсний член Української Академії Архітектури (1996), член Національної спілки архітекторів України (1992), член Спілки урбаністів України (1993), член Національної спілки художників України, дійсний член Інженерної академії України (2012), голова Спілки головних архітекторів міст і областей України (1996–2001), доктор архітектури, професор. Провідний фахівець в сфері адміністративного управління — практик, вчений, педагог, організатор.

Народився 16 листопада 1947 року в селищі Нова Водолага Харківської області. 1971 року закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут. У 1965–1983 рр. працював в інституті Укрміськбудпроект. 1983–1994 — заступник начальника Головного архітектурно-планувального управління Харкова., 1994–2001 — головний архітектор м.

Харкова. 2001–2011 — начальник Управління містобудування та архітектури Харківської області. 2011–2020 — ректор, завідувач кафедри урбаністики Харківського національного університету будівництва та архітектури.

Найбільш значущі об'єкти Ю. Шкодовського: схема територіального розвитку Харківської області, міст через Сіверський Донець в місті Ізюм, генплан міста Первомайський Харківської області (1972), мікрорайон №1, кінотеатр на 400 місць у Первомайському. В місті Лозова мікрорайони №№ 3, 4 і 5. В цих містах також запроєктовано меморіали загиблим воїнам. Сакральні споруди у Харкові: Сурб Арутюна Армянсько-апостольської церкви (2000–2004); храм Св. Вмч. Олександра архієпископа Харківського (2004), храм Св. Миколая у селищі Жуковського (2004).

Серед творчого доробку значна кількість пам'яток у Харкові: «Фармація у століттях» (2001); вчительці (2002) «Скрипаль на даху» (2002); губернатора Щербиніну (2003); Олександрі Невському (2003); І. Мечнікову (2005); архітектору Бекетову (2007);

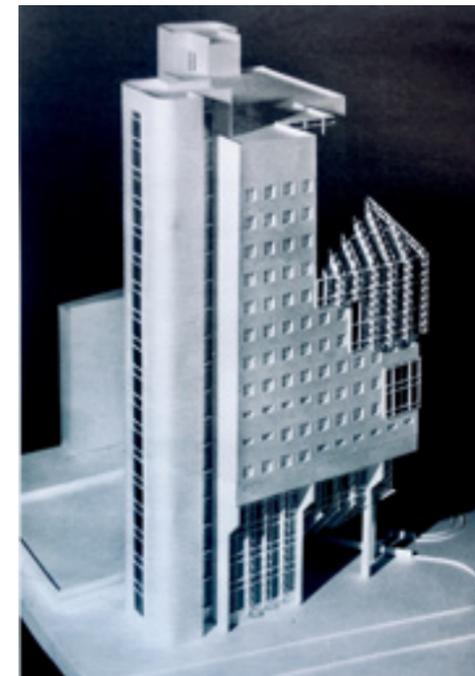
Міст через річку Сіверський Донець в місті Ізюм

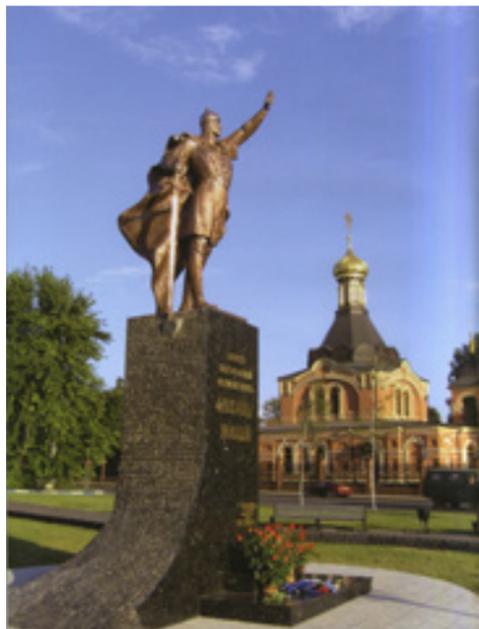
Шкодовський, Костянтин Мельников і Кензо Танге

Епос-бiдiнг у Харковi, проект, 1992

Офiс-бiдiнг «Червона нитка» у Харковi, проект, 1992

Пам'ятник Олександрові Невському в Харкові, 1993

а також Т. Шевченку (Балаклея, 2003); художнику Семирадському (Печеніги Харківської обл., 2002).

Конкурсні проекти: ресторан на 100 місць (1968, II премія); реконструкція залізничного вокзалу (1974, заохочувальна премія); аеропорт Харків-Польове (1987, I премія); церква адвентистів сьомого дня (1993); реконструкція Подолу в Києві (1995, спеціальна премія); комплекс Національної юридичної академії (1997, Держпремія 2001 р.); проєкт реконструкції району Левада (2001); Студентський культурний центр Національної юридичної академії (2002–2004, держпремія 2007 р.).

Ю. М. Шкодовський сприймав професійну діяльність архітектора очима художника, мав час для живопису, склав книгу «Живописна архітектура або архітектурний живопис» (2007).

Як член правління НСАУ і Харківської організації, керівник регіонального відділення Співки урбаністів України Ю. Шкодовський вніс беззаперечний вклад у розвиток Слобожанщини. Як педагог — підготував тисячі кваліфікованих фахівців-архітекто-

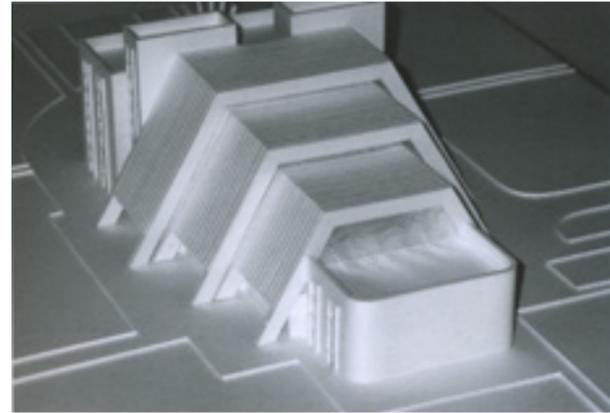
рів на Кафедрі урбаністики Харківського національного університету будівництва та архітектури.

У своїх інтерв'ю Юрій Михайлович каже: «Архітектор малює не олівцем, а душею. Архітектор — головна професія землі. Усі інші професії походять від цього виду діяльності. Архітектура почалась коли первісна людина зрозуміла, що архітектурі природи можна собі підпорядкувати, коли він сховався від дощу, накрившись листом — вийшла покрівля. Кинув колоду через річку — збудував міст. Коли він намалював на стіні печери антилопу, з'явилося образотворче мистецтво. Далі він порахував площу примітивної будови — народилась математика тощо».

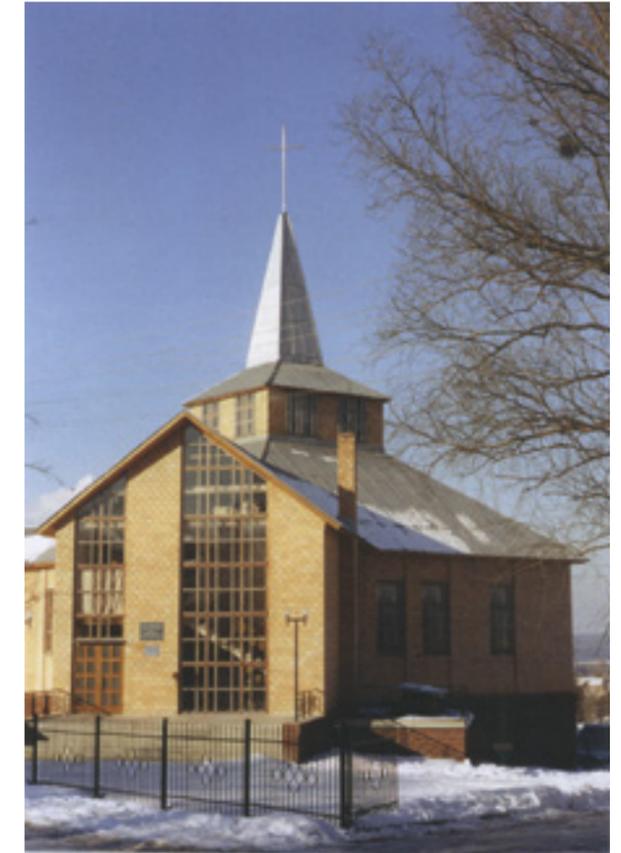
Плідна професійна та громадська діяльність академіка архітектури Шкодовського відзначена: Золотою медаллю Української Академії Архітектури (2002); Почесним знаком харківського міського голови (2004); Премією «Народне визнання» (2005); Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (2007).

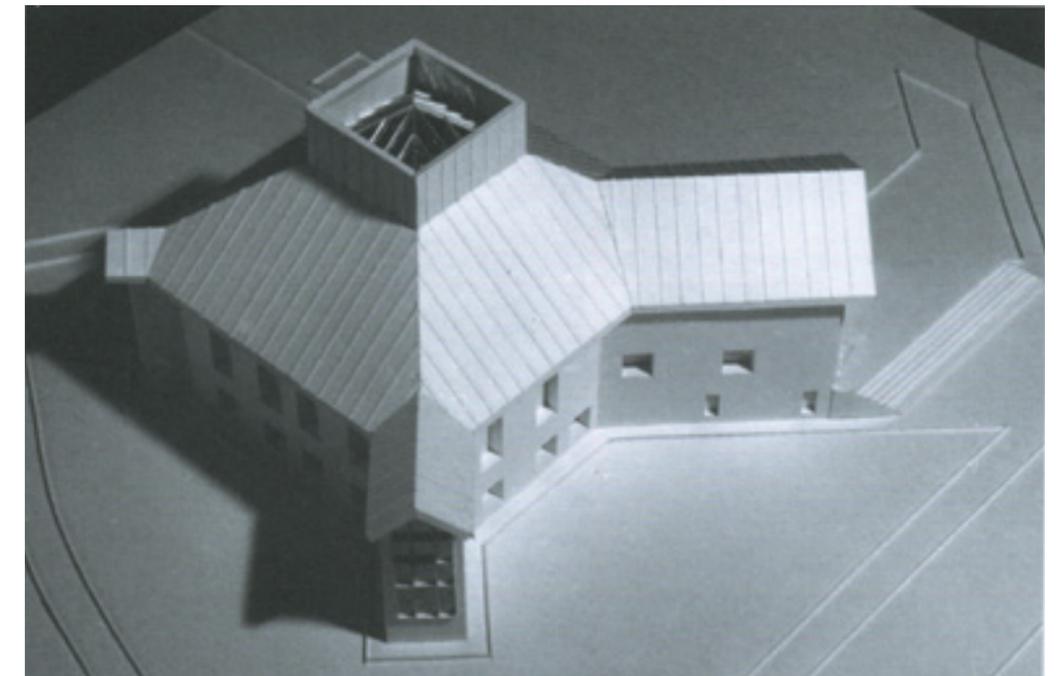
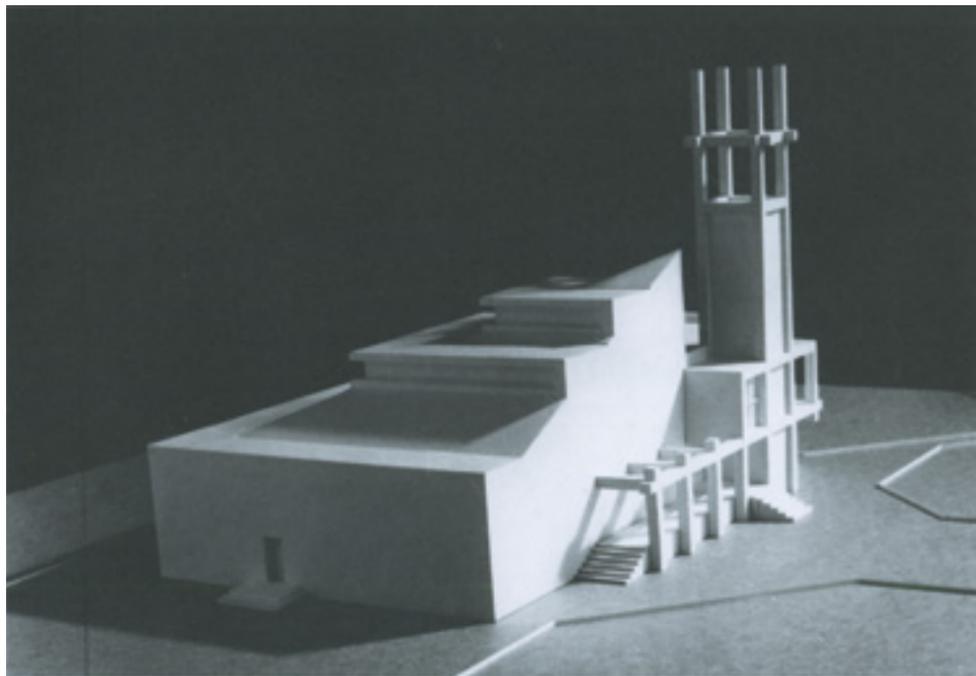
Пам'ятник академіку архітектури О. М. Бекетову в Харкові, 2007

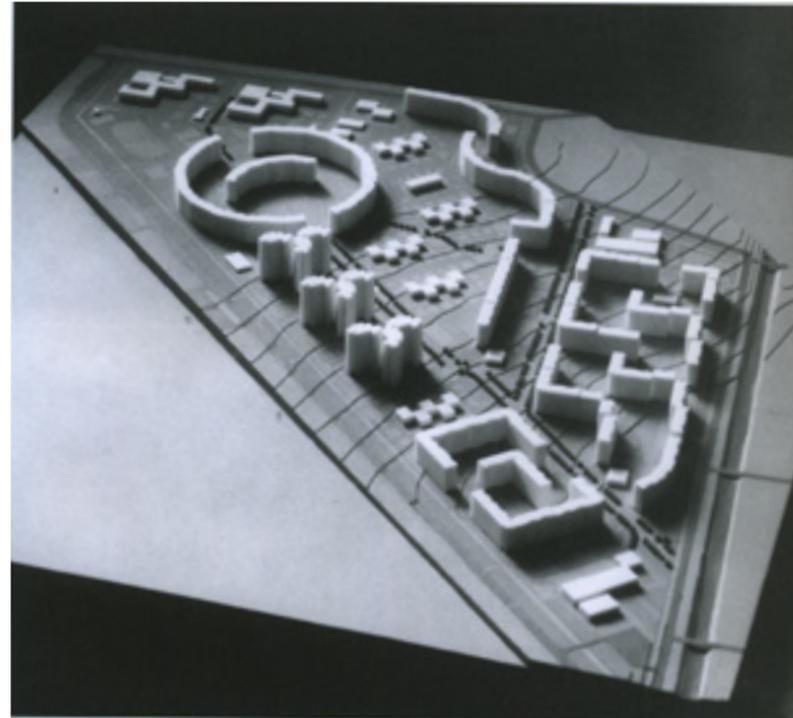

Культові споруди в Харкові, проекти, 1993

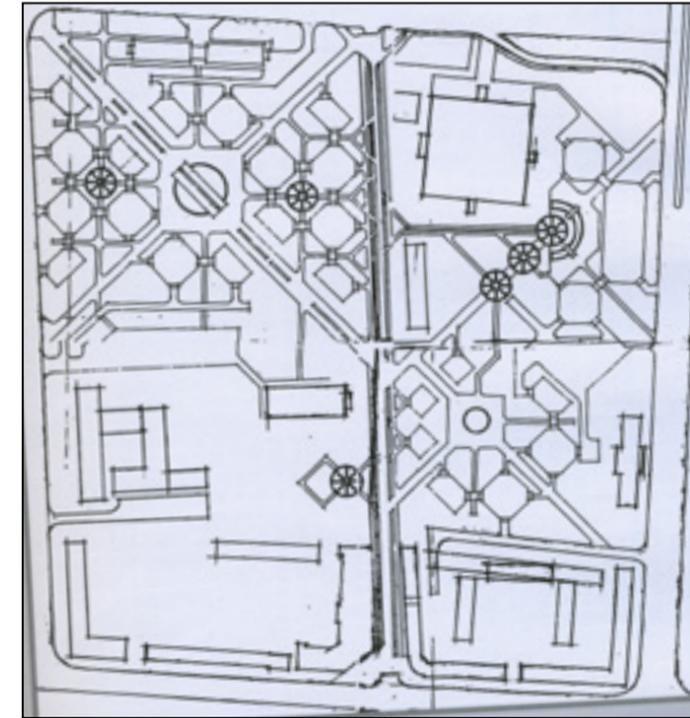

Будинок молитви в Харкові, проект, 1989

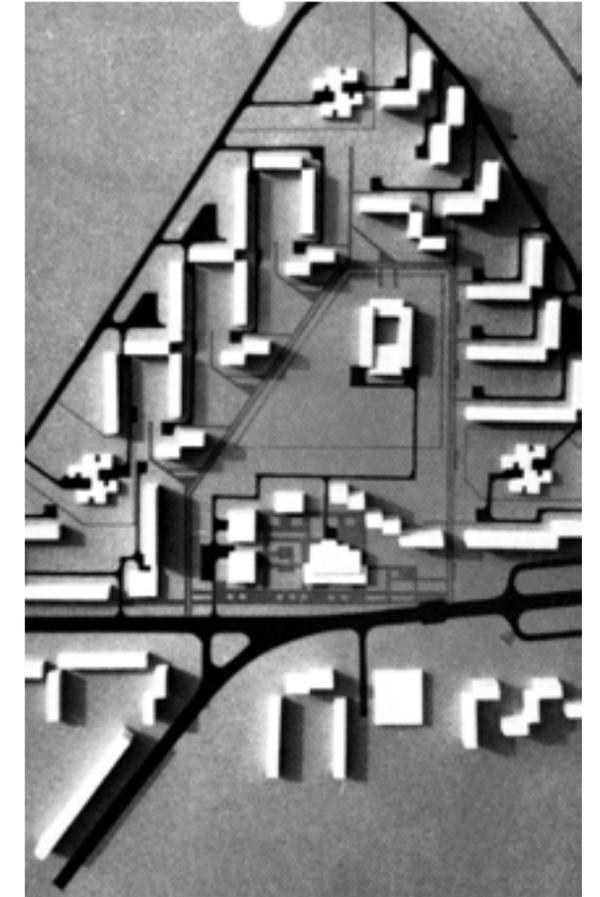

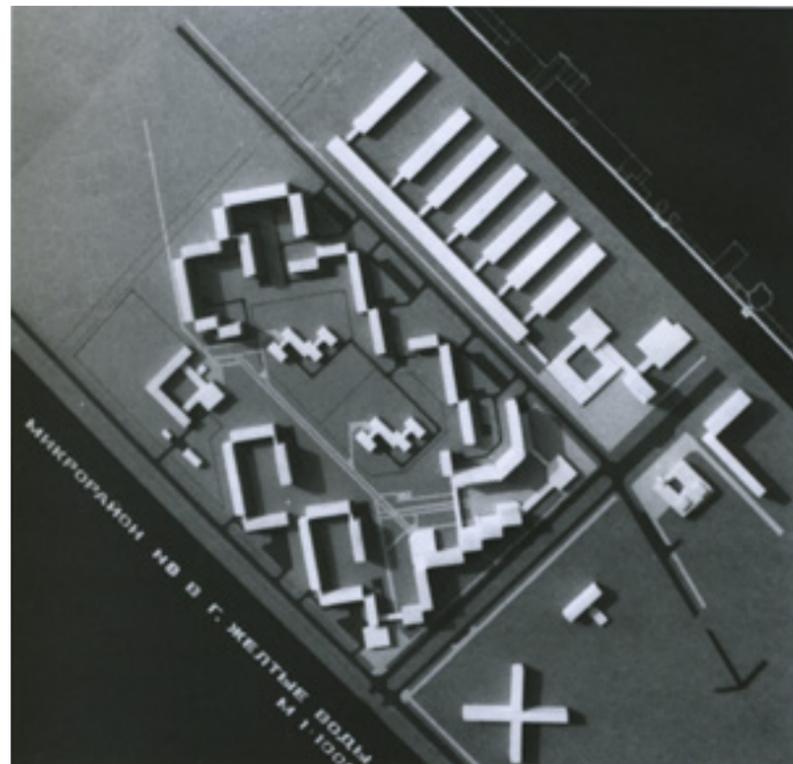
Мікрорайон № 4 у Кривому Розі, проект, 1974–1975

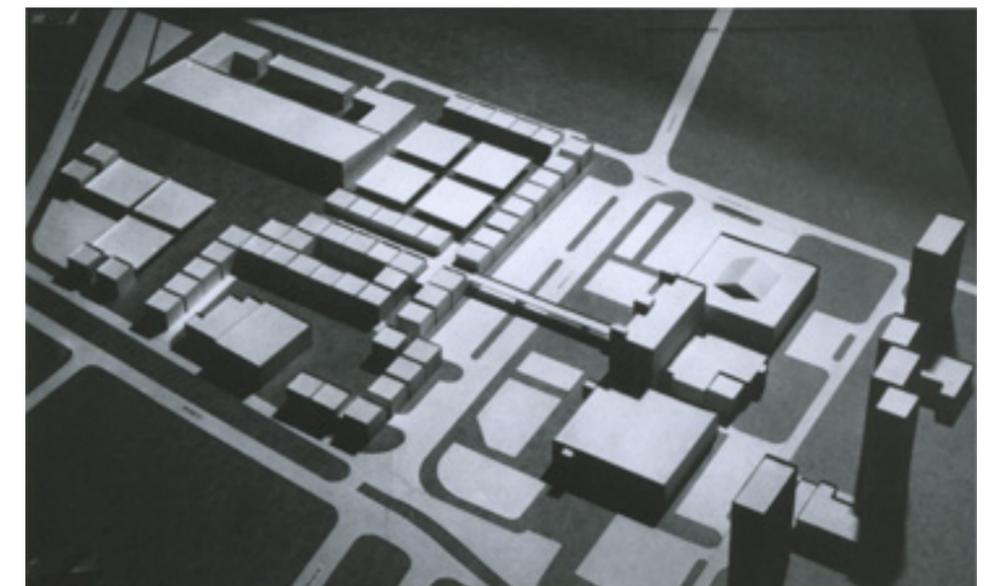
Реконструкція торгової зони центру Душанбе, проект, 1985

Мікрорайони №№ 3, 4, 5 у Лозовій, Харківської обл., 1997

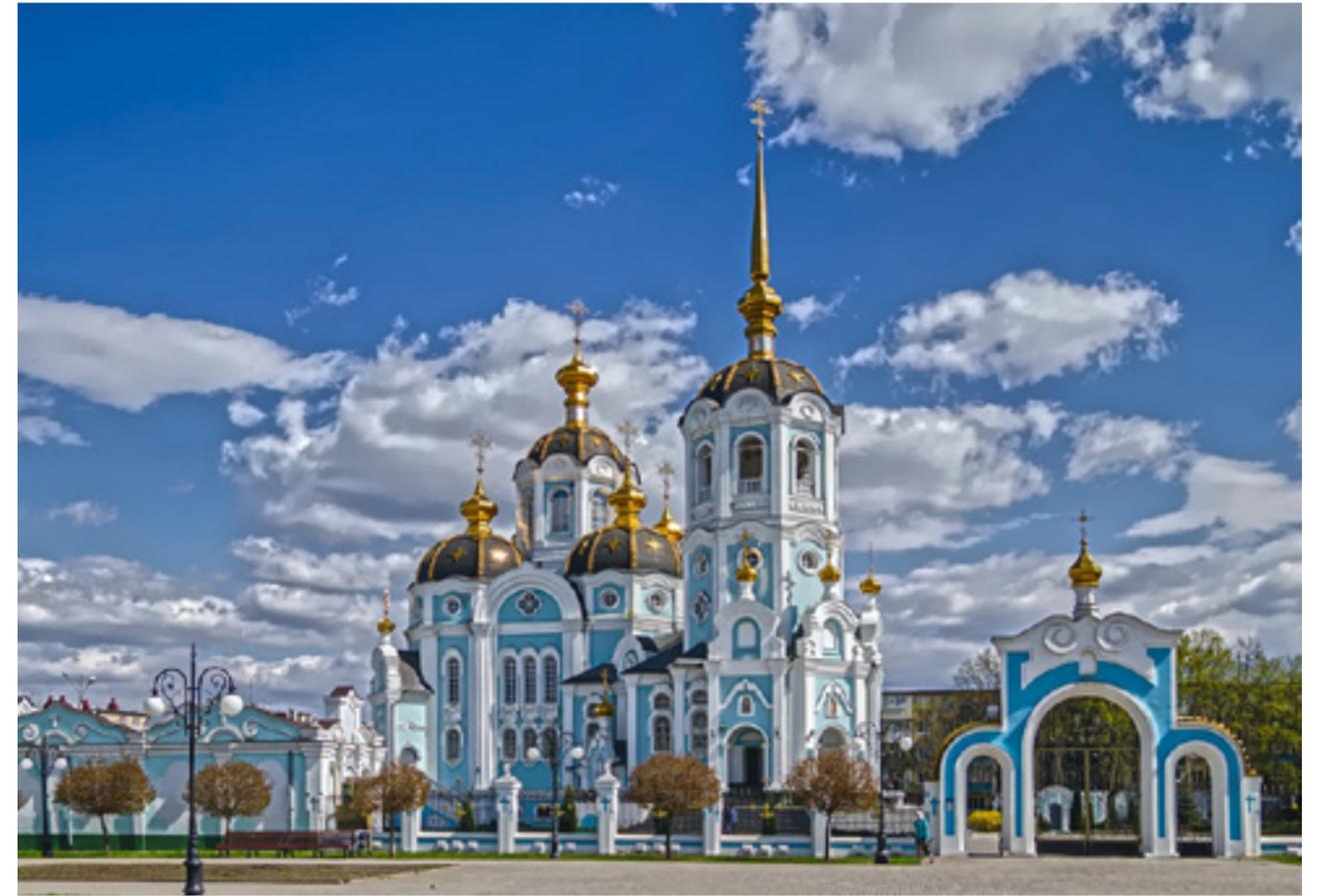
Житловий мікрорайон № 8 у Жовтих Водах, проект, 1982

Конний ринок у Харкові, проект реконструкції, 1993

Свято-Миколаївський храм у селищі Жуковського в Харкові, 2005

Храм Св. вмч. Олександра архієпископа Харківського у Харкові, 2005

Храм Сурб-Арутюна Армянської апостольської церкви у Харкові, 2004

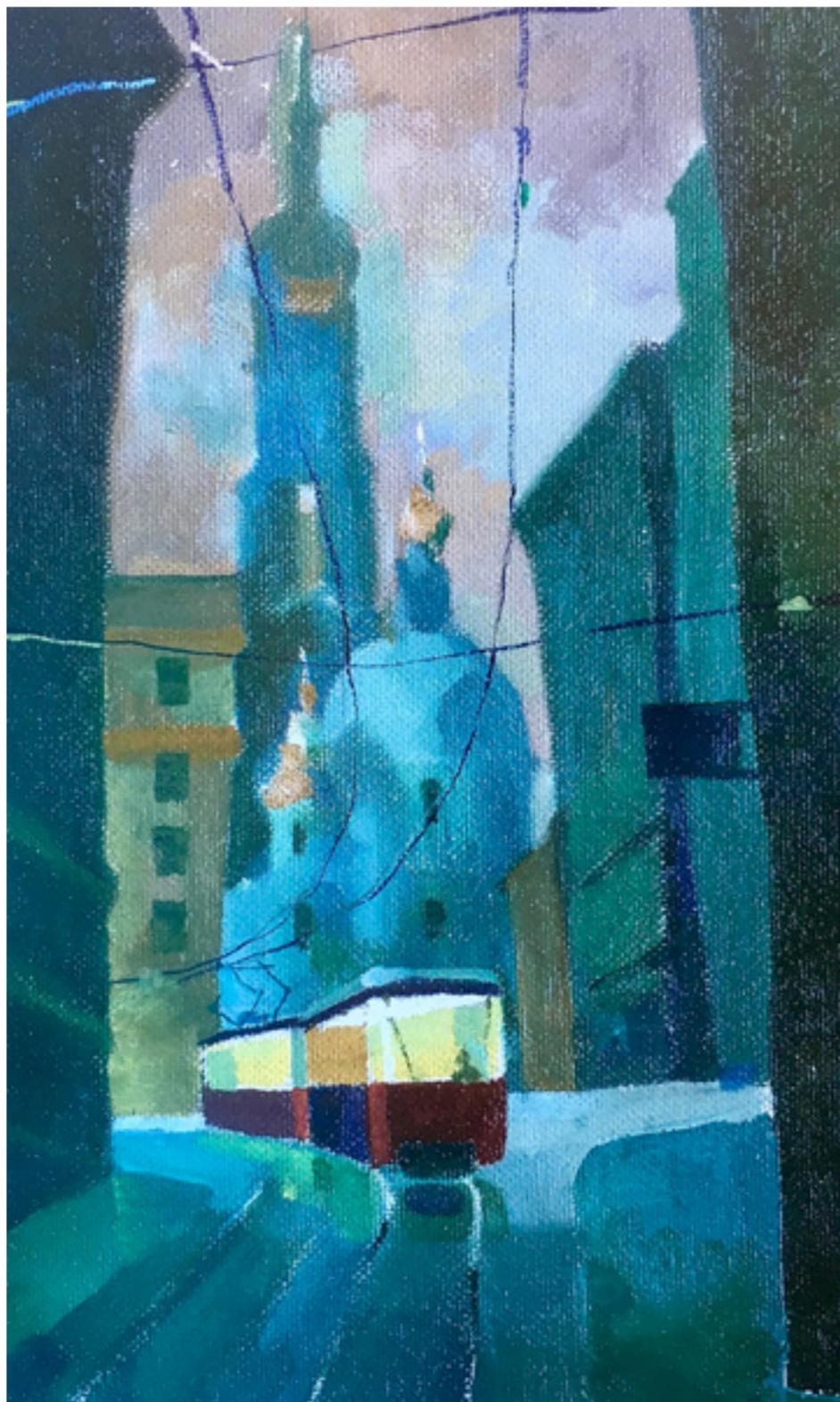
Церква, 2000-ні рр.

Архітектурні реконструкції

Вуличка, папір, акварель, 34 x 44 см 1999

Шостий номер, картон, олія, 28.5 x 46 см, 1988

Старий Салтів, папір, акварель, 23 x 36 см, 1992

Сон, холст, олія, 50 x 70 см, 2004

Пісня, картон, олія, 50 x 40 см, 1986

Засушений павук, 1987

Сучасні мадонни, 1990

Ранок у Венеції, холст, олія, 60 x 49 см, 1990

Сумний танок, картон, олія, 42,5 x 29 см, 1988

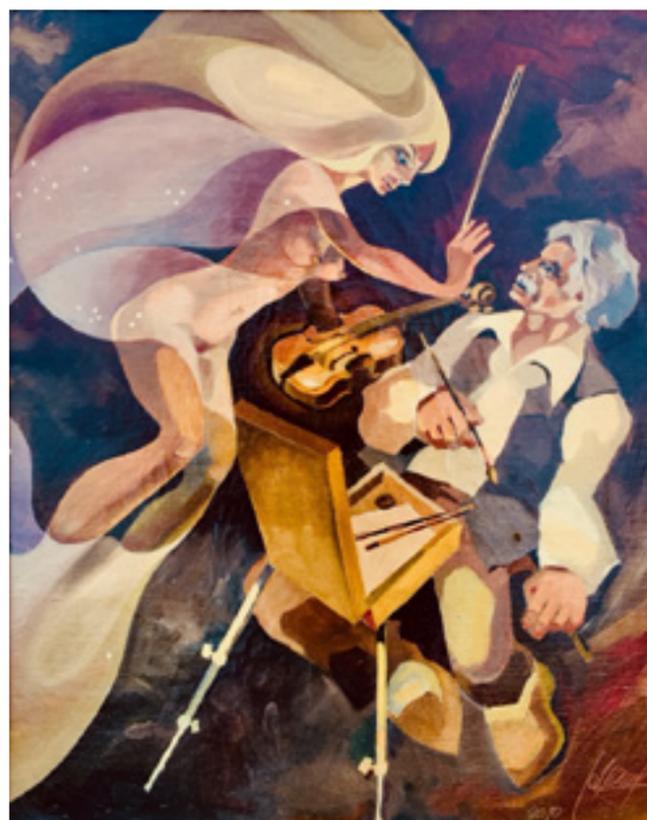
Торішні очі, холст, олія, 50 x 70 см, 2005

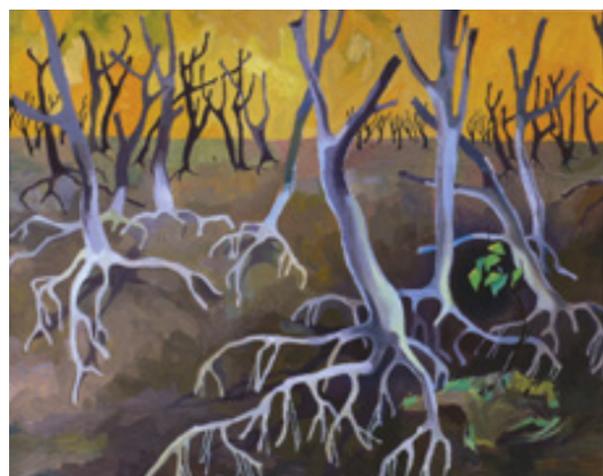
Іграшковий кораблик,
холст, олія, 80 x 60 см, 2002

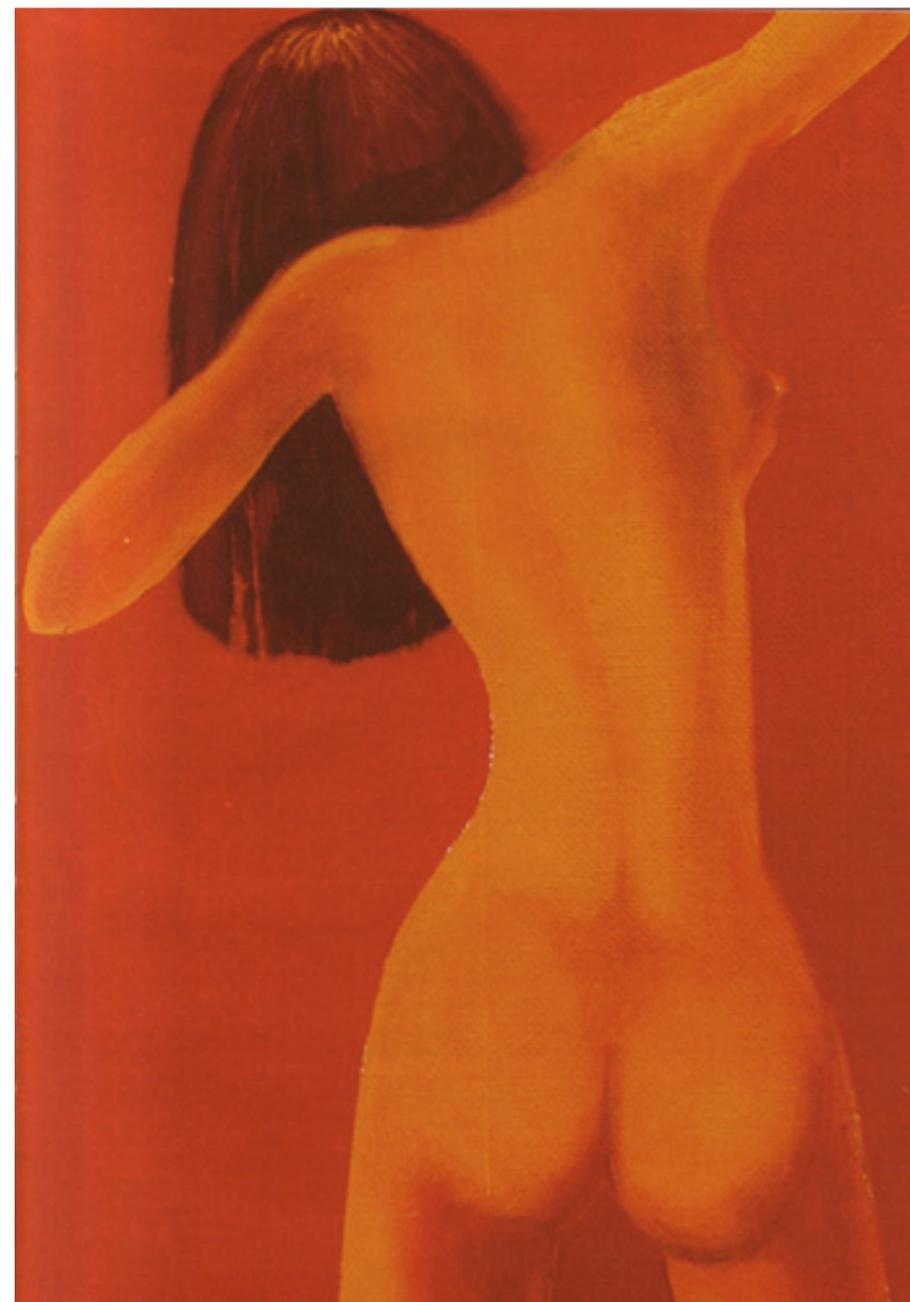
Вітряки, 1998

Муза, 2010

Все спочатку, картон, олія, 39,5 x 50,5 см, 1991

На Червоному, 1989

Авто портрет

Олег ГРАУЖИС

Народний архітектор України з 2005 р.

Oleh Grauzhys
National Architect of Ukraine since 2005

Граужис Олег Олександрович (1944–2018) — архітектор. Заслужений архітектор України (1999). Народний архітектор України (2005), член-кореспондент Академії будівництва України, дійсний член Української Академії Архітектури та ICOMOS. Провідний фахівець в галузі реставрації пам'яток архітектури і їх комплексів.

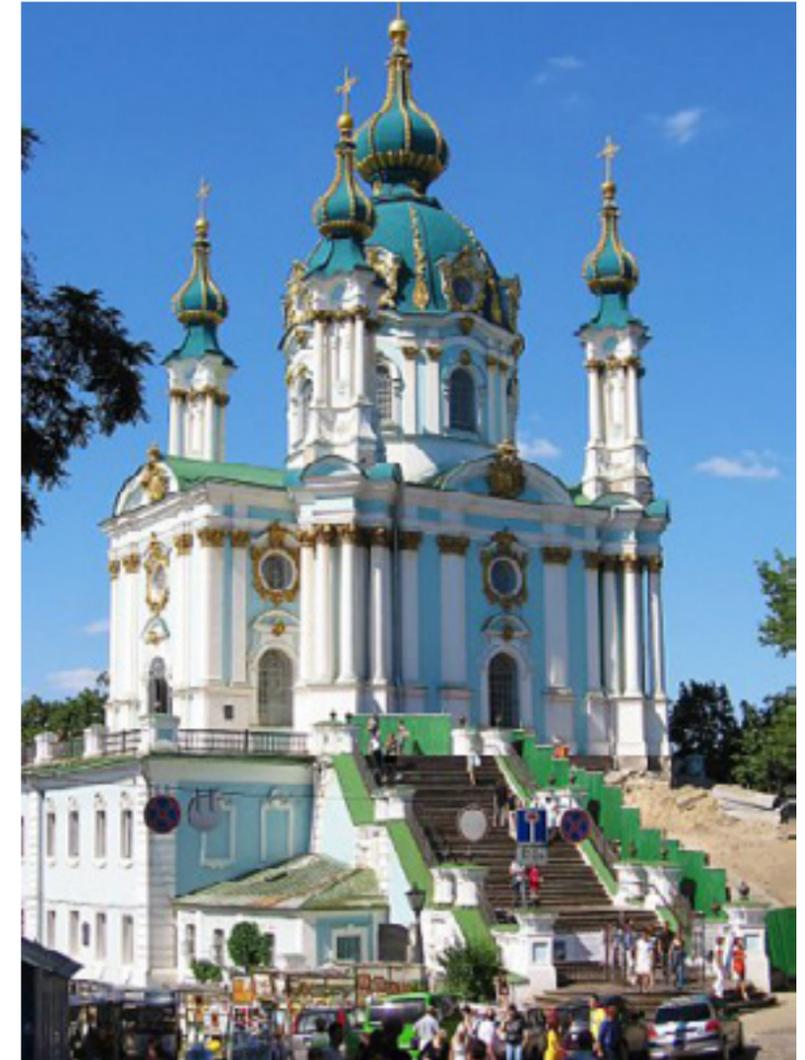
Народився 16 вересня 1944 року в Києві. Закінчив художню школу, архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту (1971). Початок роботи в УкрНДІпроектреставрації, спеціалізованому проектному інституті з реставрації пам'яток архітектури. 1980 року очолив найчисельнішу комплексну архітектурно-реставраційну майстерню КАРМ-1 і керував нею майже тридцять років.

За час трудової діяльності О. Граужис здійснив як автор проектів реставрації понад ста тридцяти пам'яток архітектури і культури України. Найвідомішими з них є: Лівадійський палац; Національна опера України в Києві; Будинок Кабінету

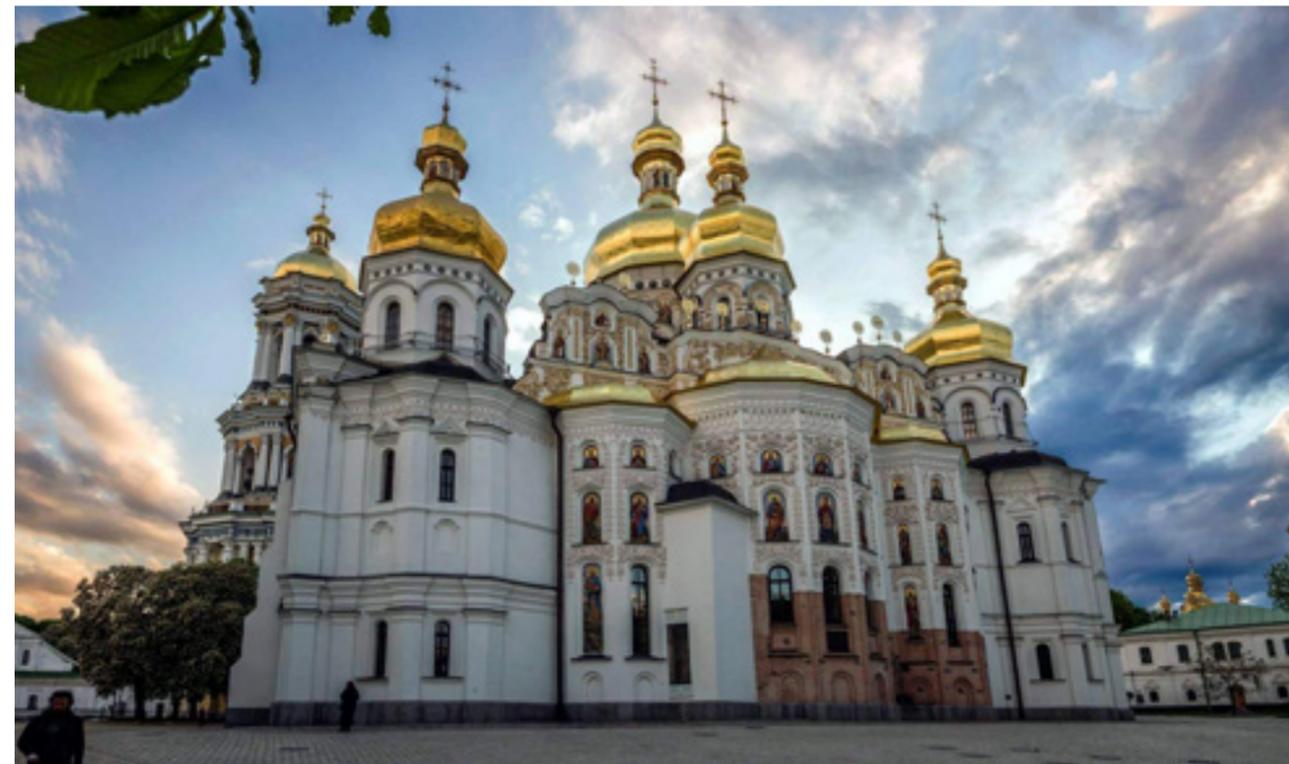
Міністрів України; Резиденція Буковинських Митрополитів у Чернівцях (університет); Будинок митрополита в Національному заповіднику «Софія Київська»; Костел Св. Миколая в Києві (Будинок органної музики); Комплекс оборонного монастиря XVI ст. в с. Зимно Волинської області; Національний академічний театр опери та балету у Одесі; Успенський Собор в Києво-Печерський Лаврі в Києві.

Завдяки професійній діяльності архітектора-реставратора, початок 2000–2010 років можна вважати роками відродження реставраційної справи в Україні. Велика кількість пам'яток архітектури України відреставровані за проектами, створеними колективом КАРМ-1 під науковим керівництвом О. Граужиса.

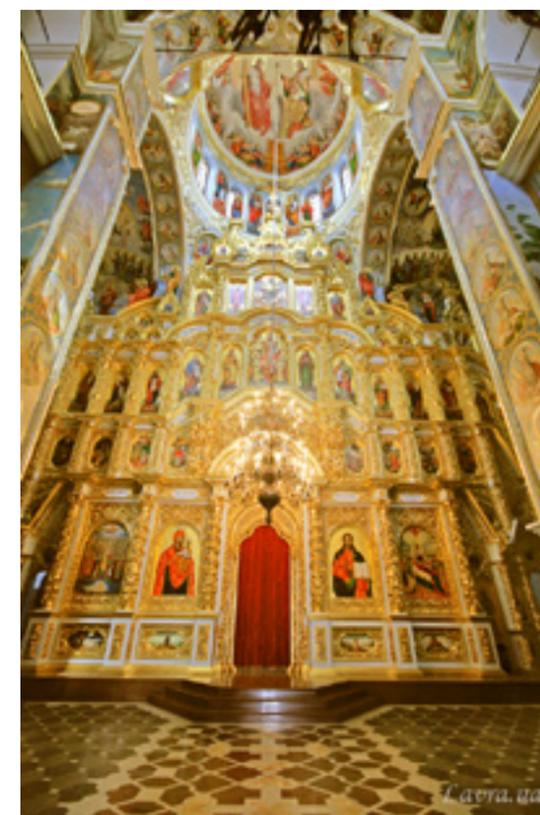
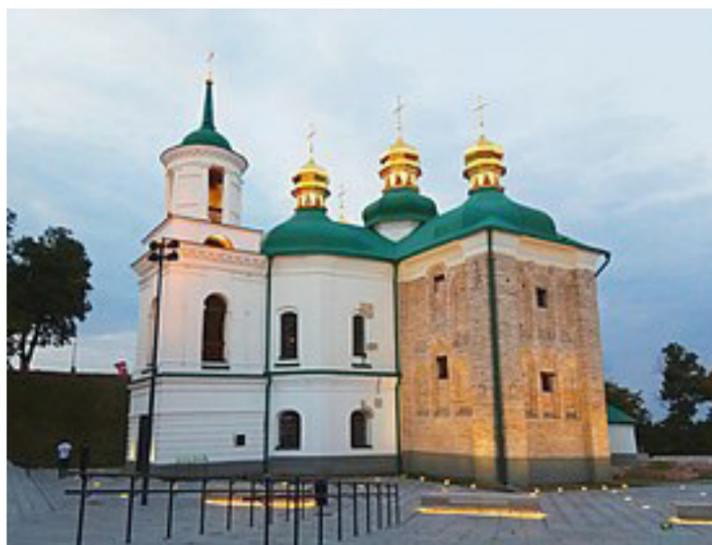
Професійна та громадська діяльність Олега Олександровича Граужиса відзначена численними нагородами державної влади, відзнаками органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Реконструкція Андріївської церкви

Реконструкція київських пам'яток архітектури

Київська опера, реконструкція

Львівська опера, реконструкція

Одеська опера, реконструкція

Юрій БІЛОКОНЬ

Народний архітектор України з 2006 р.

Yuriy BILOKON
National Architect of Ukraine since 2006

Юрій Миколайович Білоконь (1950–2009) — директор Українського державного науково-дослідного інституту проектування міст «Діпромiсто» (1993–2009), якому у 2009 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України присвоєне його ім'я, завідувач кафедри містобудування Київського національного університету будівництва та архітектури (2006–2009), доктор архітектури, професор, дійсний член Української Академії Архітектури, Міжнародної академії архітектури, член Комітету з Державних премій України у галузі архітектури, член спеціалізованої вченої ради Д26.56.09 при КНУБА, експертної комісії ВАК та інших спеціалізованих вчених рад. Відповідальний редактор фахового видання, атестованого ВАК України «Досвід та перспективи розвитку міст України. Народний архітектор України (2006), двічі лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1994 та 2003 років), кавалер ордена Святого князя Володимира IV ступеню та орденом «За заслуги» III ступеню.

Звання «Народний архітектор України» Юрій Білоконь отримав за заслуги у державному будівництві, вагомні трудові здобутки, особистий внесок у соціально-економічний розвиток столиці України — міста Києва.

Юрій Білоконь народився у місті Дніпропетровськ 20 лютого 1950 року. Закінчив архітектурний факультет Дніпропетровського інженерно-будівельного інституту у 1972 році. Після закінчення інституту протягом 1972–1986 рр. працював архітектором, головним архітектором проектів, керівником архітектурної майстерні інституту Київпроект. 1986 року Юрій Білоконь призначається на посаду головного архітектора в Український державний науково-дослідний інститут проектування міст Діпромiсто, а в 1993 році обирається колективом інституту на посаду директора, де особливо яскраво проявився його талант як організатора і творчого керівника великого колективу. Пішов з життя 2009 року. Похований на Байковому кладовищі у Києві.

Одеський оперний театр, реконструкція

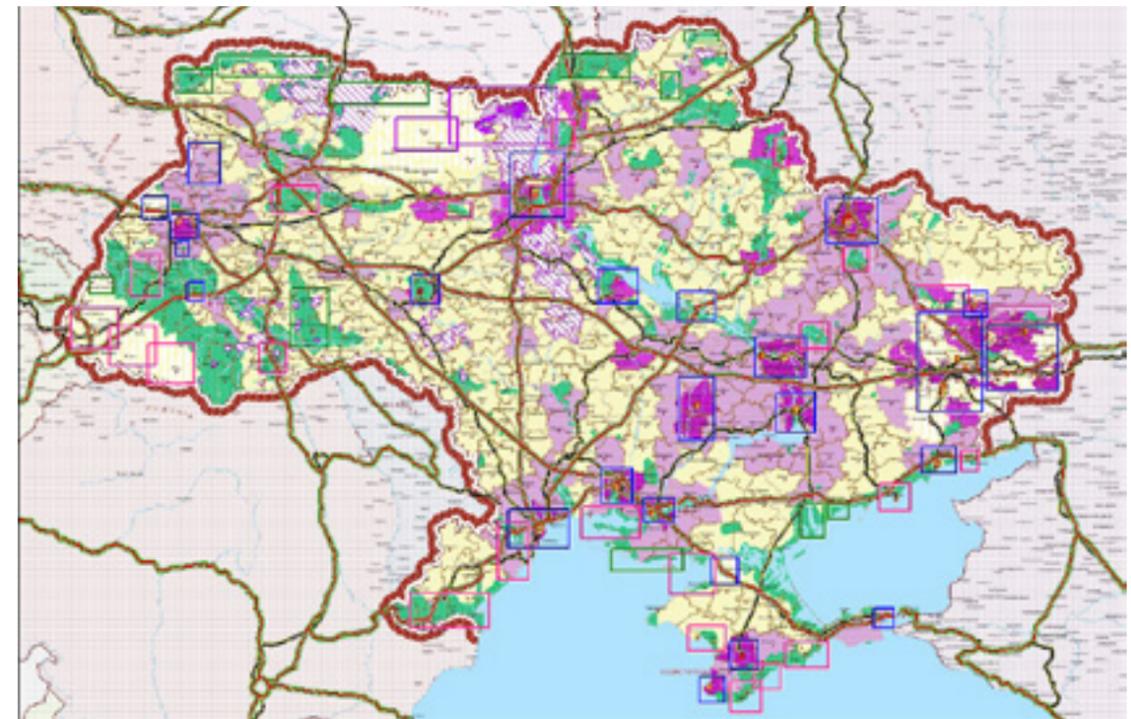

Схема районного планування України

Діяльність Юрія Білоконя була широка і багатогранна. Будучи талановитим архітектором і однаково добре розуміючи проблеми як планувального, так і об'ємного проектування, він зробив багато для зміни технології проектування. Під керівництвом Ю. М. Білоконя виконувалися проекти Генеральної схеми планування території України (2002), схем планування регіонів: Миколаївської (2001), Луганської (2002), Львівської (2001) та інших областей, проект планування приміської зони м. Києва (1998-2002), генеральні плани Харкова (2003), Дніпропетровська (2002), Івано-Франківська (2000), Сум (2001–2002), Запоріжжя (1999-2002), Великої Ялти (2001–2002), Євпаторії (2001-2002), Маріуполя (1999–2002), Ужгорода (2002), Херсона (2002), Батурина (2005) та багатьох інших міст, реконструкція Одеського оперного театру (2003), комплекс посольства Республіки Білорусь в Україні (2003), генеральний план НК «Експоцентр України» (2004), спортивний комплекс педагогічного інституту в Києві (1984), навчально-бібліотечний корпус автодорожнього інституту в Києві (1987), культурно-економічний центр в Москві (1988), план реконструкції площі Данте в Генуї (1989).

Юрій Білоконь — один з ініціаторів розробки транскордонних містобудівних проектів. Під його керівництвом в інституті виконувались спільні містобудівні проекти розвитку транскордонних регіонів Україна-Польща, Україна-Білорусь, Україна-Словаччина.

Юрій Білоконь є автором 35 друкованих праць, в тому числі 6 монографій.

У своїх монографіях «Транскордонні території України (проблеми розвитку)» (у співавторстві, 1999) і «Регіональне планування (сутність і значення)», 2001 р, спираючись на досвід європейських

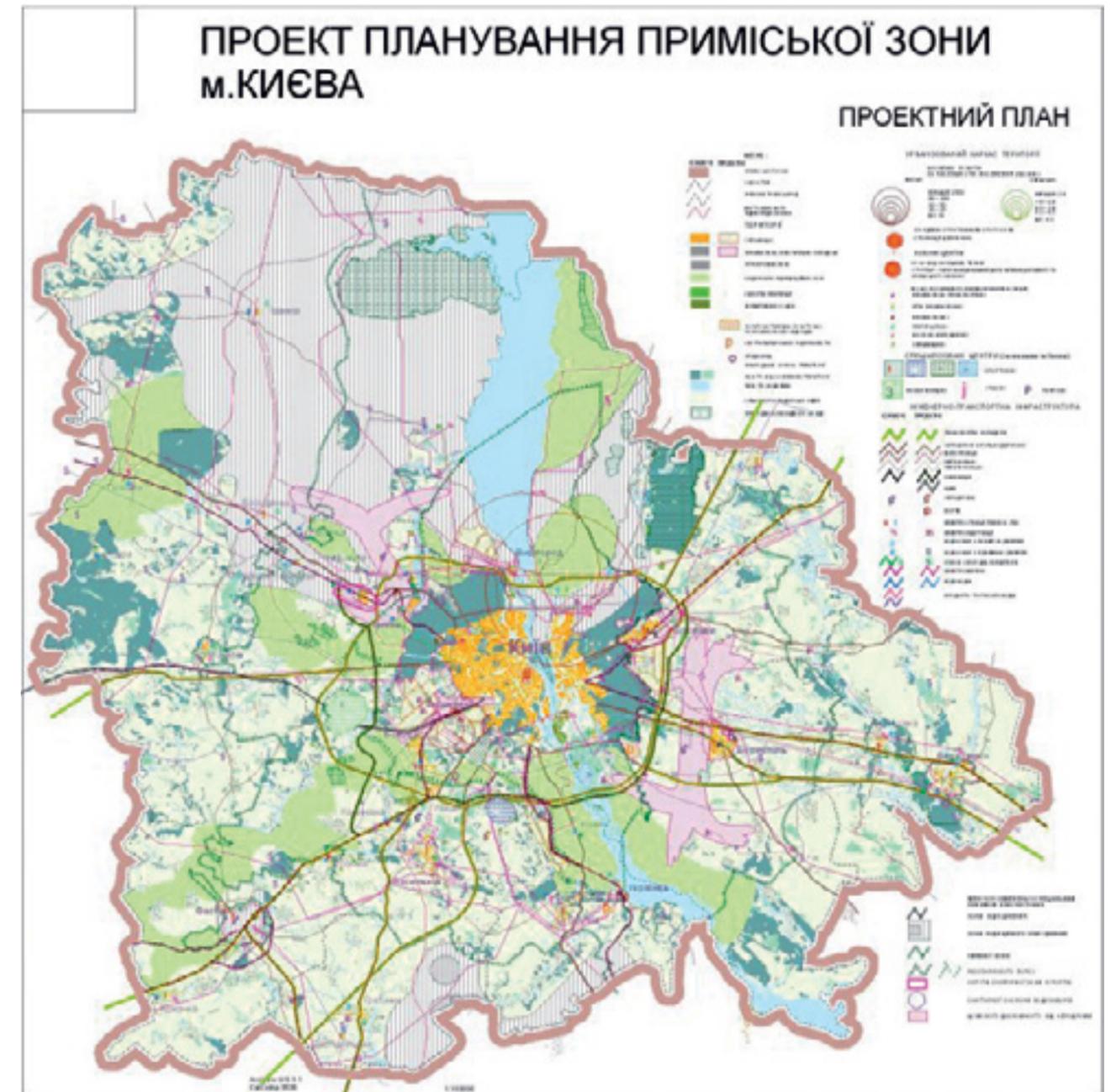
держав, він розробив методологічні основи транскордонного проектування в Україні.

Особливе місце в творчості Юрія Білоконя займав інтерес до пошуку більш тонких історичних зв'язків від яких залежали інколи значні зміни в містобудуванні. Про це свідчить одна із головних робіт «Наука і творчість в архітектурі» (2006), написана у співавторстві з І. О. Фомінін, де він поєднує в єдину філософію такі поняття як місто, міфи, культура, релігія, мистецтво, архітектура, містобудування та інші. В результаті поняття «архітектура» трактується як узагальнена форма таких категорій культури, як наука (пошук істини), мистецтво (досягнення краси), філософська етика і соціологія (прагнення до добра).

Розуміючи значення підготовки молодих кадрів для містобудівного проектування, Юрій Білоконь велику увагу приділяв навчального процесу. У 2006 році він очолював кафедру містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури. Більше ста молодих архітекторів та інженерів поповнили ряди співробітників «Діпроміста». Кращі фахівці інституту читали лекції і вели дипломне та курсове проектування на кафедрі містобудування. Логічним кроком стало створення на базі інституту і кафедри містобудування КНУБА навчально-науково-виробничого комплексу.

Заглядаючи за горизонт, Юрій Білоконь розумів значення комп'ютеризації містобудівного проектування. Одним з перших його кроків на посаді директора стало створення нового підрозділу геоінформаційних систем (ГІС), перетворену потім в базовий центр ГІС Мінрегіону України.

На початку 2000-х років з'ясувалось відсутність в Україні сучасної системи містобудівних законодавчих документів, що враховували би

Проект розпланування приміської зони Києва

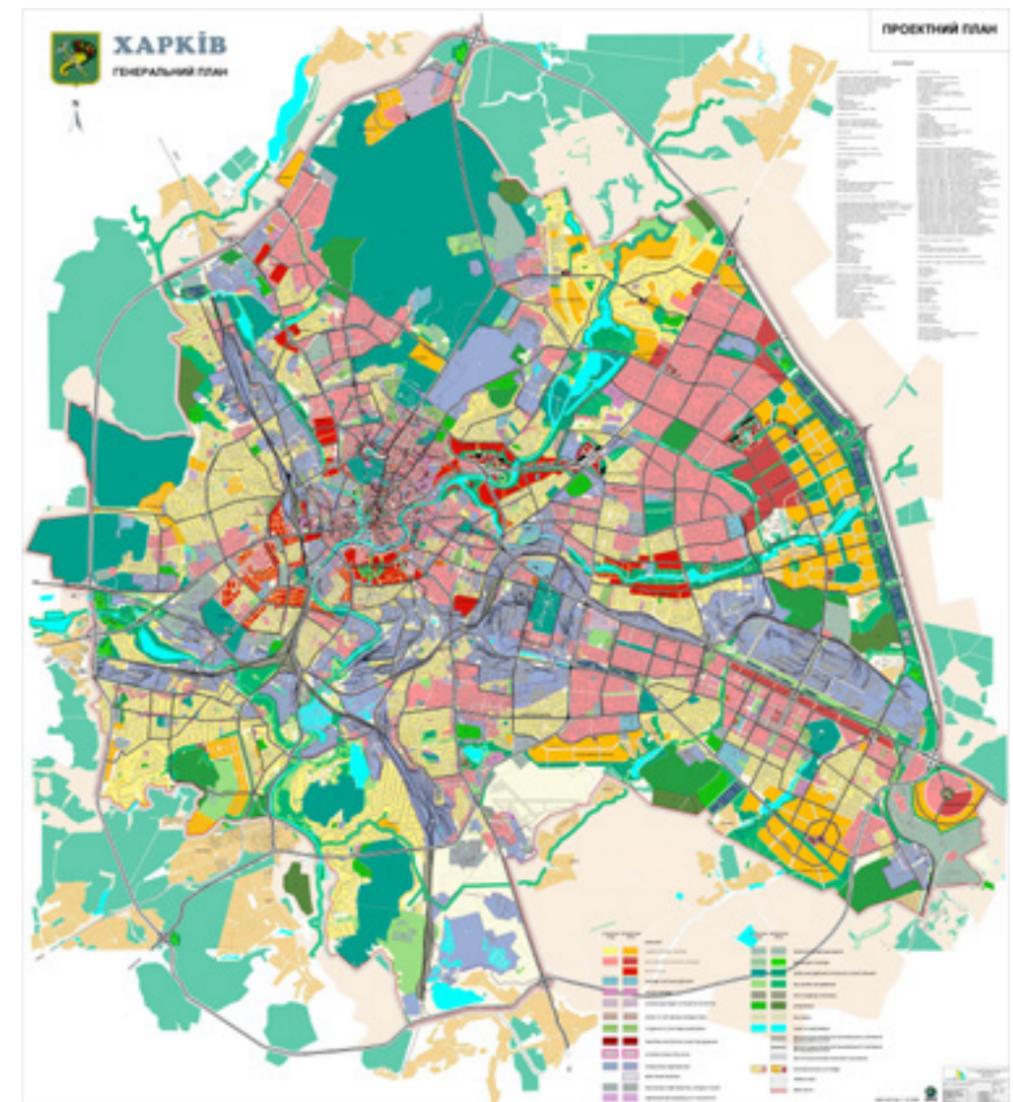
Монографії та роботи за участі Ю. М. Білоконя

нові нормативно-директивні вимоги до містобудівного розвитку на різних територіальних рівнях. Таким документом повинен був стати Містобудівний Кодекс України. Юрій Білоконь був один з тих хто активно ініціював розробку Кодексу на міністерському та парламентському рівнях. Йому вдалось організувати робочу групу і авторський колектив по складанню змісту Кодексу та розпочати поточну роботу. Кодекс установлював загальні правові та організаційні засади планування і забудови територій в Україні. Одним із головних завдань було формування та розвиток повноцінного середовища життєдіяльності людини, забезпечення сталого розвитку населених пунктів, узгодження державних, громадських і приватних інтересів. Послідовно, на робочих зустрічах авторського колективу на чолі з Юрієм Білоконом, вдалось крок за кроком створити збалансований законопроект Містобудівного Кодексу, який був розглянутий на профільних парламентських комітетах Верховної ради України та схвалений у першому читанні.

Юрій Білоконь як архітектор володів стратегічним мисленням в сфері планування. Він розумів необхідність поєднати в єдине ціле навчання, науку та реальне проектування. Простір із усім його матеріальним наповненням багатоаспектною людською діяльністю, що відбувається в історичних часових циклах, на його думку є основою формування життєвого середовища людей. Саме просторове планування має стати найбільш дієвим інструментом реалізації принципів сталого розвитку, досягнення соціальної єдності в нашому суспільстві та інтеграції його загальноновизнаних європейських цінностей.

Юрію Білоконю належать слова: «Становлення містобудівних знань підкоряється еволюційним тенденціям, навіть в умовах революційних соціально-економічних перетворень. Еволюція містобудівної теорії визначається зовнішніми об'єктивними умовами, персональним внеском окремих вчених, а також наукових шкіл — національних і регіональних».

*Доктор географічних наук, проф.
Юрій Палеха*

Генеральний план м. Харкова

Тамара ПАНЧЕНКО

Народний архітектор України з 2007 р.

Tamara PANCHENKO
National Architect of Ukraine since 2007

Панченко Тамара Федотівна — архітектор. Заслужений архітектор України» (1997), Народний архітектор України (2007), доктор архітектури (1986), професор (1990), член Національної спілки архітекторів України. Дійсний член Української Академії Архітектури, член правління Національної спілки архітекторів України. Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури санаторно-курортних комплексів — практик, вчений, педагог, організатор.

Народилась 27 квітня 1936 р. в Києві. 1960 року закінчила архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту.

У 1960–1962 рр. працювала в проектному інституті Укрдіпробудматеріали, 1962–2011 — в Науково-дослідному і проектному інституті НДПмістобудування науковий співробітник, завідувач відділу планування та забудови курортів і зон відпочинку, заступник директора з наукової роботи

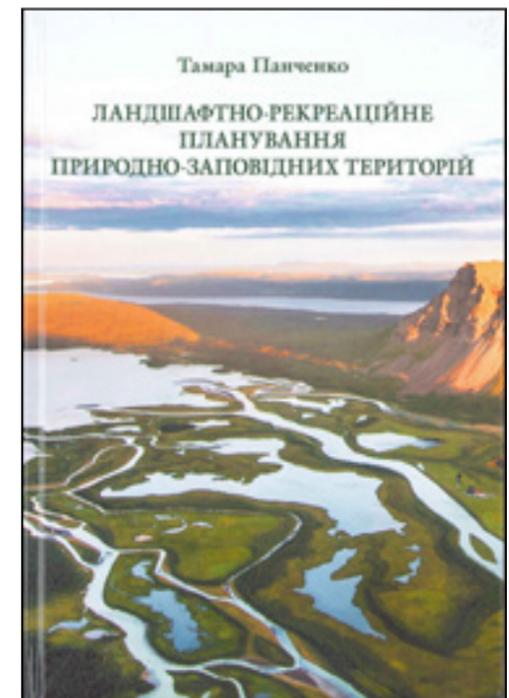
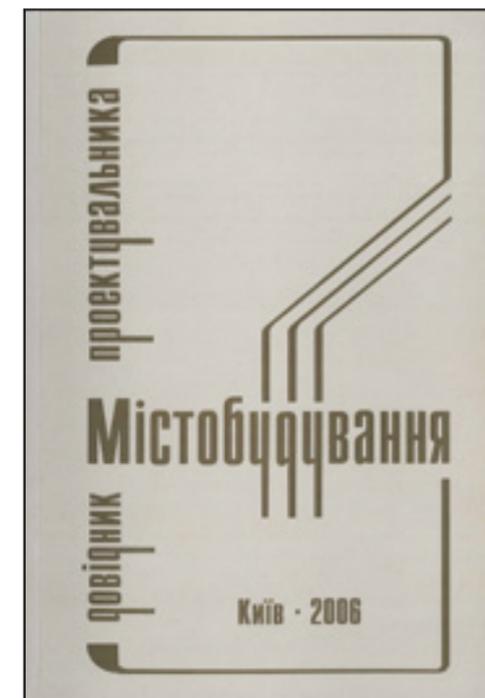
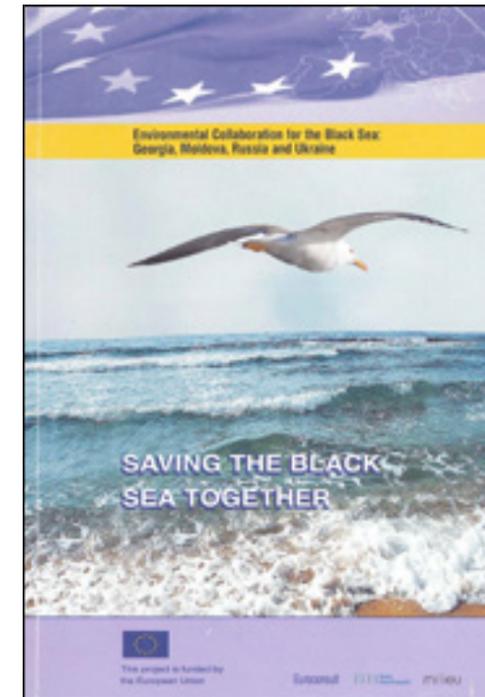
2011–2021 — Київський Національний університет будівництва та архітектури (КНУБА), організатор і завідувач кафедри Ландшафтної та ту-

ристично-рекреаційної архітектури. З 2021 року професор кафедри.

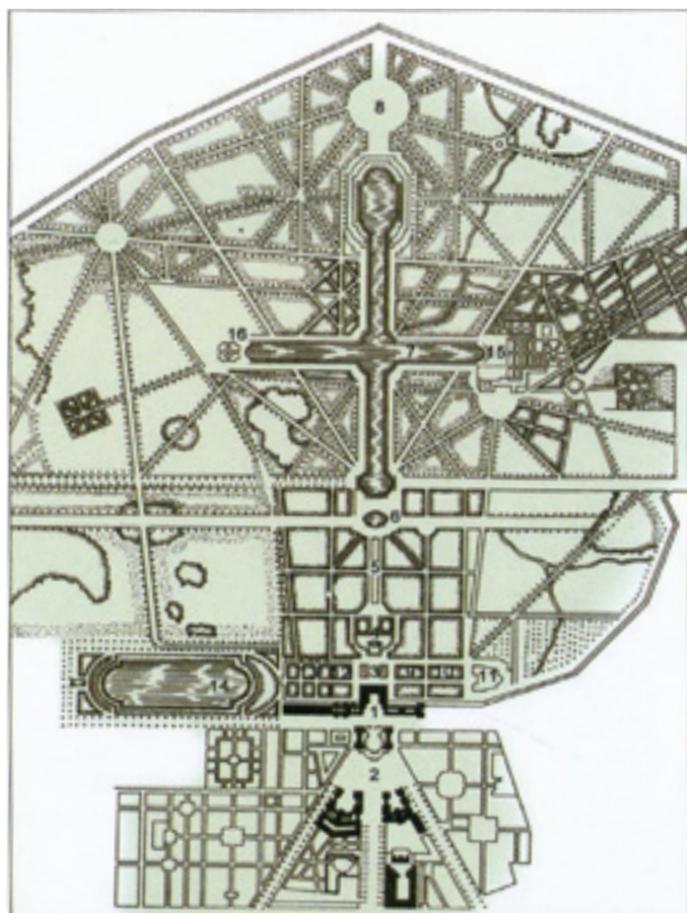
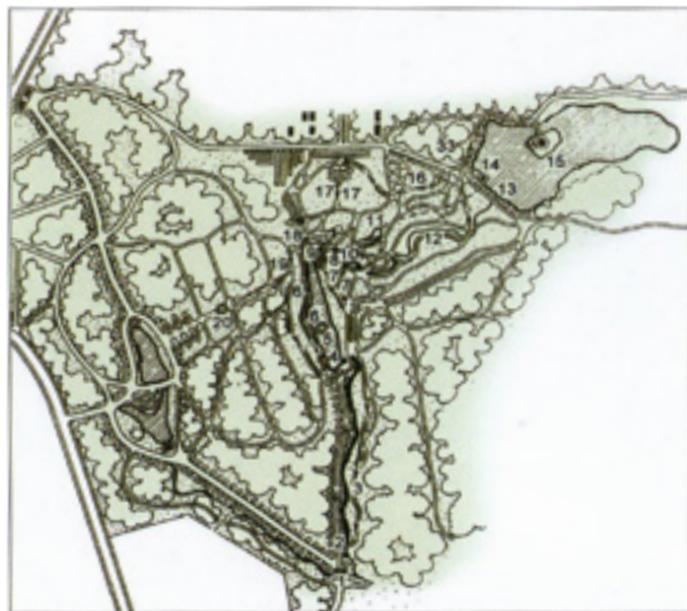
1967 року захистила кандидатську дисертацію на тему: «Принципи планувальної організації бальнеологічних курортів (на досвіді України)»; 1986 року — докторську дисертацію на тему «Містобудівні засади комплексного формування курортів».

Сфера професійних інтересів та науковий напрямок діяльності Т. Панченко сконцентровані на галузі містобудування, планування та забудови курортів, зон відпочинку та туризму; територіальної організації природно-заповідного фонду; ландшафтно-архітектури та культурологічних аспектів туристично-рекреаційного середовища. За цією тематикою професор Панченко здійснює наукове керівництво магістрами, аспірантами і докторантами. Підготувала 14 кандидатів і 5 докторів наук.

Впродовж багатьох років Тамара Панченко бере участь в атестації фахівців вищої кваліфікації як голова та член спеціалізованих вчених рад, науковий консультант, науковий керівник, офіційний

Монографії Т. Панченко

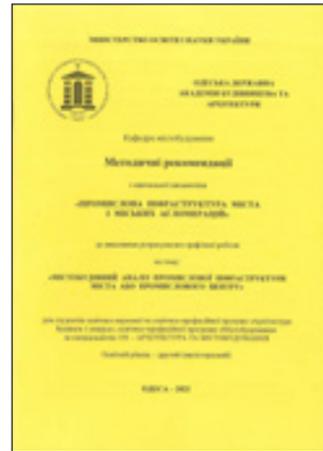

а) парк-пам'ятка «Софіївка»; орієнтація: 1 — вхід; 2 — головна алея; 3 — Тарпейська скеля; 4 — павільйон Флора; 5 — фонтан «Змія»; 6 — алея вздовж західного берега ставка; 7 — грот; 8 — площа Жоржа; 9 — Великий водостад; 10 — Долина гігантів; 11 — Мертве озеро, ріка Стікс; 12 — Славейські поля; 13 — грот Венери і гротів Вердальового ставка; 14 — Амстердамської поля; 15 — острів Церуел і Романів павільйон; 16 — Англійський парк; 17 — тераса тронді, асфальту; 18 — обеліск і тераса муз; 19 — гвинтова гірка; 20 — китайська алея; б) парково-парковий ансамбль «Версаль» (Франція); орієнтація: 1 — вхід; 2 — площа Арамі; 3 — водний партер; 4 — фонтан Латома; 5 — металевий колодець; 6 — колодець Аполлона; 7 — Великий канал; 8 — мурка короля; 9 — сім'яний партер; 10 — алея дітей; 11 — басейн Нептуна; 12 — підземний партер; 13 — оранжерейний сад; 14 — озеро півобидра; 15 — Великий Траїзон; 16 — мотажерія

Розпланувальна організація парків-пам'яток садово-паркового мистецтва: Софіївка та Версаль

Передпроектні пропозиції до впорядкування наддніпрянського ландшафту в центрі м. Києва

опонент, рецензент.

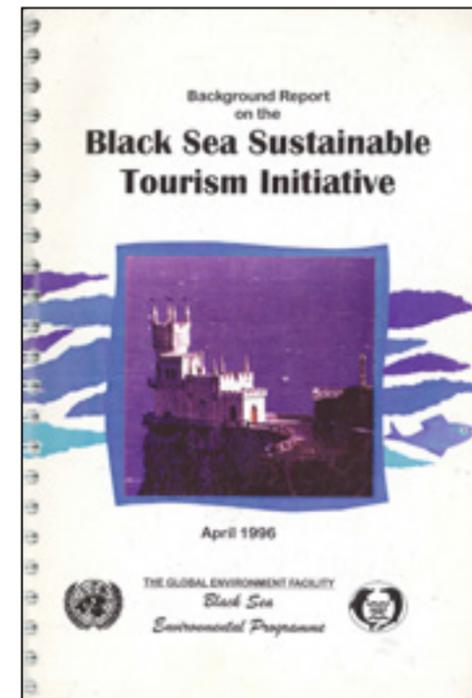
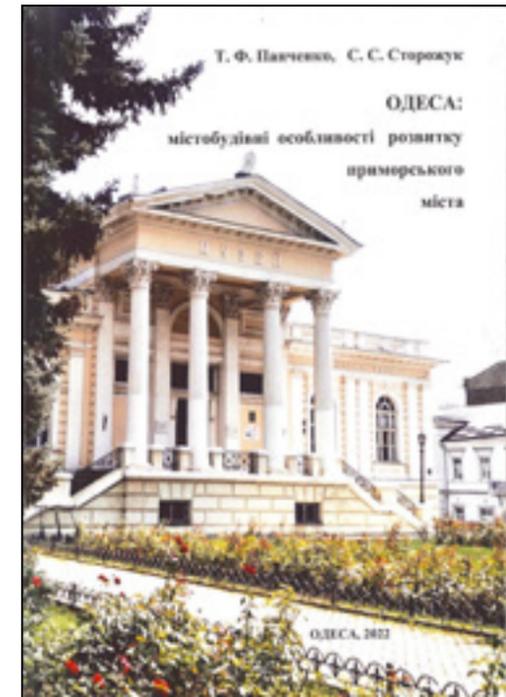
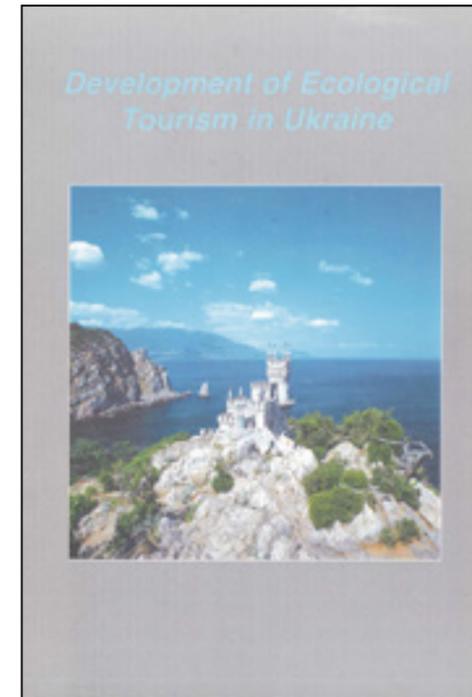
Бере активну участь у видавничій діяльності як автор, член редколегій, рецензент. Тамара Панченко є авторкою понад 450 наукових та науково-методичних праць, у тому числі понад 230 статей, 56 книг (11 одноосібних) та 18 англomовних видань. Доповідала на 87 наукових конференціях, у тому числі 27 міжнародних (Італія, Кіпр, Німеччина); має 60 творчих робіт з містобудівного проектування в Україні та спільні методичні розробки України з Болгарією, Румунією, Туреччиною.

Основні праці. «Проектування курортів та зон відпочинку» (1983); «Містобудівні основи розвитку курортно-рекреаційних районів СРСР» (1990); «Сталий туризм — Чорноморська ініціатива» (1996); «Development of Ecological Tourism in Ukraine» (1999); «Довідник проектувальника. Містобудування» (2006); «Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура» (2009); «Guidelines on Territorial Planning in Coastal Zone» (2009); «Ландшафтно-рекреаційне планування природно-заповідних територій» (2015); «Теоретичні основи ландшафтної архітектури» (2021); «Одеса: містобудівні особливості розвитку приморського міста» (2022).

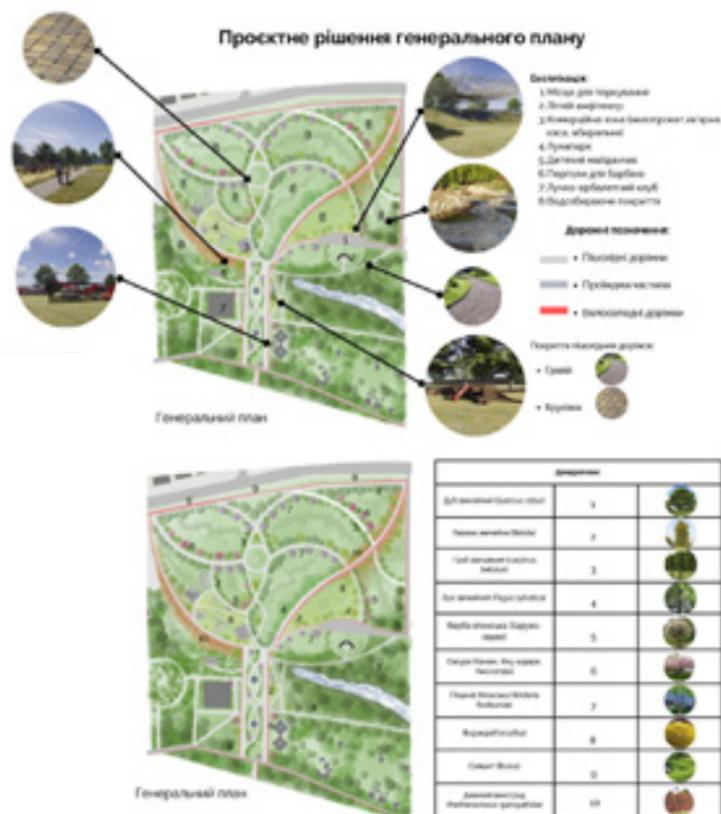
Міжнародні зв'язки. Протягом років своєї профе-

сійної діяльності була автором та співавтором понад 24 міждисциплінарних робіт, які доповідались на міжнародному рівні; серед них: «Tourism Development in Ukraine. National Report» (Cyprus, 1994); «Black Sea Sustainable Tourism Initiative. Background Report» (Turkey, 1996); «Rural Tourism Development in Ukraine. National Report» (Hungary, 1997); «Saving the Black Sea Together» (Netherlands, UK, Belgium, 2009). Виконувала функції національного експерта від України у рамках проекту Європейського Союзу «Співпраця щодо довкілля Чорного моря. Грузія, Молдова, Росія, Україна» з опрацювання проекту Закону України «Про прибережну смугу морів».

За створення архітектурної наукової школи професору Т.Ф. Панченко присвоєно почесне звання «Заслужений архітектор України» (1997); також за участь у розробленні змін до Закону України «Про архітектурну діяльність» та проекту Закону України «Про прибережну смугу морів» у складі робочих груп Комітетів Верховної Ради України та Міністерства екології і природних ресурсів України — присвоєно почесне звання «Народний архітектор України» (2007); за внесок у розвиток освіти — удостоєна Державної стипендії видатним діячам науки України (2013).

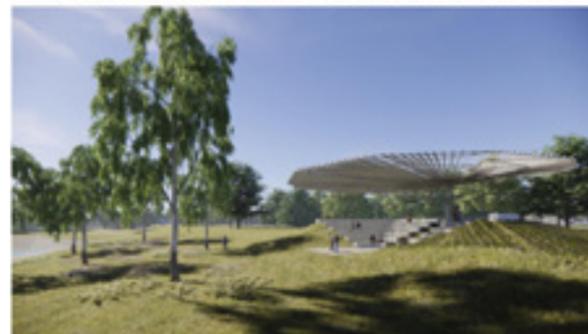
Наукові праці Т. Панченко

Візуалізація пергол з бетонними конструкціями для барбікою

Візуалізація дитячого майданчику у вигляді крокодила

Візуалізація Літнього амфітеатру

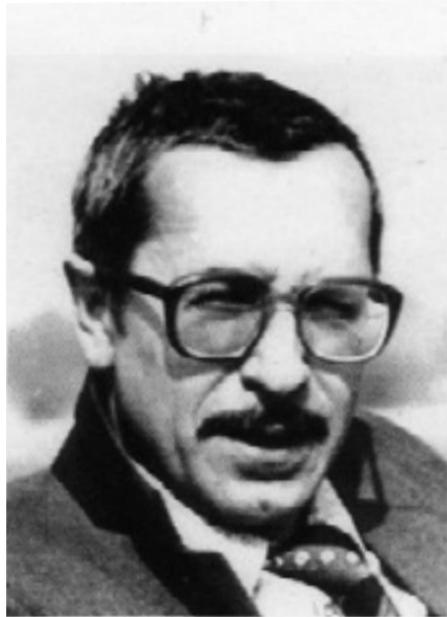
Візуалізація Лунапарку

Відновлення Чернігівського міського парку, концептуальні положення, 2024

Функціональні схеми зонування природних водних заповідників

Володимир ВЕСНІН

Народний архітектор України з 2009 р.

Volodymyr Vesnin
National Architect of Ukraine since 2009

Веснін Володимир Іванович — архітектор. Заслужений архітектор України (1992), Народний архітектор України (2009).

Провідний фахівець в галузі архітектури житлових і громадських будівель.

Народився 22 березня 1942 року в Барнаулі Алтайського краю.

1966 — закінчив архітектурний факультет Новосибірського інженерно-будівельного інституту ім. В.В. Куйбишева.

1973–1993 — головний архітектор проекту, проектний інститут «Дніпрогражданпроект».

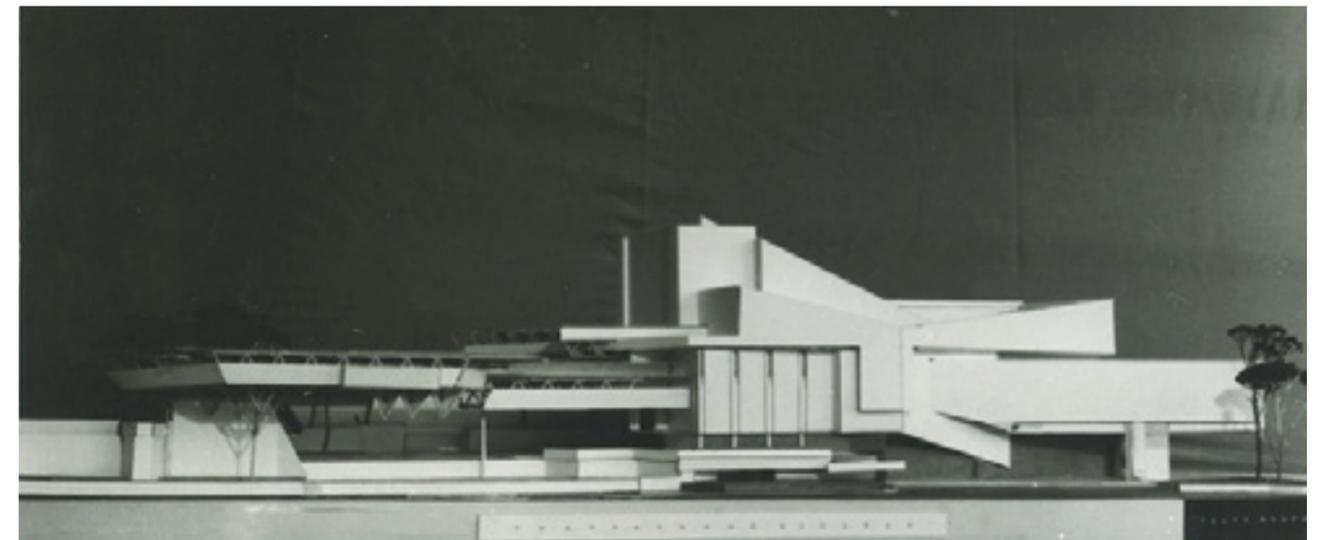
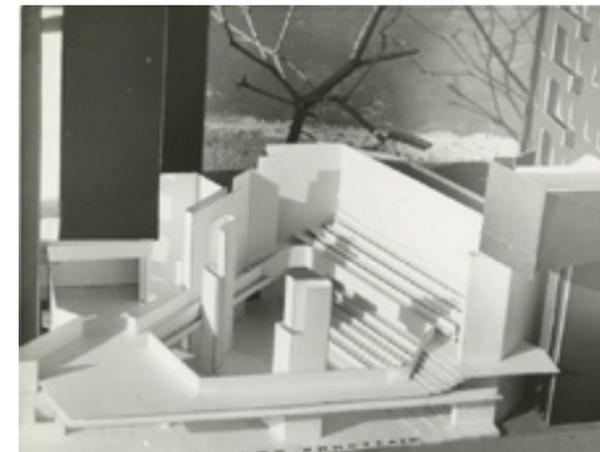
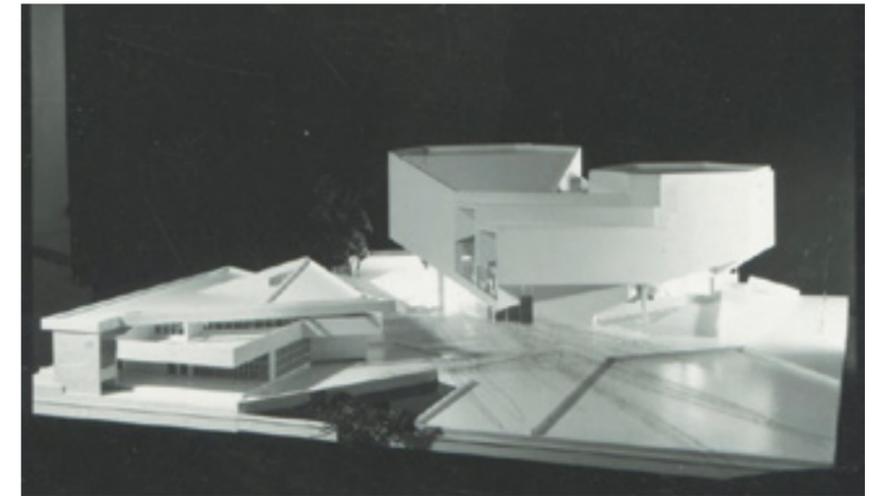
1993–2015 — перебував у Чорногорії.

Автор та співавтор більше тридцяти проектів у місті Дніпро, серед яких: житловий будинок на вул. В. Маяковського, № 86; житловий район Тополя (1974–1984); дитячий кінотеатр і театр на Театральному бульварі (1981); будівля обласного суду; річковий вокзал (1984–1987) — розміщено над водою на мостових опорах перпендикулярно набережній; Театр юного гляда-

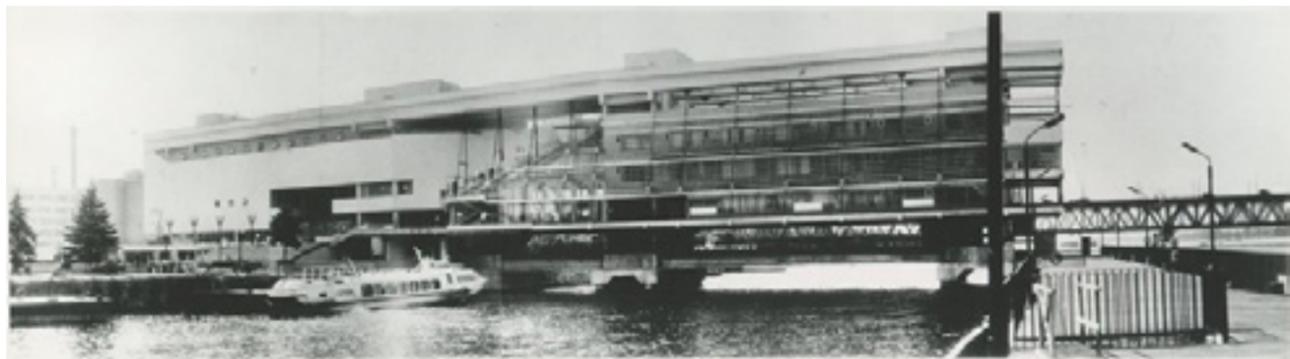
ча (1978); Автовокзал (1992); проект житлового комплексу на вулиці Херсонській; у житловому масиві «Сонячний» — проекти кінотеатру, Будинку техніки. У проекті двохзального кінотеатру у житловому масиві «Сонячний» були застосовані інноваційні ідеї. Без використання складних механічних пристроїв (всього лише за рахунок повороту екранів навколо горизонтальної осі) глядацький простір споруди може бути легко трансформований в однозальний великої місткості з використанням фойє як напівострівну сцену. Внаслідок об'єднання двох залів в один простір кінотеатр може бути трансформований у кіноконцертний зал.

Не всі проекти було реалізовано. Вони публікувалися у вітчизняних та зарубіжних журналах, викликали інтерес у іноземних колег, отримували призи та дипломи на архітектурних оглядах.

Володимир Іванович Веснін яхтсмен, відчайдушно захоплювався спортом, сконструював і збудував свою яхту «Доміно».

Двозальний кінотеатр на житловому масиві Сонячний

Річковий вокзал у Дніпропетровську, 1984–1987

ДНЕПРОПЕТРОВСКАЯ ОБЛАСТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО СОЮЗА АРХИТЕКТОРОВ УКРАИНЫ

30 МАРТА 18:00

Днепропетровск Дом Архитектора ул. К.Либкнехта 1

ВЕСНИН

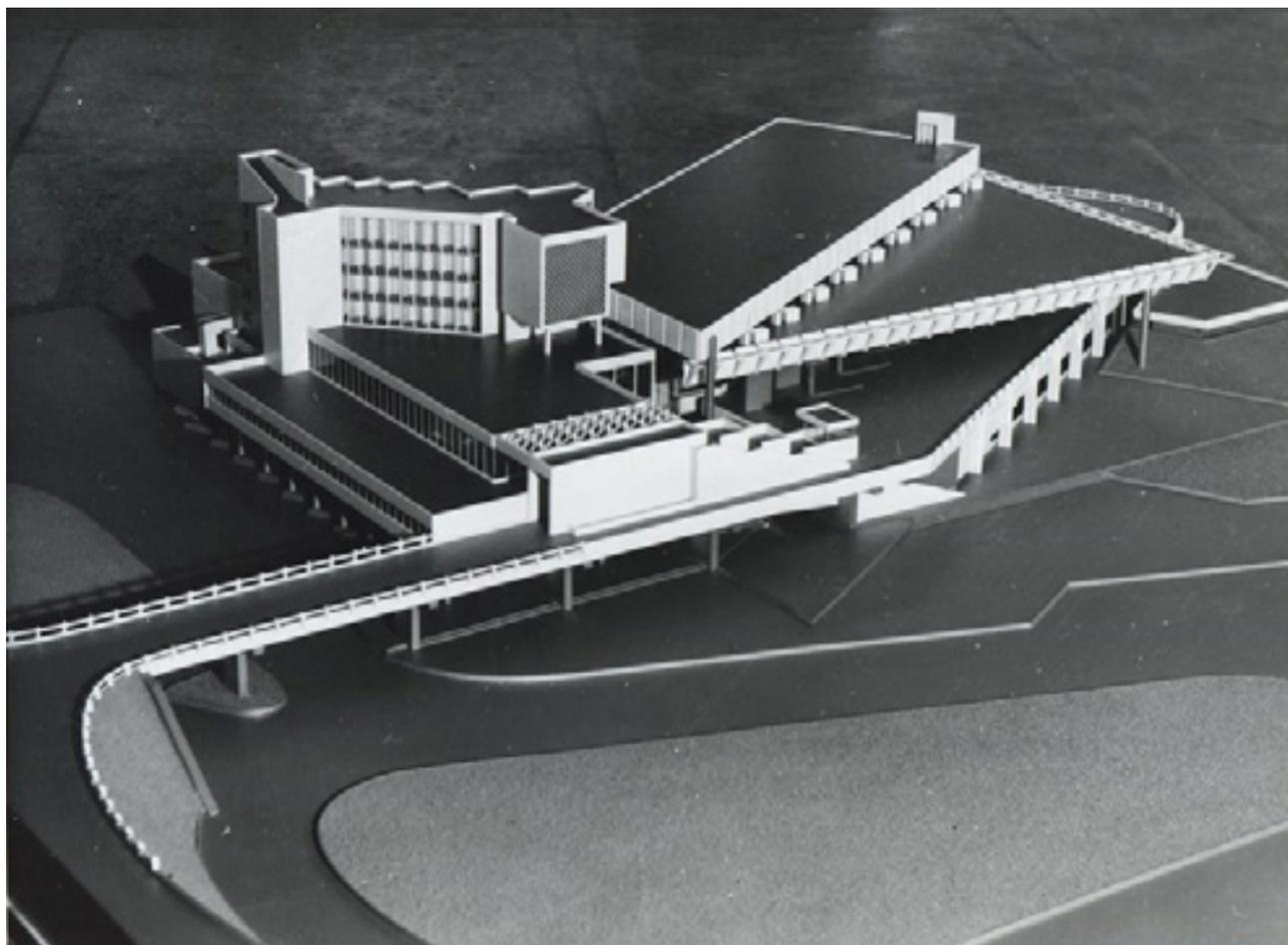
30 Марта в 18:00 в актовом зале Дома Архитектора состоится творческая встреча с народным архитектором Украины В.И.Весниным

ВХОД СВОБОДНЫЙ

Приглашаем всех интересующихся историей и перспективой развития архитектуры нашего города!

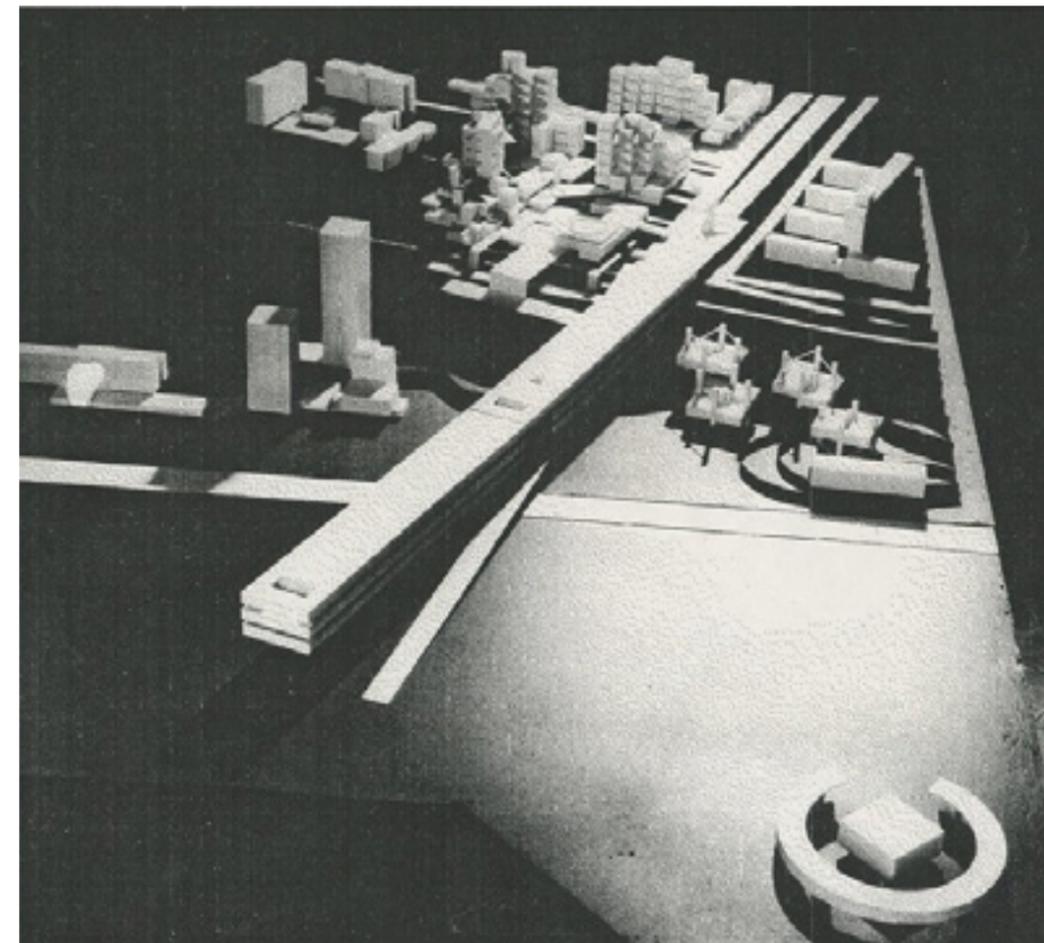
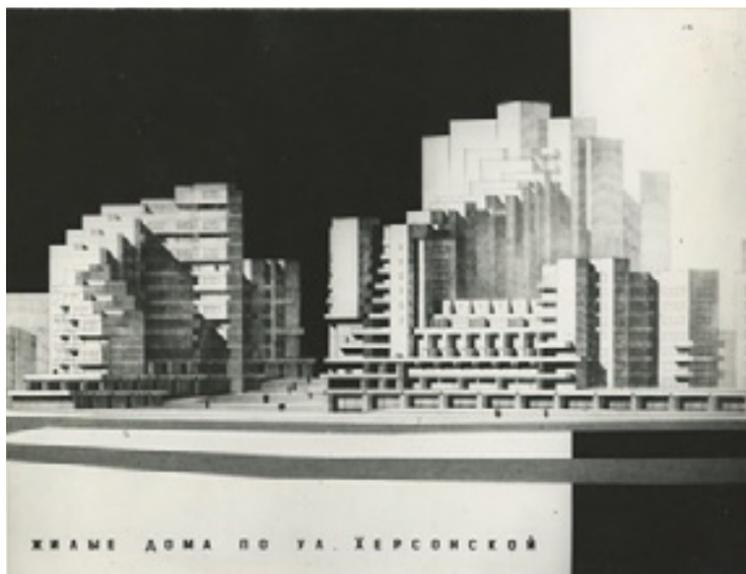
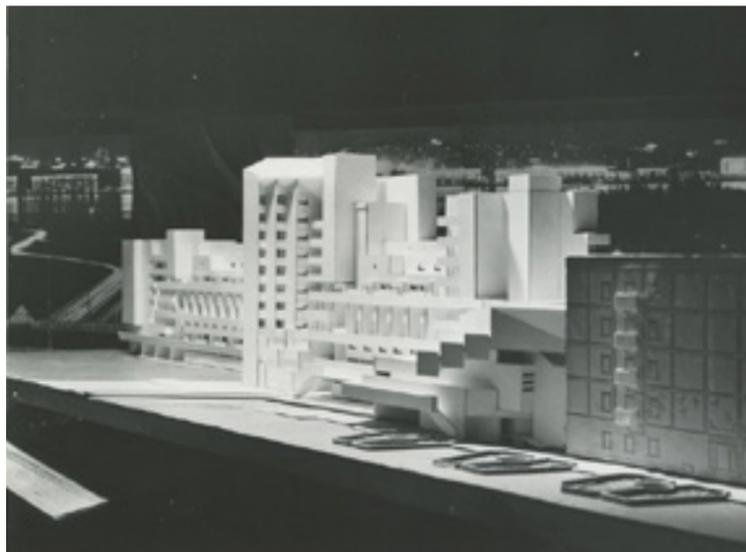

archportal.com.ua

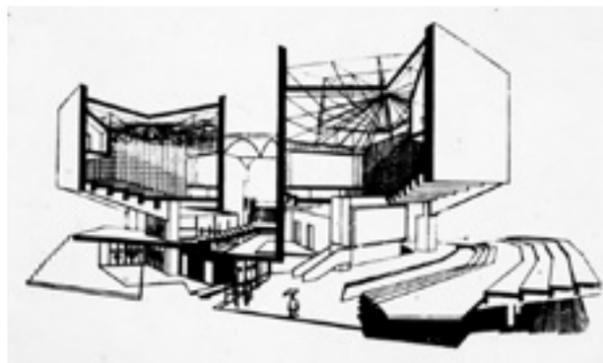
Автовокзал у Дніпропетровську, 1992

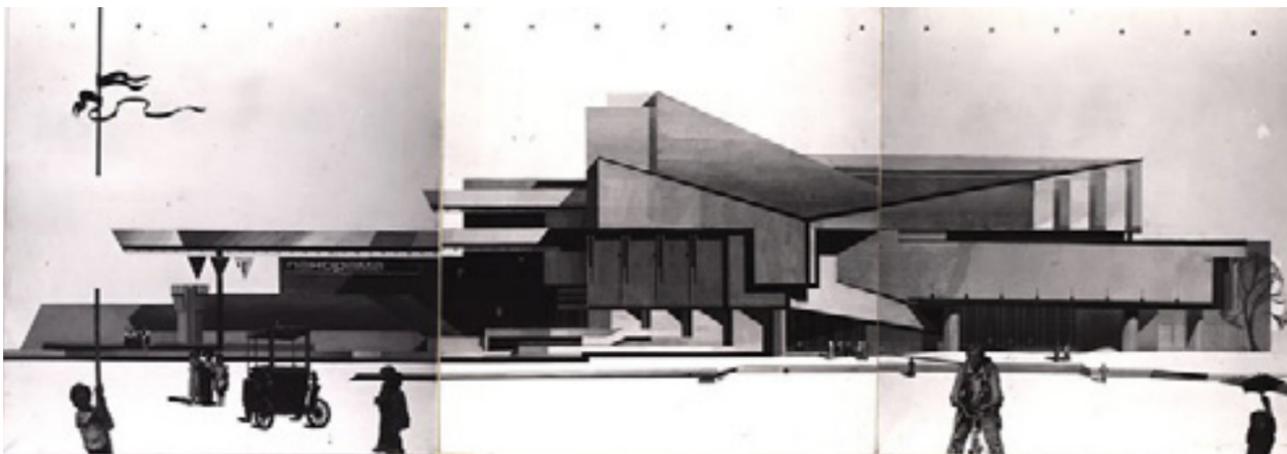
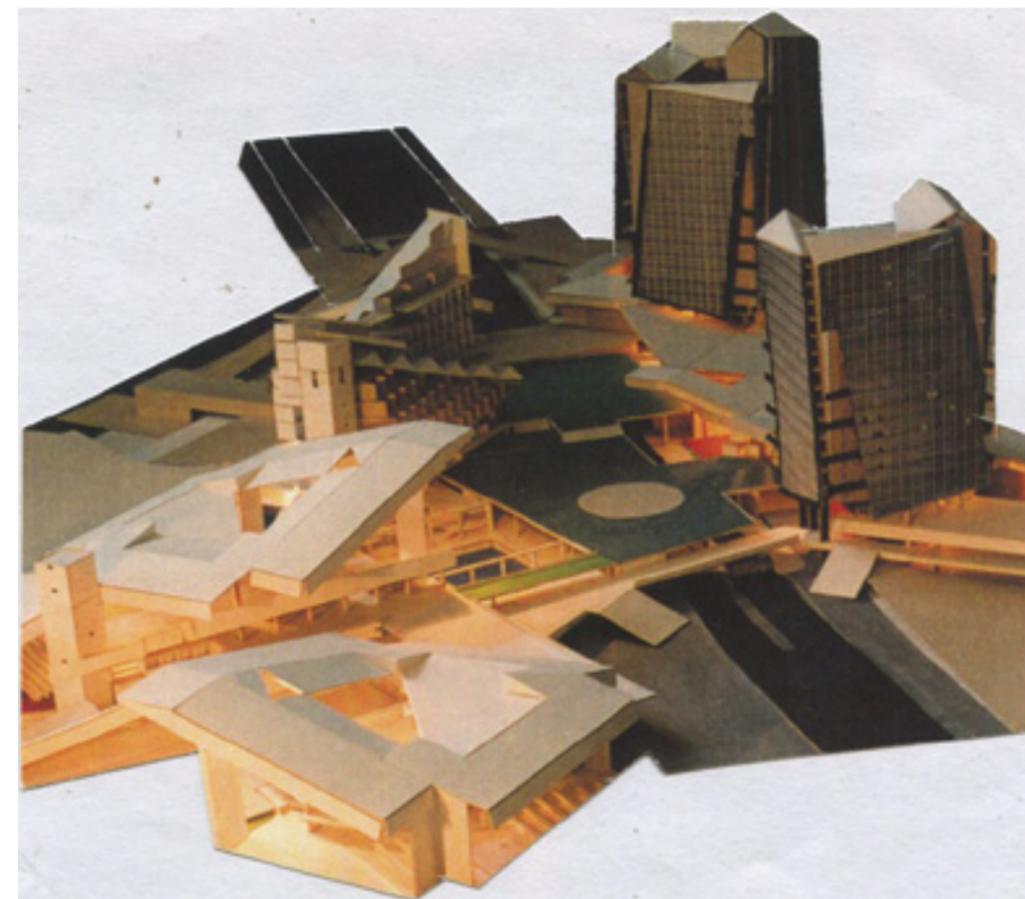

Житловий масив по вул. Сімферопольській в Дніпропетровську, макет

Двозальний кінотеатр на житловому масиві «Сонячний»

Театр юного глядача в Дніпропетровську, проєкт, 1980

Володимир ГЛАЗИРІН

Народний архітектор України з 2009 р.

Volodymyr Glazyrin

National Architect of Ukraine since 2009

Глазирін Володимир Львович — архітектор. Заслужений архітектор України (1998), Народний архітектор України (2009), лауреат премії Ленінського комсомолу (1980), лауреат Державної премії в галузі архітектури (1992), кавалер ордену за заслуги III (2013) та II (2020) ступеня, кандидат архітектури (1999), професор ОДАБА (2001), дійсний член Української академії архітектури (2003), лауреат премії «Свята Софія». (2003), лауреат премії Європейського інтерклубу «Будинок Дерібаса» (Берлін 2004). Член Комітету з Державної премії України в галузі архітектури, член містобудівної ради при головному архітекторі міста Одеси, член правління Національного Спілки Архітекторів України. Провідний фахівець в сфері адміністративного управління, практик, педагог, вчений.

Народився 24 лютого 1940 року в м. Челябінськ. 1963 році закінчив Уральський політехнічний університет у Свердловську за спеціальністю «Архітектура». Керівник архітектурно-конструкторської майстерні інституту Челябінськцивільпроект.

Головний архітектор міста Челябінськ (1972–1985). Головний архітектор інституту Челябінськцивільпроект (1985–1989). Головний архітектор міста Одеса (1989–2004). Директор ТОВ «Проектна група» і головний архітектор студії «Архітектура і дизайн» (2004).

Автор більше восьмидесяти архітектурних, містобудівних проектів, у тому числі конкурсних. Серед реалізованих проектів: театри драми у містах: Магнітогорськ (1963–1967), Златоуст (1965–1968) і Челябінськ (1973–1983, Державна премія РФ, 1991). У Челябінську — житлові райони у південно-західній частині міста (1973–1983) та на Комсомольському проспекті (1974–1980), Палац піонерів і школярів (1973–1977), Палац одружень (1973–1978), проект центру міста (1986), пам'ятник академіку І. Курчатова (1986); проект фундації Міжнародної академії архітектури (штат Флорида, США, 1 премія, 1993).

Проекти, що реалізовані в Одесі: відновлення історичного центру міста (1 премія Всесоюзного конкурсу, 1990); молитовний будинок

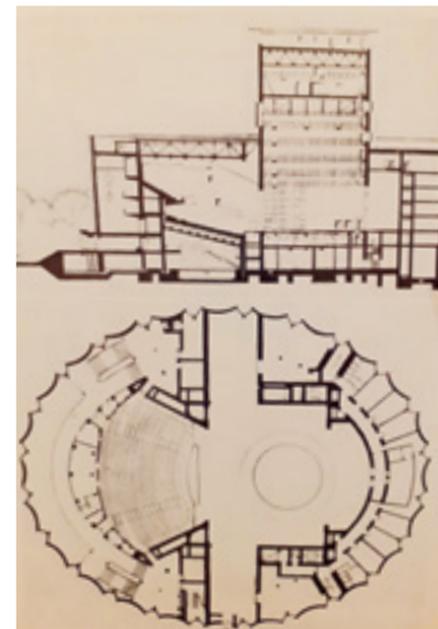
Зі скульптором Ернстом Неізвестним під час створення монументу «Юна Одеса»

Мер Одеси Валентин Симоненко і Володимир Глазирін. І премія за проект реконструкції центра Одеси, 1990

Роботи у Челябінську

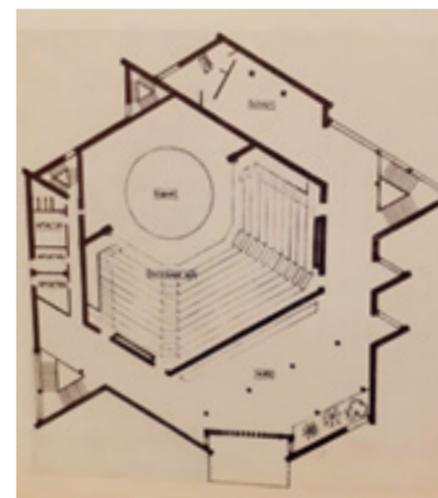

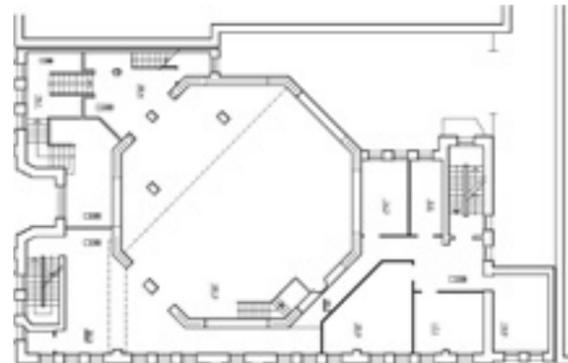
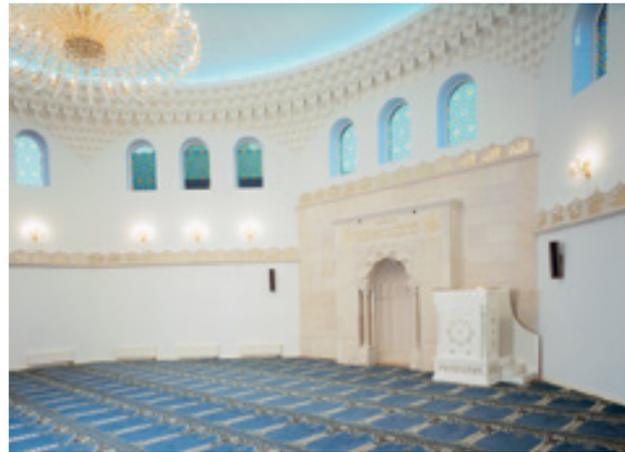
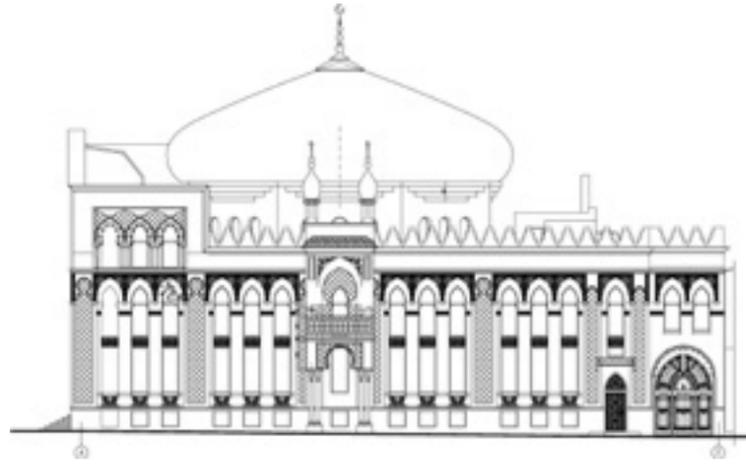
християн-євангелістів (1992–1997); школа реабілітації дітей-інвалідів (1993–1998); церква Св. Тетяни та ректорат Одеської юридичної академії (2001–2004); проект відновлення Спасо-Преображенського кафедрального собору (2000); відновлення житлового комплексу «Срібні хмари» на вул. Генуезька, № 1; старообрядницькі церкви у Лузанівці (2004); великий торговельно-офісний центр «Галерея Афіна» в історичному центрі Одеси, багатоповерхові житлові комплекси. Розроблені й затверджені проекти реконструкції найбільшого одеського ринку «Привоз» і великого рекреаційно-оздоровчого комплексу «Дельфін» у прибережній зоні Одеси.

Розроблено близько тридцяти проектів на створення монументальних скульптурних композицій, 20 з яких встановлені в Одесі (зокрема пам'ятники Л. Утьосову, С. Уточкіну, Й Дерибасу на вул. Дерибасів-

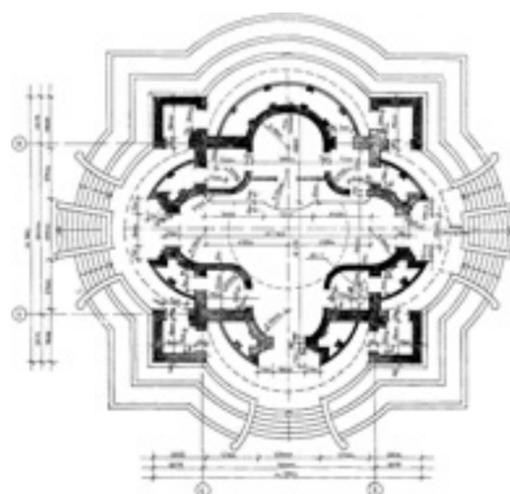
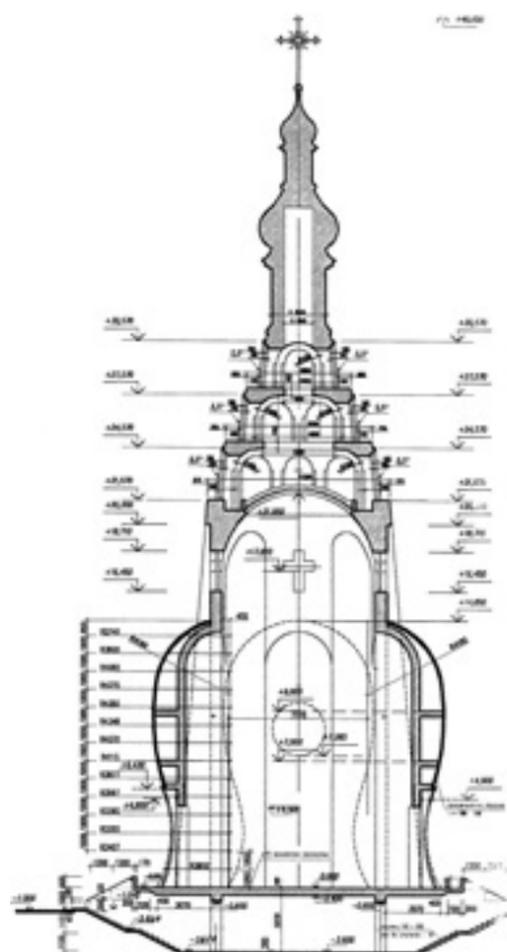
ській); актрисі Вірі Холодній, А. Пушкіну, скульптору Зурабу Церетелі, Ернесту Неізнавстному, також Відродженню Одеси — знаходиться на Морському вокзалі, Голокосту — на Алеї праведників світу.

Художник В. Глазирін учасник більш ніж 40 художніх та архітектурних виставок, у тому числі 12 персональних. Професор Глазирін автор і співавтор п'яти книг та великої кількості наукових публікацій у наукових збірниках та журналах. Професійна та громадська діяльність Володимира Глазиріна відмічена Орденом «Козацький хрест з мечами» (2002), Орденом «Преподобного Іллі Муромця», Почесним званням «Почесного козака Одеського полку Чорноморського козачого війська Українського козацтва» (2002), почесним знаком Одеського міського голови «За заслуги перед містом» (2005), почесним знаком благодійного Чорноморського православного фонду (2002).

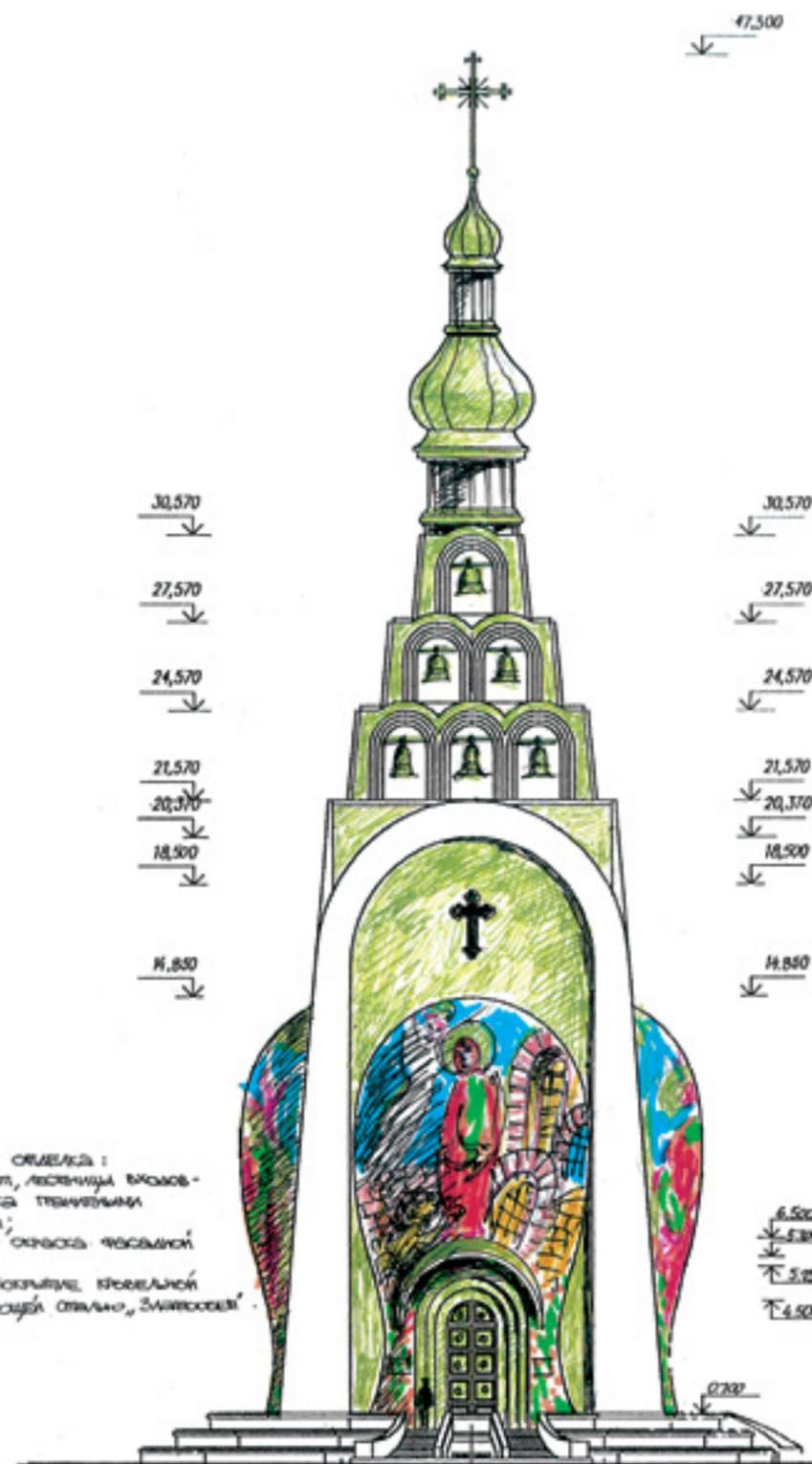

Арабський культурний центр в Одесі, 2000

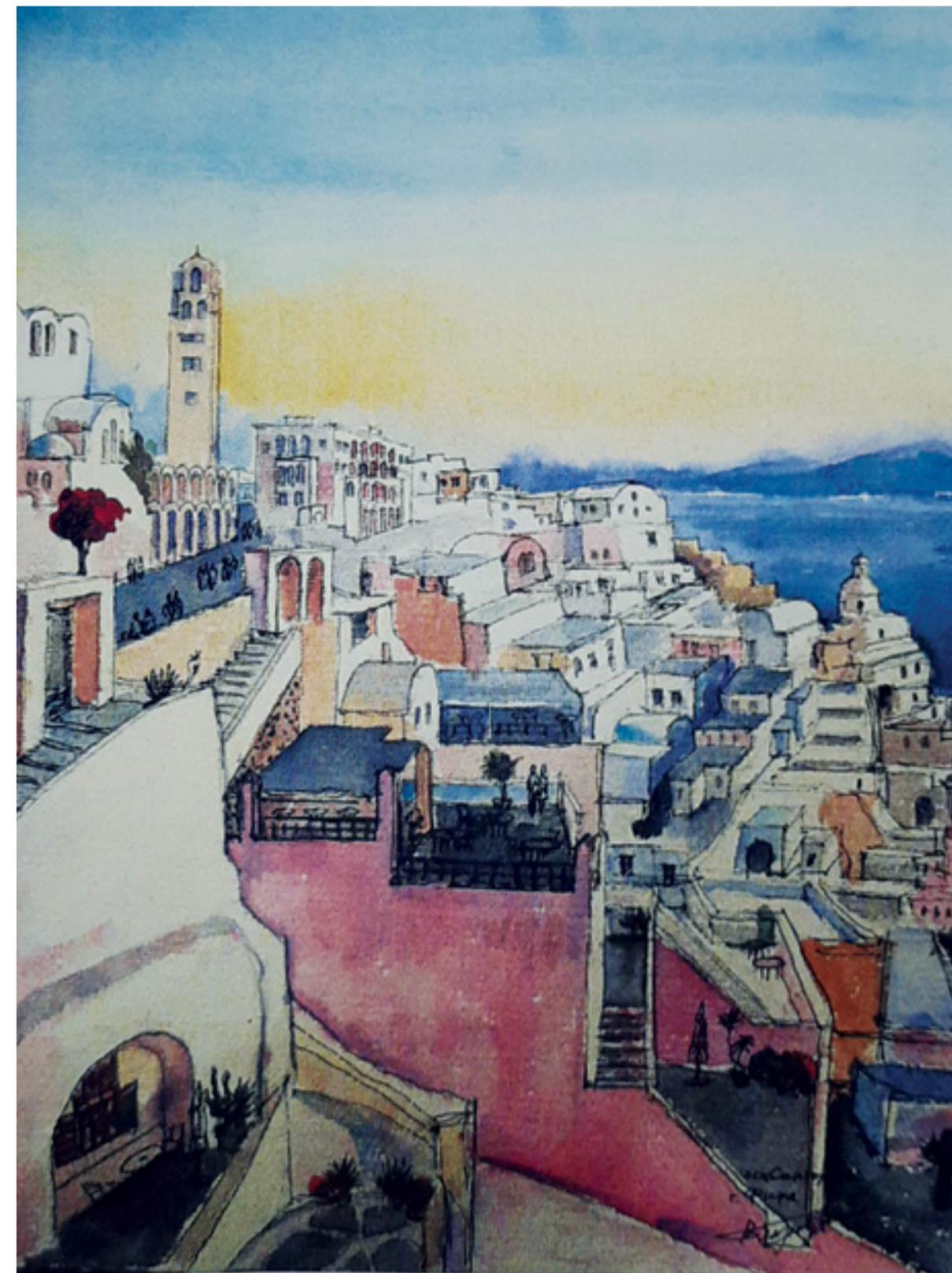
Варіант оформлення:
 • ступінь, лінійний вказівник
 • облицовка тривимірними
 панелями;
 • скляні - скляна часівська
 вітраж;
 • юсти - покриття м'якшій
 нерівності стально, залізобетон.

Студентська церква Св. Вмч. Тетяни в Одесі, 2000–2006

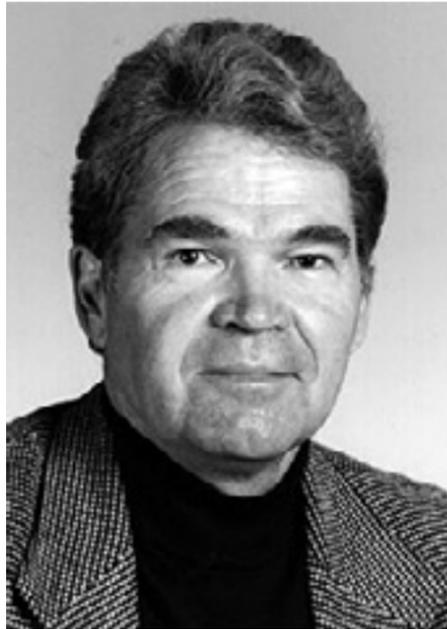

Акварелі В. Глазіріна

Графіка В. Глазіріна

Володимир ПАВЛЕНКО

Народний архітектор України з 2009 р.

Volodymyr PAVLENKO
National Architect of Ukraine since 2009

Павленко Володимир Володимирович — архітектор. Заслужений архітектор України (1997), Народний архітектор України (2009), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1999), кавалер ордена «За заслуги» III ступеня (2001), член Національної спілки архітекторів України (1978). Провідний фахівець в сфері адміністративного управління, практик, педагог.

Народився 14 травня 1946 року в селі Новий Биків на Чернігівщині.

1971 року закінчив архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту.

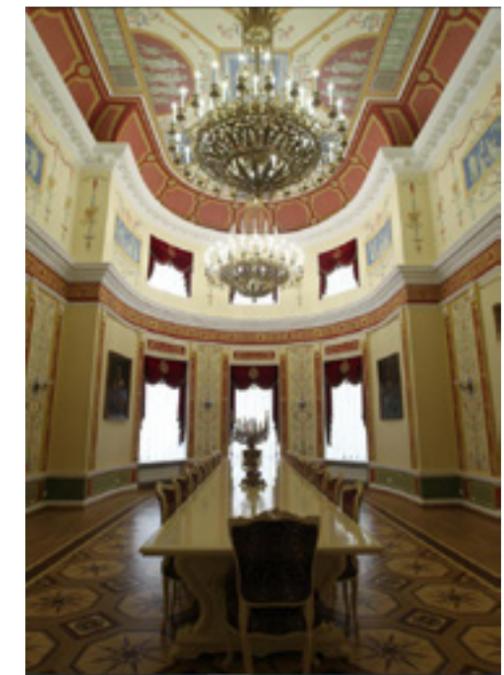
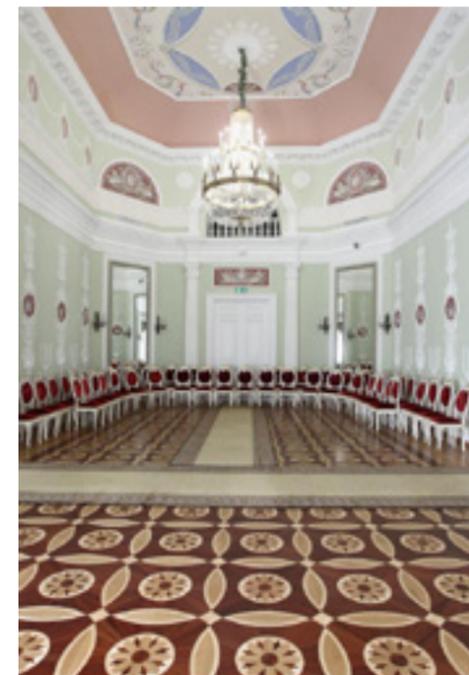
1971–1982 — архітектор, проектний інститут Діпроцивільбуд, м. Чернігів. 1982–1983 — заступник головного архітектора Чернігівської області. 1983–1986 — Головний архітектор Чернігова. 1986–2011 роки — головний архітектор Чернігівської області. 2011 — доцент Національного університету «Чернігівська політехніка».

За час перебування на посаді головного архітектора Чернігівської області В. Павленко в складі ав-

торських колективів розроблено більше 700 проєктів планування сіл і селищ, опрацьовано генеральні плани перспективного розвитку всіх міст області; розроблені проєкти і схеми районних планувань всіх адміністративних районів і області загалом.

Особисто долучився до проєктування Борзни, Городні, Ніжина, Носівки, Семенівки, Щорса, Корюківки, Варви, Козельця, Коропа та інших міст і сіл Чернігівщини. Також брав участь в реставрації національних пам'яток Чернігівщини: Спаський собор (XI ст.), Борисоглібський собор (кінець XI ст.), Успенський собор (XI ст.), Катерининська церква (1715), Троїцький собор (1679–1695), Іллінська церква (XII–XVII ст.); Антонієві печери (1069), Комплекс пам'яток архітектури Спасо-Преображенського монастиря (XVII–XVIII ст.) у Новгород-Сіверському, дерев'яна церква святого Георгія (XVII–XVIII ст.) у Седневі та інші.

У складі авторського колективу інституту Діпромисто брав участь в розробленні генерального плану Чернігова, де вперше в історії

Реставрація комплексу Кирила Розумовського на Чернігівщині, 2004–2007

Відновлення
Батуринської цитаделі, 2005

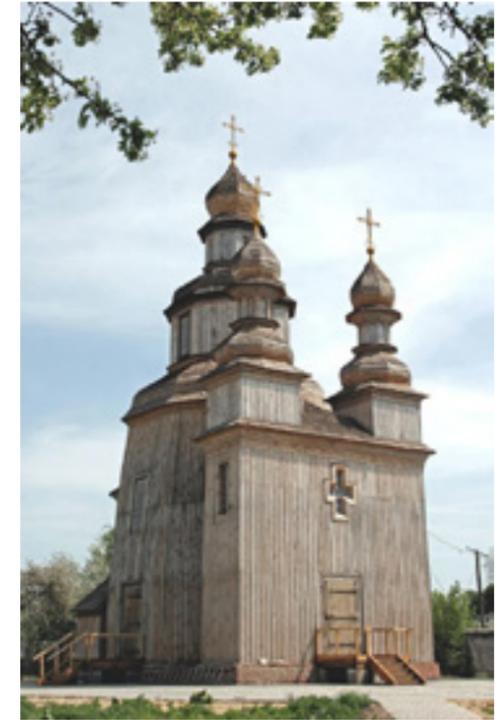
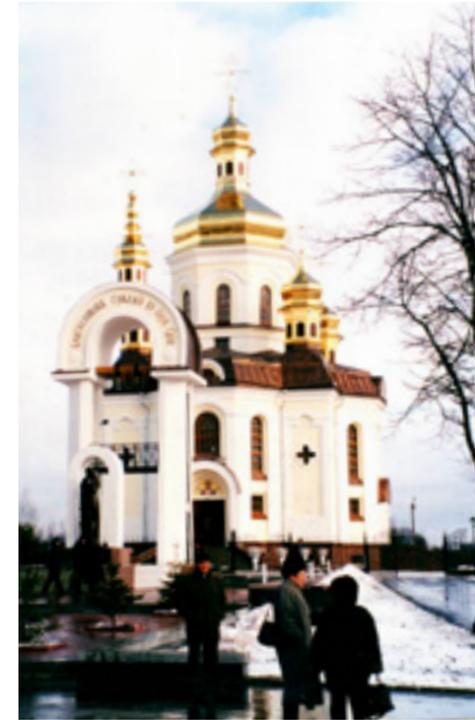
його розвитку було запропоновано вихід забудовою на лівий берег р. Десни. У другій половині 1980-х років займався розробкою проектів забудови центральної історичної частини Чернігова. В. Павленко був одним з організаторів конкурсів, конференцій та нарад з розробки проектів забудови центральної історичної частини Чернігова (80-ті роки ХХ століття). Брав участь у роботі спеціальної Державної комісії по вибору земельної ділянки під будівництво нового міста Славутича, займався організацією його проектування та забудови (1986–1987). Приймав участь у відродженні садиби українського письменника Пантелеймона Куліша на Борзнянщині. Є автором програми збереження пам'яток Національного історико-культурного заповіднику «Гетьманська столиця» і розвитку соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури Батурина.

Серед Реалізованих проектів: комплекс пам'ятників на честь 1000-ліття Новгород-Сіверського і 800-ліття «Слова о полку Ігоревім» 1989 р. (скульптор А. Куш, архітектори М. Барановський, В. Павленко); пам'ятник 900-річчю з'їзду князів, споруджений на Замковій горі в смт. Любеч Чернігівської

області 1997 р. (скульптор Г. Єршов, архітектор В. Павленко); друга частина міської лікарні по вулиці 1 Травня в місті Чернігові 1988 р. (у складі авторського колективу); пам'ятник І. Мазепі на Валу у Чернігові 2007 р. (скульптор Г. Єршов, архітектор В. Павленко); православний храм Параскеви-П'ятниці у селі Чайкине Новгород-Сіверського району 2001 р. (у складі авторського колективу інституту УкрНДІпроцивільсільбуд); реставрація дерев'яної Георгіївської церкви XVII ст. в селищі Седневі Чернігівського району, 2003–2007 роки (у складі авторського колективу УкрНДІпроектреставрація); комплекс пам'яток архітектури національного історико – культурного заповідника «Гетьманська столиця» в Батурині Чернігівської області (у складі авторського колективу інституту УкрНДІпроектреставрація» 2003–2008 роки).

Разом із архітекторами І. Ситим і А. Гречилом є автором герба і прапора Чернігівської області.

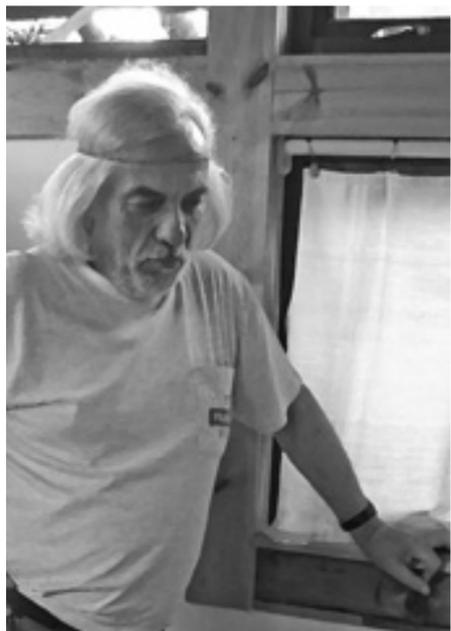
Професійна та громадська діяльність Володимира Володимировича Павленко відзначена Державними нагородами, Подякою Прем'єр-міністра України, почесними відзнаками органів місцевого самоврядування, громадських організацій.

Церква Параскеви-П'ятниці в Чайкині (2001) та Георгіївська церква в Седневі (реставрація 2003–2007) на Чернігівщині

Схема генерального плану Чернігова, 1983–1986

Микола ЛЕВЧУК

Народний архітектор України з 2009 р.

Mykola LEVCHUK
National Architect of Ukraine since 2009

Левчук Микола Антонович — архітектор. Заслужений архітектор України (1997), Народний архітектор України (2009), член Національної спілки архітекторів України та комітету по Державних преміях України в галузі архітектури, дійсний член Української Академії Архітектури.

Народився 25 серпня 1939 р. в смт. Володимирець, в Рівненській області. 1967 р. закінчив кафедру, що нині Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА. Працював в проектному інституті Молддіпробуд у Кишиневі (1967–1971), з 1971 р. у інституті «Київпроект», де обіймав посаду головного архітектора проєктів. 1978 р. очолював АПМ № 1 та № 4. З 1990 р. очолює персональну творчу архітектурну майстерню «М. Левчук».

Микола Антонович є автором понад ста проєктів громадських та житлових будівель і комплексів. Проєкти експонувались на міжнародних виставках у Женеві (1999), Експо-2000 та на республіканських щорічних виставках. Серед основних робіт: розширення міжнародного сектору аеропор-

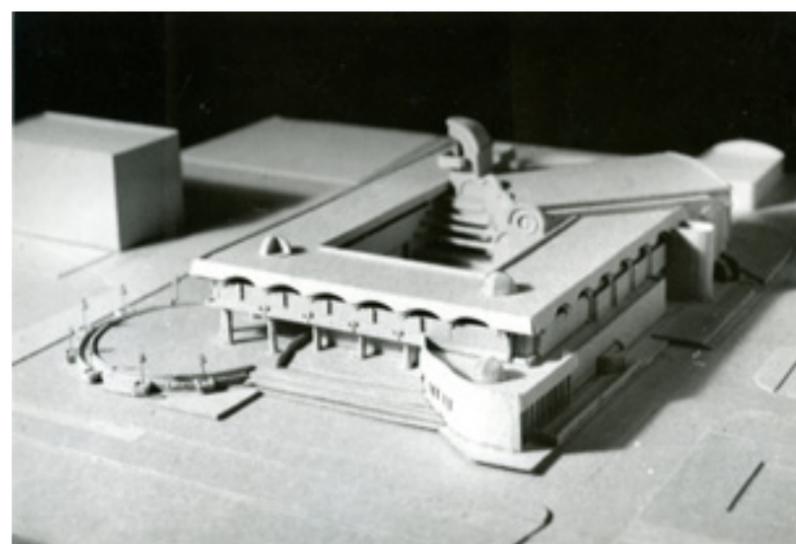
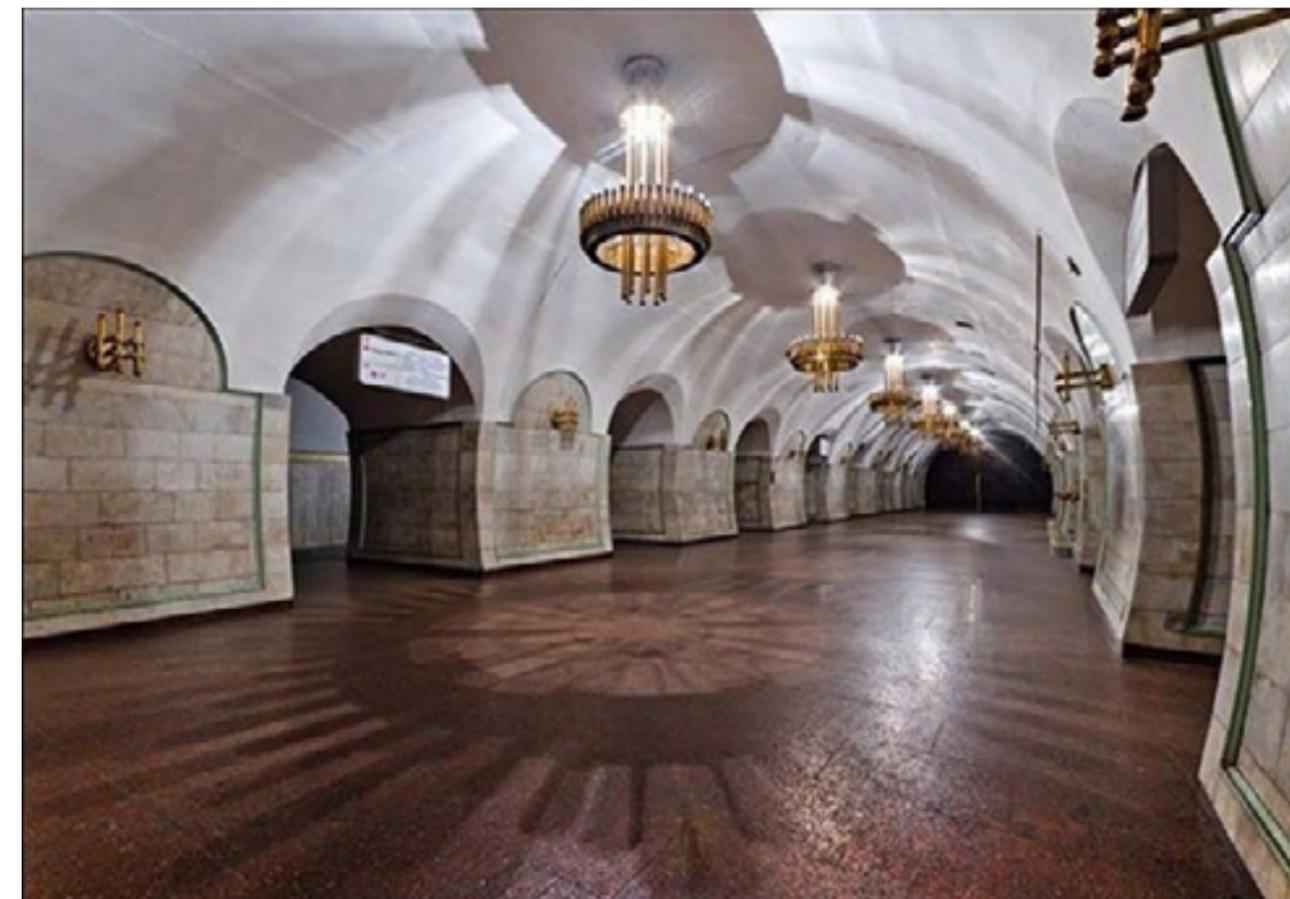
ту «Бориспіль»; житловий масив Теремки-2 та станція метро «Площа Льва Толстого» (1981) — у співавторстві з В. Жежеріним; магазин-оранжерея «Квіти України» по вул. Січових Стрільців 49 (1985); адмін-будинок у Лівобережному центрі Києва; Патріарший собор Воскресіння Христового УГКЦ по вул. Микільсько-Слобідська 5 (2013); житлові будинки по вул. Ямській та у Новопечерському провулку 5; по вул. Метробудівська — всі у Києві.

Викладав архітектурні дисципліни на посаді доцента Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури.

Нагороджений орденом «Знак пошани», медалями «В пам'ять 1500-річчя Києва» та «Ветеран праці». Лавреат більше 20 всесоюзних і республіканських конкурсів, а також премії НСАУ «Волюта» (2008). Його творчий метод базується на інтуїції та веліннях часу, на стилістиці контексту. Унікає кон'юнктурних рішень та повторень в роботі. Життєве кредо: «Не працюй ліктями та не принижуй колеґ по цеху заради власної вигоди».

Патріарший собор Воскресіння Христового УГКЦ на Лівобережному центрі в Києві, 2013

Забудова другої черги вул. Урицького 24–152 (нині Митрополита Липківського) в Києві, 1971–1978

Станція метро Площа Льва Толстого (нині Площа Українських Героїв) в Києві, 1978

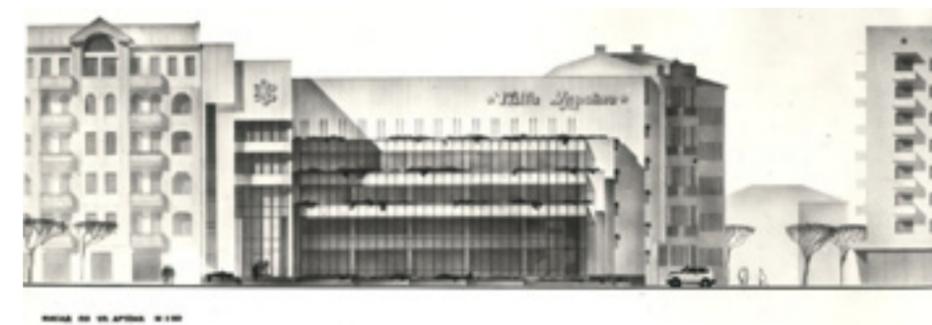
Житловий комплекс у Новопечерському провулку 5 в Києві, проєкт

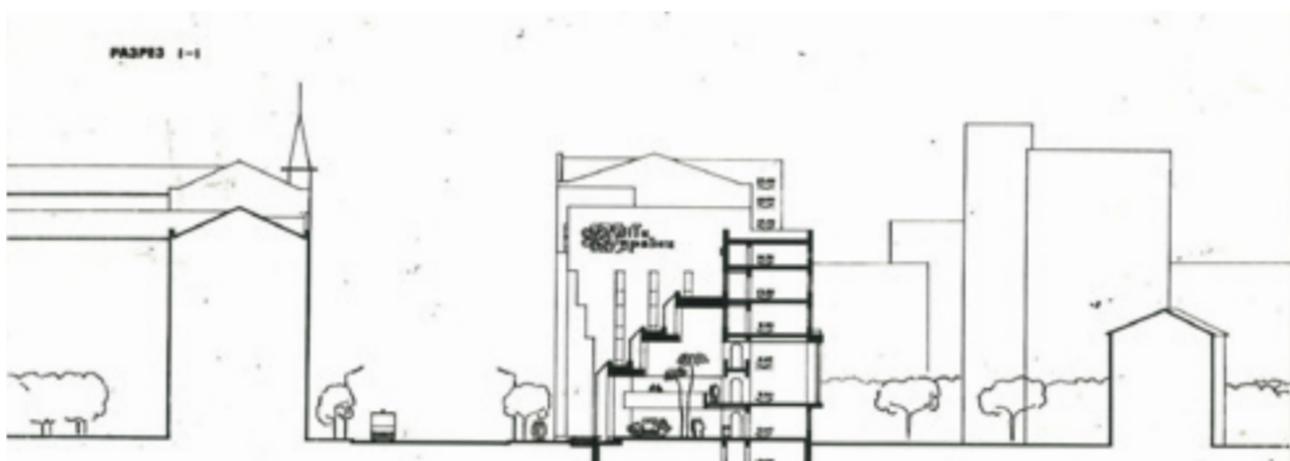

Магазин-оранжеря «Квіти України» в Києві, 1985

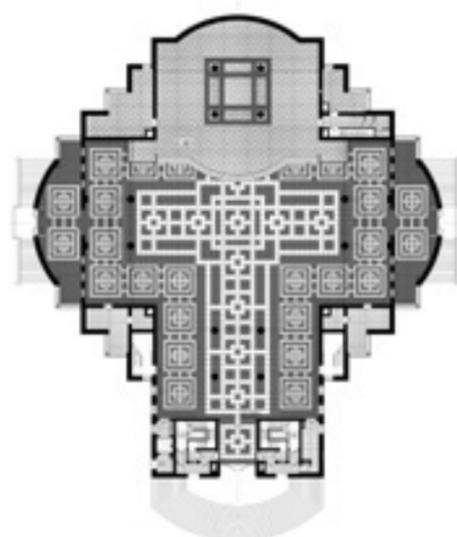

Блоковані житлові будинки, проєкт

Магазин-оранжеря «Квіти України» по вул. Артема 49 в Києві, 1985 та 2021

Патріарший собор Воскресіння Христового УГКЦ на вул. Микільсько-Слобідська 5 в Києві, 2013

Микола ДЬОМІН

Народний архітектор України з 2011 р.

Mykola Dyomin
National Architect of Ukraine since 2011

Дьомін Микола Мефодійович — архітектор. Заслужений архітектор України (1997). Народний архітектор України (2011), доктор архітектури (1988), професор (1990), Заслужений професор Київського Національного університету будівництва і архітектури (2021), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1997), Премії Ради Міністрів СРСР (1989), кавалер ордену за заслуги III ступеня (2007). Дійсний член (1992), Віцепрезидент Української академії архітектури (1997), Почесний член Української академії наук (2004) та Російської академії мистецтв (2007), член-кореспондент Національної академії мистецтв України (2001), дійсний член Міжнародної академії архітектури (1992), дійсний член ІКОМОС (1994), Президент (1994–2021), Почесний президент (2021) Спілки урбаністів України, член Національної спілки архітекторів України (1962). Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури — практик, вчений, педагог, організатор.

Народився 15 вересня 1931 року в Києві.

1956 р. — закінчив архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту.

1956–1957 — архітектор Челябінського відділення ДПІ «Уральський промбудпроект»

1957–1975 рр. — науковий співробітник, зав. відділом Київського НДПІ містобудування.

Розроблена в ті роки прогнозна модель функціонально-просторової структури регіональних систем розселення на території України (1971) згодом (2000) була покладена в основу «Генеральної схеми планування території України» (затверджено Законом України від 7.02. 2002. № 3059-III).

1975–1986 — Головне управління «Київпроект», головний спеціаліст, начальник управління генплану Києва, де під керівництвом М. Дьоміна було виконано унікальний комплекс науково-дослідних і проектно-планувальних робіт по створенню третього повоєнного Генерального плану Києва та його приміської зони.

Генплан Києва 1986 року, відзначений Премією Ради Міністрів СРСР (1989), був рекомендований

Генеральний план Києва, 1986

Автори Генерального плану

«Держживлібудом» СРСР в якості взірця методологічного підходу до виконання генпланів найкрупніших міст восьмидесятих–дев'яностих років — Харкова, Одеси, Мінська, Ташкента, Ленінграда, Москви та інших.

З 1986 — працює в КНУБА, доцент, завідувач кафедри Міського будівництва (1988–2021), період в який було підготовлено кілька тисяч фахівців з міського планування. Під науковим керівництвом професора Дьоміна захищено понад 30 кандидатських і 17 докторських дисертацій в галузях архітектури та технічних наук, що склало основу створеної ним наукової архітектурно-містобудівної школи.

У 1988–2002 роках, одночасно з педагогічною діяльністю, М. Дьомін очолює Київський державний науково-дослідний інститут теорії та історії архітектури і містобудування (НДІТІАМ).

Виконані роботи з ревіталізації історичного середовища, пов'язаного з життєдіяльністю Богдана Хмельницького (м. Чигирин, Суботів Черкаської обл.) відзначено Державною премією України в галузі архітектури (1997).

У 1961–1964 р. навчався в очній аспірантурі Інституту містобудування. У 1966р. захистив кандидатську дисертацію, в 1988 — докторську на тему «Управління розвитком регіональних містобудівних систем». З 1990 року — керівник Персональної творчої майстерні «М. Дьомін».

Архітектор Дьомін є автором понад 60 значних містобудівних і архітектурних проєктів. Серед яких: Генеральні плани і проєкти планування приміської зони Києва (1967, 1986, 2002), Донецька, Макіївки (1970), м. Гюмрі (Вірменія 1989), Концепція містобудівного розвитку м. Караганда (Казахстан, 1992), схеми і проєкти районного планування Київської (1972), Вінницької (1973), Ровенської (1960) облас-

тей, детальні планування території житлових районів «Оболонь» (1980), «Троєщина» (1981), «Осокорки» (1983).

У переліку найбільш значних реалізованих об'єктів: Готель «Прем'єр Палас» (відзначений дипломом першого ступеня на конкурсі «Кращі будівлі і споруди в Україні», 2005), «Перший інвестиційний банк», Торговельний центр «Аркадія» (вул. Борщагівська 154), «Віннер Автомотів» (Московський просп., 246), Богословський центр (вул. Деревлянська, 13), Торговельно-офісний центр (вул. Саксаганського, 40/85), автоцентр «Фольксваген» (вул. Бориспільська), автоцентр «FORD», Посольство Японії на Парковій алеї (Львівська площа) (2021), проєкти житлових комплексів та інші.

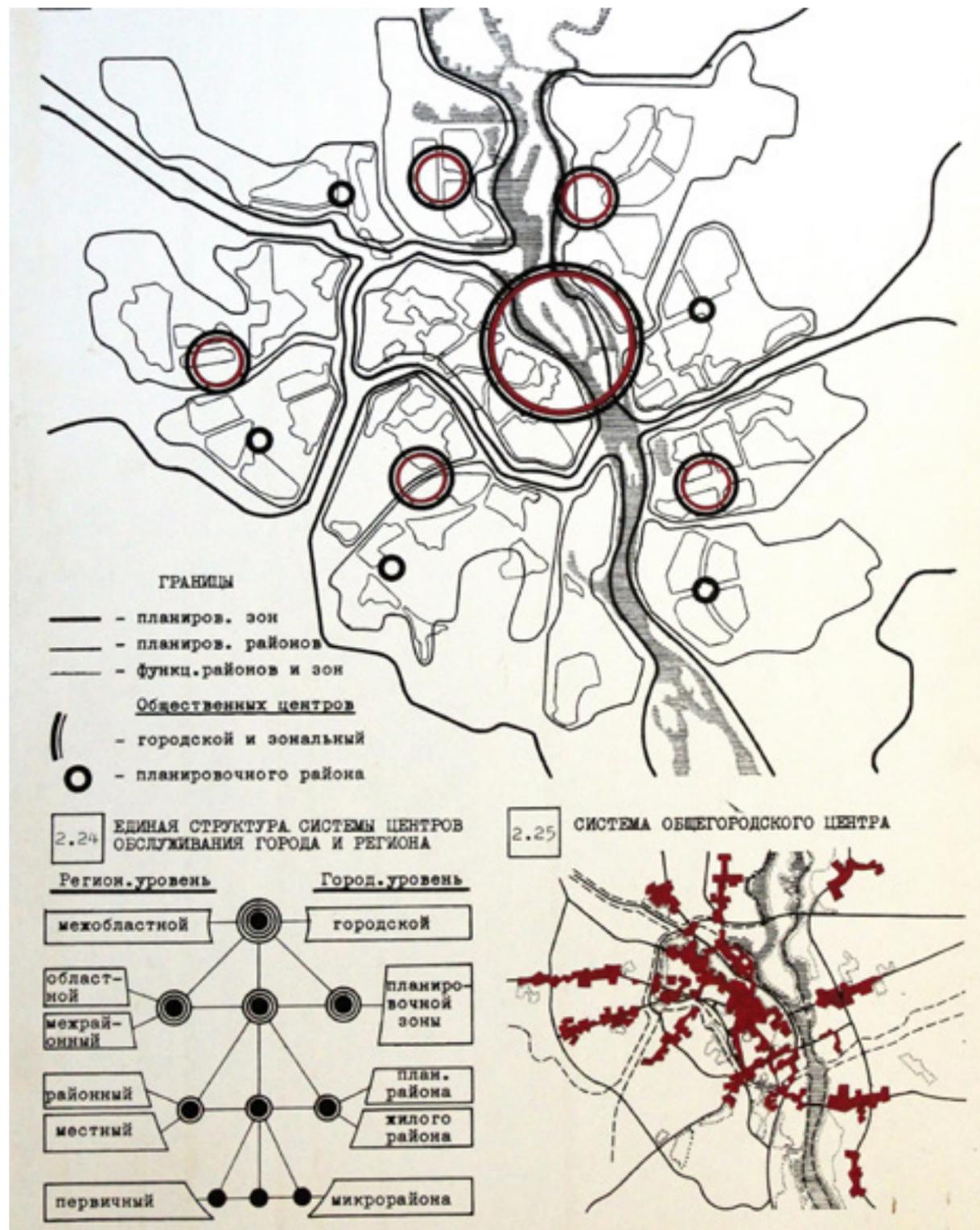
У переліку друкованих праць, що постійно поповнюється, понад 300 монографій, статей, навчально-методичної літератури. Серед яких: «Пригородные зоны крупных городов (Пособие по проектированию)» (1970), «Методологические основы районной планировки» (1975, у співавторстві з Г. І. Лавриком), «Социально-экономическое развитие крупного города как объекта имитационного моделирования» (1982 — співавтор), «Управление развитием градостроительных систем» (1991), «Містобудування: Довідник проєктувальника» (2006 — співавтор), «Містобудівні інформаційні системи: Містобудівний кадастр» (2015, у співавторстві з О. І. Сингаївською) тощо.

М. Дьомін також працює в сфері законотворчої та нормативно-правової діяльності. Він є одним із ініціаторів і авторів Закону України «Про основи містобудування», бере активну участь в розробленні будівельних норм (БНіП, ДБН) в галузі планування і забудови територій.

Від 1970-х М. Дьомін — відомий в Україні та за її

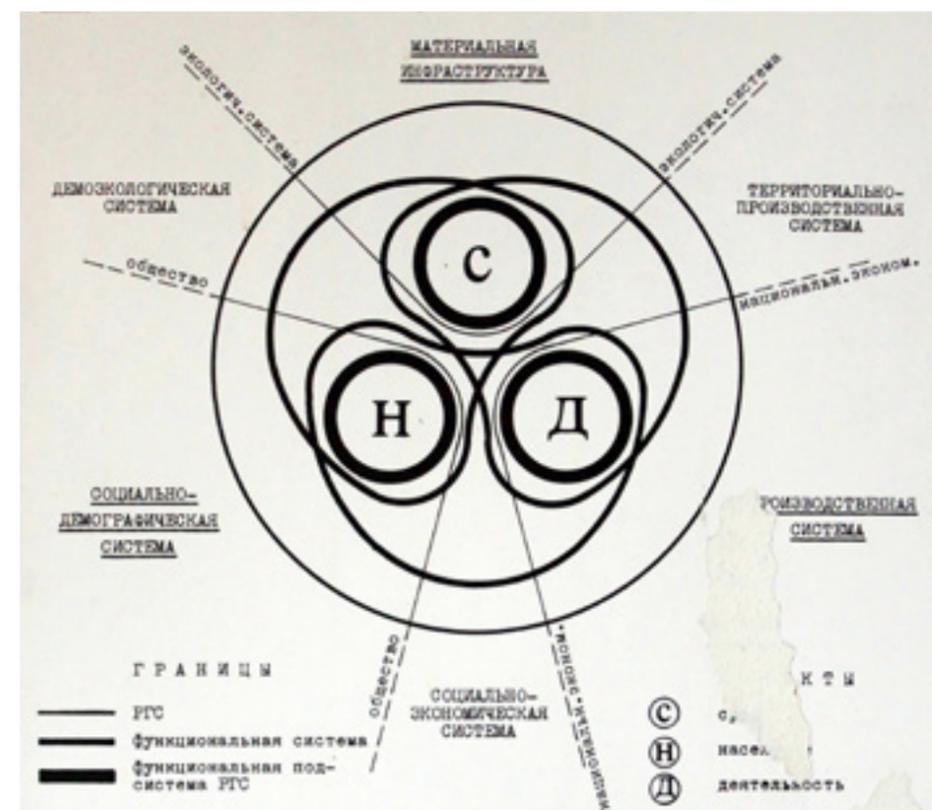
Генеральний план Києва, 2020

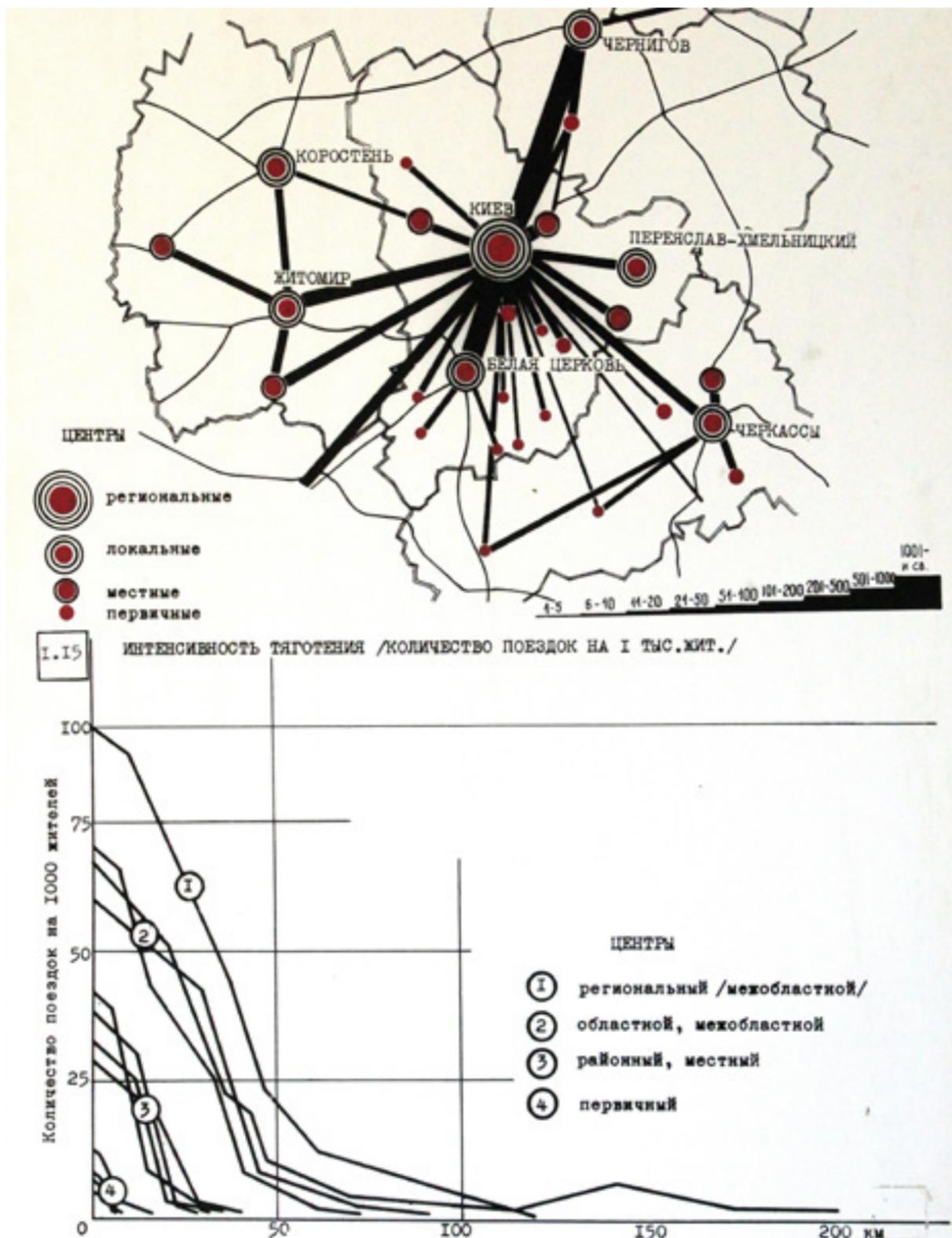
Функционально-планувальна структура Києва 2000–2010, 1989

Україна в планувальному каркасі Європи, 2000

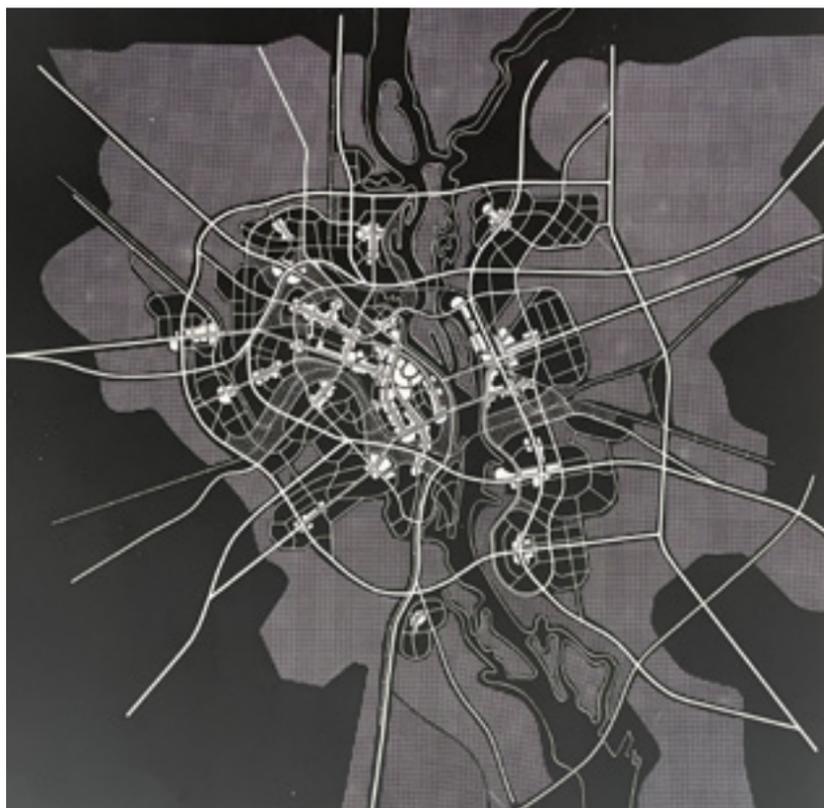
Структура інформаційної моделі міста (регіону), 1989

Структура культурно-побутових зв'язків в зоні впливу найбільшого міста, 1989

Прогнозна модель територіально-розпланувальної структури Києва, 1989

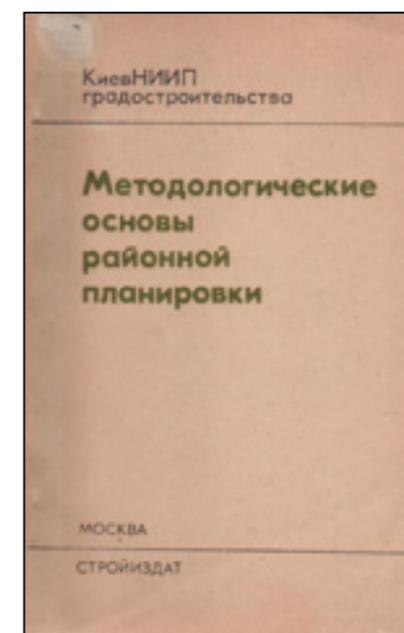
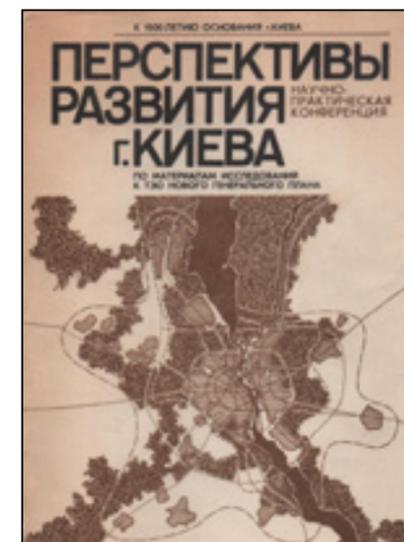

межами фахівець-експерт ООН, Держбуду УРСР, Держплану УРСР та СРСР, член містобудівних рад м. Києва, Держбуду, Держцивільбуду, член Комітету із Державних премій України в галузі архітектури (1994), Комітету із Державних премій України в галузі науки і техніки (1990–2006), член Українського національного комітету ICOMOS.

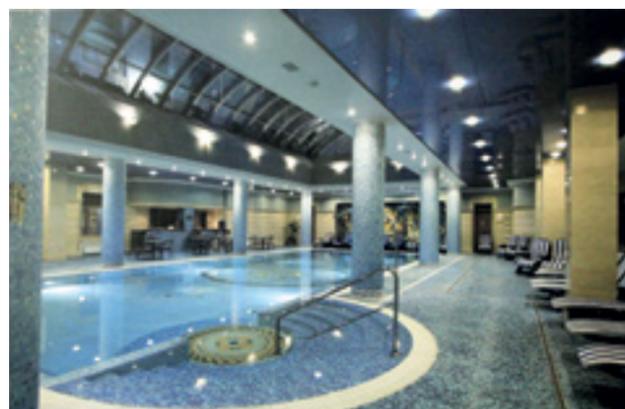
Впродовж багатьох років професор М. Дьомін бере участь в атестації фахівців вищої кваліфікації як голова та член спеціалізованих вчених рад, член експертних рад ВАК, МОН України, офіційний опонент, рецензент. Активно працює у видавничому просторі як рецензент, головний редактор та член редколегій наукових і науково-технічних періодичних видань, а саме: «Звід пам'яток історії та культури України» (енциклопедичне видання), «Архітектурна спадщина України» (1994–2002),

«Містобудування та територіальне планування», «Сучасні проблеми архітектури і містобудування», «Архітектурний вісник» і інші.

Професійна та громадська діяльність Миколи Мефодієвича Дьоміна відзначена сімома державними нагородами України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2022), Подякою Кабінету Міністрів України (2001), Відзнакою Київського міського голови «Знак пошани» (2001), Відзнаками МОН України: «Відмінник освіти» (2002), «Петро Могила» (2006), «За наукові досягнення» (2011), Ювілейною медаллю Української академії архітектури (2000) та медаллю «Золота Карпатида», Золотою медаллю Національної академії мистецтв України (2001), відзнаками громадських організацій, органів місцевого самоврядування, професійних організацій.

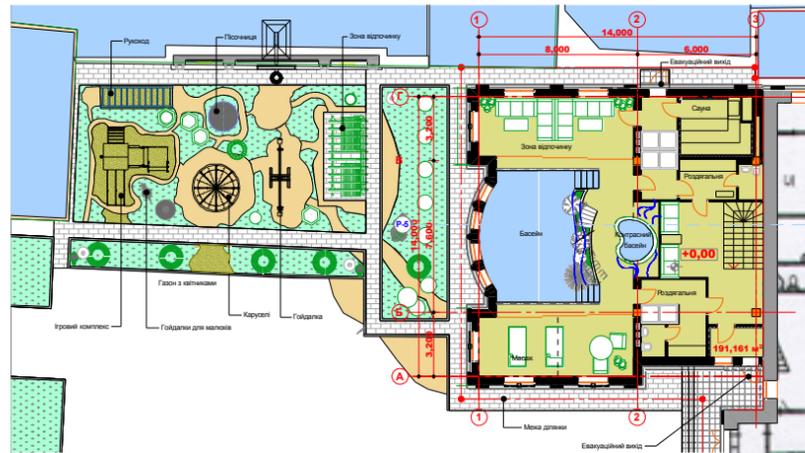

Друковані праці М. М. Дьоміна

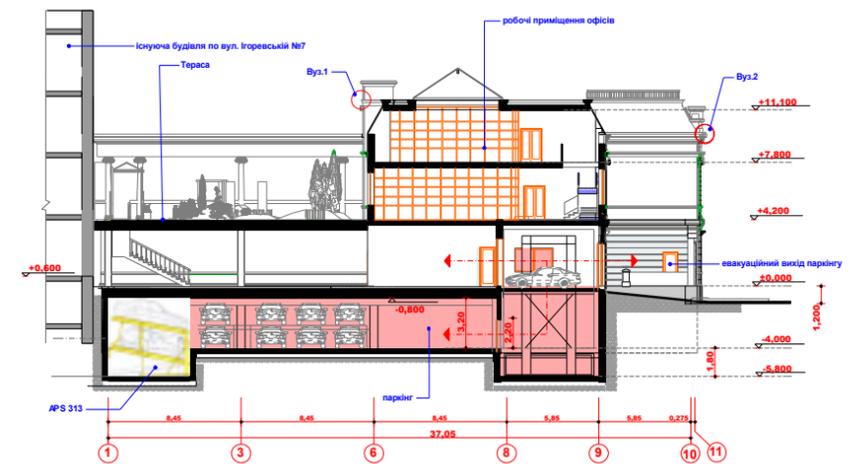

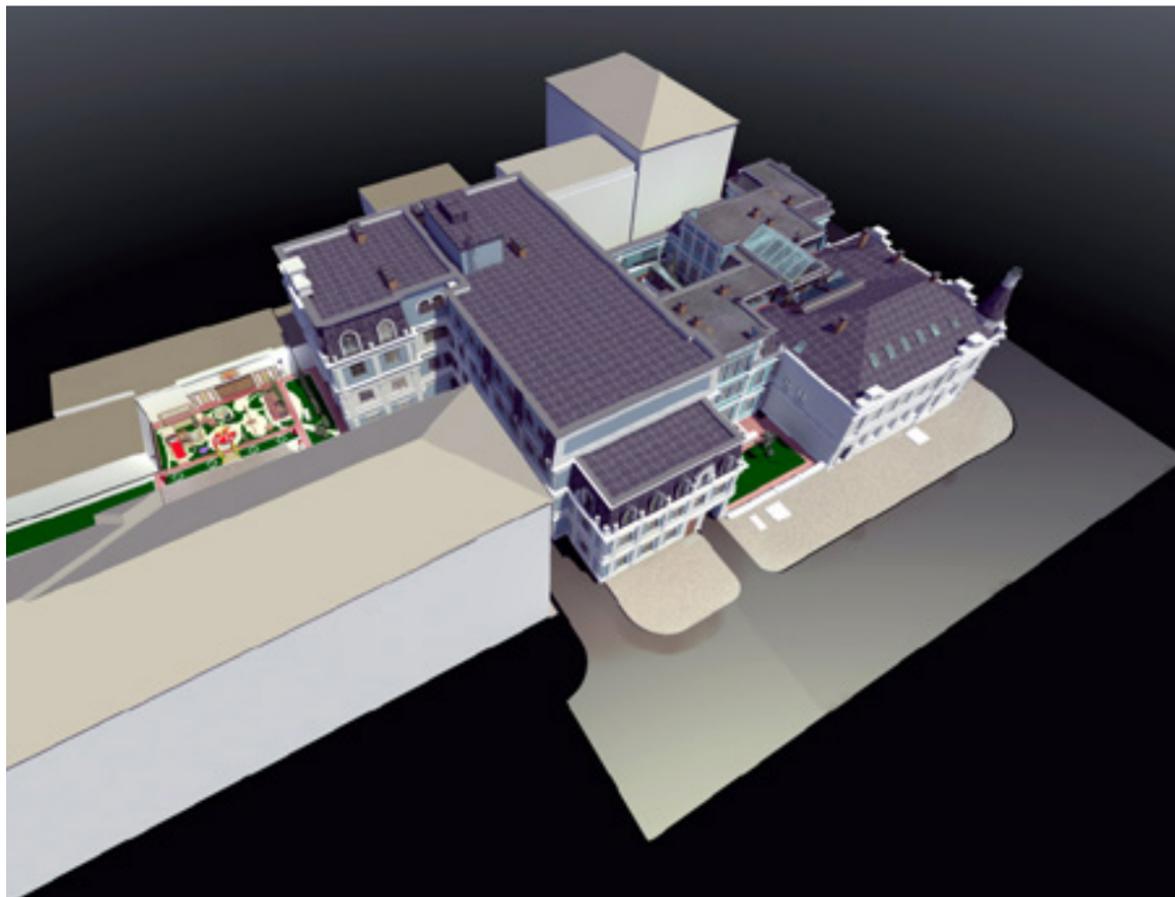
Готель «Прем'єр Палац» в Києві, 2000

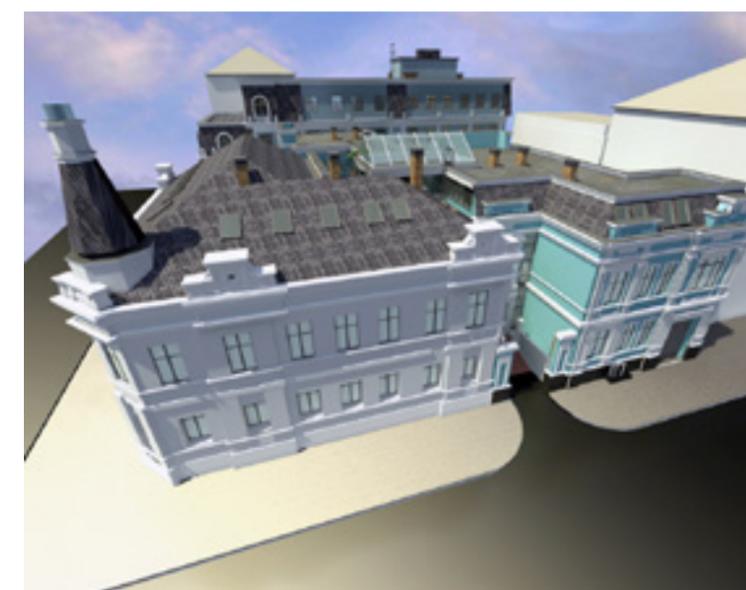

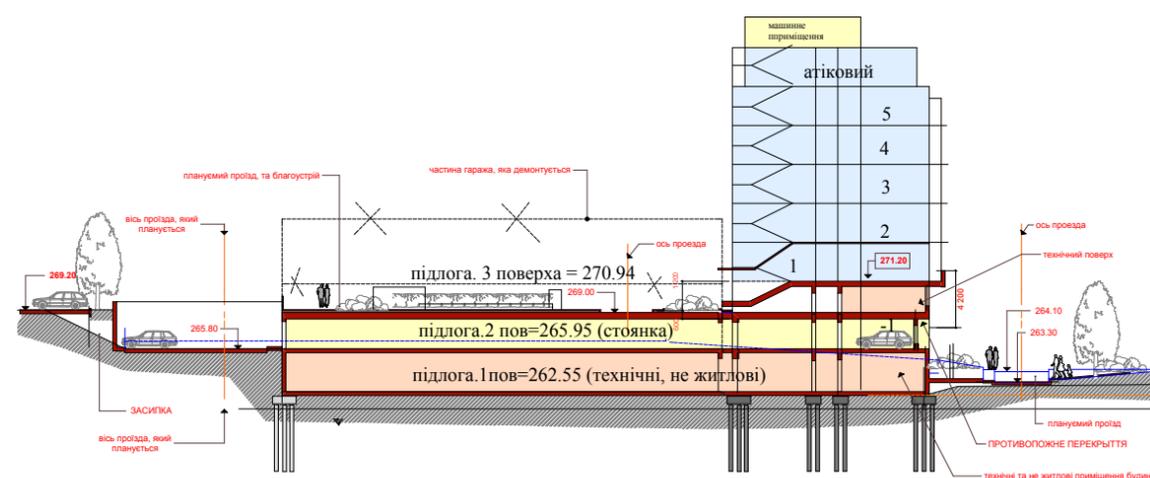
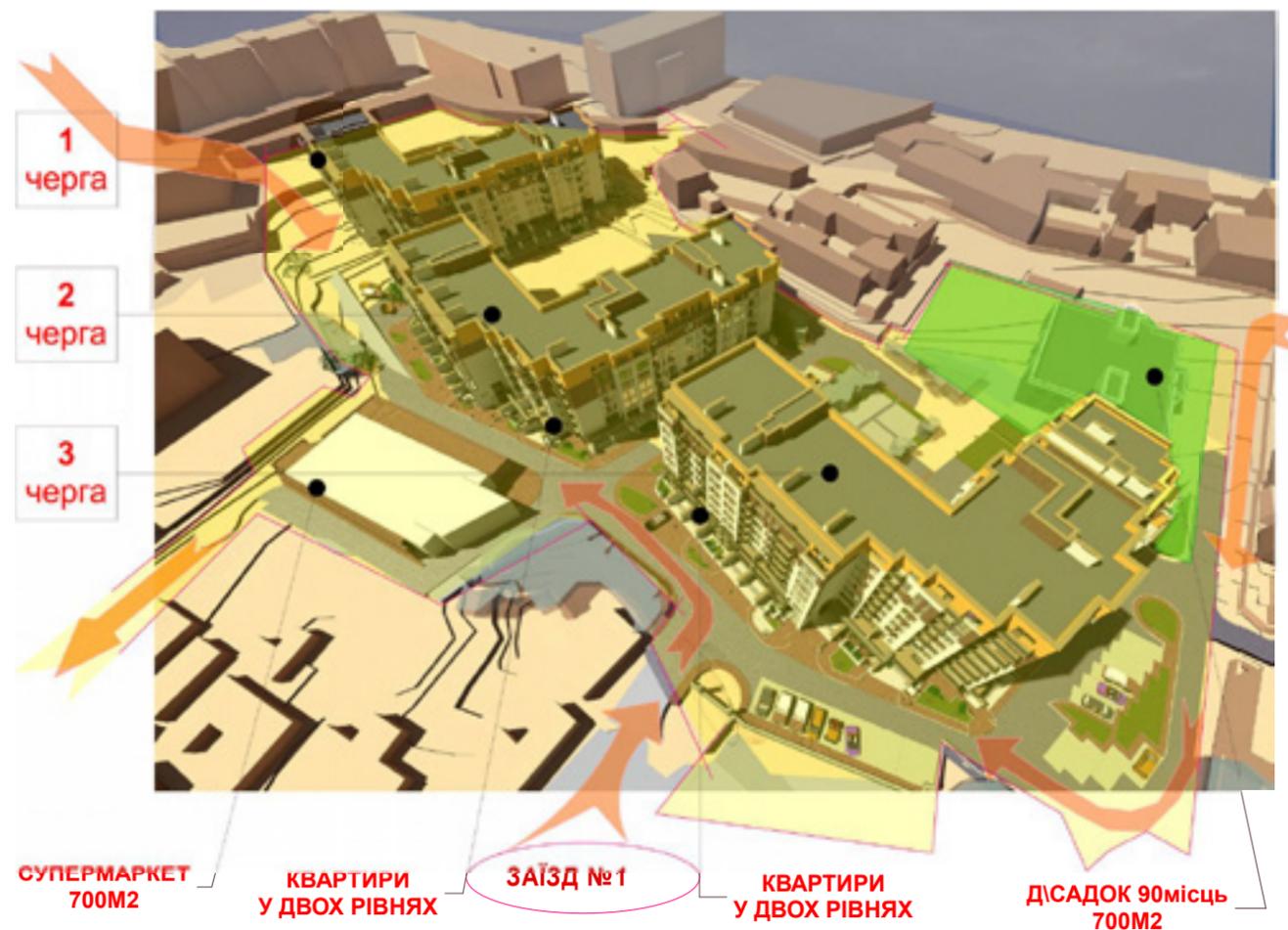
Реконструкція частини кварталу по вул. Ігорівській 5В та 9/1 на Подолі в Києві, 2000

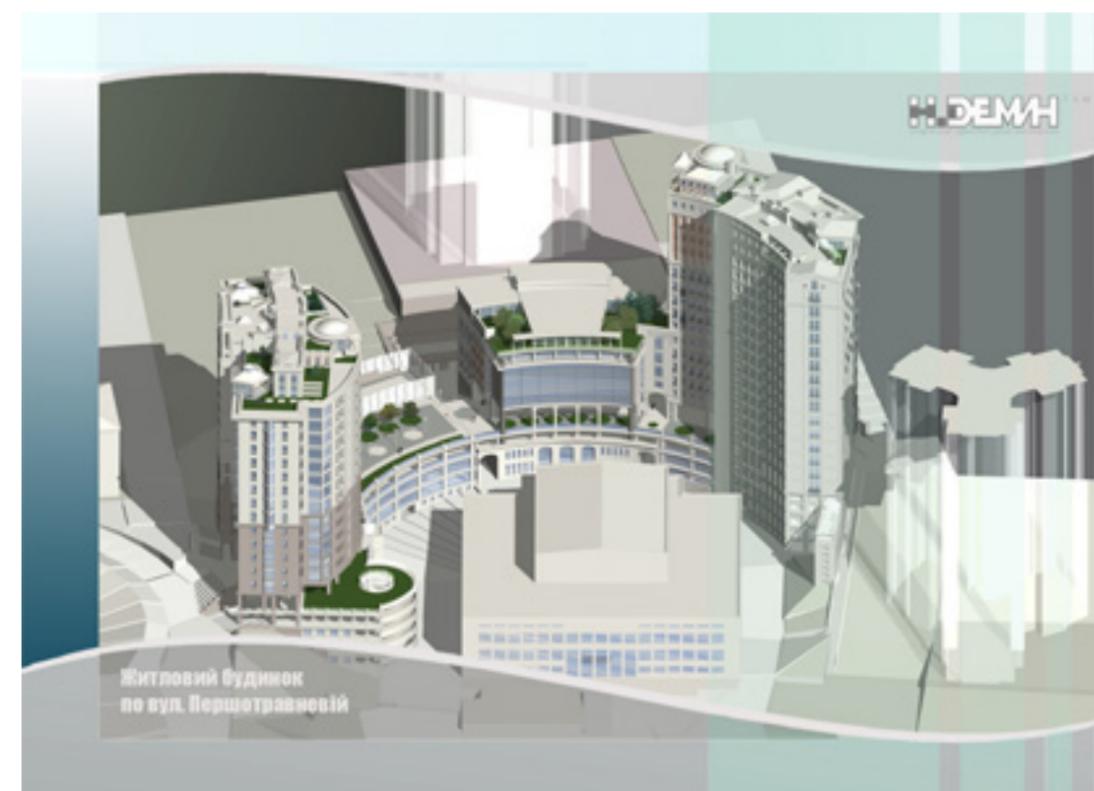
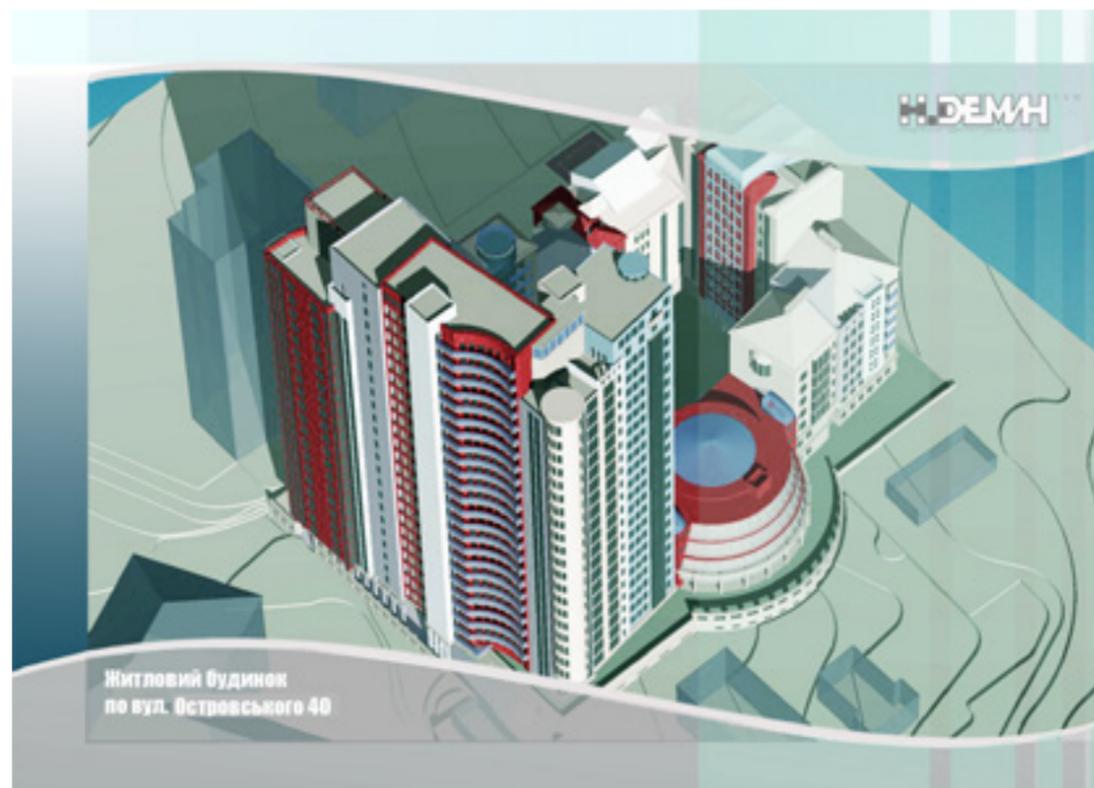
Реконструкція частини кварталу по вул. Ігорівській 5В та 9/1 на Подолі в Києві, 2000

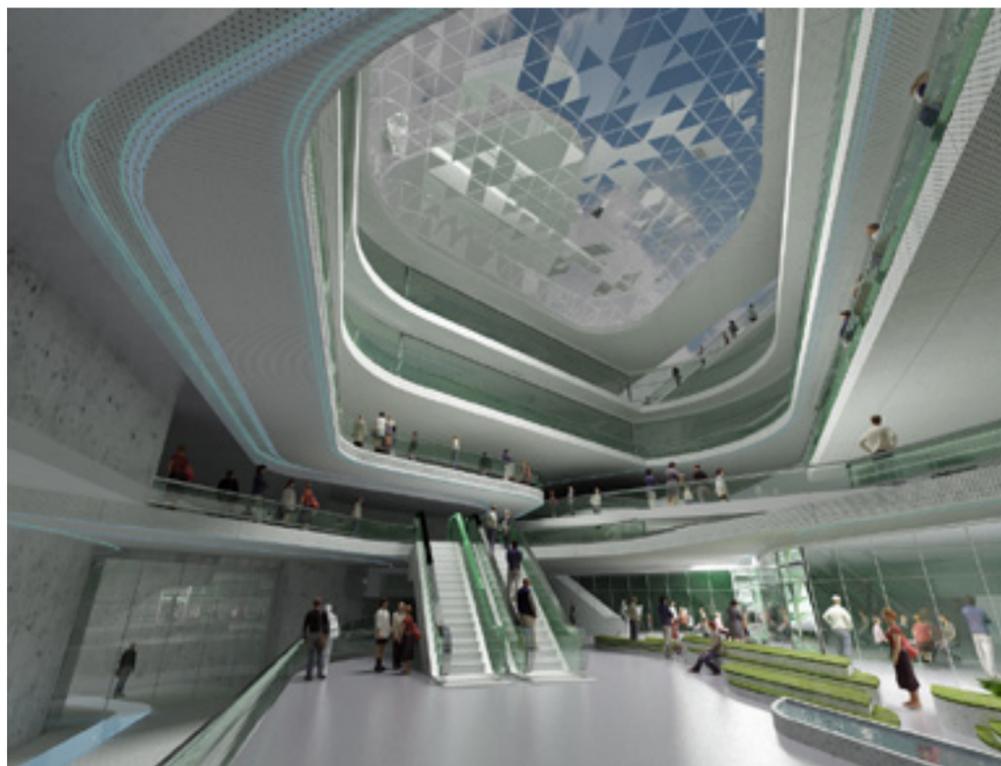

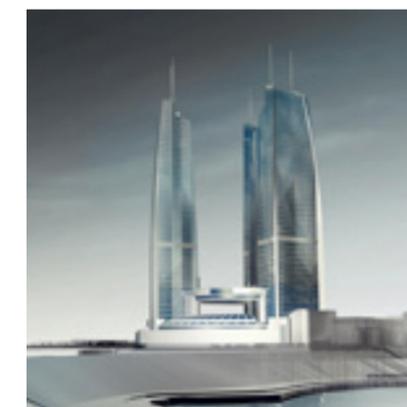
Житлово-громадський комплекс по вул. І. Богуна 27А у Вінниці, проект, 2002

Торгівельний комплекс «Материк», ескізний проект, 2003

Житлово-офісний комплекс «Стадіонний», ескізний проект, 2007

Концепція офісно-громадського центру на Московському проспекті в Києві, 2007

Василь ДМИТРЕНКО

Народний архітектор України з 2016 р.

Vasyl DMYTRENKO
National Architect of Ukraine since 2016

Дмитренко Василь Іванович (1956–2024) — архітектор. Заслужений архітектор України (2004), Народний архітектор України (2016), доктор філософії (2016), професор Київського національного університету технологій та дизайну, лауреат премії Академії будівництва України (2010, 2019), Почесний доктор Державного науково-дослідного інституту теорії та історії, архітектури і містобудування, дійсний член Української Академії Архітектури, дійсний член Академії інженерних наук України.

Провідний фахівець в сфері адміністративного управління, практик, педагог, вчений, організатор.

Голова правління Черкаської обласної організації Національної спілки архітекторів України, член Президентської ради Національної спілки архітекторів України.

Народився 20 жовтня 1956 р. в с. Березоточа, Полтавської обл.

Закінчив архітектурний факультет Одеського інженерно-будівельного інституту (1979).

1979–1991 роки працював в інституті «Черка-

сицивільпроект». Брав участь в розробленні проєктів архітектурно-містобудівних об'єктів у Черкасах та області (мікрорайони I та II житлового району «Митниця»), Південно-західний мікрорайон, мікрорайони у містах Умань, Ватутін, Канев, Сміла.

1991–2009 — працював у Черкаському міськвиконкомі, виконував обов'язки начальника управління містобудування та архітектури Черкаської міської ради, головного архітектора м. Черкаси (1993–2009).

2009 — начальник управління містобудування та архітектури Черкаської обласної державної адміністрації, головний архітектор області.

Архітектор Дмитренко брав участь в розробці: генерального плану, історико-опорного архітектурного плану, схем ландшафтного планування Черкаської області, зонінг-плану м. Черкаси, об'єктів Шевченківського національного заповідника в Каневі та Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» в Чигирині, а також транспортних терміналів в Каневі, проєкт реконструк-

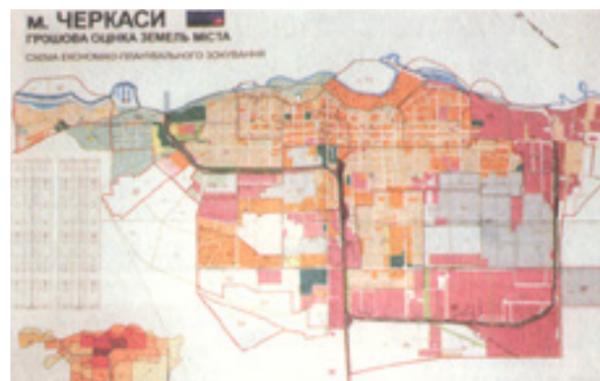
Пам'ятний знак на честь архітектора В. Гесте на вул. Б. Вишневецького 36 у Черкасах

Проект зонування та забудови центральної частини м. Черкаси

ції річкового вокзалу в Черкасах та готелю в Каневі. В. І. Дмитренко є автором низки пам'яток в Черкасах, Умані, Києві, Легедзино та Іракліїві.

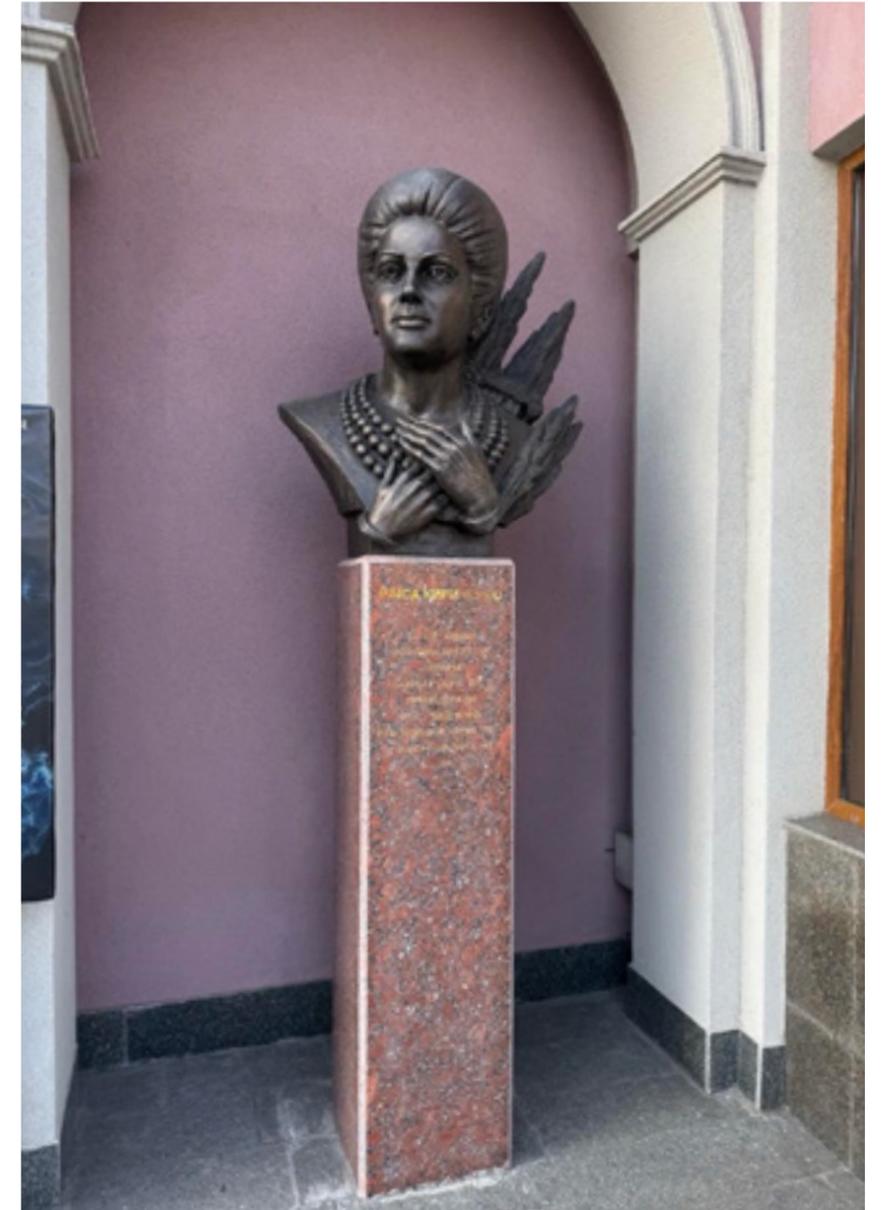
Професійна і громадська діяльність Василя Івановича відзначена грамотами та почесними грамотами Верховної Ради України (1986, 2006, 2017 та 2018), подяками Президента України (2010) і прем'єр міністра України (2013) та Президії Національної академії наук України (2019). За розвиток архітектурно-містобудівної науки і практики його відзначено Дипломом I, II та III ступеня та найвищою нагородою Української Академії Архітектури — медаллю «Золота Каріатида». В. І. Дмитренко лауреат премії Академії будівництва України (2010, 2019).

Грошова оцінка земель м. Черкаси

Мікрорайон Перемога-2 у Черкасах

Забудова у Черкасах

Пам'ятні знаки у м. Черкаси

Олександр ЯРЕМА

Народний архітектор України з 2018 р.

Oleksandr YAREMA
National Architect of Ukraine since 2018

Ярема Олександр Богданович — архітектор. Заслужений архітектор України (2008). Народний архітектор України (2018), член-кореспондент Української Академії Архітектури (2022). Доцент. Віцепрезидент Національної спілки архітекторів України (НСАУ) (2010–2018). Голова Львівської обласної організації НСАУ (2008–2018), член Правління та член ревізійної комісії ЛОО НСАУ, член Правління Ліги творчої інтелігенції Львівщини, член Національної спілки журналістів України, член правління суспільно-культурного товариства «Надсяння», член містобудівної ради при департаменті містобудування і архітектури Львівської ЛОДА. Провідний фахівець в галузі містобудування та архітектури, громадський діяч, публіцист.

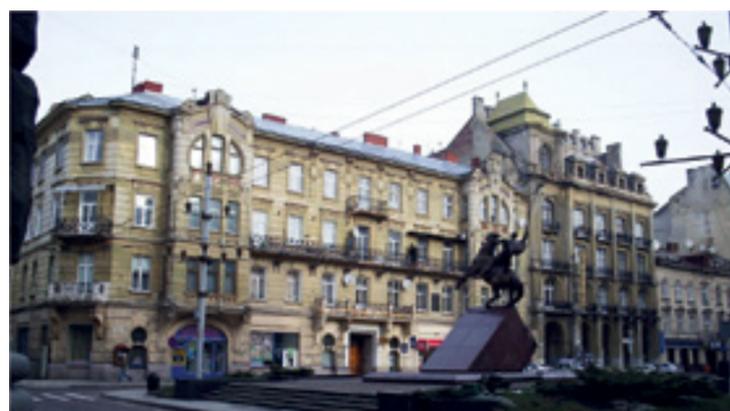
Народився 12 жовтня 1948 року в с. Полоничі Буського району Львівської області. 1972 року закінчив архітектурний факультет Львівського політехнічного інституту. 1972–1979 — архітектор, старший архітектор, керівник групи Львівського філіалу інституту Діпромiсто.

1980–1982 — архітектор-консультант інституту Міністерства Оборони СРСР у Монгольській Народній Республіці. 1982 — керівник групи Дрогобицького відділу Львівського філіалу Державного інституту проектування міст “Діпромiсто”.

1983–1985 — начальник відділу Головного управління архітектури і містобудування, управління архітектури і містобудування Львівської міської ради. 1985–1988 — ГАП Львівського філіалу Дніпропетровського інституту «Укрремдорпроект». 1988–1992 — ГАП Українського регіонального спеціалізованого науково-реставраційного інституту “Укрзахідпроектреставрація”. 1992–2005 — начальник відділу цивільного і промислового будівництва управління архітектури Львівської міської Ради. 2005–2008 — заступник головного архітектора м. Львова, в.о. головного архітектора м. Львова. 2008–2015 — директор КП ЛОР «Центр просторового розвитку». 2010–2018 — доцент кафедри монументально-декоративної скульптури Львівської національної академії мистецтв.

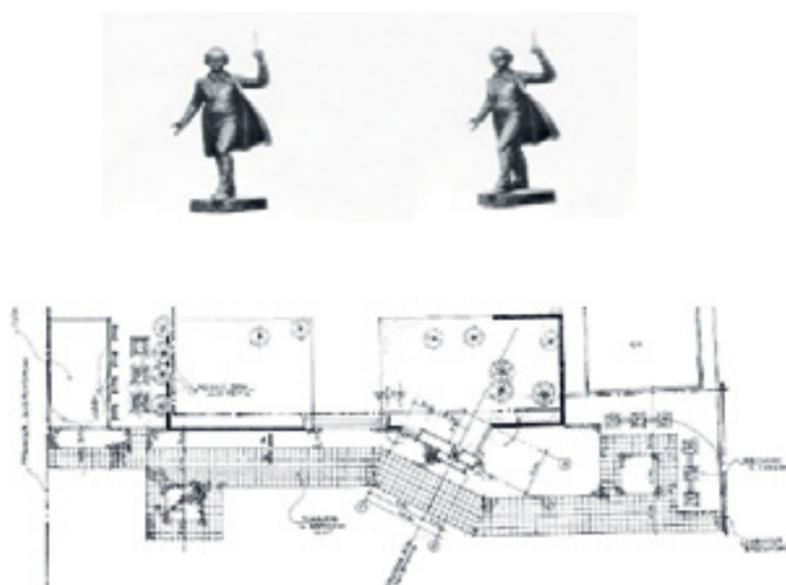

Пам'ятник правоохоронцям України, що загинули при виконанні службових обов'язків, Львів

Пам'ятник правоохоронцям України, що загинули при виконанні службових обов'язків, Львів

Пам'ятник депортованим українцям Закарзоння у Львові

Пам'ятник Т. Г. Шевченку в Бродях

Творчу діяльність присвятив проектуванню та спорудженню церков, монастирських комплексів та впорядкуванню пам'ятних місць. Здійснював комплексні проекти реконструкції центральних площ у містах Західної України, створення пішохідних зон, реставрації, реконструкції та відновлення пам'яток національної культурної спадщини.

Серед проектів автора з сакральної архітектури є церкви у Львові та Львівщині — в Білогорщі, Рясне-2, на вул. Виговського (біля ринку «Південний»), на Високому Замку у Львові «Каплиця над джерелом», монастирські комплекси у Львові, Жовкві, Червонограді, в Чишках біля Львова та ін. Храм для українців, переселених з етнічних українських поселень Надсяння, із сіл Лодина і Лісковате, у с. Званівка що під Бахмутом

У складі творчого колективу 2014 року реалізовано проект офісно-готельного комплексу Riis у центрі Львова, який став лауреатом обласної премії в номінації «Архітектура ім. Івана Левинського». Конкурсу «Dom 2014», що проходив у Любліні

та отримав відзнаку «Кришталева цегла». Колектив авторів, очолюваний Олександром Яремою, спорудив пам'ятник великому композитору і патріоту України, автору державного гімну України Михайлу Вербицькому.

Як архітектор-дослідник реалізує ряд проектів із вшанування історичних місць українського і польського народів по обидві сторони державних кордонів.

Олександр Ярема є автором багатьох публікацій — статей, нарисів та книг, серед яких книга спогадів «Патріарх Димитрій. Пастир, патріот, дослідник».

Олександра Ярема є кавалером ордена «За вірність» ім. В. Стуса (2001). Почесна відзнака Львівської обласної ради «XXX років Незалежності України», лауреат обласної премії у галузі культури, літератури, мистецтва, журналістики та архітектури в номінації «Архітектура ім. Івана Левинського» за 2014 рік. Має відзнаки ієрархів церков, інших громадських організацій.

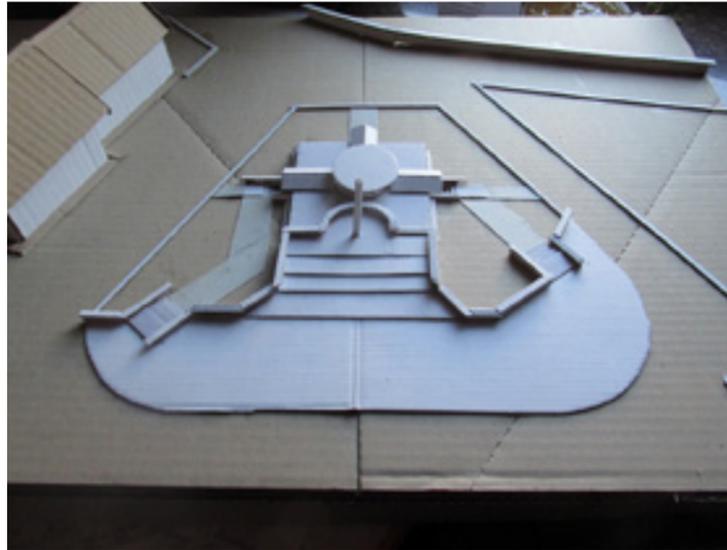
Меморіал пам'яті жертв Павлокоми

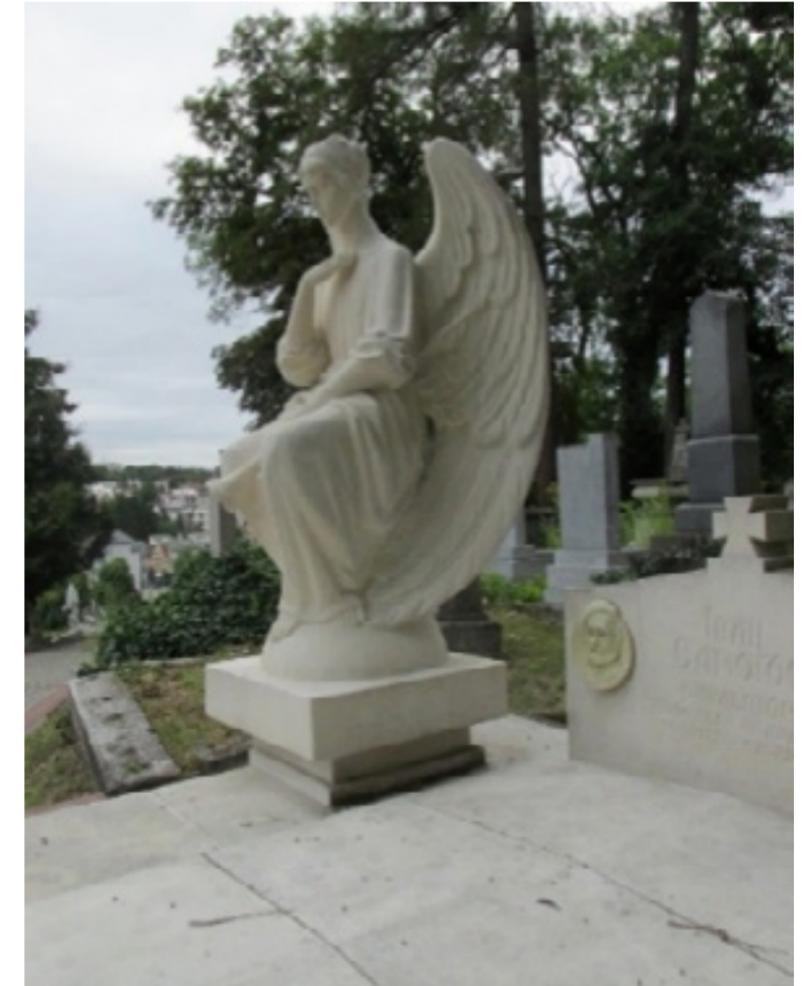
Пам'ятник Михайлу Вербицькому у сквері біля Львівської політехніки

Пам'ятник блаженному Свмч. О. Ковчу у Перемишлянах Львівської обл.

Пошукове моделювання

Родинний гробівець «Янгол» на Личаківському цвинтарі у Львові

Житловий будинок у Східниці

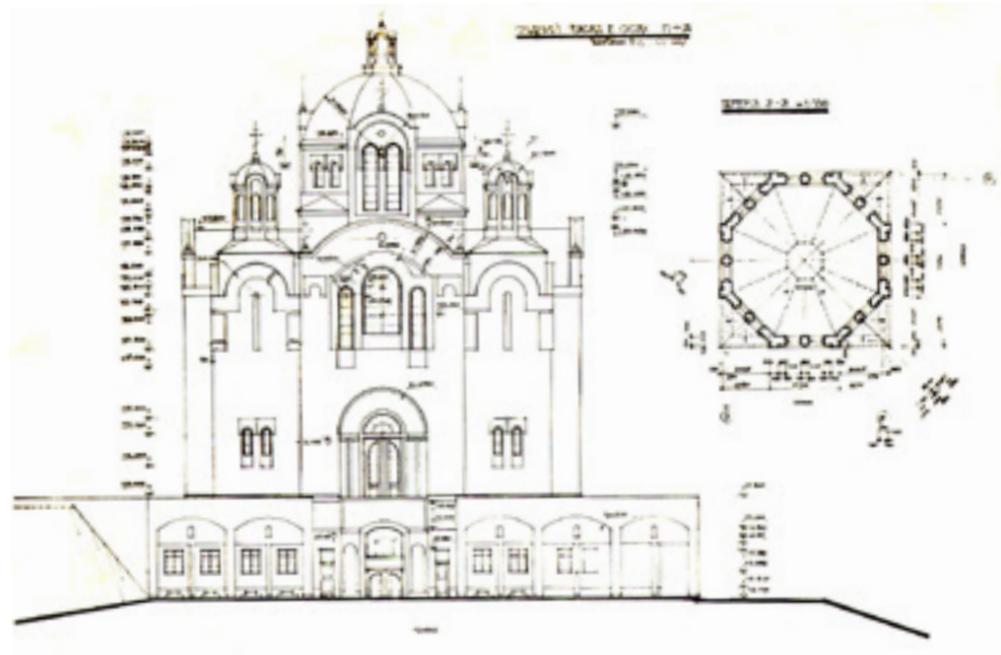
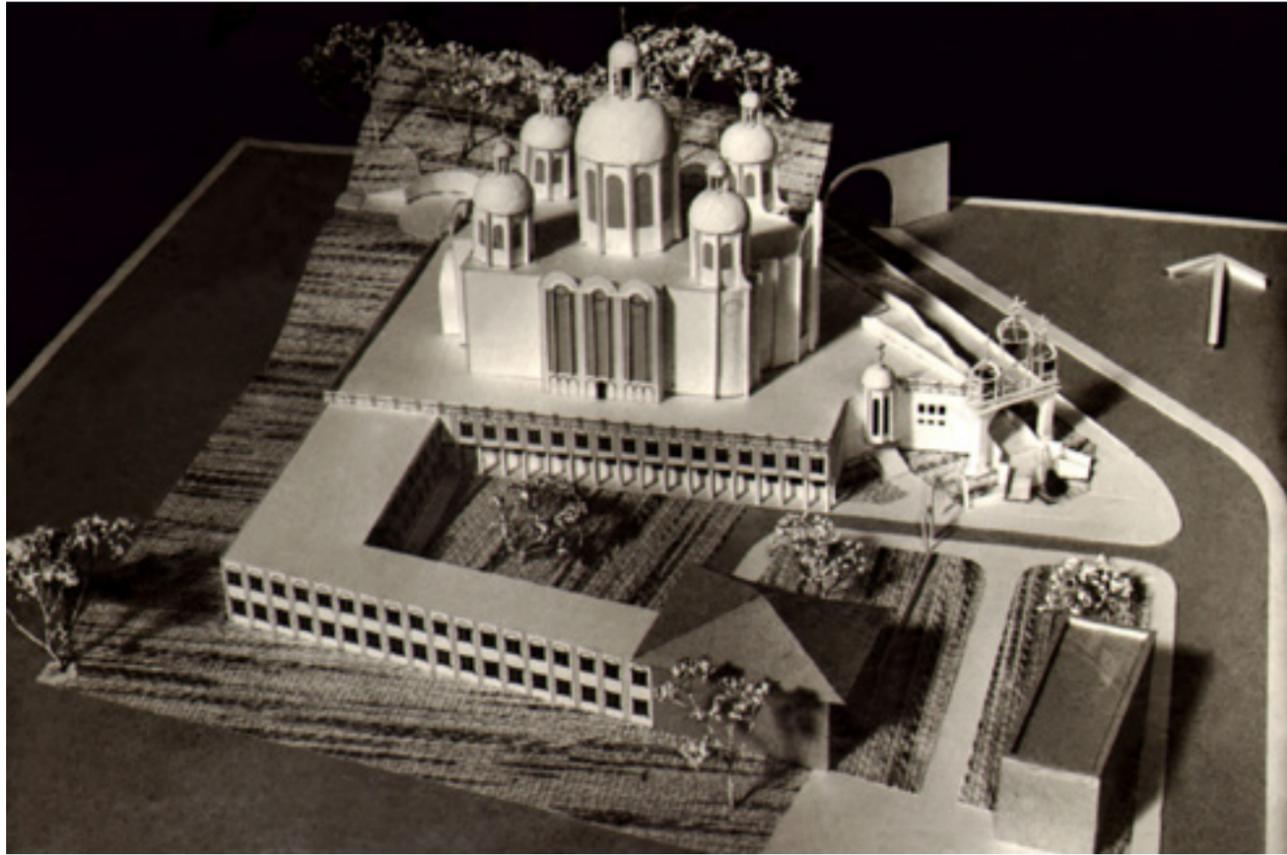
Добудова лівого крила церкви Петра і Павла у Львові

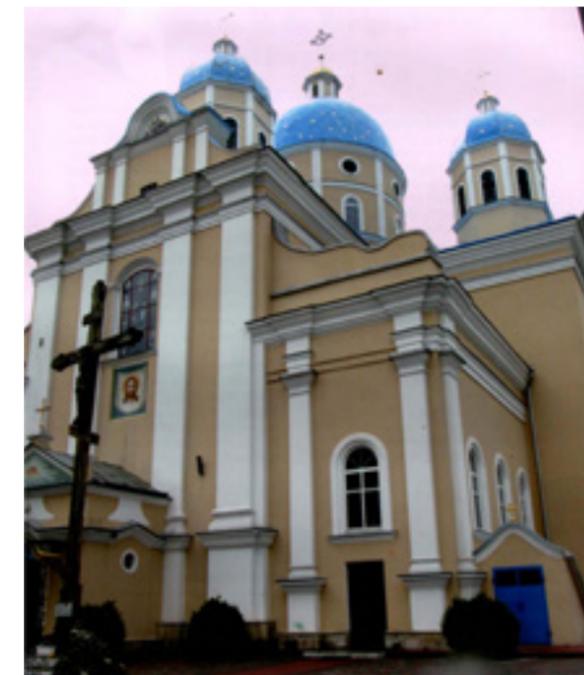
Церква в Рясне

Каплиця над джерелом у Високому Замку на Львівщині

Проект церкви УАПЦ на вул. Харківській у Львові

Церква в Кристинополі (Червоноград)

Олег СЛЕПЦОВ

Народний архітектор України з 2019 р.

Oleg SLEPTSOV
National Architect of Ukraine since 2019

Президент Української Академії Архітектури (2021). Доктор архітектури (2000), професор (2002), Заслужений архітектор України (2008), Народний архітектор України (2019), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (2000), дійсний член Української Академії Архітектури (2000), член НСАУ (1988), член Національної спілки художників України (2024), професор (2012) та член-кореспондент Міжнародної академії архітектури (2013), Почесний професор ОДАБА (2015), Chair Professor Харбінського політехнічного інституту (НІТ, 2019), творчий керівник Науково-проектного архітектурного бюро ЛІЦЕНЗіАРХ, завідувач кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА (з 2010).

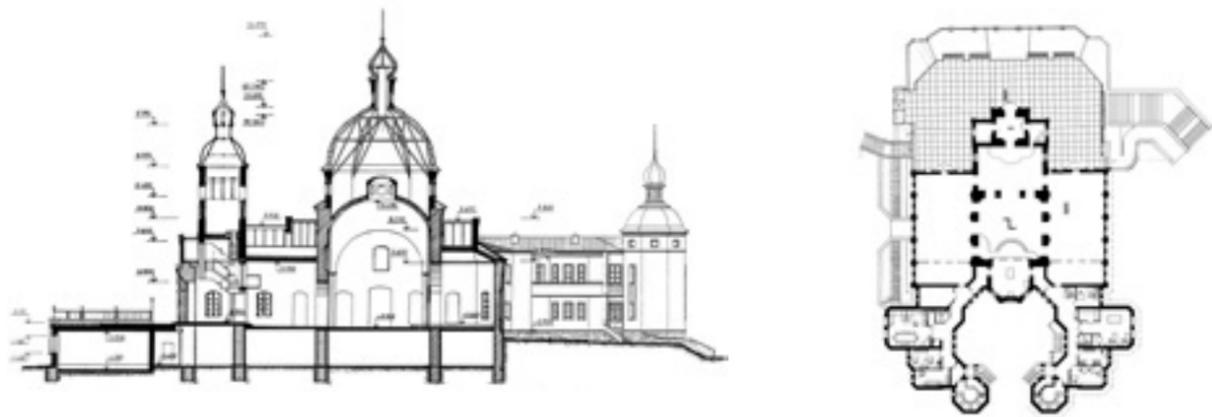
Провідний фахівець в галузі архітектури, вчений, практик, педагог, організатор. Основні напрями діяльності і наукових досліджень: містобудівні комплекси, архітектура житлових і громадських будівель, реконструкція об'єктів і забудови, сакральна архітектура, винахідництво, розробка і впровадження експериментальних архітектурно-конструктивних систем.

Народився 18 січня 1958 року в Харкові. 1980 р. закінчив архітектурний факультет КІБІ. Дипломна робота відзначена дипломом II ступеня на всесоюзному конкурсі студентських робіт. Інженер НІС КІБІ (1980–1983). Аспірантура КиївЗНДІЕП (1983–1985). Науковий співробітник, завідувач Сектору індустріальних громадських споруд КиївЗНДІЕП (1986–1992). Направив власні наукові дослідження на розробку сучасної архітектурно-конструктивної системи для будівництва цивільних будівель, захистив їх серією патентів на винахід – Відкрита Збірна Конструктивна Система ВЗКС «Каскад». Зміг спрямувати потужності підприємств будіндустрії Тернополя, Черкас та Кіровоград (нині Кропивницький) на її впровадження і реалізацію, забезпечивши рентабельність заводського виробництва і варіабельність архітектурно-художньої виразності житлових і громадських будівель. Для успішної реалізації цієї ідеї у 1992 році створив науково-проектне архітектурне бюро ЛІЦЕНЗіАРХ.

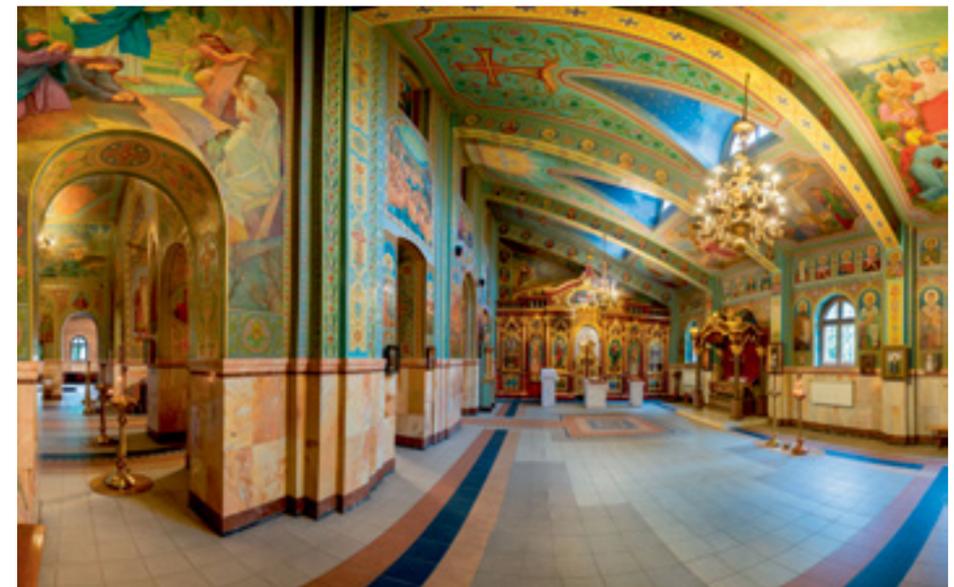
Директор (1992–2010) і творчий керівник (з 2010) НПАБ ЛІЦЕНЗіАРХ, в якому розробле-

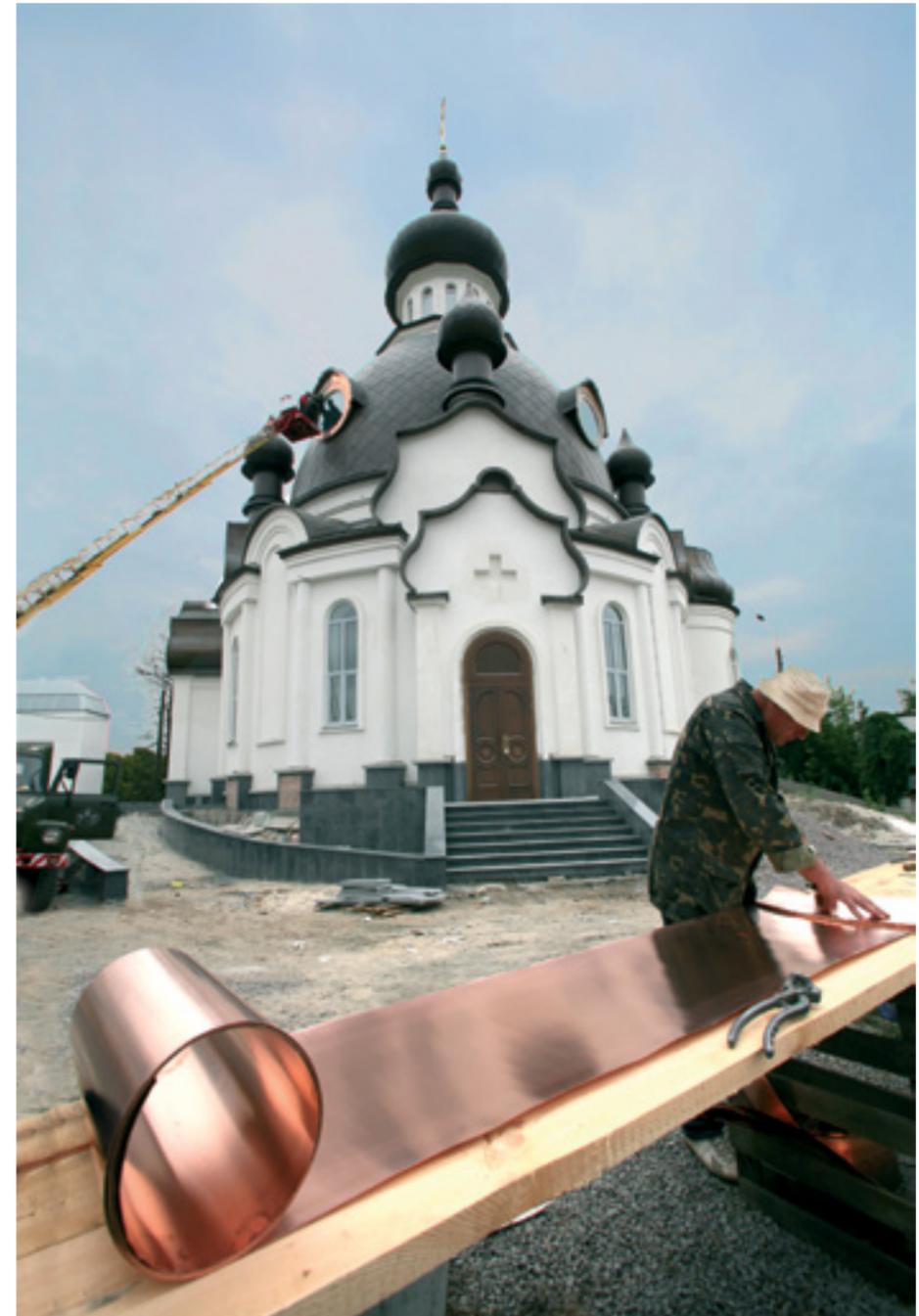

Гімназія новітніх біотехнологій в Києві, 2004–2006

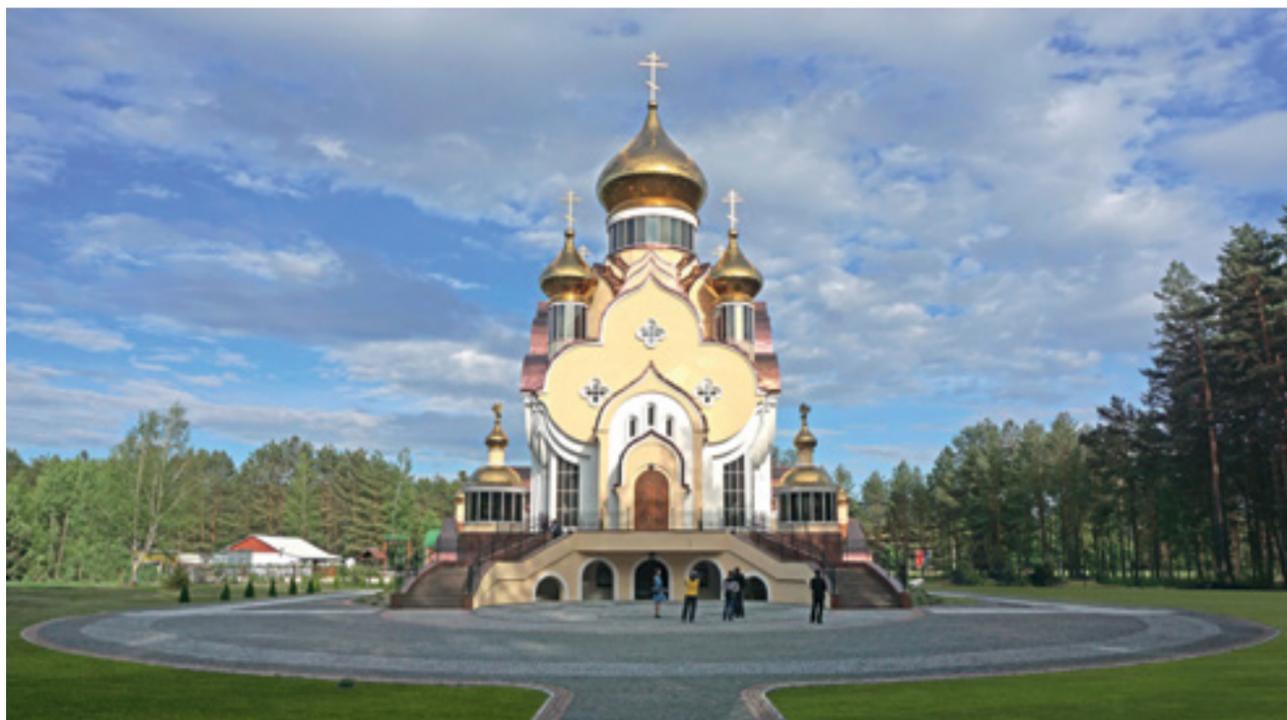

Храмний комплекс Ікони Божої Матері Живоносне Джерело на Південній Борщагівці в Києві, будівництво з 1996

Храм Святих Апостолів Петра і Павла на Берківцях у Києві, 2000–2016

но 400 проєктів у 70 містах і населених пунктах України, ОАЕ (м. Дубай), Португалії (о. Мадейра), КНР (Харбін), Туреччині (Анкара). З 1988 р. працює в КНУБА доцентом, професором, завідувачем кафедри Основ архітектури та архітектурного проєктування (з 2010). Вперше в Україні впровадив в навчальний процес спеціалізацію «сакральна архітектура», видав підручники по проєктуванню і реконструкції сакральних та громадських будівель. Бере участь в атестації фахівців вищої кваліфікації як голова, заст. голови і член спеціалізованих вечних рад, науковий консультант, керівник, офіційний опонент, рецензент, засновник та головний редактор науково-виробничого збірника «Архітектурний вісник КНУБА», головний редактор наукової збірки «Регіональні проблеми архітектури та містобудування». Член експертної ради ВАК (2000–2006). Під його керівництвом підготовлені сотні архітек-

торів, бакалаврів, магістрів, 20 кандидатів архітектури, докторів філософії і докторів архітектури.

У 1987 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Формування об'ємно-планувальної структури шкільних будівель в складних інженерно-геологічних умовах (просадні ґрунти та території, що підробляються), 1999 року — докторську «Архітектура цивільних будівель на основі відкритих збірних конструктивних систем», довівши, що індустріальне будівництво може і повинно бути індивідуальним. Володіючи стратегічним мисленням, О. С. Слепцов розуміє необхідність поєднання в єдине ціле навчання, науки і реального проєктування.

Найбільш значущі об'єкти: Гімназія сучасних біотехнологій № 177 в Києві, за технологічними можливостями єдина в Європі і друга в світі після Сінгапуру; Міжнародний університет «Україна», єдиний вищий навчальний заклад країни для маломобіль-

Свято-Іллінський меморіально-храмовий комплекс у Славутичі, 1996–2017

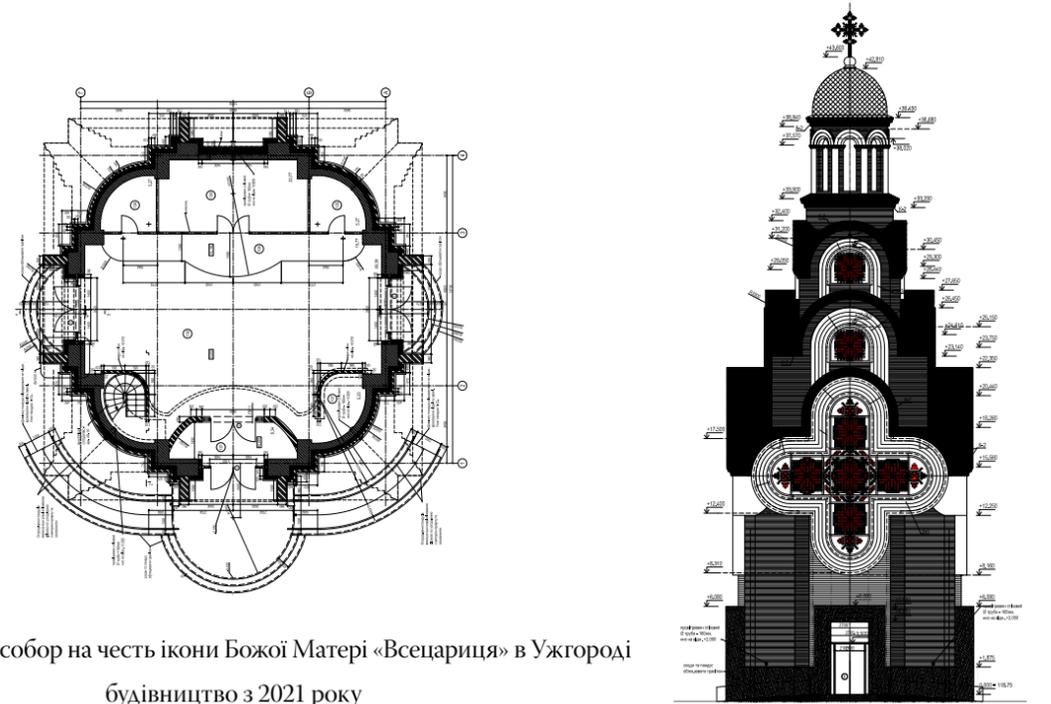

Храмово-етнографічний музейний комплекс Святого Димитрія Солунського «Українське село», 2005–2009

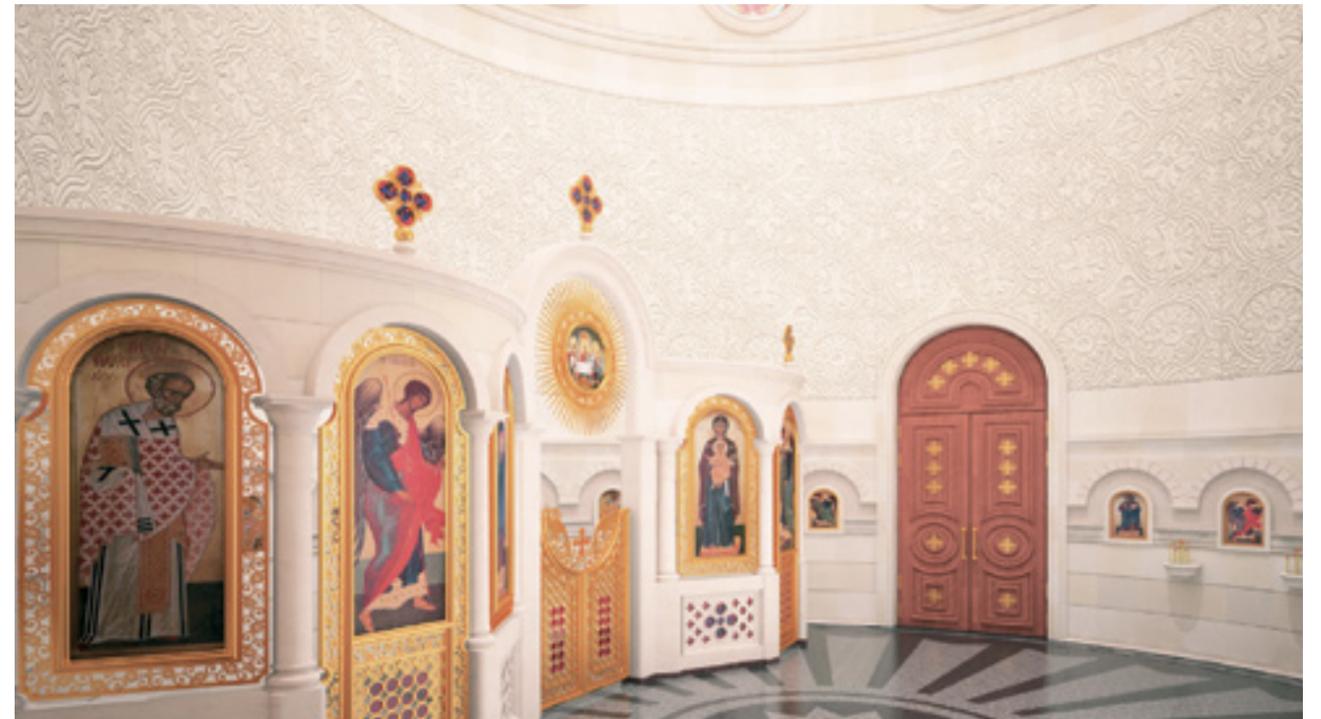
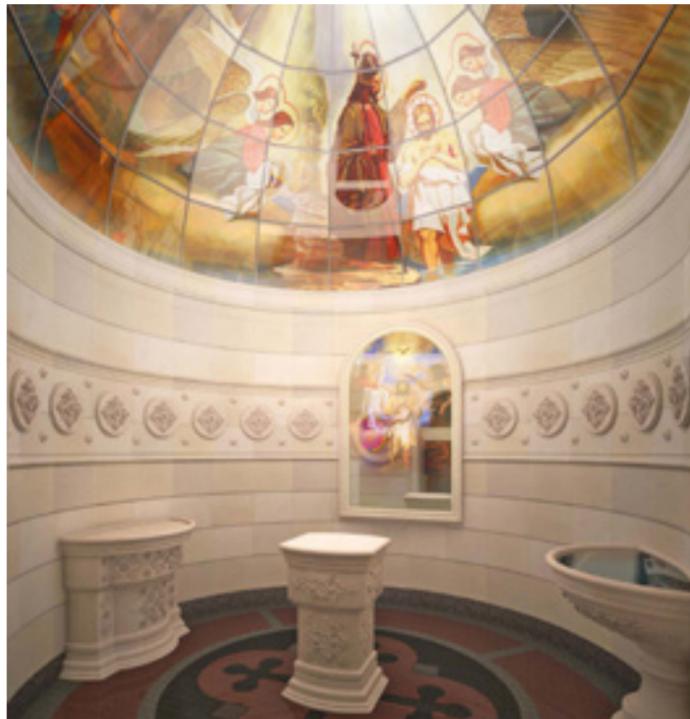
Церква Покрови Пресвятої Богородиці в Олександрівці Миронівського району Київської обл., 2016–2017

Спасо-Преображенський храмовий комплекс у Водяному Харківської обл., будівництво з 2011

Кафедральний собор на честь ікони Божої Матері «Всецариця» в Ужгороді
будівництво з 2021 року

Свято-Миколаївський храмовий комплекс у Дейманівці Пирятинського району Полтавської обл., будівництво з 2014

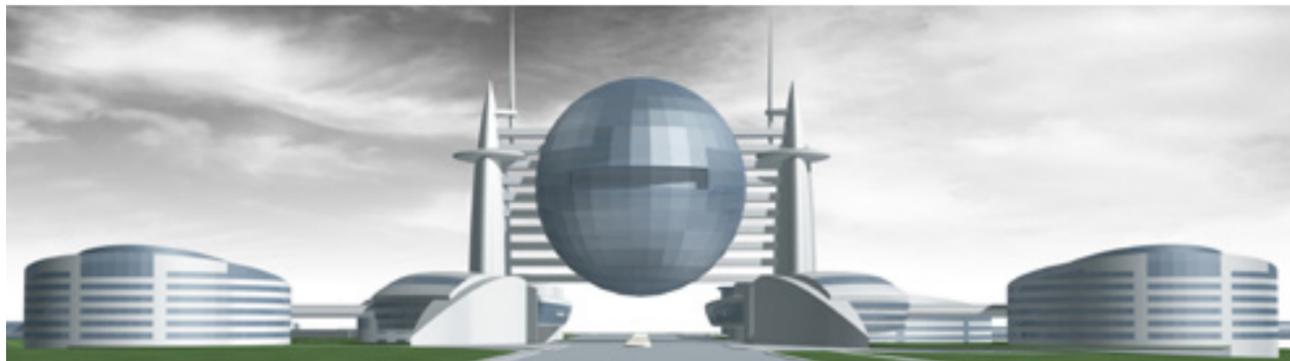
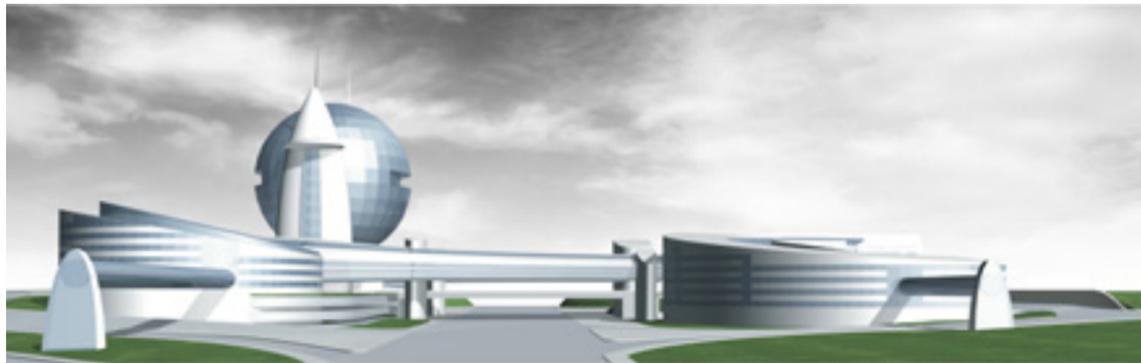
Храмний комплекс Покрови Пресвятої Богородиці у Зеленьках Миронівського району Київської обл., 2016–2018

Храм Всіх Святих Землі Української у Миронівці Київської обл., 2015–2016

Церква Ікони Пресвятої Богородиці Кардіотиси в Києві, 2020–2022

Громадський центр «Європейські Ворота» на розі Берестейського шосе та Кільцевої дороги у Києві, проєкт, 1996

Новий Південний в'їзний комплекс «Готель-міст» у Києві, проєкт, 2007

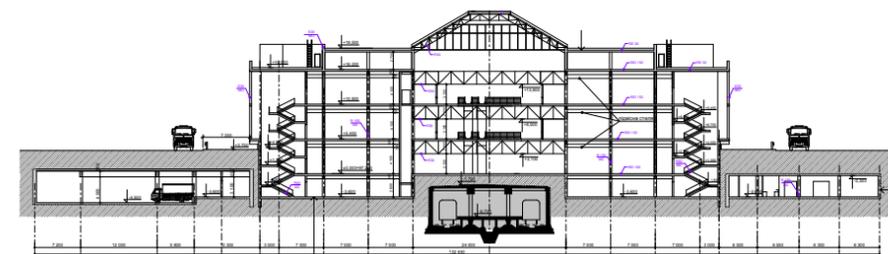
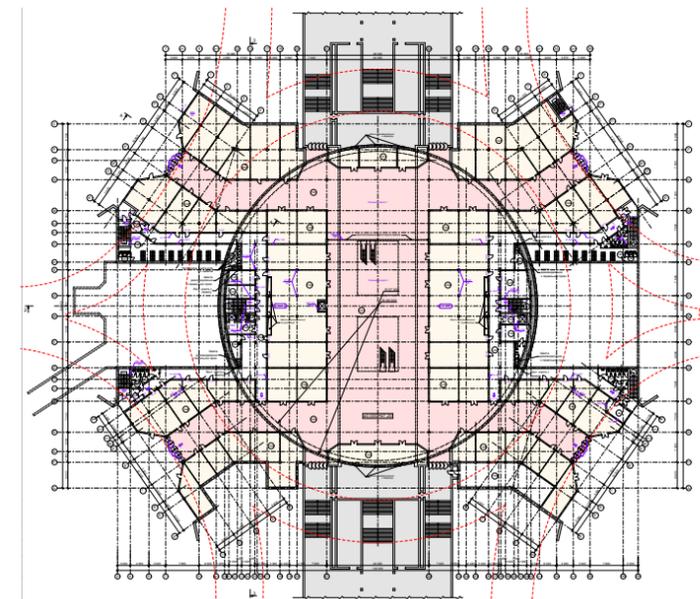
них груп населення; проєкт реконструкції КНУБА; комплекс Residences Kempinski Palm Jumeirah (апартаменти, п'ятизірковий готель і 20 вілл), Дубаї, ОАЕ; посольство України в Туреччині, м. Анкара та ін. Запроєктовано та реалізується більше 120 церков, духовно-просвітницьких комплексів та монастирів в Україні і за кордоном, що склали основу власного бачення архітектурно-художнього образу Українського Православного Храму XXI ст. По кожному об'єкту архітектор приймає перші рішення, консолідуючи його на авторському догляді з колегами, замовником і будівельниками.

Професор Слєпцов є автором більше 180 друкованих праць і 20 монографій, підручників, посібників, архітектурних книг — результатів фундаментальних наукових досліджень і розвитку творчих напрямів, серед яких: «Архитектура Православного Храма. От замысла к воплощению» (2012), «Архитектурное проектирование и реконструкция православных храмов» (2014), «Orthodox Church Architecture: From Concept to Implementation» (2019, із вступним

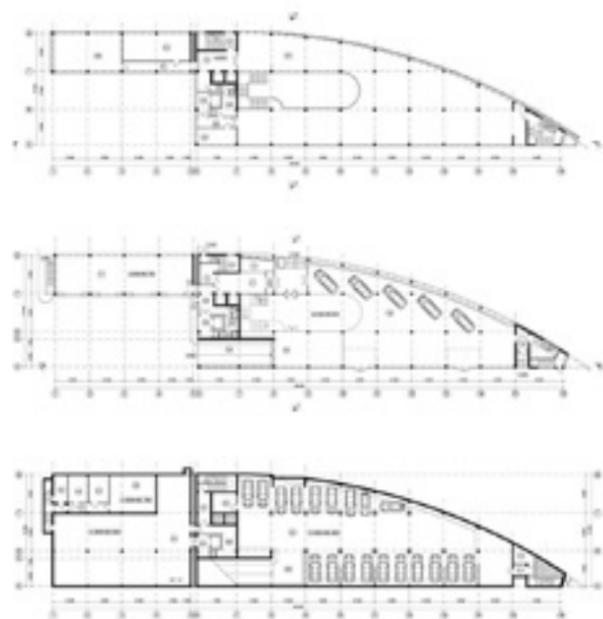
словом Архієпископа Константинополя — Нового Риму й Вселенського Патріарха Варфоломія I), в яких досліджується історичні та загально-теоретичні питання Православ'я, а також висвітлюються авторські підходи та методика проектування сакральних будівель і комплексів в основі поєднання релігійних канонів, особливостей місцевих традицій та умов реального будівництва.

Результати наукових досліджень професора Слєпцова захищені 90 патентами України та свідоцтвами авторського права на твір.

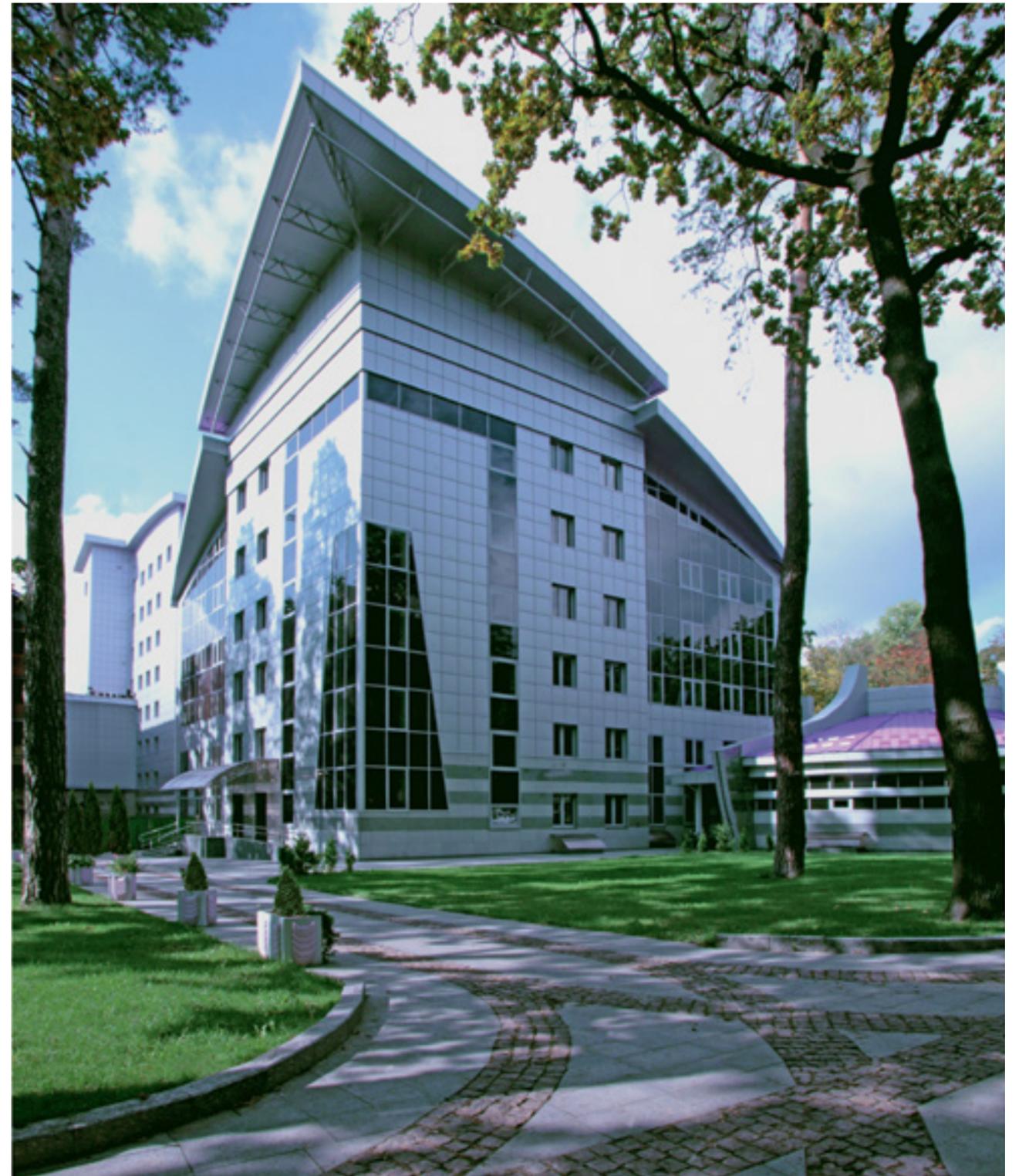
Олег Слєпцов — провідний художник, працює в галузі декоративно-прикладного мистецтва, а саме: кераміка, вітражне скло, натуральний та штучний камінь, в тому числі займається ручним ткацтвом — авторськими гобеленами. Творчі роботи виставлялися на більше п'ятидесяти персональних виставках в Україні та за кордоном: в Києві, Славутичі, Тернополі, Івано-Франківську, Кам'янець-Подільському, Чернігові, Черкасах, Чигирині, Харкові, Одесі, Южному, Хусті, Ужгороді, Мукачеві.

ТЦ «Оболонське коло», вул. Героїв Дніпра, Київ, 2007

Автоцентр «Крейсерова Соната» по вул. Електриків у Києві, проект, 2007

Міжнародний університет «Україна» для маломобільних груп населення, Київ, 2001–2012

Резиденції Kempinski Palm Jumeirah в Дубаї, ОАЕ, 2004–2017

Київський Національний Університет Будівництва та Архітектури, проект реконструкції, 2012

ві, Сімферополі, Чернівцях, Львові, Рівному, Дубні, Почаєві, Кремінці, Умані, Оксфорді, Кракові, Пекіні, Харбіні, Анкарі. Художні твори знаходяться в музеях і приватних колекціях в Україні та за кордоном.

Олег Слєпцов — визначний музикант, композитор, автор та виконавець власних пісень (150). Випустив 15 збірок пісень та інструментальної музики. Лауреат міжнародних музичних фестивалей «Мир, Музика, Туризм» у Тбілісі (1986); «Дружба молоді» в Гері, НДР (1987); «Шлягер року» (2004, 2005, 2006) як композитор та виконавець власних пісень. У 2006 році відбулися сольні концерти в Києві в супроводі камерного естрадно-симфонічного оркестру у Жовтневому палаці та Національному палаці мистецтв «Україна». 2020 року в київському Caribbean Club відбувся авторський концерт інструментальної джазової музики О. Слєпцова. Кращі твори автора живуть і виконуються в музичному просторі та інтернеті.

Всупереч усім негараздам Олег Семенович займається спортом і є володарем Чорного поясу карате.

На широкий спектр творчих вподобань О. Слєпцова вплинули його батьки і предки, серед яких священники, офіцери високого рангу, оперні співаки, письменники, музиканти, художники, будівничі і архітектори. На формування його світогляду вплинула творчість митців: Антоніо Гауді, Мікалоюса Чюрльоніса, Рокуелла Кента, Миколи Реріха, Модеста Мусоргського, Юрія Хіміча.

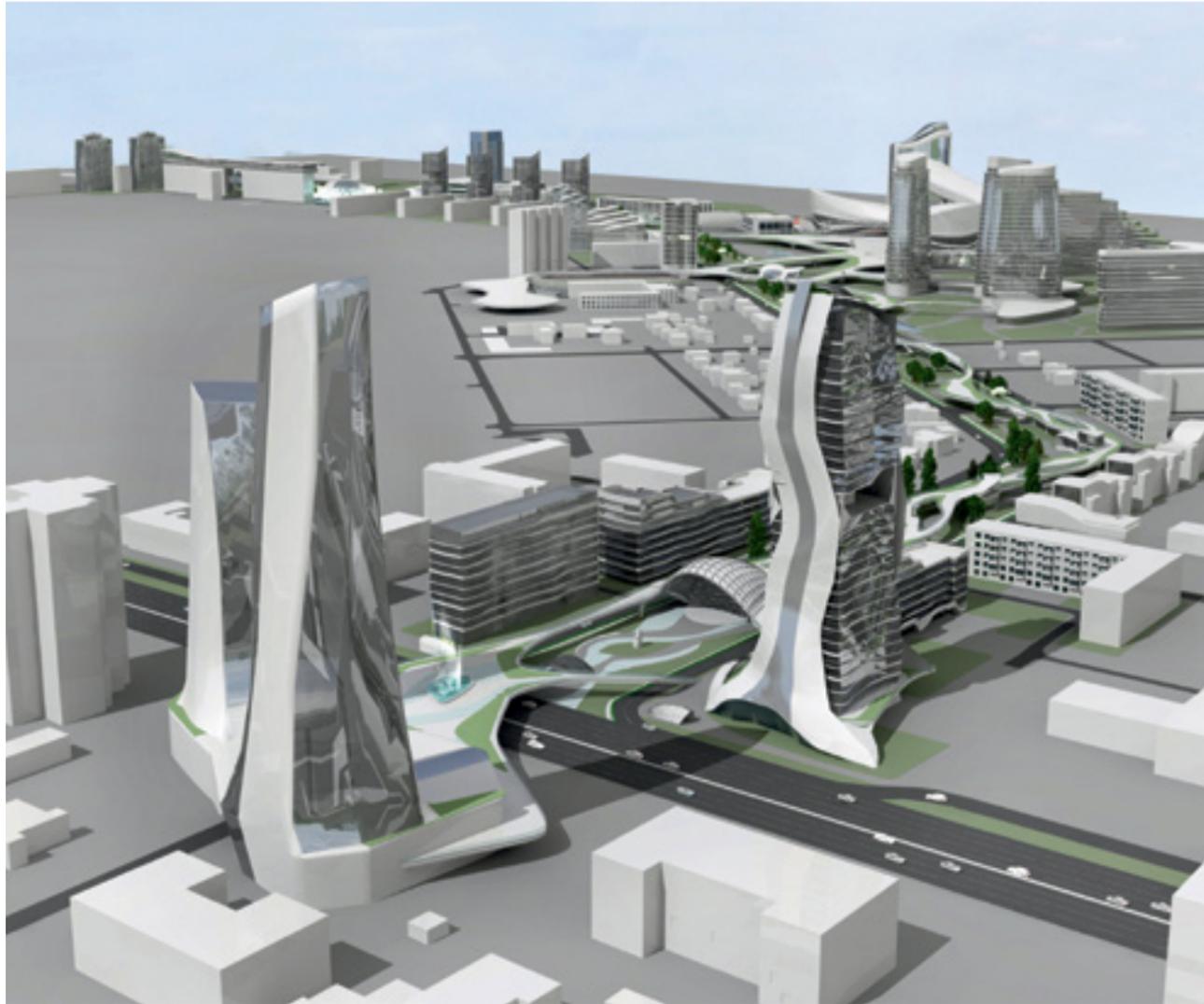
Життєве кредо О. Слєпцова: «Слова — ніщо, справи і вчинки — все!» «Не доводь, що ти найкращий, просто добре роби свою справу». «Не починай справу, яку не збираєшся завершити». «Творчий архітектурний процес це: Інтуїція + Знання + Професіоналізм + Здоровий глузд + Талант». «Призначення архітектора — залишати сліди власної роботи Землі та передавати їх з Божою допомогою у Вічність».

Видатна і неперевершена професійна та надзвичайно значуща громадська діяльність Олега Семеновича Слєпцова відзначені багатьма державними, громадськими і церковними нагородами, дипломами, орденами та медалями.

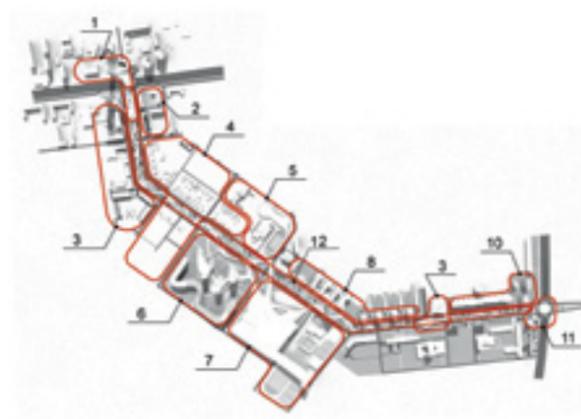

Проект реконструкції привокзальної площі у Сімферополі, 2011

Житловий комплекс на Печерську в Києві, 2001–2007

Концепція реконструкції бул. Академіка Володимира Вернадського «Парк Ноосфери» в Києві, 2014

Резиденція в мегаполісі, Київ, 2004–2008

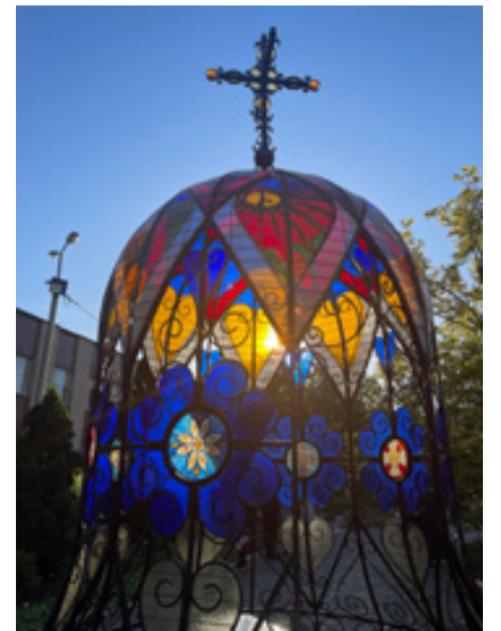
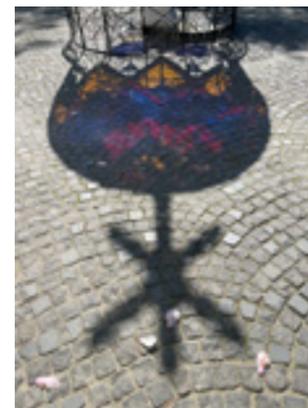

Посольство України в Туреччині, Анкара, 2019–2024

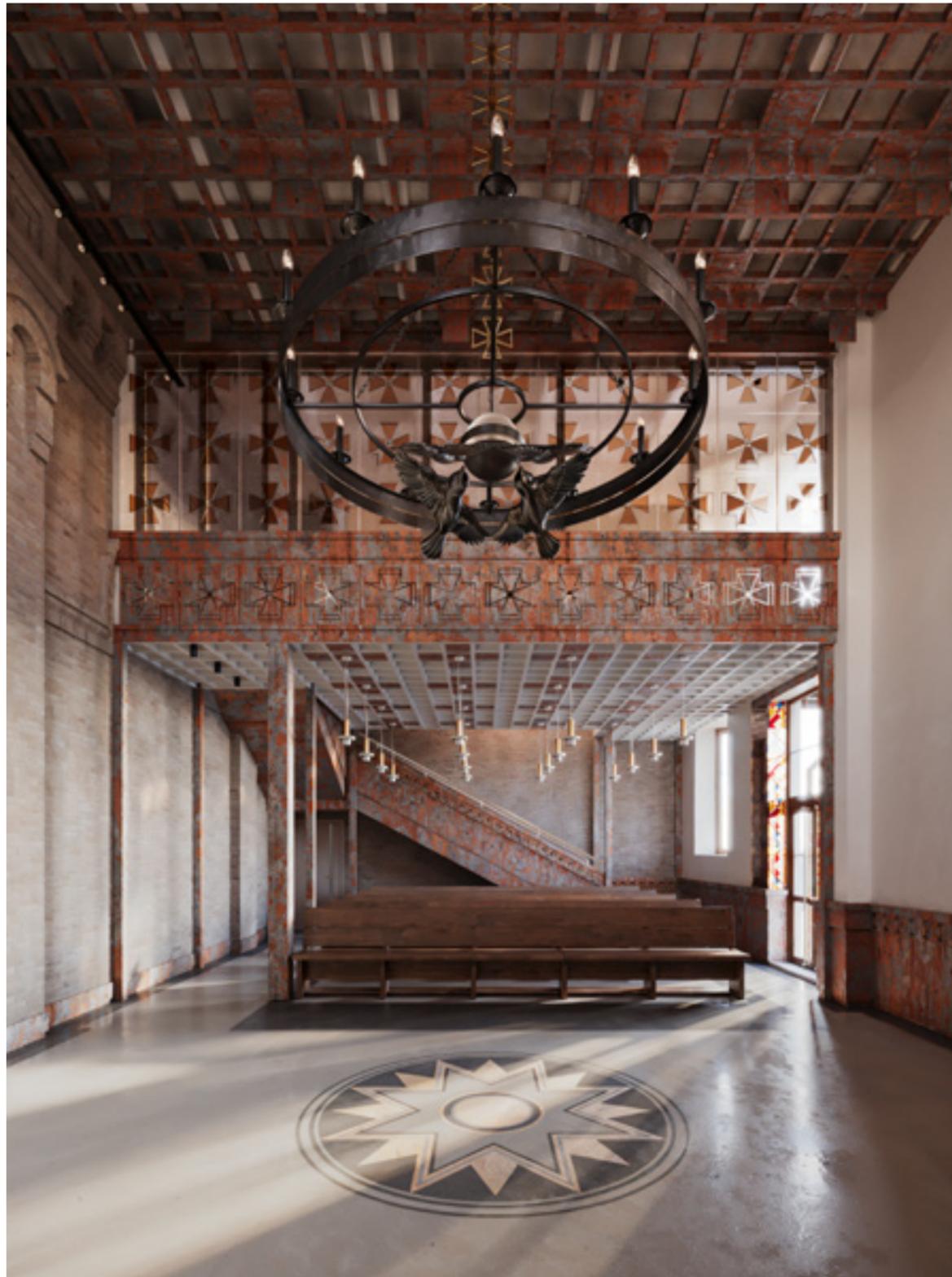
Храм Анкірійських Святих, Посольство України в Туреччині, Анкара, 2019–2024

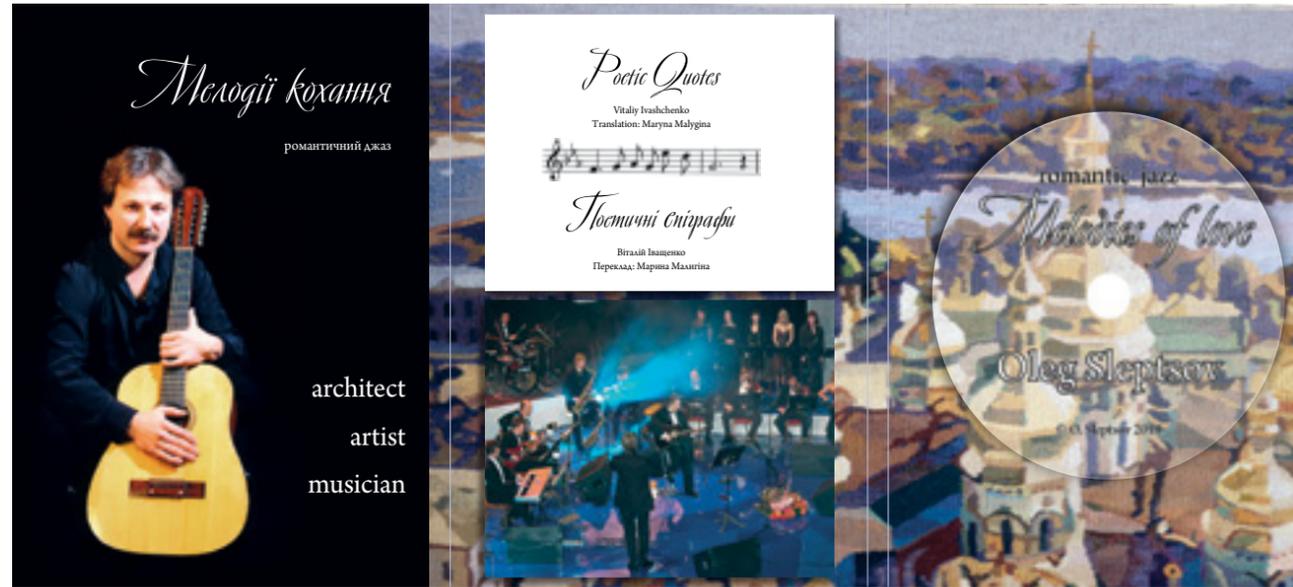
Барельєфні кам'яні панно храмового комплексу у Дейманівці Полтавської обл., будівництво з 2014

Вітражна альтанка на Південній Борщагівці в Києві, 2024

Реконструкція котельні під духовний центр «Військовий Капелан» в Києві, проект, 2025

Музична та художня творчість

Зима, гобелен, 2002

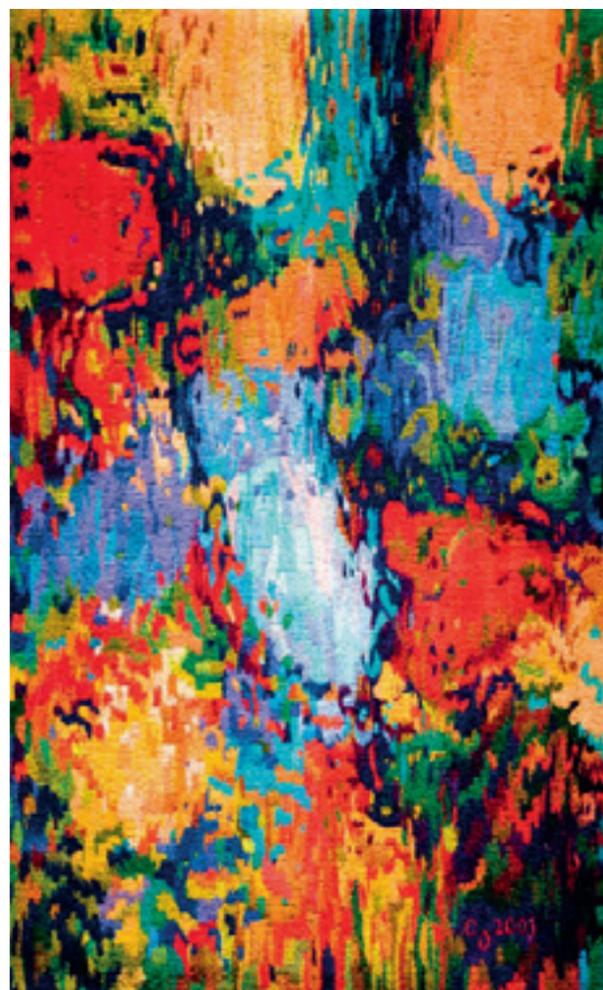

Зимові гілки, гобелен, 2008

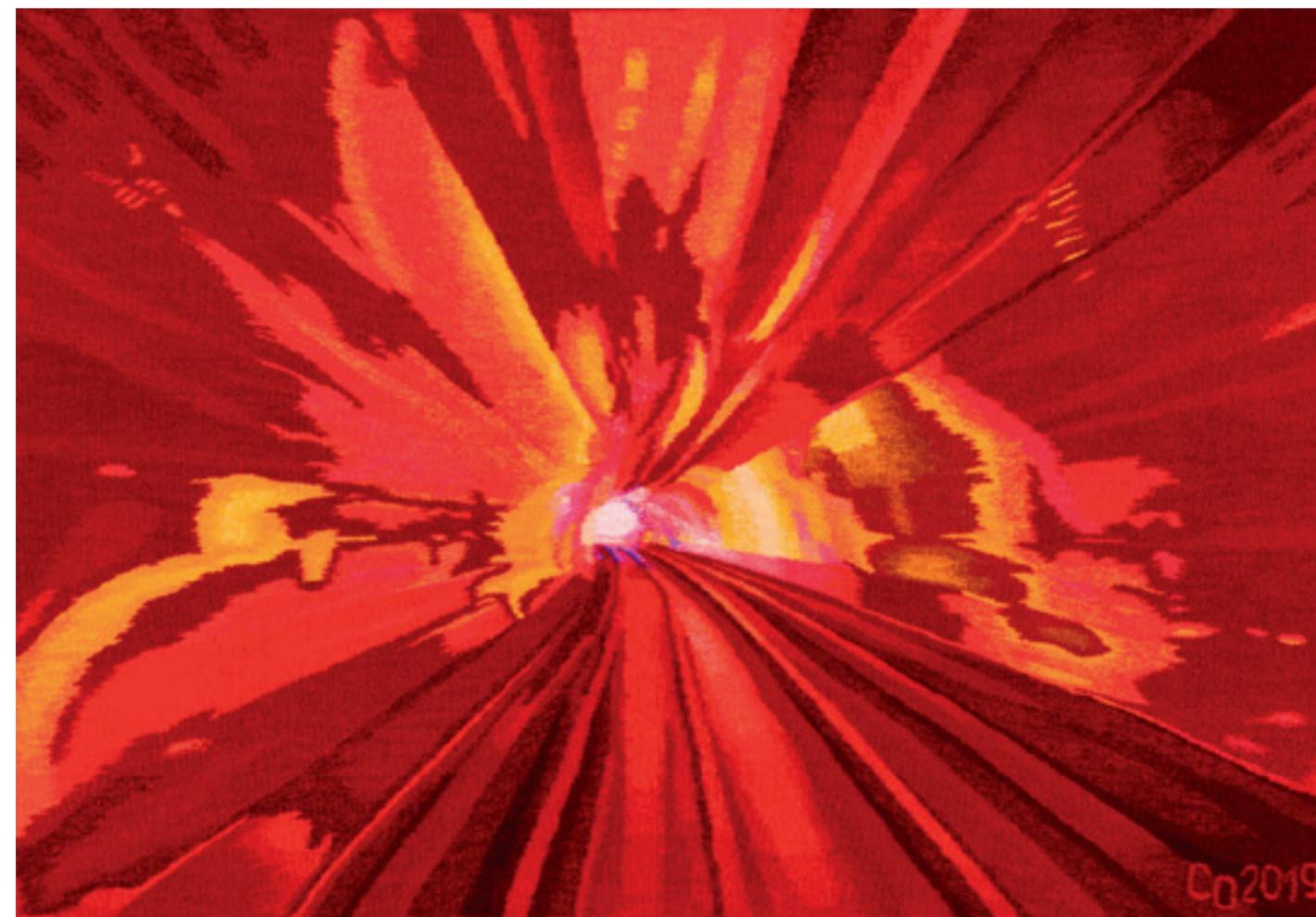
Австрійські Альпи, льодовик Капрун, гобелен, ручне ткацтво, 2005

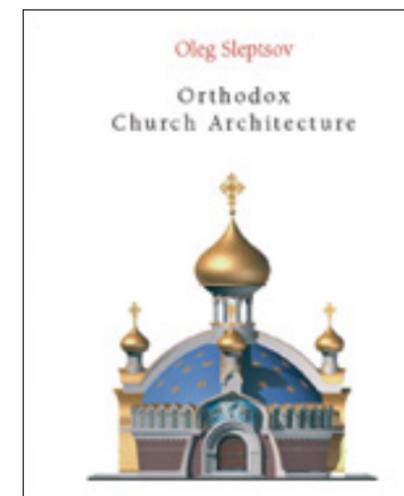
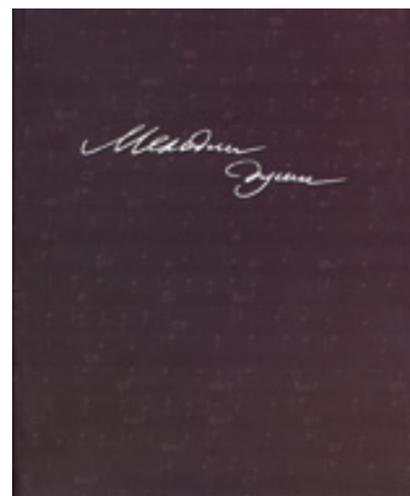
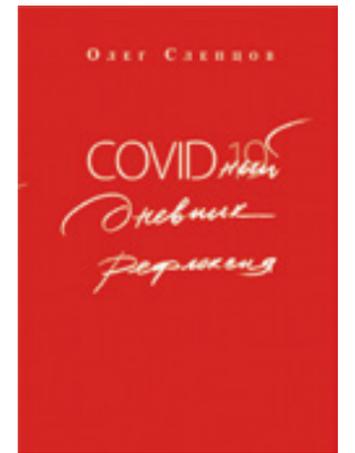
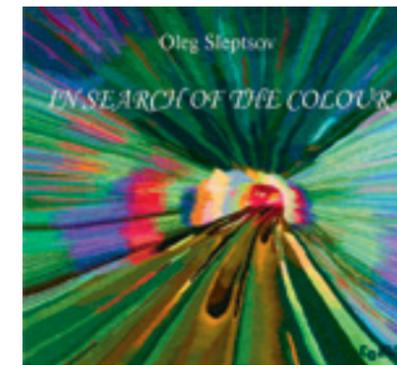
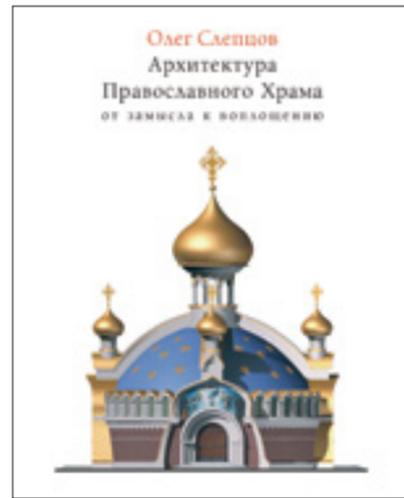
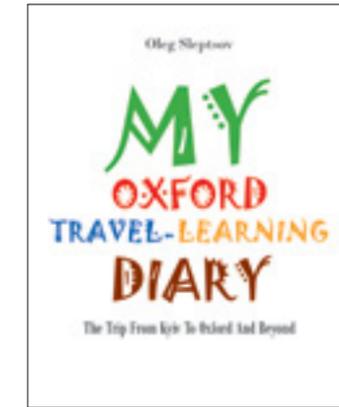
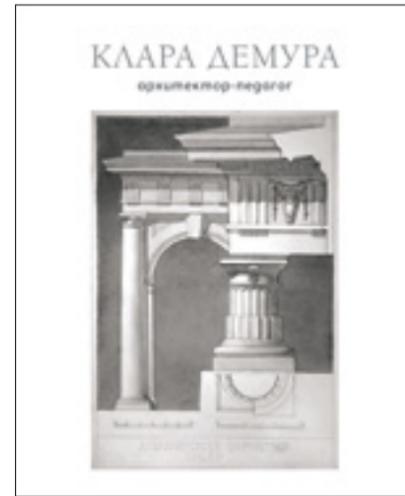
Настрій-2, gobelen, ручне ткацтво, 90 x 70 см 2003

Настрій-1, gobelen, ручне ткацтво, 90 x 70 см 2003

Занепокоєння, триптих, частина III, gobelen, ручне ткацтво, 90 x 134 см, 2019

«Терновий Хрест», 80 x 80 см, та керамічне панно «Святий Хрест», 80 x 80 см

Викладацька діяльність

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АРХІТЕКТУРИ

Volodymyr Zabolotny
Володимир Заболотний (1898–1962)
президент Академії Архітектури
Української РСР 1945–1955 рр.

Anatoliy Komar
Анатолій Комар (1909–1959)
президент Академії Будівництва
і Архітектури УРСР 1955–1959 рр.

Pavlo Bakuma
Павло Бакума (1911–1987)
президент Академії Будівництва
і Архітектури УРСР 1959–1963 рр.

Valentyn Shtolko
Валентин Штолько (1931–2020)
президент Української Академії
Архітектури 1992–2020 рр.

Oleg Slepsov
Олег Слепцов (н. 1958)
президент Української Академії
Архітектури з вересня 2021 р.

Заснована постановою РНК СРСР від 4 листопада 1943 року, Українська філія Академії архітектури СРСР активно долучилася до відбудови післявоєнної України. Першим президентом став Володимир Заболотний, який із 1944 року керував створенням її структури й організацією роботи. У повоєнний період Академія стала ключовим центром науково-дослідної діяльності, займаючись відновленням міст, житловим будівництвом і розробкою нових матеріалів. Заболотний сприяв розвитку лабораторій, створенню навчальних закладів і впровадженню сучасних архітектурних стандартів, зокрема під час відновлення Хрещатика.

З 1945 року Академія стала самостійною установою з мережею інститутів і лабораторій, де розвивалися містобудування й типове проектування. Її діяльність сприяла розвитку архітектури й інфраструктури України. Згодом Академію реорганізували в Академію Будівництва і Архітектури УРСР для підтримки індустріалізації через розвиток науки, участь у нормуванні та стандартизації в будівництві й підготовку кадрів.

Другий президент, Анатолій Комар, запропонував стратегію модернізації шляхом створення нових інститутів і впровадження інновацій у будівництві. Третій президент, Павло Бакума, у 1960-х роках зосередив діяльність Академії на індустріалізації, масовому виробництві залізобетону й удосконаленні типових проєктів.

Попри ліквідацію Академії у 1963 році, її внесок залишився значним. У 1992 році наукова спільнота відновила її як Українську Академію Архітектури (УАА) під керівництвом четвертого президента, академіка Валентина Штолька. З 1996 року УАА стала головним науково-творчим і методичним центром архітектури. З 2021 року, під керівництвом п'ятого президента, Олега Слепцова, Академія реформується, підтримуючи молодих архітекторів і розвиток сучасної архітектурної школи.

Сьогодні УАА приділяє особливу увагу проєктам відбудови постраждалих регіонів, збереженню архітектурної спадщини, науковим дослідженням і освітнім програмам, залишаючись платформою новаторських ідей та стратегічного розвитку архітектури України.

FROM THE HISTORY OF THE UKRAINIAN ACADEMY OF ARCHITECTURE

Founded by a resolution of the Council of People's Commissars of the USSR on November 4, 1943, the Ukrainian branch of the Academy of Architecture of the USSR actively contributed to the post-war reconstruction of Ukraine. The first president, Volodymyr Zabolotny, led the formation of its structure and organization of work from 1944. In the post-war period, the Academy became a key center of scientific research, focusing on urban reconstruction, residential construction, and the development of new materials. Zabolotny supported the development of laboratories, the establishment of educational institutions, and the implementation of modern architectural standards, particularly during the rebuilding of Khreshchatyk.

In 1945, the Academy became an independent institution with a network of institutes and laboratories, where urban planning and standardized design were developed. Its activities contributed significantly to the advancement of architecture and infrastructure in Ukraine. Later, the Academy was reorganized into the Academy of Construction and Architecture of the Ukrainian SSR to support industrialization through scientific development, participation in building regulations and standardization, and personnel training.

The second president, Anatoliy Komar, proposed a modernization strategy through the establishment of new institutes and the introduction of innovations in construction. The third president, Pavlo Bakuma, in the 1960s focused the Academy's efforts on industrialization, mass production of reinforced concrete, and the improvement of standard design projects.

Despite the Academy's dissolution in 1963, its contributions remained significant. In 1992, the scientific community restored it as the Ukrainian Academy of Architecture (UAA), led by its fourth president, academician Valentyn Shtolko. Since 1996, the UAA has served as the main scientific, creative, and methodological center for architecture. Since 2021, under the leadership of its fifth president, Oleh Slepsov, the Academy has been undergoing reform, supporting young architects and the development of a modern architectural school.

Today, the UAA pays special attention to reconstruction projects in war-affected regions, the preservation of architectural heritage, scientific research, and educational programs, continuing to serve as a platform for innovative ideas and the strategic development of Ukrainian architecture.

Довідкове видання

НАРОДНІ АРХІТЕКТОРИ УКРАЇНИ

За наук. ред. проф. О. С. Слепцова

Укладачі Н. М. Дьомін, Б. Л. Єрофалов, Т. В. Русевич, О. С. Слепцов

Українською і англійською мовою

Ідея створення і реалізація видання — О. С. Слепцов

Графічна концепція — Б. Л. Єрофалов

Макет і верстка — А. Є. Касперський

Літературний редактор — О. Ю. Ненашева

Переклад на англійську — Ксенія Слепцова

Коректор — Тихон Боннадеа

Формат 210 × 270 мм

Гарнітура Warnock Pro. Вид. № 74

Видавничий дім А+С

01001 Київ, вул. Бориса Грінченка 7

Свідоцтво ДК № 2270 в ід 25.08.2005

Printed in Ukraine